

**Uchwała Nr XXIV/213/2016
Rady Powiatu w Kętrzynie
z dnia 22 marca 2016 r.**

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Na podstawie art. 12 pkt.9 ca) ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z. 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.), w związku z art. 3 pkt. 3 i art. 4 ust.1 ustawy dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r., Nr 84, poz. 1649 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Program: Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu w Kętrzynie
Lukasz Jakub Wiśniewski

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Spis treści:

I	WSTĘP	4
II.	CHARAKTERYSTYKA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO	5
1.	Położenie, granice administracyjne	5
2.	Sytuacja demograficzna	6
3.	Uwarunkowania społeczno-gospodarcze	8
4.	Zasoby i czynniki makroekonomiczne	11
III.	ELEMENTY STRATEGII ROZWOJU OŚWIATY POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO NA LATA 2015-2020 I2	
1.	Ponadgimnazjalna sieć szkolna w Powiecie Kętrzyńskim	12
1.1.	Publiczne szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Powiat Kętrzyński	12
1.2.	Publiczne i niepubliczne szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez inne podmioty	13
1.3.	Sieć szkół ponadgimnazjalnych i szkół specjalnych w powiecie kętrzyńskim	14
2.	Organizacja szkół i placówek oświatowych	15
2.1.	Baza dydaktyczna	15
2.1.1.	Inwestycje i remonty	17
2.1.2.	Wyposażenie naukowo-dydaktyczne	18
2.2.	Kadry systemu oświaty	19
2.2.1.	Kadra pedagogiczna	19
2.2.2.	Doskonalenie zawodowe nauczycieli	21
2.2.3.	Administracja i obsługa	22
2.3.	Finansowanie oświaty	23
2.3.1.	Subwencja oświatowa	23
2.3.2.	Koszty działalności	26
2.4.	Uczniowie	27
2.4.1.	Liczba uczniów w szkołach i placówkach	27
2.4.2.	Efektywność nauczania	31
2.5.	Inne działania na rzecz uczniów	33
2.5.1.	Działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	33
2.5.2.	Działalność Młodzieżowego Domu Kultury	34
2.5.3.	Działalność Centrum Kształcenia Praktycznego	35
2.5.4.	Wykorzystanie środków z funduszy zewnętrznych	35
2.5.5.	Współpraca z pracodawcami i innymi instytucjami	37
2.5.6.	Zajęcia pozalekcyjne	37
2.5.7.	Promocja szkół	37
3.	Analiza wybranych wskaźników	38
3.1.	Analiza demograficzna z prognozą zapotrzebowania na usługi oświatowe	38
3.2.	Analiza szkolnictwa zawodowego i ustawicznego	41
3.3.	Analiza systemu zarządzania edukacją	46
3.4.	Analiza finansowa	47
3.5.	Analiza SWOT	49
4.	Strategia rozwoju oświaty	51
4.1.	Powiązania strategii z innymi dokumentami	51
4.2.	Źródła finansowania	53
4.3.	Cele strategiczne i operacyjne	60
4.4.	Harmonogram, monitoring i ewaluacja realizacji strategii	61
5.	Podsumowanie i wnioski	62
IV.	ELEMENTY PLANU ROZWOJU SIECI DRÓG POWIATOWYCH NA TERENIE POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO NA LATA 2015-2020	66
1.	System zarządzania drogami powiatowymi	66
2.	Finansowanie dróg powiatowych	66
3.	Drogi powiatowe	66
3.1.	Ogólna charakterystyka dróg powiatowych	66
3.2.	Natężenie ruchu na wybranych drogach powiatowych na podstawie pomiarów przeprowadzonych przez RDW w Kętrzynie	76
3.3.	Stan techniczny nawierzchni na drogach powiatowych	79
3.4.	Mosty i przepusty na drogach powiatowych	88
3.5.	Inwestycje i utrzymanie dróg powiatowych	94
4.	Inwestycje drogowe planowane w latach 2015 – 2020	99
4.1.	Szczegółowe wykonanie zadań w roku 2015	100
6.	Lista zadań na lata 2016 – 2020	102

V. ELEMENTY PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO NA LATA 2015-2020	104
1. Cele i zadania <i>Programu</i>	105
2. Harmonogram realizacji zadań	121
2.1. Zadania programowe	121
2.2. Zadania własne powiatu i gminy z terenu powiatu	121
2.3. Zadania monitorowane	124
2.4. Możliwości finansowania zadań inwestycyjnych planowanych na lata 2014-2021	134
2.4.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.	134
2.4.2. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	135
2.4.3. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	136
2.4.4. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie:	136
2.4.5. POIŚ (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020) – projekt	137
2.4.6. Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020	138
7. MONITORING PROGRAMU	139
VI. ELEMENTY STRATEGII PROMOCJI POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO NA LATA 2016-2020	143
1. Metodologia prac.	143
2. Analiza działań promocyjnych podejmowanych przez Powiat Kętrzyński do 31.12.2015 r.	143
2.1. Sytuacja do 31.12.2015 r.	144
2.1.1. Promocja Kultury	146
2.1.2. Sport, jako element promocji Powiatu	146
3. Analiza SWOT w aspekcie promocyjnym.	147
4. Określenie misji i celów strategicznych	148
4.1. Misja	148
4.2. Cele strategiczne	148
4.2.1. Cele operacyjne i działania	149
5. Wnioski i rekomendowane konkretne działania promocyjne	153
5.1. Identyfikacja wizualna Powiatu Kętrzyńskiego	153
5.2. Powiat Kętrzyński – kulturalnie!	154
5.3. Powiat Kętrzyński – turystycznie!	155
5.4. Powiat Kętrzyński – interaktywnie!	155
5.5. Powiat Kętrzyński – aktywnie!	155
6. Finansowanie	156
VII. ELEMENTY STRATEGII ROZWOJU USŁUG ZDROWOTNYCH	157
1. Usługi zdrowotne	157
7. Sytuacja zdrowotna i epidemiologiczna	157
8. Promocja zdrowia, profilaktyka i edukacja zdrowotna	158
9. Placówki służby zdrowia w powiecie kętrzyńskim	159
9.1. Szpital Powiatowy w Kętrzynie	160
9.2. Zakład Opieki Zdrowotnej w Reszlu	162
10. Ocena zabezpieczenia świadczeń	164
11. Inwestycje	166
12. Sytuacja zdrowotna mieszkańców powiatu kętrzyńskiego	167
12.1. Ruch naturalny ludności	167
12.2. Umieralność i przyczyny zgonów	168
13. Analiza SWOT dla obszaru ochrony zdrowia	170
14. Cele strategiczne i finansowanie	171
VIII. ELEMENTY STRATEGII POMOCY SPOŁECZNEJ	172
1. Struktura organizacyjna pomocy społecznej w powiecie kętrzyńskim	174
15. Formy pomocy instytucjonalnej w powiecie kętrzyńskim	175
16. Problemy społeczne powiatu w ujęciu pomocy społecznej	175
17. Problemy osób niepełnosprawnych w Powiecie Kętrzyńskim	176
18. Wizja strategii	178
19. Główne obszary strategii	178
20. Cele operacyjne strategii	179
20.1. OBSZAR I – Dziecko i rodzina	180
20.2. OBSZAR II – Osoby niepełnosprawne	181
20.3. OBSZAR III – Długotrwale bezrobotni	182
20.4. OBSZAR IV – Instytucje i organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy społecznej:	183
IX. WNIOSKI KONCOWE	185

I. WSTĘP

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020 stanowi zbiór usystematyzowanych i zaplanowanych działań, które mają na celu wskazanie kierunków i określenie zadań do wykonania w ciągu najbliższych 4 lat. Wskazuje ona cele i kierunki zaangażowania środków

z funduszy strukturalnych, krajowych i własnych powiatu. Strategia określa nie tylko ogólne cele, lecz konkretne zadania, terminy ich realizacji oraz sposoby finansowania. Poszerza to możliwości inwestycyjne, umożliwia koncentrację inwestycji, a tym samym zwiększa tempo ich realizacji, przy równoczesnej minimalizacji kosztów.

Niniejsza Strategia opracowana została dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016- 2020. Obejmuje ona sześć ważnych aspektów funkcjonowania powiatu i opiera się na elementach poszczególnych strategii i planów:

- Strategii Rozwoju Oświaty Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020,
- Planie Rozwoju Sieci Dróg Powiatowych na terenie Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020,
- Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020,
- Strategii Promocji Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020
- Strategii Rozwoju Usług Zdrowotnych na obszarze Powiatu Kętrzyńskiego,
- Strategii Pomocy Społecznej w Powiecie Kętrzyńskim.

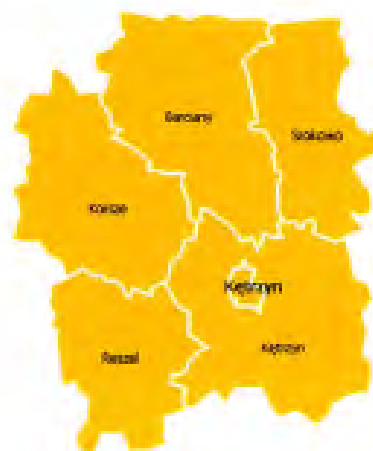
Strategia w poszczególnych częściach zawiera analizę i diagnozę sytuacji obecnej, wyznacza kierunki rozwoju samorządu powiatowego, a także opis planowanych zadań inwestycyjnych

i promocyjnych na lata 2016–2020.

II. Charakterystyka Powiatu Kętrzyńskiego

1. Położenie, granice administracyjne

Powiat Kętrzyński położony jest w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego, od północy graniczy z Rosją, od wschodu z powiatem węgorzewskim, od południowego zachodu z powiatem giżyckim, od południa z powiatami mrągowskim i olsztyńskim, a od zachodu z powiatem bartoszyckim. Sąsiadują z nim następujące miasta o podobnym potencjale gospodarczym: Mrągowo, Giżycko, Bartoszyce oraz Węgorzewo. Powiat Kętrzyński zajmuje obszar 1213 km², co stanowi 5 % powierzchni województwa i plasuje go pod tym względem na dziesiątym miejscu w województwie. Siedzibą samorządu powiatowego jest miasto Kętrzyn. W skład powiatu wchodzi: Miasto Kętrzyn, Gmina Kętrzyn, Miasto i Gmina Reszel, Miasto i Gmina Korsze, Gmina Barciany i Gmina Srokowo.

Największą gminą powiatu kętrzyńskiego jest gmina Barciany, która zajmuje obszar 294 km², co stanowi 24,3% powierzchni powiatu. Północna granica gminy pokrywa się z północną granicą państwa. Sąsiadem po stronie rosyjskiej jest Rejon Prawdinsk. Barciany są gminą typowo rolniczą. Użytki rolne zajmują 2 4424 ha, są to głównie gleby klasy III i IV (96%). Drugą gminą rolniczą jest gmina wiejska Kętrzyn, której powierzchnia rolna stanowi ok. 70%. We wschodniej i południowo-wschodniej części gminy skupione się kompleksy leśne - pozostałości wielkiej puszczy pruskiej - zajmujące około 21,5 % powierzchni. Charakteryzuje je duża różnorodność gatunków drzew w przewadze sosny, dębu, brzozy i świerku. Gmina Reszel jest najmniejszą gminą – ma powierzchnię 178,71 km², co stanowi 14,73% powiatu. Gmina Reszel znajduje się na dawnej granicy Warmii i Mazur, posiadającej duże walory turystyczne. Atrakcją są jeziora występujące głównie w południowej części gminy m.in. j. Dejnowa, j. Legińskie, j. Widryńskie, j. Pasterzewo, j. Trzcino, j. Klawój, j. Pieckowo. Głównym miastem gminy jest Reszel – średniowieczne miasto, które jako pierwsze przystąpiło do Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Cittàslow. Jedną z największych atrakcji turystycznych gminy Reszel jest Sanktuarium Maryjne w Świętej Lipce – Świętolipska Bazylika pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny wraz z obejściem kruczkowym i klasztorem. Jest to perła wśród barokowych zabytków w północnej Polsce. Gmina Srokowo zajmuje powierzchnię 194 km², co stanowi 15,99% terenu powiatu. Na jej terenie znajdują się trzy rezerwaty przyrody: „Kaleckie Błota” (186 ha), „Bajory” (216 ha) -

stanowiska bobrów i ptactwa wodnego oraz „Rezerwat Siedmiu Wysp”. Na terenie gminy Korsze przebiega ważny węzeł kolejowy o znaczeniu regionalnym. Zbudowane w latach 1871-1873 linie kolejowe relacji Toruń-Iława-Wystruć oraz Królewiec-Korsze- Ełk dały impuls rozwojowi tego regionu.

2. Sytuacja demograficzna

Łączna liczba mieszkańców powiatu kętrzyńskiego, zgodnie z danymi GUS, wyniosła w 2013 r. 65 509 osób, natomiast gęstość zaludnienia 54,5 osób na km². Ogólna liczba ludności na terenie całego powiatu wzrosła w porównaniu do roku 2009 o 1,1%. Jest to porównywalna wielkość dla całego województwa warmińsko-mazurskiego i kraju. Największy wzrost, ponad 5,2% został odnotowany w gminie Kętrzyn. Jednak od 2010 r. zauważalny jest niewielki coroczny spadek liczby mieszkańców.

Tabela 1. Liczba ludności w podziale na gminy

Jednostka terytorialna	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	38 167 329	38 529 866	38 538 447	38 533 299	38 495 659	100,9
woj. warmińsko-mazurskie	1 427 118	1 453 782	1 452 596	1 450 697	1 446 915	101,4
powiat kętrzyński	65 509	66 964	66 642	66 325	65 735	101,0
Miasto Kętrzyn	27 672	28 519	28 363	28 256	28 051	101,4
Gmina Kętrzyn	8 020	8 443	8 470	8 472	8 439	105,2
Gmina Barciany	6 609	6 790	6 753	6 758	6 671	100,9
Gmina Korsze	10 322	10 610	10 579	10 473	10 388	100,6
Gmina Reszel	8 084	8 241	8 155	8 088	7 968	98,6
Gmina Srokowo	4 373	4 361	4 322	4 278	4 218	96,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Biorąc pod uwagę udział procentowy mieszkańców poszczególnych gmin w łącznej liczbie mieszkańców powiatu, największą grupę stanowią mieszkańcy gminy miejskiej Kętrzyn – ponad 42%. Najmniejszą gminą pod względem liczby ludności w powiecie jest gmina Srokowo, jej mieszkańcy stanowią 6,4%.

Istotnym elementem przy analizowaniu procesów demograficznych jest struktura płci danej jednostki terytorialnej. Obserwuje się większy udział kobiet w strukturze ludności na obszarach bardziej rozwiniętych, zurbanizowanych, natomiast na obszarach wiejskich przeważają mężczyźni. W przypadku powiatu kętrzyńskiego udział kobiet ogółem wyniósł 50,9%. Widoczne jest niewielkie zróżnicowanie gmin powiatu pod tym względem wynikające z charakteru poszczególnych jednostek. Najwyższy odsetek został odnotowany w mieście Kętrzyn - 52,3%, natomiast najniższy udział kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł 49% i jest to wartość dla gminy Barciany.

Procesy demograficzne są również analizowane pod kątem struktury wiekowej danej grupy społecznej. Udział ludności ogółem w rocznikach w przedziale 0-19 oraz 20-34 łącznie w całym obszarze powiatu jest niższy niż udział w województwie. Porównując dane do ludności w kraju, wartości te są na podobnym poziomie – różnica 0,1 pkt. procentowego. W mieście Kętrzyn udział analizowanej grupy wiekowej wyniósł w 2013 r. 40,4%. Jest to

wartość o 8 pkt. procentowych niższa niż w gminie Kętrzyn. Biorąc pod uwagę najstarszą grupę wiekową, to największy jej udział został odnotowany w gminie Reszel – 15,7%, następnie w mieście Kętrzyn 14,8%, są to wartości niższe niż średnia dla Polski.

Tabela 2. Struktura wieku i udział kobiet

Jednostka	Ogółem					Udział kobiety w poszczególnych grupach wiekowych					
	0-19	20-34	35-54	55-64	65+	0-19	20-34	35-54	55-64	65+	Ogółem
Polska	20,5	23,1	27,2	14,4	14,8	48,7	49,2	49,9	52,7	61,5	51,6
woj. warmińsko-mazurskie	21,5	23,8	27,5	14,4	12,8	48,7	48,5	49,3	52,0	62,2	51,0
powiat kętrzyński	20,1	23,4	27,6	15,2	13,7	47,6	47,3	49,4	51,6	63,8	50,9
Miasto Kętrzyn	18,0	22,4	27,5	17,3	14,8	48,1	48,5	51,3	54,1	62,8	52,3
Gmina Kętrzyn	23,7	24,7	28,3	12,3	11,0	48,1	46,0	47,5	47,9	63,4	49,1
Gmina Barciany	22,3	24,1	26,7	13,6	13,3	44,5	46,9	48,2	46,3	64,8	49,0
Gmina Korsze	21,9	24,8	27,5	13,8	12,0	48,0	45,7	48,2	50,1	65,9	49,9
Gmina Reszel	18,8	22,8	27,5	15,2	15,7	47,4	47,8	49,0	50,4	65,0	51,2
Gmina Srokowo	20,4	24,0	28,4	13,9	13,3	47,9	47,2	46,2	51,0	62,5	49,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Struktura wieku wg grup ekonomicznych ludności powiatu kętrzyńskiego jest zbliżona do struktury w Polsce i w woj. warmińsko-mazurskim. Należy jednak zauważyć, że udział osób w wieku przedprodukcyjnym był w 2013 r. na terenie powiatu niższy niż w kraju i województwie odpowiednio o 0,6 i 1,4 pkt. procentowego. Na terenie powiatu kętrzyńskiego w latach 2009-2013 odnotowano spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Świadczy to o istnieniu negatywnego zjawiska, jakim jest starzenie się społeczeństwa oraz niekorzystnej, ze względu na niską względną liczebność najmłodszej grupy, prognozę rozwoju tejże struktury. Gminą, w której udział osób w wieku poprodukcyjnym jest najniższy jest gmina Kętrzyn (13,7%), natomiast najwyższy w mieście Kętrzyn (19,4%). Proces starzejącego się społeczeństwa w większym stopniu dotyczy miasta Kętrzyn niż gminy Kętrzyn.

Wskaźnikiem, który obrazuje starzenie się społeczeństwa jest także współczynnik obciążenia demograficznego, czyli stosunek liczby ludności w wieku przed i poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zbyt wysokie wartości tego wskaźnika mogą być niekorzystne m.in. z punktu widzenia finansów publicznych (mała liczba osób płacących podatki przy dużej liczbie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, ochrony zdrowia itp.). W przypadku powiatu kętrzyńskiego wskaźnik obciążenia demograficznego wyniósł 53,9 i jest to wartość w stosunku do kraju i woj. warmińsko-mazurskiego odpowiednio o 3,7 i 0,7 pkt. procentowego niższa. Gminy powiatu są pod tym względem w niewielkim stopniu zróżnicowane między sobą. Najwyższa wartość współczynnika obciążenia demograficznego była charakterystyczna dla ośrodków o cechach miejskich, czyli gminy Reszel (55,6) oraz miasta Kętrzyn (54,7). W przypadku tych dwóch jednostek należy również zwrócić uwagę na stosunek osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku przedprodukcyjnym, który wynosi dla gminy Reszel 117,7, a dla miasta Kętrzyn 121,3. Są to wartości wyższe niż średnia krajowa, która osiągnęła poziom 101,2. Spośród badanych gmin najkorzystniejszą wartością analizowanego współczynnika charakteryzuje się gmina Kętrzyn, gdzie wynosi on 64,9.

3. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze

W powiecie kętrzyńskim z pracy utrzymywało się 31,0% ludności, z czego 25,4% z pracy najemnej. Tylko 5,4 % osób prowadziło własną działalność gospodarczą. Duża część mieszkańców utrzymywała się z niezarobkowych źródeł 29,5%, z czego emerytury stanowiły główne źródło utrzymania dla 17,1% mieszkańców, renty dla 7,0%. Zasiłki i świadczenia społeczne stanowiły podstawę utrzymania aż dla 5,4% mieszkańców powiatu kętrzyńskiego i jest to najwyższy wskaźnik w województwie warmińsko-mazurskim.

Niestety z roku na rok widać tendencję rosnącą liczby osób bezrobotnych w powiecie. Przy ujemnym przyroście naturalnym i migracji ludności, wskazuje to na bardzo pesymistyczny obraz przyszłości powiatu i jego mieszkańców. Wysokie bezrobocie oraz brak perspektyw na lepsze życie powoduje emigrację szczególnie młodych ludzi. W 2012 roku wyjechało z powiatu kętrzyńskiego 987 osób, przy napływie tylko 668 osób, co daje ujemne saldo migracji -319.

Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie, w końcu I półrocza 2015 r. najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych było w mieście Kętrzyn, czyli 1825 osób, w tym 852 kobiet. W szczególnej sytuacji na rynku pracy znajdowało się 1599 osób, w tym 477 osób do 30 roku życia, 240 osób do 25 roku życia - są to absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz studenci. Z grupy 525 osób zarejestrowanych jako bezrobotne osoby powyżej 50 roku życia, a 1163 osoby są długotrwale bezrobotne.

Tabela 3. Bezrobotni według gmin i wieku (stan w końcu I półrocza 2015r.)

Ip.	Miasto/gmina nazwa	Zarejestrowani bezrobotni						
		razem	Z rubryki 1		Z rubryki 3			
			kobiety	Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Do 30 roku życia	W tym do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
1	Kętrzyn	1825	852	1599	477	240	525	1163
2	Barciany	633	330	564	227	133	121	427
3	Kętrzyn	818	392	740	268	148	186	541
4	Korsze	1046	535	935	328	159	260	715
5	Reszel	618	267	570	191	96	178	481
6	Srokowo	371	180	346	128	66	91	271
ogółem		5311	2556	4754	1619	842	1361	3535

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Z roku na rok zauważa się tendencję zmniejszającej się liczby osób bezrobotnych w powiecie. Jednakże przy ujemnym przyroście naturalnym i migracji ludności, nie wskazuje to na poprawę powiatowego rynku pracy. W 2010 roku w powiecie kętrzyńskim było zarejestrowanych 2884 bezrobotnych kobiet i 3125 mężczyzn, 1150 osób bezrobotnych było w wieku 18-24 lata (550K i 600 M), w wieku 25-34 lata – 1651 osób (871 K i 780 M), w wieku 35-44 lata – 1223 osoby (639 k i 584 M) i w wieku 45-54 lata – 1412 osób (662 K i 750 M). Najniższe bezrobocie występowało wśród osób z wykształceniem wyższym – 320 osób (213 K

i 107 M), najwyższe wśród osób było z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 2326 osób (1017 K i 1309 M) oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1666 osób (635 K i 1031 M). W roku 2011 było zarejestrowanych 6292 osób bezrobotnych (3145 K i 3147 M). Analogicznie, jak w roku poprzednim, najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku 25-34 lata – 1752 osoby (969 K i 783 M), osoby z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym – 2327 osób (1014 K i 1313 M).

W 2012 roku zarejestrowanych było 6469 bezrobotnych, w tym 3096 K i 3373 M. Największą grupę – 1819 osób bez pracy stanowili ludzie w wieku 25-34 (956 K i 862 M), osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 2338 osób (969 K i 1369 M), natomiast najmniejsza liczba bezrobotnych była wśród osób z wykształceniem wyższym tylko 450 osób (320 K i 130 M).

Od 2006 r. Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej ma obowiązek monitorowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Wprowadzony monitoring ma na celu wskazania struktury bezrobotnych według posiadanych przez nich zawodów oraz zapotrzebowania kadrowego zgłaszanego przez pracodawców.

Od 2009 r. do 2013 r. wszystkie jednostki samorządu terytorialnego powiatu kętrzyńskiego odnotowały wzrost liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, najczęściej przypadało w mieście Kętrzyn, a najmniej w gminie Korsze (zaledwie 660,8 w 2013 roku).

Analiza liczby podmiotów gospodarczych według klas wielkości w latach 2009 i 2013 pokazuje, że we wszystkich rodzajach jednostek samorządu terytorialnego najczęściej było mikroprzedsiębiorstw, które zatrudniają od 0 do 9 osób. Porównując rok 2013 do 2009 przybyło podmiotów w tej klasie wielkości o około 5,6%. Liczebność małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 osób spadła w okresie 2009-2013 we wszystkich porównywanych jednostkach.

W każdej jednostce samorządu terytorialnego powiatu kętrzyńskiego udział podmiotów zatrudniających powyżej 249 osób w ogólnej liczbie podmiotów jest najmniejszy. Niezerową wartość wskaźnika liczby dużych przedsiębiorstw na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym na terenie powiatu odnotowano tylko w mieście Kętrzyn i gminie Srokowo.

Najważniejszymi podmiotami gospodarczymi zarejestrowanymi na terenie powiatu kętrzyńskiego są przedsiębiorstwa średnie i duże. Ich działalność skupiona jest np. na produkcji maszyn (REMA SA – producent obrabiarek do drewna), mebli tapicerowanych (Mebelplast) oraz produkcji i handlu artykułami spożywczymi, rolnymi, leśnymi i odzieżą. Firmy z branży meblarskiej i spożywczej wpisują się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego związane z żywnością wysokiej jakości oraz meblarstwem i przemysłem drzewnym. Firma Doroszko jest producentem szklanych ozdób choinkowych i wielkanocnych. Drugą firmą, która zajmuje się produkcją ozdób choinkowych jest Wytwórnia Ozdób Choinkowych Teresa Rabczko.

Ze względu na swoje przygraniczne położenie, dla rozwoju powiatu, duże znaczenie ma również Warmińsko – Mazurski Oddział Straży Granicznej, który daje zatrudnienie znacznie liczbie mieszkańców Kętrzyna oraz mieszkańców gmin należących do powiatu kętrzyńskiego. Z tą jednostką związane jest Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie będące jednym z trzech tego typu ośrodków działających na terenie Polski.

Tabela 4. Najważniejsze podmioty gospodarcze w powiecie kętrzyńskim (stan na 31.12.2013 r.)

Nazwa podmiotu	Główne produkty
Warmińsko – Mazurski Oddział Straży Granicznej	bezpieczeństwo państwa, porządek i bezpieczeństwo publiczne
Philips Lighting Poland S.A. Oddział w Kętrzynie	oprawy oświetleniowe i oprawy do świetlówek
MTI- Furninova Polska Sp. z o.o.	produkcja mebli
WARMIA S.A.- Zakład Przemysłu Odzieżowego	odzież wierzchnia damska i męska
Magnetic Systems Technology sp. z o. o. sp. k.	stateczniki elektromagnetyczne do lamp wysokoprężnych, stateczniki elektromagnetyczne do lamp fluorescencyjnych, układy stabilizacyjno-zapłonowe do oświetlenia profesjonalnych obiektów sportowych, zapłonniki, cewki filtrujące, cewki kompensacyjne, zasilacze i panele LED-owe
"REMA" Spółka Akcyjna	obrabiarki do drewna
"Mebelplast" Spółka Akcyjna Zakład Produkcyjny w Reszlu	meble tapicerowane
Ceramika Łęzany	producent ceramiki budowlanej
Gospodarki Komunalnej Przedsiębiorstwa „Komunalnik” sp. z o. o. w Kętrzynie	zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne
Miejskie Wodociągi i Kanalizacja sp. z o. o.	produkcja i dostawa wody w sieci wodociągowej na zaopatrzenie ludności i innych odbiorców; odbiór i oczyszczanie ścieków; rozwijanie działalności wodociągowej i kanalizacyjnej i rozbudowa sieci
Majonezy Spółdzielnia Pracy Produkcyjno-Handlowa w Kętrzynie	dodatki i konserwaty spożywcze, Krystalizowane zaprawy, suche: do ciast, ciastek, Majonez, Musztarda
Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o	usługi komunalne, pobór i dostarczanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
Gospodarstwo Rolne „Stokłosy” Andrzej Bilip, Brzeźnica 11-420 Srokowo	wyrób alkoholu etylowego
Młynomag Spółka Jawna Myszowska, Rezanko, Stępień	mąka pszenna i żytnia
Handel Artykułami Przemysłowymi Leszek Siewruk	sprzedaż nawozów i środków ochrony roślin transport
Zakład Produkcyjno–Usługowy „MARYTEX” Maria Seebeck	produkcja odzieży
MASPEX – GMW sp. z o. o. sp. k. Wadowice, Zakład Korsze	produkcja artykułów spożywczych
Przedsiębiorstwo Usługowo- Produkcyjno- Handlowe „DABO” w Kruszewcu	budownictwo mieszkaniowe i ogólnoużytkowe usługi budowlane, handel materiałami budowlanymi
Przedsiębiorstwo Budownictwa Inżynierskiego BIO-STAN s.c. w Kruszewcu	usługi transportowe, roboty budowlane, ziemne, drogowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w gminach należących do powiatu kętrzyńskiego w latach 2009-2013 nie ulegała znaczącym wahaniom. Największa była w 2013 roku tj. 4 522, a najmniejsza w 2009 – 4302. Najwięcej zarejestrowanych podmiotów prowadzi działalność inną niż przemysłowa, budowlana, rolnicza, leśna, łowiecka czy też rybicka, czyli np. działalność handlową, transportową, gastronomiczną itp. Stale rośnie liczba

podmiotów zajmujących się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem, których od roku 2009 do 2013 przybyło 21, w 2013 osiągając wartość 175. W pozostałych sektorach nie jest zauważalny wyraźny trend – liczba przedsiębiorstw przemysłowych i budowlanych oscyluje wokół 780, a prowadzących pozostałą działalność – 3500.

We wszystkich gminach należących do powiatu oraz w całym kraju wzrosła liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 10 000 mieszkańców, co może świadczyć o wzroście przedsiębiorczości. W powiecie kętrzyńskim w 2013 r. na 10 000 mieszkańców przypadało niecałe 700 podmiotów, podczas gdy średnio w kraju ponad 1000 podmiotów. Na średnią liczbę podmiotów wpisanych do rejestru dodatni wpływ miały wartości liczbowe dla miasta Kętrzyn, dla pozostałych gmin liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON są mniejsze.

Nakłady inwestycyjne w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców są w powiecie kętrzyńskim niższe niż w regionie. Świadczy to o relatywnie mniejszych nakładach inwestycyjnych - nakładach finansowych lub rzeczowych, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych, rozbudowa lub modernizacja istniejących obiektów majątku trwałego dokonywanych przez kętrzyńskich przedsiębiorców. W latach 2008-2012 oscylowały one wokół 900 zł. Są to wartości znacząco niższe niż dla województwa warmińsko-mazurskiego, gdzie w ostatnich latach obserwujemy trend wzrostowy i przekroczenie kwoty 2 000 zł.

4. Zasoby i czynniki makroekonomiczne

Województwo warmińsko-mazurskie posiada najsłabiej rozwiniętą sieć połączeń drogowych i kolejowych. Łączna długość dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie Powiatu Kętrzyńskiego wynosi niespełna 437,12 km, natomiast gęstość linii kolejowych należy do najniższych w Polsce. Szansę stanowi nowy okres programowania, w którym w znacznym stopniu środki unijne będą przeznaczone na rozwój sieci transeuropejskich (TEN), w tym transportowych (TEN-T). Do strategicznych połączeń zlokalizowanych na terenie województwa należą DK7, droga ekspresowa S7, DK16, DK57, DK59, a także droga kolejowa Ełk- Korsze- Olsztyn, należące do sieci TEN- T.

W bliskim położeniu znajduje się przejście graniczne z Federacją Rosyjską - kolejowe Skandawa-Żeleznodorożnyj w gminie Barciany (ok. 30 km od Kętrzyna) oraz drogowe w Bezedach (ok. 60 km od Kętrzyna). Powiat kętrzyński oraz jednostki samorządu terytorialnego współpracują z miastami i rejonami z Litwy, Łotwy, Rosji i Ukrainy, co wpływa na poprawę gospodarki powiatu.

Źródłem ryzyka gospodarczego w powiecie kętrzyńskim mogą być wpływy globalne:

- 1) Niekorzystna koniunktura w kraju.
- 2) Występowanie zjawisk inflacyjnych.
- 3) Zmiany sytuacji rynkowej.
- 4) Zmiana ogólnej sytuacji ekonomicznej i społecznej w kraju.
- 5) Ograniczenie skłonności do inwestowania.
- 6) Zmiany w stosunkach z zagranicą.
- 7) Obce źródła finansowania.
- 8) Niestabilny system prawny.

III. ELEMENTY STRATEGII ROZWOJU OŚWIATY POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO NA LATA 2015-2020

1. Ponadgimnazjalna sieć szkolna w Powiecie Kętrzyńskim

1.1. Publiczne szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Powiat Kętrzyński

W Powiecie Kętrzyńskim funkcjonują obecnie cztery zespoły szkół, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy oraz dwie placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest powiat kętrzyński:

- 1) **Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie**, w skład którego wchodzi:
  - Gimnazjum Nr 3
  - I Liceum Ogólnokształcące
- 2) **Zespół Szkół im. Marii Curie-Skłodowskiej w Kętrzynie** tworzony jest przez:
  - II Liceum Ogólnokształcące
  - Technikum Nr 1
  - Centrum Kształcenia Praktycznego - działalność w zakresie szkolenia praktycznego młodzieży pobierającej naukę. Warsztaty szkolne są ośrodkiem egzaminacyjnym dla uczniów Zespołu Szkół im. M. C. Skłodowskiej w Kętrzynie oraz nauki praktycznej zawodu technik mechanik dla uczniów Powiatowego Centrum Edukacyjnego.
- 3) **Powiatowe Centrum Edukacyjne w Kętrzynie** prowadzi kształcenie w szkołach młodzieżowych:
  - Technikum Nr 2
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2oraz w szkołach dla dorosłych:
  - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, w którym kształcenie odbywa się w systemie wieczorowym i zaocznym
  - Szkoła Policealna dla DorosłychW ramach PCE funkcjonował również Ośrodek Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego, jednak od trzech lat nie prowadzi kursów.
- 4) **Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu** jest tworzony przez:
  - Liceum Ogólnokształcące
  - Technikum
  - Zasadniczą Szkołę Zawodową Nr 1
- 5) **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kętrzynie** prowadzi zajęcia dla dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w szkołach:
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 4
  - Gimnazjum Specjalne Nr 4
  - Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 6
  - Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
- 6) **Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Kętrzynie** prowadzi specjalistyczne badania dotyczące określenia możliwości intelektualnych potrzeb

edukacyjnych i wychowawczych, specjalistyczne doradztwo psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne dla dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli, działalność profilaktyczną zaburzeń rozwojowych i trudności wychowawczych oraz działalność terapeutyczną.

- 7) **Młodzieżowy Dom Kultury w Kętrzynie** – prowadzi zajęcia wspierające rozwój dzieci i młodzieży w ramach zajęć pozaszkolnych.

1.2. Publiczne i niepubliczne szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez inne podmioty

Zasady tworzenia i prowadzenia działalności przez szkoły i placówki określa ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z póź. zm.). Szkoły i placówki niepubliczne mogą zakładać osoby prawne i fizyczne po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego, zobowiązaną do prowadzenia odpowiedniego typu szkół i placówek. Powiat Kętrzyński prowadzi rejestr niepublicznych szkół i placówek oświatowych. Obecnie dotacje oświatowe otrzymują 4 szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych oraz szkoła publiczna.

Tabela 5. Wykaz szkół niepublicznych i publicznych prowadzonych przez inne podmioty

Lp.	SZKOŁA	Organ prowadzący	Profil/zawód
1.	Szkoła Policealna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Kętrzynie Ul. Adama Asnyka 8 11-400 Kętrzyn	Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Olsztynie	<u>technik</u> : rachunkowości, ekonomista, administracji, obsługi turystycznej, informatyk, teleinformatyk, archiwista, usług pocztowych i finansowych <u>oraz</u> : opiekunka dziecięca i środowiskowa, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun w domu pomocy społecznej i osoby starszej.
2.	II Prywatne Liceum Ogólnokształcące w Kętrzynie Ul. Adama Asnyka 8 11-400 Kętrzyn	osoba fizyczna	profil kształcenia ogólny
3.	Szkoła Policealna dla Dorosłych w Kętrzynie Ul. Ogrodowa 2 A 11-400 Kętrzyn	Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie	<u>technik</u> : usług kosmetycznych, ochrony fizycznej i mienia, masażysta, informatyk, bezpieczeństwa i higieny pracy. <u>oraz</u> : opiekun w domu pomocy społecznej
4.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Kętrzynie Ul. Ogrodowa 2 A 11-400 Kętrzyn	Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie	profil kształcenia ogólny
5.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych STOPKA w Kętrzynie Ul. Wojska Polskiego 12 11-400 Kętrzyn	Społeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze „Stopka” w Łomży	profil kształcenia ogólny
6.	Policealne Studium Farmaceutyczne w Kętrzynie Ul. Wojska Polskiego 12 11-400 Kętrzyn	Społeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze „Stopka” w Łomży	<u>technik</u> : -farmaceutyczny -masażysta
7.	I Liceum Ogólnokształcące CN-B w Kętrzynie ul. Asnyka 10 11-400 Kętrzyn	osoby fizyczne	profil kształcenia ogólny

Źródło: opracowanie własne

Ponadto w Rejestrze figurują placówki:

- 1) Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie Centrum Edukacji w Kętrzynie z siedzibą przy ul. Ogrodowej 2a, specjalizujący się w organizacji kursów zawodowych.
- 2) Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie, z siedzibą przy ul. Wojska Polskiego 9, prowadzona przez osobę fizyczną.
- 3) Policealna Szkoła dla Dorosłych „Stopka” w Kętrzynie z siedzibą przy ul. Wojska Polskiego 12, prowadzona przez Społeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze „Stopka” w Łomży, kształcąca w zawodach opiekun medyczny oraz technik sterylizacji medycznej. Szkoła nie rozpoczęła działalności ze względu na brak naboru w dwóch kolejnych terminach i prawdopodobnie zostanie wykreślona z Ewidencji Szkół Niepublicznych.

1.3. Sieć szkół ponadgimnazjalnych i szkół specjalnych w powiecie kętrzyńskim

W powiecie kętrzyńskim poza szkołami, dla których organem prowadzącym jest powiat kętrzyński, funkcjonują szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez Miasto Kętrzyn oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. Macieja Kalenkiewicza "Kotwiczka" – szkoła nie prowadzi naboru.
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. gen. Franciszka Kamińskiego w Karolewie.

W ZS CKR w Karolewie funkcjonują dwie szkoły: w sześciu zawodach na poziomie Technikum (technik mechanizacji rolnictwa, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik weterynarii, technik agrobiznesu, technik architektury krajobraz, technik rolnik) i dwóch na poziomie Zasadniczej Szkoły Zawodowej (kucharz, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych).

W Zespole uczy się łącznie 431 uczniów w 22 oddziałach klasowych (w Technikum 335 osób, w ZSZ – 96), z czego 318 uczniów z powiatu kętrzyńskiego oraz 113 uczniów spoza powiatu. Szkoła również prowadzi Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy R.3. *Prowadzenie produkcji rolniczej*, na który uczęszcza 40 osób. W internacie szkoły mieszka 129 uczniów. W ZSCKR pracuje łącznie 101 pracowników, z czego 66 to nauczyciele. Zespół posiada 8 budynków (Budynek Centrum, Wrzos, Arkadia, Warsztaty dydaktyczne – Kredens, Warsztaty szkolne, Gospodarstwo Pomocnicze, Sala Gimnastyczna i Internat) oraz najnowsze i pokazowe pracownie gastronomiczne, obsługi konsumenta oraz architektury krajobrazu. Zespół posiada również nowoczesne wyposażenie: ciągniki rolnicze, mikrociągniki, kombajn zbożowy, przyczepę asenizacyjną, przyczepę samozaładowczą, rozrzutniki, sieczkarnię, kosiarkę do rowów, prasoowijarkę, opryskiwacz, siewniki, i inne maszyny rolnicze.

Tabela 6. Sieć szkół ponadgimnazjalnych i szkół specjalnych

LP.	NAZWA SZKOŁY	ADRES SZKOŁY
1.	I Liceum Ogólnokształcące im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Powstańców Warszawy 2
2.	II Liceum Ogólnokształcące w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Wojska Polskiego 12
3.	Liceum Ogólnokształcące w Reszlu	Reszel, ul. Łukasińskiego 3

4.	Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. Macieja Kalenkiewicza "Kotwicza"	Kętrzyn, ul. Kazimierza Wielkiego 12
5.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Poznańska 21
6.	Technikum Nr 1 w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Wojska Polskiego 12
7.	Technikum Nr 2 w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Poznańska 21
8.	Technikum w Reszlu	Reszel, ul. Łukasińskiego 3
9.	Technikum im. gen. Franciszka Kamińskiego w Karolewie	Karolewo 12
10.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2 w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Poznańska 21
11.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1 w Reszlu	Reszel, ul. Łukasińskiego 3
12.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. gen. Franciszka Kamińskiego w Karolewie	Karolewo 12
13.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 4 dla Uczniów z Upośledzeniem Umysłowym w Stopniu Lekkim w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym im. św. Jana Pawła II w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Klonowa 2B
14.	Szkoła Policealna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Asnyka 10
15.	Szkoła Policealna dla Dorosłych w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Poznańska 21
16.	Gimnazjum Specjalne Nr 4 w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym im. św. Jana Pawła II w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Klonowa 2B
17.	Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 6 w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym im. św. Jana Pawła II w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Klonowa 2B
18.	Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym im. św. Jana Pawła II w Kętrzynie	Kętrzyn, ul. Klonowa 2B

Źródło: opracowanie własne

2. Organizacja szkół i placówek oświatowych

2.1. Baza dydaktyczna

Szkoły i placówki w większości zlokalizowane są na terenie miasta Kętrzyn, tylko jedna ze szkół w miejscowości Reszel. Jednostki zajmują budynki zarówno nowo wybudowane, jak i starsze, również zabytkowe.

Historia Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego sięga 1546 roku, wtedy to właśnie otwarto Gimnazjum im. Księcia Albrechta. Osobliwością tej szkoły było, że absolwentów przyjmowano bez egzaminu na studia Uniwersytetu Krajowego w Królewcu. Z pierwotnie istniejącej szkoły łacińskiej powstało w 1810 roku Gimnazjum zwane „Gelehrte Schule”. Obecny budynek Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kętrzynie (o pow. 3 640,2 m²) oddany został do użytku 17 kwietnia 1907 r. Szkoła składa się dodatkowo z łącznika (wybudowanego w 1975 r.) i sali gimnastycznej. Aktualnie szkoła dysponuje 20 salami lekcyjnymi, pracownią chemiczną, pracownią fizyczną i jedną salą komputerową z dostępem do Internetu na 15 stanowisk, pracownią multimedialną wyposażoną w laptop i rzutnik, gabinetem pedagoga, pielęgniarki, aulą, biblioteką wraz z czytelnią oraz multimedialnym centrum edukacji, wyposażonym w cztery stanowiska komputerowe.

Zespół Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej został oddany do użytku w 1974 roku i jest obecnie największą pod względem ilości oddziałów szkołą w Powiecie Kętrzyńskim. Budynek szkoły to 24 sale lekcyjne, w tym: pracownia chemiczna, laboratorium chemiczne, pra-

cownia fizyczna, trzy pracownie informatyczne, pracownia historyczna, trzy pracownie matematyczne oraz pracownia edukacji dla bezpieczeństwa. Od 2010 roku w skład Zespołu włączone zostały warsztaty byłego Centrum Kształcenia Praktycznego, w których kształceni są nie tylko uczniowie Zespołu Szkół, lecz również uczniowie Powiatowego Centrum Edukacyjnego w Kętrzynie w zawodach mechanicznych. Budynek warsztatów to: pracownie spawalnictwa, kuźnia, pracownie mechaniczne, diagnostyka, pracownie obróbki mechanicznej i ręcznej, pracownie informatyczne, ekonomiczne i elektryczne. W 2011 roku otoczenie Zespołu Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej zostało poddane gruntownej poprawie, powstał kompleks boisk szkolnych wraz z budynkiem szatni i pomieszczeń trenerskich.

Powiatowe Centrum Edukacyjne posiada 3 budynki: szkołę z 22 salami lekcyjnymi, internat, budynek obiektów sportowych (sala gimnastyczna oraz basen). Internat połączony jest ze szkołą długim łącznikiem przebiegającym na wysokości I piętra szkoły. Ponadto szkoła posiada kuchnię ze stołówką, które obecnie są dzierzawione podmiotowi zewnętrznemu. Wszystkie budynki oddano do użytku w roku 1976.

Posesja szkolna Zespołu Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu stanowi powierzchnię 2,8 ha, na której znajdują się budynek główny szkoły, internat, biblioteka z czytelnią (28 000 woluminów), pracownia multimedialna, pracownie przedmiotowe, 5 pracowni komputerowych, sala gimnastyczna (duża, mała, siłownia), budynek języków obcych i architektury krajoobrazu, budynek gospodarczy, warsztaty szkolne, boiska szkolne trawiaste, korty tenisowe – ziemne, plac manewrowy do nauki jazdy, ogródek dydaktyczny.

Tabela 7. Baza lokalowa szkół i placówek

Nazwa szkoły/placówki	sale lekcyjne	pracownie	pracownie komputerowe	obiekty sportowe										
				sale gimnastyczne	bieżnie proste	bieżnie okólne	skocznie	rzutnie	BOISKA					
									do siatkówki	do koszykówki	do piłki ręcznej	do piłki nożnej	biblioteki	kuchnie
Zespół Szkół Ogólnokształcących	21	2	1	1	-	-	1	-	1	1	1	1		
Zespół Szkół im. M. Curie-Skłodowskiej	31	4	5	1	-	-	-	3	2	1	1	1	1	-
Powiatowe Centrum Edukacyjne	19	0	3	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1
Zespół Szkół im. M. Rataja	17	6	5	2	1	-	1	1	-	-	1	1	-	1
SOS-W w Kętrzynie	26	2	2	3	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1
Młodzieżowy Dom Kultury	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Najnowszym obiektem jest Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kętrzynie, wybudowany w roku 2012, składający się z trzech brył i trzech kondygnacji. W części internetowej posiada 45 pokoi dla młodzieży (2 i 3-osobowych), każdy z łazienką i sanitariatem.

W budynku znajduje się jadalnia, zaplecze gospodarcze i część rehabilitacyjno-rekreacyjna. Specjalny Ośrodek wyposażony jest w gabinety terapii zajęciowo-ruchowej (sala gimnastyczna, korekcyjna, rewalidacja), gabinety pielęgniarki, logopedy, pedagoga i psychologa oraz sale dydaktyczne. W części II piętra budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego funkcjonuje Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie.

Młodzieżowy Dom Kultury w Kętrzynie oraz Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie usytuowane są w zaadaptowanym w 2012 roku budynku. Podczas remontu stworzono cztery odrębne bloki funkcjonalne, posiadające własne wejścia. W budynku, poza placówkami oświatowymi, mieści się Powiatowa Biblioteka Publiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Każda część budynku wyposażona jest w funkcje towarzyszące – sanitarną, socjalną, porządkową oraz techniczną.

Obecnie baza dydaktyczna szkół i placówek jest wystarczająca pod względem miejsc z uwagi na zmniejszającą się liczbę uczniów i oddziałów. Szkoły prowadzą zajęcia w systemie jednozmianowym, również niezbędne podziały na grupy nie powodują konieczności poszukiwania dodatkowych pomieszczeń.

2.1.1. Inwestycje i remonty

W latach 2010-2015 na rzecz instytucji oświatowych przeprowadzono szereg inwestycji i remontów na łączną kwotę 27 062 935,00 zł, z czego uzyskano dofinansowanie w wysokości 7 285 305 zł:

- 1) Budowa Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kętrzynie (całkowity koszt budowy - 10 697 787 zł, dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 3 mln złotych).
- 2) Zmiana sposobu użytkowania i termomodernizacja budynku przy ul. Pocztowej w Kętrzynie (całkowity koszt zadania wyniósł 10 747 000 zł, dofinansowanie uzyskano z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 1 989 000 zł).
- 3) Termomodernizacja Zespołu Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu (wartość inwestycji - 1 000 556 zł, kredyt termomodernizacyjny - 797 305 zł).
- 4) Budowa boisk sportowych „Orlik 2012” przy dwóch zespołach szkół w Kętrzynie:
  - Zespół Szkół Ogólnokształcących w 2010 r. wartość inwestycji 1 351 000,00, w tym dofinansowanie 666 000 zł,
  - ZS im. M. Curie Skłodowskiej w 2011 r., wartość inwestycji 1 500 000,00, w tym dofinansowanie 833 000 zł,
- 5) Wymiana pokrycia dachowego w Zespole Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu oraz na budynku Zespołu Szkół im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie – 672 577,62 zł.
- 6) Wymiana nawierzchni parkingu Powiatowego Centrum Edukacyjnego w Kętrzynie - koszt inwestycji 374 222 zł.
- 7) Remont łazienek oraz klas wraz z wymianą podłóg w szkołach – około 139 tys. zł.

Analizując powyższe dane można zauważyć, że baza dydaktyczna szkół i placówek została w pełni zabezpieczona przed szkodliwym działaniem czynników atmosferycznych (remont dachów i orynnowania). Ponadto, w celu zmniejszenia kosztów ogrzewania, dokonano niezbędnej termomodernizacji wszystkich obiektów.

Remonty pomieszczeń są wykonywane sukcesywnie w miarę posiadanych przez szkoły i powiat środków finansowych. Prace wykonują osoby zatrudnione w jednostkach nie tylko w ramach stałej umowy o pracę, ale również dzięki finansowaniu i współfinansowaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie. Takim sposobem wyremontowano i odświeżono większość klas, łazienek i sal gimnastycznych, jednakże dyrektorzy nadal zgłaszają potrzeby:

- remont klas wraz z wymianą instalacji elektrycznej i podłóg,
- wymiana urządzeń sanitarnych, szczególnie muszli sedesowych,
- zalecenia wydane przez straż pożarną i sanepid w zakresie doprowadzenia ciepłej wody, instalacji hydrantów, remontu łazienek.

Jedną z najpilniejszych i najbardziej kosztownych prac jest wykonanie odwodnienia budynków Zespołu Szkół Ogólnokształcących oraz budynku basenu Powiatowego Centrum Edukacyjnego. W przypadku "starego ogólniaka" wszelkie remonty prowadzone w szkole są utrudnione ze względu na wpis obiektu do rejestru zabytków, natomiast odwodnienie budynku PCE będzie realizowane przy okazji planowanej modernizacji basenu już w 2016 r.

2.1.2. Wyposażenie naukowo-dydaktyczne

Szkoły zawodowe uczestniczyły w latach 2009-2013 w trzech projektach współfinansowanych przez Unię Europejską (*Wykorzystaj Szansę, Wykorzystaj Szansę 2, Praktyka czyni Mistrza*), dzięki którym, oprócz innowacyjnych zajęć, zakupiono sprzęt komputerowy oraz wyposażenie pracowni zawodowych.

Tabela 8. Wykaz komputerów i sprzętu audiowizualnego

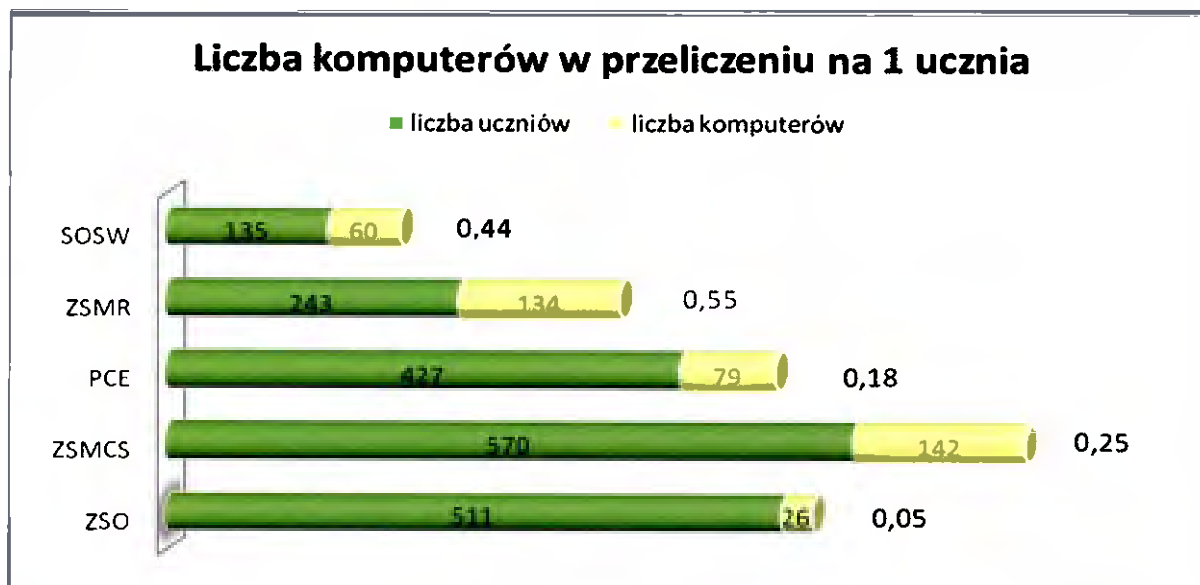
Nazwa szkoły/placówki	komputery			projektory multimedialne	tablice interaktywne	rzutnik	magnetofony	telewizory	drukarki	kserokoparki	kamery video	aparaty fotograficzne
	ogółem	w tym z dostępem do internetu	w tym laptopy									
Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego	26	22	5	3	1	2	10	1	4	-	-	-
Zespół Szkół im. Marii Curie-Skłodowskiej	142	63	38	8	1	2	8	5	10	1	1	2
Powiatowe Centrum Edukacyjne	79	77	36	10	5	1	12	6	11	2	1	0
Zespół Szkół im. Macieja Rataja	134	130	47	5	2	3	5	2	9	3	2	-
SOS-W w Kętrzynie	60	50	26	2	0	3	50	12	15	1	1	2
Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogicz.	8	8	4	2	-	-	-	-	3	-	-	-
Młodzieżowy Dom Kultury	2	2	1	1	-	2	5	-	4	1	-	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Zespół Szkół Ogólnokształcących został wyposażony w roku 2015 w pracownię komputerową z 15 stanowiskami. Jednakże w większości przypadków obecny sprzęt będący na wyposażeniu szkół jest przestarzały i wymaga wymiany. Ilość zestawów komputerowych i stanowisk musi być dostosowana do liczby uczniów w klasie – co najmniej 15 zestawów na pracownię, a komputery powinny posiadać oprogramowanie spełniające dzisiejsze standardy

(Windows 7 + pakiet Office), gdyż nowa podstawa programowa nakazuje, aby podczas zajęć na jednego ucznia przypadła jeden komputer. Każda szkoła powinna dysponować co najmniej trzema w pełni wyposażonymi pracowniami - niezbędne okablowanie, serwer, switch, drukarki oraz dostęp do Internetu.

Rysunek 1. Liczba komputerów przypadających na 1 ucznia w roku szkolnym 2014/2015 r.

Źródło: opracowanie własne

Modernizacja pracowni informatycznych i przedmiotowych to stworzenie warunków do nowoczesnej edukacji, osiągnięcia sukcesów w dalszym etapie kształcenia i wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z powiatu kętrzyńskiego. Zapewni to również możliwość korzystania z atrakcyjnych środków dydaktycznych, najnowszych aplikacji i rozwiązań technologicznych, organizowania innowacyjnych zajęć, zdobywania wiedzy, rozwijania zainteresowań, stworzenia ciekawej oferty zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Istnieje również pilna potrzeba wymiany ławek i krzeseł, nie tylko w pracowniach komputerowych, które powinny być wyposażone w odpowiednie krzesła obrotowe, lecz w większości klas, w których są użytkowane meble sprzed 40-50 lat, często uszkodzone i niedostosowane do wzrostu uczniów.

2.2. Kadry systemu oświaty

2.2.1. Kadra pedagogiczna

Jednostki oświatowe zatrudniają ogółem 220 nauczycieli, w tym 150 nauczycieli dyplomowanych, 55 nauczycieli mianowanych, 11 nauczycieli kontraktowych oraz 4 stażystów. Zmniejsza się poziom zatrudnienia na część etatu, z uwagi na wymogi osiągnięcia średniej pensji oraz ze względu na wzrost zaangażowania nauczyciela w życie szkoły.

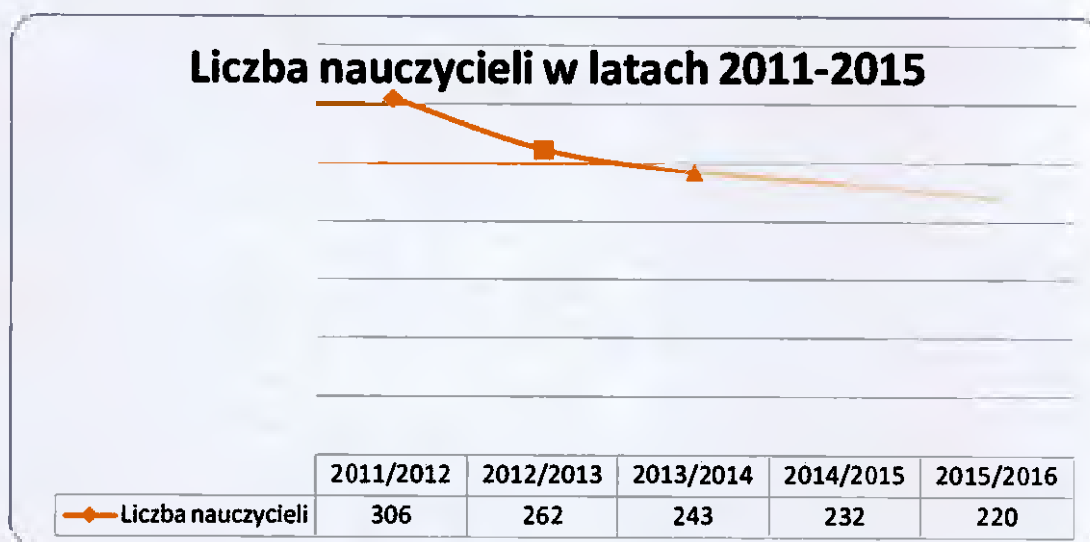
Tabela 9. Liczba nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego i etatu w latach 2011-2015

Rok szkolny	Liczba nauczycieli						RAZEM
	stażysta	kontraktowy	mianowany	dplomowany	Etat	Niepełny etat	
2011/2012	8	42	102	154	270	36	306
2012/2013	5	24	92	141	239	23	262
2013/2014	10	12	79	142	213	30	243
2014/2015	10	12	64	146	198	34	232
2015/2016	4	11	55	150	191	29	220

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PZE-AS

Obserwuje się wyraźny spadek zatrudnienia nauczycieli, co jest spowodowane zmniejszającą się liczbą oddziałów w szkołach oraz racjonalizacją wydatkowania środków finansowych. W latach 2011-2015 zatrudnienie kształtowało się w sposób następujący:

Rysunek 2. Liczba nauczycieli w latach 2011-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych SIO i PZE-AS

Najwięcej nauczycieli jest zatrudnionych w Zespole Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej w Kętrzynie – 51 osób przy 21 oddziałach i 550 uczniach. Najniższą liczbę kadry pedagogicznej zatrudniają dwie szkoły – Powiatowe Centrum Edukacyjne w Kętrzynie – 32 osoby oraz Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu – 34 osoby, przy czym w PCE funkcjonuje 21 oddziałów z liczbą uczniów - 483, natomiast w ZS MR funkcjonuje 10 oddziałów przy 168 liczbie uczniów.

Poza stanowiskami nauczycieli uczących konkretnych przedmiotów, w szkołach zatrudnieni są również pedagodzy (9 osób), bibliotekarze (5 osób), logopedzi (2 osoby), psycholodzy (4 osoby) oraz 1 doradca zawodowy.

2.2.2. Doskonalenie zawodowe nauczycieli

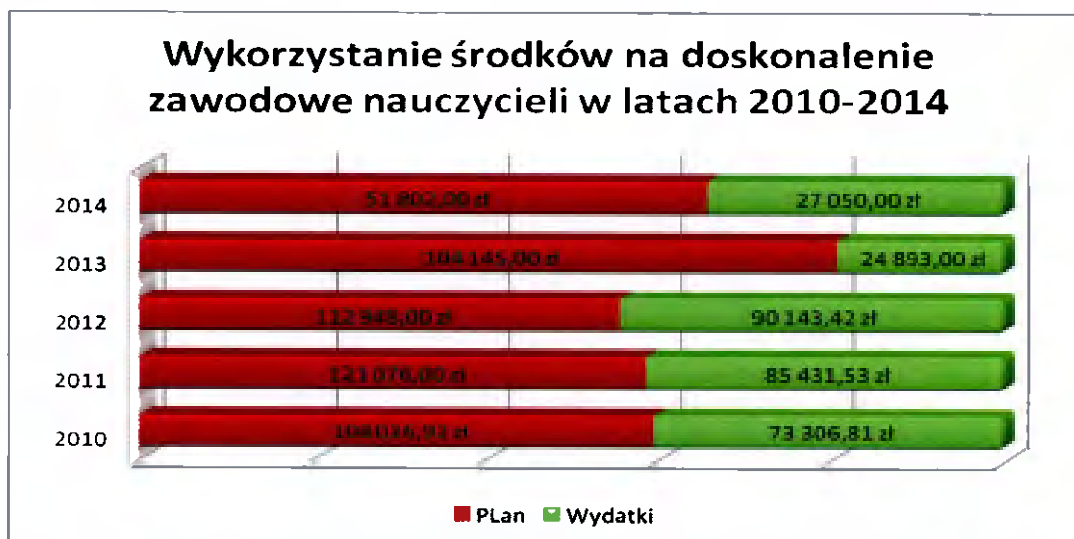
Zgodnie z Uchwałą Nr 22/2015 Zarządu Powiatu w Kętrzynie z dnia 11 lutego 2015 r. środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w 2015 roku stanowi 0,5% (od roku 2014) planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenie nauczycieli, t. j. 44.499,00 zł. Fundusze na doskonalenie zawodowe nauczycieli, których mowa w art. 70a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela przeznacza się na:

- 1) organizację warsztatów metodycznych i przedmiotowych, szkolenie rad pedagogicznych oraz organizację szkoleń i konferencji dyrektorów – 55 %,
- 2) na pokrycie w części lub całości kosztów kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli – 45 %.

Planowanie doskonalenia zawodowego odbywa się w oparciu o diagnozę potrzeb szkoły, rynku pracy i edukacji, priorytety Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Kuratorium Oświaty. Diagnoza potrzeb jest prowadzona przez lidera Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli raz w roku i polega na ustaleniu rocznych potrzeb Rady Pedagogicznej i nauczycieli. Plan doskonalenia na dany rok szkolny zatwierdza Rada Pedagogiczna. Plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli opiniuje zarząd powiatu na każdy rok budżetowy, biorąc pod uwagę złożone do 30 listopada danego roku wnioski dyrektorów szkół i placówek, które są przygotowywane z uwzględnieniem szkolnego wieloletniego planu doskonalenia zawodowego nauczycieli. Dyrektor szkoły lub placówki, w terminie do 31 marca danego roku, składa organowi prowadzącemu sprawozdanie ze sposobu wykorzystania środków przyznanych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w poprzednim roku budżetowym.

Dyrektorzy szkół składają do organu prowadzącego pozytywnie zaopiniowane i zaakceptowane wnioski złożone przez nauczycieli, którzy rozpoczęli studia na kierunkach zgodnych z planem doskonalenia nauczycieli. W przypadku szkoleń i kursów, dyrektorzy informują organ o zamiarze odbycia kształcenia przez pojedynczych nauczycieli, kadre kierowniczą lub Radę Pedagogiczną. Szkolenie może zostać zrealizowane jedynie w przypadku posiadania środków finansowych oraz gdy jest zgodne z planem doskonalenia.

Rysunek 3. Wykorzystanie środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne

Analizując wydatki na doskonalenie zawodowe nauczycieli można zauważyć, że przyznane środki były wykorzystywane maksymalnie w 80 % (rok 2012), natomiast w roku 2013 wykorzystano je zaledwie w wysokości 24%. Najmniej środków wykorzystał w roku 2014 Zespół Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej w Kętrzynie – 15%, natomiast w Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie przekroczone budżet o 2 993,00 zł.

2.2.3. Administracja i obsługa

Pracownicy administracji i obsługi w szkołach i placówkach są zatrudnieni na stanowiskach: sekretarza szkoły, referenta, kierowcy, sprzątaczkę, szatniarza, kierownika gospodarczego, konserwatora, woźnego, portiera nocnego, recepcjonisty-dozorcy, stróża, robotnika gospodarczego, pracownika do prac lekkich, rzemieślnika, pomocy nauczyciela, pielęgniarki i ratownika. Liczba pracowników obsługi we wszystkich powiatowych placówkach oświatowych w okresie ostatnich 4 lat stopniowo maleje. W roku szkolnym 2011/2012 zatrudnionych było 80 osób, w roku 2012/2013 – 71, 2013/2014 – 70 i w roku 2014/2015 - 64 osoby. W szkołach i placówkach pracownicy sezonowi są zatrudniani w ramach staży oraz prac interwencyjnych finansowanych i współfinansowanych przez PUP.

Rysunek 4. Liczba pracowników administracji i obsługi

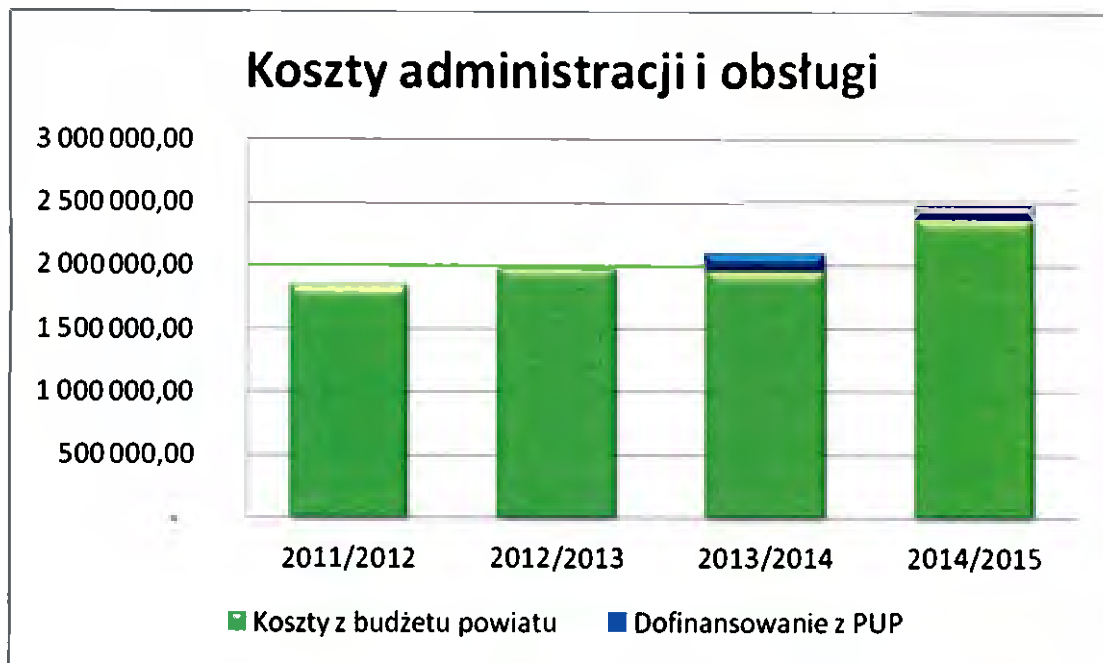

Źródło: opracowanie własne

Koszty zatrudnienia pracowników administracji i obsługi w roku szkolnym 2011/2012 wynosiły 1 848 349,00 zł w 2012/2013 – 1 991 949,00 zł, w 2013/2014 – 1 961 134,00 zł i w 2014/2015 - 2 371 304,00 zł. Koszty wzrosły zdecydowanie po przekazaniu Młodzieżowemu Domu Kultury w Kętrzynie w 2013 roku w zarządzanie nieruchomości przy ulicy Pocztowej 9, 11 i 13. W tym celu zostały zatrudnione osoby do sprzątnięcia budynków, konserwatorzy oraz kierownik gospodarczy. Koszty wynagrodzenia w wysokości 133 461,00 zł (r. szk. 2013/2014) oraz 113 413,00 zł (2014/2015) pokrył Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie.

Rysunek 5. Koszty administracji i obsługi w latach 2011-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PZE-AS

2.3 Finansowanie oświaty

2.3.1. Subwencja oświatowa

W finansowaniu oświaty znaczący udział mają środki pochodzące z budżetu państwa (subwencja oświatowa), jednakże władze lokalne ponoszą dodatkowe wydatki ze swoich dochodów własnych. Trybunał Konstytucyjny potwierdził, że subwencja oświatowa nie musi pokrywać 100% wydatków oświatowych, oraz że samorząd terytorialny musi w tych wydatkach partycypować. Na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek planowania i finansowania zadań oświatowych.

Subwencja oświatowa obliczana jest na podstawie danych statystycznych przekazywanych przez każdą placówkę i uzależniona jest od liczby uczniów w szkołach:

- 1) uczniów posiadających orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 2) młodzieży uczącej się w miejscowości poniżej 5 tys. mieszkańców,
- 3) uczniów szkół zawodowych i gimnazjum,
- 4) uczniów szkół niepublicznych i szkół dla dorosłych,
- 5) wychowanków w internatach szkół i specjalnych ośrodków,
- 6) miejsc w schroniskach młodzieżowych,
- 7) dzieci objętych wczesnym wspomaganie,
- 8) uczestników kursów kwalifikacyjnych.

Tabela 10. Subwencja oświatowa i jej wykonanie w latach 2010-2015 (w zł)

Rok	Wysokość subwencji	Wydatki ponoszone na szkoły powiatowe	Dotacje dla szkół prowadzonych przez inne podmioty
2010	23 442 431,00	22 815 066,00	525 111,69
2011	25 460 686,00	24 471 253,00	659 236,23
2012	26 353 065,00	25 052 072,00	999 333,60
2013	23 745 930,00	22 699 374,00	1 002 062,77
2014	21 292 265,00	20 278 660,00	924 190,99
2015	20 115 014,00	20 407 577,00*	993 680,26*

* Plan

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PZE-AS

W 2010 roku subwencja oświatowa wyniosła 23 442 431,00 zł, z czego wydatki poniesione na powiatowe szkoły i placówki oświatowe wyniosły 22 815 066,00 zł. W ciągu 5 lat powiat otrzymał o 3 327 417,00 zł mniej subwencji w wyniku zmniejszania się liczby uczniów. Koszty działalności placówek zmniejszały się systematycznie wraz ze spadkiem wpływu z subwencji oświatowej.

W roku 2015 r. Powiat Kętrzyński otrzymał subwencję w wysokości 20 115 014,00 zł. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1877), w bieżącym roku samorządy muszą przeznaczyć na edukację specjalną we wszystkich typach szkół i przedszkoli kwotę nie mniejszą niż środki przekazane z budżetu państwa z tytułu dodatkowych wag subwencyjnych. W przypadku budżetu Powiatu Kętrzyńskiego jest to kwota 5 440 619,00 zł, co stanowi 27 % subwencji.

Subwencja przekazywana jest również na działalność szkół publicznych i niepublicznych prowadzonych przez inne podmioty zgodnie z uchwałą Nr XXIII/178/2013 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 4 kwietnia 2013 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji publicznym i niepublicznym szkołom i placówkom dotowanym z budżetu Powiatu Kętrzyńskiego oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania.

W roku szkolnym 2011/2012 łącznie przekazano organom prowadzącym 816 887,00 zł dotacji, w roku szkolnym 2012/2013 – 1 125 473,00 zł, w roku szkolnym 2013/2014 – 883 309,00 zł, a w roku 2014/2015 – 988 257,00 zł.

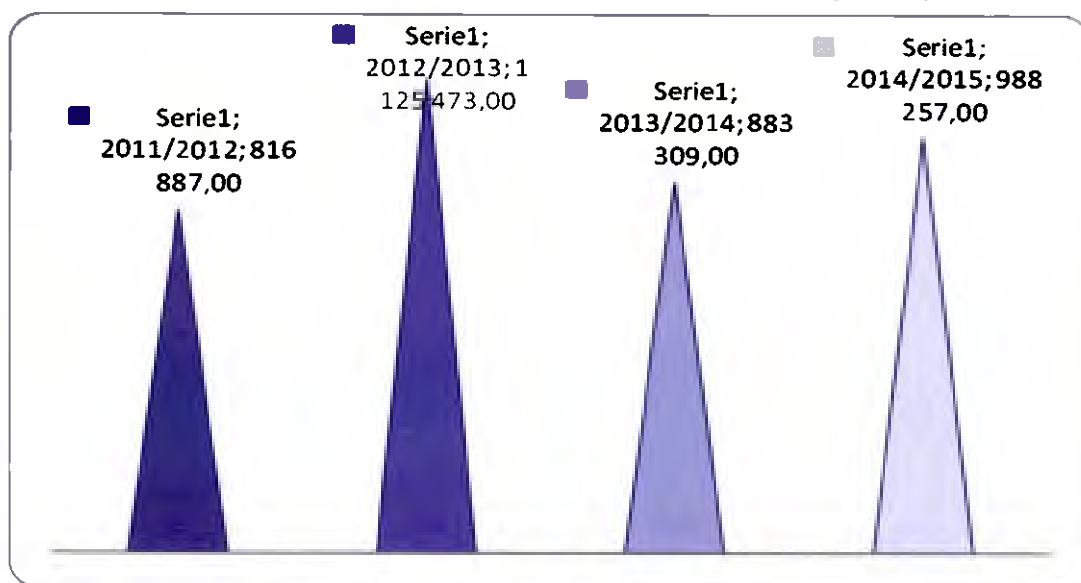
Wysokość dotacji uzależniona jest od rodzaju szkoły i przysługuje zgodnie z następującymi przepisami ustawy o systemie oświaty:

- 1) **art. 80 ust. 3** – szkoły publiczne prowadzone przez inne podmioty, otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązanej do prowadzenia odpowiedniego typu i rodzaju szkół w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego ucznia w szkołach tego samego typu i rodzaju prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego,
- 2) **art. 90 ust. 2a** – dotacje dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jednego ucznia

danego typu i rodzaju szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego,

- 3) **art. 90 ust. 3** – dotacje dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych niewymienionych w ust. 2a przysługują na każdego ucznia uczestniczącego w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych w danym miesiącu, w wysokości nie niższej niż 50% ustalonych w budżecie odpowiednio danej gminy lub powiatu wydatków bieżących ponoszonych w szkołach publicznych tego samego typu i rodzaju w przeliczeniu na jednego ucznia.

Rysunek 6. Wysokość dotacji przekazywanych szkołom prowadzonym przez inne podmioty

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11. Stawki dotacji w roku 2015

Lp.	Szkoła	Typ szkoły	Podstawa prawna	Kwota dotacji na 1 ucz./mies. (w zł)
1.	Liceum ogólnokształcące dla młodzieży	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej, młodzieżowa	art. 90 ust. 2a 100% subwencji	488,05
2.	Liceum ogólnokształcące dla dorosłych	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej, dla dorosłych	art. 90 ust 3 50% wydatków bieżących	95,54
3.	Szkoła policealna dla dorosłych	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej, dla dorosłych	art. 90 ust 3 50% wydatków bieżących	195,81
4.	Policealne studium – kierunki medyczne	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej, dla dorosłych	art. 90 ust 3 50% wydatków bieżących	403,07
7.	Szkoła policealna dla dorosłych	Publiczna, dla dorosłych	art. 80 ust 3 100% wydatków bieżących	413,38

Źródło: opracowanie własne

2.3.2. Koszty działalności

Obsługę finansowo-kadrową szkół i placówek prowadzi Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego (do 31.08.2015 r. Powiatowy Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Kętrzynie). Placówka zatrudnia ogółem 9 pracowników, w tym dyrektora, główną księgową, zastępcę głównej księgowej, 4 księgowo, 1 osoba – płace i 1 osoba – kadry. Planowane jest zatrudnienie osób odpowiedzialnych za zamówienia publiczne oraz wsparcie informatyczne obsługiwanych placówek.

Szkoły ponoszą koszty wg rodzaju:

- 1) Płace – koszty wynagrodzenia osobowego i dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi;
- 2) Koszty rzeczowe – energia cieplna (gaz) i elektryczna, artykuły biurowe, usługi telefoniczne i pocztowe, woda, ścieki, wywóz nieczystości, usługi pralnicze, środki czystości, ubezpieczenie mienia, licencje, zakup świadectw i innych materiałów dla uczniów, zakup posiłków i inne usługi dotyczące przeglądów, napraw i konserwacji.

Największe wydatki (w wysokości 4.155.045 zł rocznie) przypadają na Zespół Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej, szkoła zatrudnia największą liczbę nauczycieli, przy czym ma też najwyższą liczbę uczniów i oddziałów. Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu ponosi relatywnie najwyższe wydatki (3.999.395 zł rocznie) w stosunku do liczby uczniów i oddziałów. Powiatowe Centrum Edukacyjne ponosi koszty zespołu budynków – basenu i internatu, dużym obciążeniem dla budżetu są też wynagrodzenia nauczycieli w kształceniu zaocznym.

Tabela 12. Koszty ponoszone na jednego ucznia w poszczególnych szkołach w latach 2012-2014

Szkoła	Koszty funkcjonowania szkoły w zł	Średnia liczba uczniów w szkole	Średni koszt przypadający na jednego ucznia w zł
2012 rok			
ZSO	3 423 245	526	6508
ZS MCS	5 070 253	602	8422
PCE	4 696 216	594	7906
ZS MR	4 484 090	333	13 465
SOS-W K	3 697 666	122	30 308
SOS-W R	2 698 652	44	61 333
2013 rok			
ZSO	3 328 967	531	6269
ZS MCS	4 413 531	578	7635
PCE	4 028 346	494	8154
ZS MR	4 298 101	298	13 883
SOS-W K	3 736 359	135	27 676
2014 rok			
ZSO	3 142 735	511	6150
ZS MCS	4 155 045	570	7289
PCE	3 778 152	427	8848
ZS MR	3 999 395	243	15 810
SOS-W K	3 847 564	135	28 500

Źródło: opracowanie własne.

Do roku 2013 funkcjonował Specjalny Ośrodek – Szkolno – Wychowawczy w Reszlu, koszt jaki wypadł na jednego ucznia w wysokości 61 333,00 zł, wynikał z faktu, iż szkoła została zlikwidowana i poniesione koszty związane były z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli.

W roku 2014 wydatki MDK wyniosły ogółem 760.595,41 zł, z tego z tytułu wynagrodzeń – 394.682,04 zł. Młodzieżowy Dom Kultury ponosi koszty zatrudnienia pracowników obsługi, jako zarządca nieruchomości przy ul. Pocztowej 9, 11, 13.

W ramach przyznanej subwencji pokrywane były również koszty funkcjonowania Powiatowego Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Szkół w Kętrzynie. W roku 2010 wyniosły one 748 944,00 zł, w 2011 roku zwiększyły się o 8%, w 2012 roku nieznacznie się obniżyły, by w 2014 roku osiągnąć poziom 961 237,00 zł. Wyższy koszt funkcjonowania PZEAS w Kętrzynie w roku 2014 związany był z zatrudnieniem dodatkowych osób w ramach robót publicznych w celu przeprowadzenia remontów w szkołach i placówkach.

Rysunek 7. Koszty funkcjonowania PZE-AS w Kętrzynie

Źródło: opracowanie własne

2.4. Uczniowie

2.4.1. Liczba uczniów w szkołach i placówkach

Obecnie do szkół ponadgimnazjalnych uczęszcza 1803 uczniów, w tym 1533 uczniów do szkół powiatowych. Najwięcej uczniów uczęszcza do Technikum w Zespole Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej w Kętrzynie - 302 osoby, najmniej do Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Reszlu - 50 uczniów.

Tabela 13. Liczba uczniów i oddziałów roku szkolnym 2015/2016

Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie					
Szkoła	Profile	Oddziały		Liczba uczniów	
		klasa	liczba	ogółem	dziewczęta
1 Liceum Ogólno-	geografia-matematyka -WOS,	I	4	95	59

kształcące	- fizyka-chemia- biologia, - język polski-historia-WOS, - biologia-chemia, - matematyka -fizyka- informatyka	II	3	79	49
		III	3	82	58
		SUMA	I-III	10	256
Gimnazjum Nr 3	OGÓLNY	I	3	89	50
		II	3	95	53
		III	3	78	44
		SUMA	I-III	9	262
RAZEM			19	518	313

Zespół Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej w Kętrzynie					
Szkoła	Profile	Oddziały		Liczba uczniów	
		klasy	liczba	ogółem	dziewczęta
II Liceum Ogólno- kształcące	- językowo-humanistyczny, - matematyczno-fizyczno- informatyczny, - matematyczno-geograficzny, - biologiczno-chemiczny - innowacja pedagogiczna – bezpieczeństwo narodowe	I	3	80	49
		II	3	83	31
		III	3	75	33
		SUMA	I-III	9	238
Technikum Nr 1	- technik informatyk - technik elektryk/analitik - technik ekonomista	I-IV	4	97	9
		I-IV	4	93	7
		I-II	4	112	41
		SUMA	I-IV	12	302
RAZEM			21	540	170

Powiatowe Centrum Edukacyjne w Kętrzynie					
Szkoła	Profile	Oddziały		Liczba uczniów	
		klasy	liczba	ogółem	dziewczęta
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2	fotograf, mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca, stolarz, fryzjer, piekarz, tapicer, kucharz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w bu- downictwie, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, murarz- tynkarz	I	1	33	17
		II	2	41	18
		III	2	40	12
		SUMA	I-III	5	114
Technikum Nr 2	- technik mechanik pojazdów samochodowych, - technik logistyki/ekonomista - technik mechanik/ekonomista - technik budownictwa/ ekono- mista - technik mechanik - technik budownictwa/ ekono- mista - technik mechanik	I	2	47	10
		II	1	30	8
		III	2	34	13
		IV	2	33	7

	SUMA	I-IV	7	144	38
RAZEM					
Centrum Kształcenia Ustawicznego					
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	System wieczorowy	I-III	3	72	50
	System zaoczny	I-III	4	107	77
Szkoła Policealna dla Dorosłych	- technik BHP	I	2	45	22
	- technik administracji	I	1	30	15
RAZEM					

Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu					
Szkoła	Profile	Oddziały		Liczba uczniów	
		klasy	liczba	ogółem	dziewczęta
Liceum Ogólnokształcące	Ogólny	I-III	0	2*	1
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	piekarz, stolarz, sprzedawca, kucharz małej gastronomii, elektryk, mechanik pojazdów samochodowych, fryzjer, kucharz	I	1	14	6
		II	1	18	6
		III	1	16	4
	SUMA	I-III	3	50	17
Technikum	- technik informatyk	II-IV	3	50	2
	- technik ekonomista	I-IV	2	40	27
	- technik architektury krajobrazu	I-IV	2	26	19
	SUMA	I-IV	7	116	48
RAZEM					

* *nauczanie indywidualne*

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. św. Jana Pawła II w Kętrzynie					
Szkoła	Profile	Oddziały		Liczba uczniów	
		klasy	liczba	ogółem	dziewczęta
Szkoła Podstawowa Specjalna	- dla dzieci upośledzonych w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym	I-VI	4	38	15
Gimnazjum Specjalne	- dla dzieci upośledzonych w stopniu lekkim, - zespół terapeutyczno-edukacyjny dla dzieci upośledzonych w st. lekkim	I-III	4	30	11
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	stolarz, murarz, kucharz małej gastronomii, ogrodnik, kucharz	I-III	3	36	12
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy	kucharz małej gastronomii, pracownik gospodarstwa domowego	I-III	3	21	7
Internat	Grupy wychowawcze	-	-	65	26
RAZEM					

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Obecnie w szkołach specjalnych uczy się 125 dzieci i młodzieży, to o 41 uczniów mniej niż w roku szkolnym 2012/2013, kiedy funkcjonowały 2 specjalne ośrodki (122 w Kętrzynie i 44 w Reszlu). W celu zapewnienia możliwości spełniania obowiązku nauki uczniom z Reszla, dzieci są dowożone do Ośrodka w Kętrzynie.

W szkołach niepublicznych i publicznych, prowadzonych przez inne podmioty liczba uczniów wynosi 279 i stanowi 21 % ogółu uczniów szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży (68 uczniów) oraz 50 % szkół dla dorosłych (202 uczniów). W szkołach dla dorosłych uczy się łącznie 456 słuchaczy, w tym w szkołach powiatowych 254 osoby, a w szkołach prowadzonych przez inne podmioty – 202 osoby.

Rysunek 8. Liczba uczniów w szkołach dla dorosłych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Najwięcej słuchaczy uczęszcza do Liceum Ogólnokształcącego w Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie (179) oraz do Szkoły Policealnej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Kętrzynie – szkoły publicznej (100 osób). W szkołach pobierających odpłatność, liczba uczniów jest zdecydowanie niższa – w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych Stopka – 14 uczniów, w Policealnym Studium Farmaceutycznym Stopka – 18 uczniów oraz w Szkole Policealnej Warmińsko-Mazurskiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli – 25 uczniów, 16% uczniów jest w Szkole Policealnej PCE (75 osób) i w Liceum Ogólnokształcącym W-MZDZ (45 słuchaczy).

Szkoły dla dorosłych, prowadzone przez inne podmioty, kształcą w następujących kierunkach: technik ochrony fizycznej i mienia, technik bhp, opiekun medyczny, technik sterylizacji medycznej, technik usług kosmetycznych, technik rachunkowości, technik informatyk, technik ekonomista, technik administracji, technik obsługi turystycznej, opiekunka dziecięca, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekunka środowiskowa, opiekun w domu pomocy społecznej, opiekun osoby starszej, technik teleinformatyk, technik archiwista, technik usług pocztowych i finansowych.

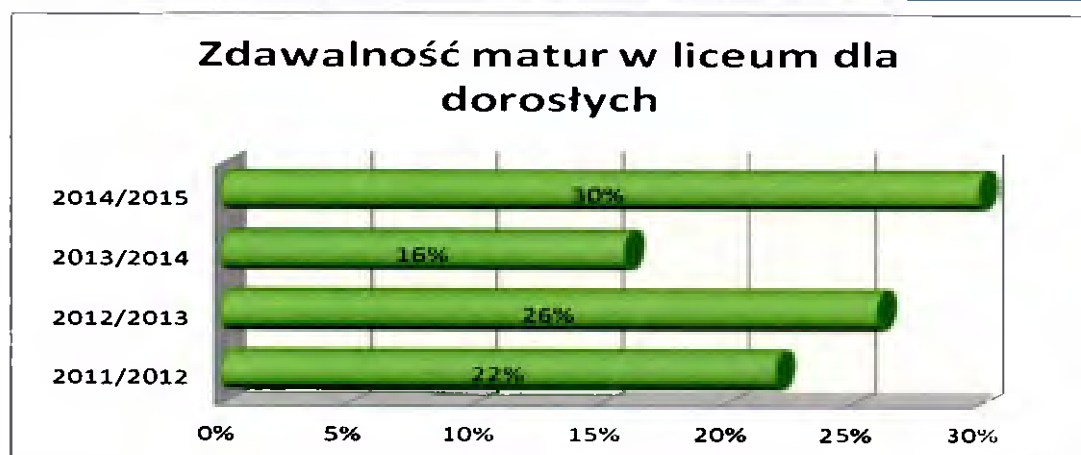
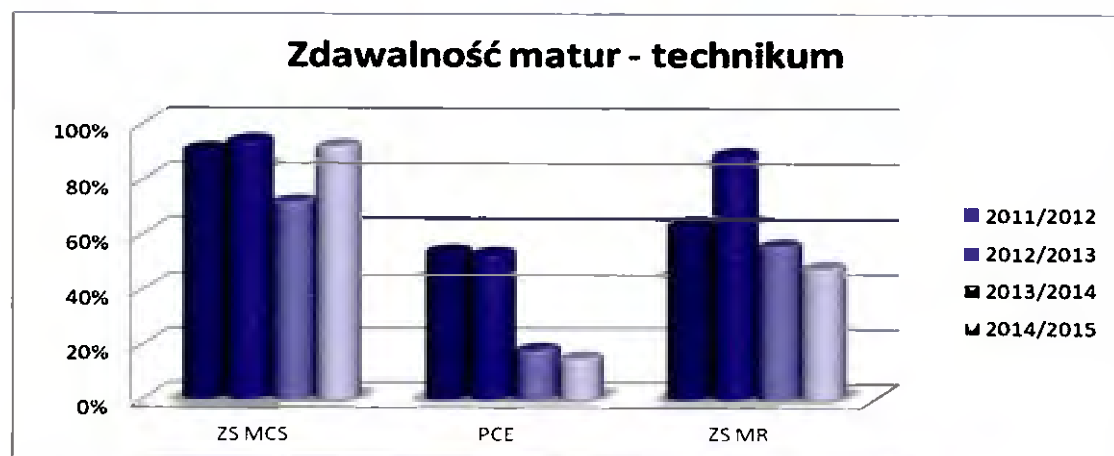
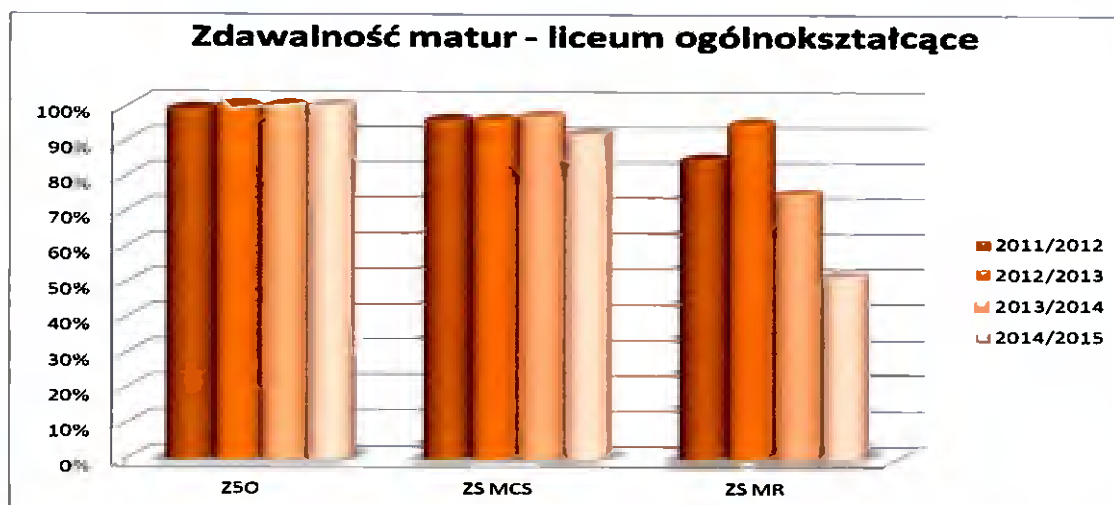

2.4.2. Efektywność nauczania

Wyniki egzaminów maturalnych

Do egzaminów maturalnych przystępuje 100 % uczniów liceów ogólnokształcących i średnio 85% uczniów technikum, natomiast w przypadku szkół dla dorosłych, jest to zaledwie 40% słuchaczy.

Rysunek 9. Zdawalność matur

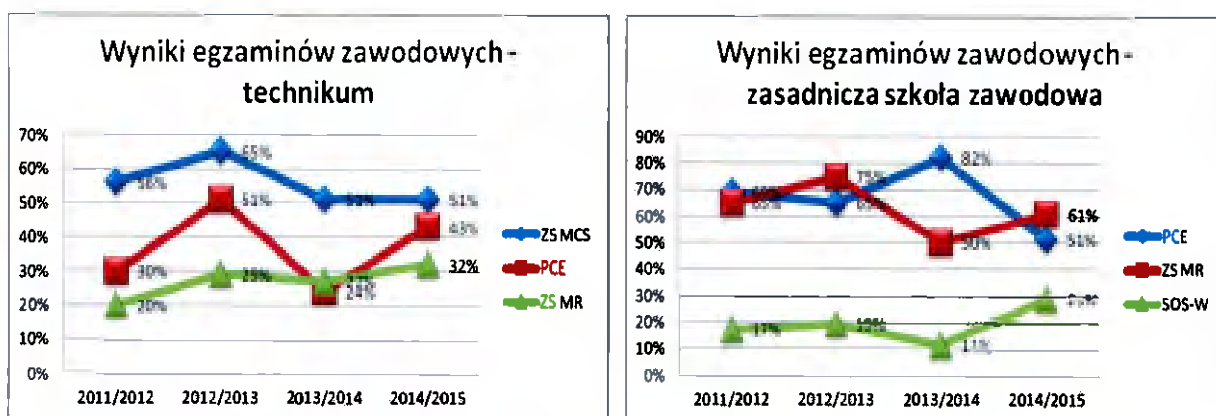
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Najlepsze wyniki systematycznie osiągają uczniowie liceów ogólnokształcących – 100% w Zespole Szkół Ogólnokształcących i 98-99% w Zespole Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej. Najłabsze wyniki odnotowuje od lat Powiatowe Centrum Edukacyjne, zarówno w technikum poniżej 20 %, jak również w liceum dla dorosłych około 30 %.

➤ Wyniki egzaminów zawodowych

Egzaminy zawodowe w zasadniczych szkołach zawodowych wypadają relatywnie dobrze w stosunku do średniej województwa warmińsko-mazurskiego – średnio ok. 50-60% w powiecie kętrzyńskim, przy 37,5% w województwie. Słabiej jednak wypadają wyniki zdawalności egzaminów w technikum – średnio 40% (przy średniej w województwie 66,09%).

Rysunek 10. Wyniki egzaminów zawodowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

➤ Stypendia

Zgodnie Uchwałą Nr XXXVII/246/2009 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 10 września 2009 r. w sprawie przyjęcia regulaminu przyznawania Stypendium Starosty Kętrzyńskiego za wyniki w nauce oraz osiągnięcia naukowe, sportowe i artystyczne uczniom szkół ponadgimnazjalnych oraz uczniom gimnazjów, dla których organem prowadzącym jest Powiat Kętrzyński, Starosta Kętrzyński może przyznać stypendium dwa razy w roku po zakończeniu każdego z semestrów, tj. w lutym każdego roku na pięć miesięcy i we wrześniu (tu bez uczniów klas pierwszych), również na pięć miesięcy.

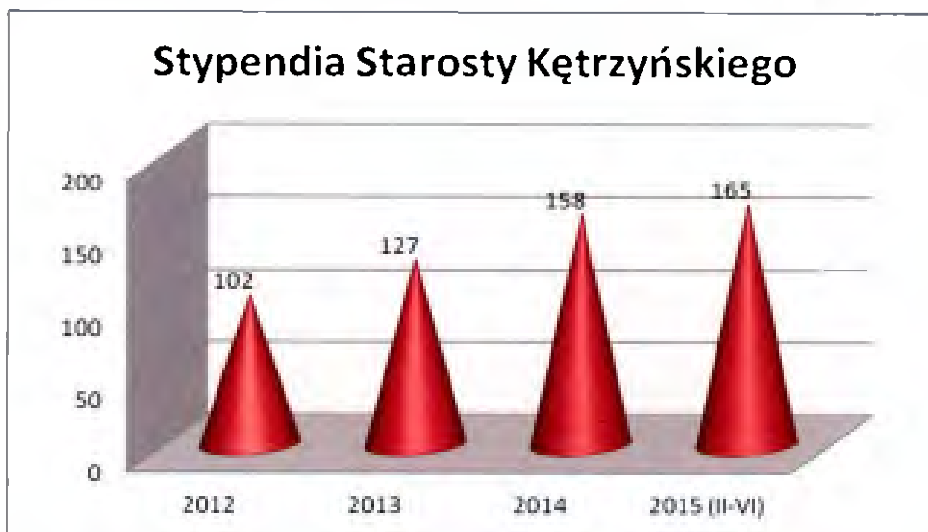
Stypendium Starosty Kętrzyńskiego za wyniki w nauce przydzielane jest uczniom, którzy łącznie spełniają następujące kryteria:

- uczą się w szkole ponadgimnazjalnej lub gimnazjum, kształcącej w systemie dziennym, dla których organem prowadzącym jest Powiat Kętrzyński,
- ukończyli I semestr nauki w/w szkół,
- średnia ocen za ostatni semestr wynosi co najmniej 4,8, a ocena z zachowania jest co najmniej bardzo dobra.

W roku 2012 wypłacono średnio stypendia dla 102 uczniów przez 10 miesięcy średnio po 135,00 zł miesięcznie, w 2013 wypłacono stypendia dla 127 uczniów, średnio po 100 zł,

w 2014 dla 158 uczniów po 100 zł, a w roku 2015 od lutego do czerwca wypłacono stypendium dla 165 uczniów w wysokości 100,00 zł miesięcznie. Ogółem w ciągu 5 lat wypłacono stypendia na łączną kwotę 632 342,00 zł.

Rysunek 11. Liczba uczniów otrzymujących stypendia za wyniki w nauce w latach 2012 – 2015

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14. Kwota wypłaconych stypendiów w latach 2010-2014

2010	2011	2012	2013	2014
2 217,00 zł	189 400,00 zł	148 800,00 zł	129 425,00 zł	162 500,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

Młodzież szkół ponadgimnazjalnych systematycznie bierze udział w konkursach wewnątrzszkolnych, międzyszkolnych, organizowanych na szczeblu regionalnym – powiatowym i wojewódzkim oraz ogólnopolskich. Starosta w miarę posiadanych środków może przyznać stypendium jednorazowe za wyróżniające wyniki sportowe, naukowe i artystyczne. Stypendium może otrzymać uczeń, który jest laureatem lub finalistą olimpiad i konkursów przedmiotowych co najmniej na szczeblu wojewódzkim lub na szczeblu centralnym, został medalistą w zawodach sportowych co najmniej na szczeblu centralnym lub został zwycięzcą (zajął 1, 2, 3 miejsce) w konkursach plastycznych, muzycznych i innych artystycznych na szczeblu ogólnopolskim. W roku 2012 stypendium jednorazowe otrzymało 31 uczniów w wysokości 100,00 zł, w 2013 – 20 uczniów po 200,00 zł, w roku 2014 - 30 uczniów po 100 zł i w roku 2015 - 32 uczniów po 200,00 zł.

2.5. Inne działania na rzecz uczniów

2.5.1. Działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie swoją działalnością obejmuje obszar Powiatu Kętrzyńskiego. Łącznie pod opieką Poradni jest ponad 11,3 tys. dzieci i młodzieży z 51 placówek – przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół po-

nadgimnazjalnych. Z pomocy oferowanej przez placówkę korzystać mogą dzieci i młodzież wymagające pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rodzice, opiekunowie, nauczyciele, wychowawcy oraz instytucje działające w interesie dziecka. Korzystanie z oferty Poradni jest dobrowolne i nieodpłatne.

Zakres działania Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kętrzynie:

- 1) Profilaktyka niepowodzeń szkolnych i zaburzeń zachowania:
  - a) diagnoza psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna,
  - b) wczesne identyfikowanie zagrożeń w środowisku przedszkolnym i szkolnym:
    - indywidualne zajęcia korekcyjno – kompensacyjne i logopedyczne dla dzieci i młodzieży z trudnościami w czytaniu, pisaniu, liczeniu oraz z dziećmi i młodzieżą dyslektyczną,
    - grupowe zajęcia terapeutyczne i socjoterapeutyczne,
    - konsultacje pedagogiczne,
    - poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, dla rodziców, dzieci, młodzieży i nauczycieli,
  - c) wspomaganie przedszkola i szkoły w ich działaniach dydaktycznych, profilaktycznych i wychowawczych.
- 2) Wspieranie rodziny w jej funkcji wychowawczej:
  - a) uświadamianie rodzicom roli więzi emocjonalnej jako czynnika wpływającego na rozwój dziecka i chroniącego go przed zagrożeniami:
    - indywidualne porady dla rodziców,
    - spotkania psychoedukacyjne i informacyjno – instruktażowe dla rodziców dotyczące zachowań dysfunkcyjnych, profilaktyki trudności szkolnych,
  - b) rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców:
    - Pomoc rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i rodzinnych.
- 3) Doradztwo zawodowe.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oferuje pomoc dla młodzieży w wyborze zawodu i kierunku kształcenia poprzez grupowe zajęcia aktywizujące przygotowanie uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej w szkołach oraz na terenie poradni. Szkoły organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, takich jak adwokat, funkcjonariusz Policji, funkcjonariusz Straży Granicznej, lekarz, oraz wizyty w zakładach pracy np. w Sądzie Rejonowym w Kętrzynie, Kancelarii Adwokackiej, Warmińsko-Mazurski Oddziale Straży Granicznej.

2.5.2. Działalność Młodzieżowego Domu Kultury

Młodzieżowy Dom Kultury prowadzi zajęcia wspierające rozwój dzieci i młodzieży w zakresie:

- rozwijania twórczego myślenia i działania,
- kształtowania umiejętności spędzania czasu wolnego i współdziałania w grupie,
- kształtowania poczucia własnej tożsamości i poszanowania dziedzictwa kulturowego.

W roku szkolnym 2014/2015 w Młodzieżowym Domu Kultury funkcjonowały następujące koła zainteresowań: dziennikarstwo, fotografia, decupage, plastyczno-ceramiczne, aerobic, nauka gry na gitarze, poezja śpiewana, animacja komputerowa, kawiarenka komputerowa, świetlica dla najmłodszych. Ponadto młodzież uczestnicząca w zajęciach, organizowała i brała udział w:

- 1) Ogólnopolskim Festiwalu Wokalnym „Złota Ósemka” w Warszawie,
- 2) Wojewódzkim Konkursie Wokalnym „Mazurski Słowik” w Korszach,
- 3) Konkursach plastyczne „Wielkanoc” i „Boże Narodzenie”,
- 4) Festiwalu Pieśni Patriotycznej pod patronatem Starosty Kętrzyńskiego,
- 5) Wystawach, wernisażach i plenerach malarskich oraz fotograficznych.

2.5.3. Działalność Centrum Kształcenia Praktycznego

Centrum Kształcenia Praktycznego to placówka włączona w 2010 roku w struktury Zespołu Szkół im. M. Curie Skłodowskiej w Kętrzynie. W budynku CKP kształcą się uczniowie Zespołu w zawodach technik elektryk, ekonomista oraz informatyk. Placówka kształci również uczniów Powiatowego Centrum Edukacyjnego w Kętrzynie w zawodach mechanicznych. Budynek CKP to: pracownie spawalnictwa, kuźnia, pracownie mechaniczne, diagnostyka, pracownie obróbki mechanicznej i ręcznej, pracownie informatyczne, ekonomiczne i elektryczne. Planujemy wprowadzenie nowych kierunków kształcenia, które obecnie poszukiwane są na rozwijających się rynkach pracy.

2.5.4. Wykorzystanie środków z funduszy zewnętrznych

W latach 2007-2013 szkoły i placówki realizowały 8 projektów na łączną kwotę 4.072.027,70 zł, w tym uzyskały dofinansowanie w wysokości 3.531.744,94 zł

- 1) Rządowy program wspierania powstawania i realizacji regionalnych lub lokalnych programów wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w 2007 r. Aktywizacja i wspieranie jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych w zakresie udzielania uczniom pomocy materialnej o charakterze edukacyjnym „Szkolne warsztaty dziennikarskie”.
Realizujący: Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu
Termin realizacji projektu: 04.09.2007 r. – 16.12.2007 r.
Łączna wartość projektu: 22 024,00 zł
Dofinansowanie z budżetu państwa: 12 832,00 zł.
- 2) Rządowy program „Zero tolerancji dla przemocy w szkole” - wzmocnienie i rozszerzenie specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
Realizujący: Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie
Termin realizacji projektu: 22.10.2007 r. – 31.12.2007 r.
Łączna wartość projektu (finansowanie z budżetu państwa): 5 515,00 zł.
- 3) Rządowy program na lata 2008-2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
Realizujący: Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie
Termin realizacji projektu: 20.10.2008 r. – 19.12.2008 r.
Łączna wartość projektu (finansowanie z budżetu państwa) – 29 831,00 zł.

- 4) "Wykorzystaj szansę" Działanie: 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Projekt polegał na zwiększeniu wiedzy i umiejętności w zakresie szkolnictwa ogólnego i zawodowego uczniów 4 szkół zawodowych, wyrównanie ich szans edukacyjnych poprzez podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego; projekt skierowany do 910 uczniów, szczególnie tych, którzy z powodów społeczno-ekonomicznych lub kulturowych nie mogli sprostać wymogom edukacyjnym i należycie funkcjonować w systemie oświaty.
Realizujący: szkoły zawodowe
Wartość projektu: 1 410 487,10 zł.
Dofinansowanie z UE: 1 198 914,04 zł
Termin realizacji: 01.01.2009 r.-28.02.2010 r.
- 5) "Wykorzystaj szansę 2" Działanie: 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Projekt polegał na podniesieniu atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego w 3 szkołach zawodowych powiatu poprzez realizację dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla 630 uczniów (w tym 210 kobiet) i wyposażenie 3 szkół i w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne.
Realizujący: szkoły zawodowe
Wartość projektu: 964 918,00 zł
Dofinansowanie z UE: 820 180,30 zł
Termin realizacji: 01.01.2011 r. -31.08.2012 r.
- 6) "Archimedes" Poddziałanie 3.3.4. Modernizacja treści i metod kształcenia: „Rozwój kompetencji kluczowych z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, zwiększenie zainteresowania i świadomości znaczenia nauk ścisłych”.
Realizujący: Zespół Szkół Ogólnokształcących im. W. Kętrzyńskiego w Kętrzynie.
Termin realizacji projektu: 20.11.2008 r.- 31.08. 2012 r.
Łączna wartość projektu: 204 231,00 zł
- 7) "Praktyka czyni Mistrza" Działanie: 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Projekt polegał na zwiększeniu konkurencyjności na rynku zawodowym i edukacyjnym uczniów 5 szkół zawodowych i 2 ośrodków szkolno-wychowawczych kształcących w zawodzie, poprzez realizację staży i innowacyjnych zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem nowoczesnej bazy dydaktycznej dla 697 uczniów (w tym 245 kobiet) i wyposażenie 5 szkół i 1 SOSW w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne.
Realizujący: szkoły zawodowe
Termin realizacji: 01.09. 2013 r. - 31.12.2013r.
Wartość projektu: 1 370 652,00 zł
Wartość dofinansowania: 1 195 872,00 zł
- 8) Comenius, projekt partnerski szkół. W 2012 r. Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu został beneficjentem Programu „Uczenie się przez całe życie” i od września 2012 do maja 2014 był jednym z 7 partnerów europejskiego projektu edukacyjnego pt. ”Invest on Teenagers”. Projekt skutkowałam wymianą doświadczeń i wzajemnym uczeniem się od siebie młodzieży ze szkół z Rumunii, Niemiec, Włoch, Hiszpanii, Francji i Turcji. Akcja miała na celu wzmocnienie europejskiego wymiaru edukacji

poprzez promowanie współpracy międzynarodowej, w której uczestniczą uczniowie i kadra nauczycielska z różnych państw członkowskich.

Wartość projektu: 20 tys. euro, w tym wykorzystane przez ZS w Reszlu 64 369,60 zł.

2.5.5. Współpraca z pracodawcami i innymi instytucjami

Praktyki zawodowe realizowane w technikach i w szkole zawodowej, odbywają się u pracodawców na podstawie zawartych umów. W technikum praktyki zawodowe realizowane są w formie zajęć praktycznych, natomiast w zasadniczej szkole zawodowej (wielozawodowej) - u pracodawcy na podstawie umowy o pracę z uczniem, tzw. pracownikiem młodocianym. Szkoły współpracują z pracodawcami poprzez:

- wizyty uczniów w zakładach pracy,
- wizyty przedstawicieli szkoły w zakładach pracy i odwrotnie,
- organizowanie spotkań i wspólne rozwiązywanie problemów w zakresie szkolnictwa zawodowego,
- zapraszanie pracodawców na uroczystości szkolne,
- kontakt z Cechem Rzemiosł Różnych.

Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu, jako jedyna ze szkół powiatowych, posiada porozumienie o wzajemnej współpracy z firmami. Są to przedsiębiorstwa o profilu stolarskim - REMA Reszel oraz MEBELPLAST Olsztyn.

2.5.6. Zajęcia pozalekcyjne

Szkoły kładą duży nacisk na realizację zajęć pozalekcyjnych, głównie o tematyce dostosowanej do zainteresowań uczniów. Nauczyciele w zadawalającym stopniu angażują się w prowadzenie zajęć z uczniami i prowadzą je w ramach godzin z art. 42 KN. W celu utrzymania wysokiego poziomu kształcenia w szkołach prowadzi się następujące zajęcia: wyrównawcze z języka polskiego, języków obcych, matematyki, historii, korekcyjno-kompensacyjne, przygotowujące do egzaminów zewnętrznych oraz do wojewódzkich konkursów przedmiotowych i olimpiad. Oferta zajęć pozalekcyjnych uwzględnia również zajęcia z różnych dziedzin sportu oraz artystyczne koła zainteresowań: taneczno-aerobowe, muzyczne, fotograficzne, plastyczne i turystyczne.

2.5.7. Promocja szkół

Aby promocja była skuteczna powinna mieć określone cele ujmowane w różnych horyzontach czasowych:

- krótkookresowe (operacyjne) – obliczone na przeprowadzenie krótkiej akcji promocyjnej szkoły,
- średniookresowe (taktyczne) – organizowane dla zwiększenia stopnia znajomości i akceptacji propozycji nowych kierunków,
- długookresowe (strategiczne) – długookresowe kampanie promocyjne, wprowadzające nowe szkoły, kierunki, zmiany organizacyjne.

W celu promocji działalności szkół i placówek najczęściej stosowane są następujące narzędzia informacyjne:

- plakaty i ulotki, wysyłanie listów promocyjnych,
- Dni Otwarte Szkoły, spotkania z gimnazjalistami i ich rodzicami, przedstawienia, koncerty, festyny,
- prowadzenie strony internetowej.

3. Analiza wybranych wskaźników

3.1. Analiza demograficzna z prognozą zapotrzebowania na usługi oświatowe

Powiat Kętrzyński w roku 2012 zamieszkiwało 66 108 tys. osób w tym 33 624 kobiet i 32 484 mężczyzn, w 2013 roku 65 509 tys. osób w tym 33 318 tys. kobiet i 32 191 mężczyzn, a w roku 2014 - 65 073 tys. osób w tym 31 681 kobiet i 30 605 mężczyzn. W prognozach dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego opracowanych przez GUS przewiduje się, że liczba mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego będzie z roku na rok malała, a w 2020 osiągnie poziom 62 286 tys. osób, w tym 31 681 tys. kobiet i 30 605 mężczyzn. Prognozuje się, że liczba mieszkańców w ciągu najbliższych 6 lat zmniejszy się o 4,3% w stosunku do roku 2014.

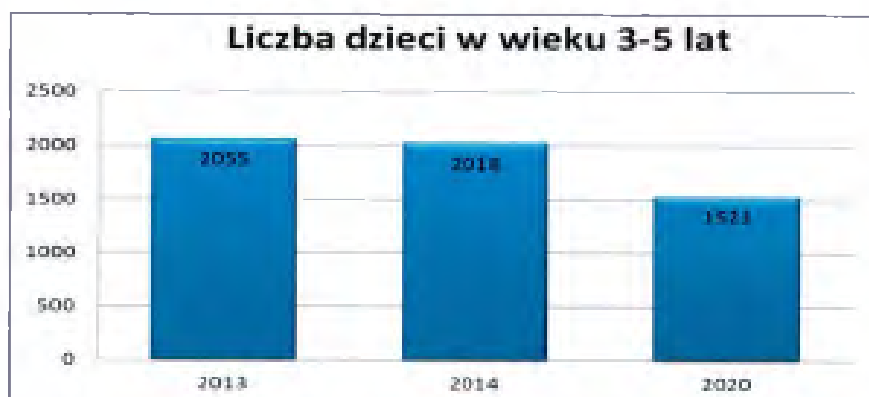
Tabela 15. Ludność w tys. Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2012-2014 + prognoza 2020

	2012		2013		2014		2020	
Liczba mieszkańców ogółem w tys.	66 108		65 509		65 073		62 286	
w tym kobiety i mężczyźni	33642 K	32484 M	33318 K	32191 M	33098 K	31975 M	31681 K	30605 M

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2013 w powiecie mieszkało 3907 dzieci w wieku 0-5 lat, w 2014 – 3716 dzieci, czyli o 5,1 % mniej. Według prognoz GUS, w roku 2020 dzieci w wieku 0-5 lat będzie 2981, tj. o 19,7% mniej niż w roku 2014. Dzieci w wieku przedszkolnym od 3 do 5 lat w roku 2013 było 2055, w roku 2014 – 2018, natomiast w roku 2020 ma ich być 1521, czyli o 497 dzieci mniej (24,6 %) w stosunku do roku 2014.

Rysunek 12. Liczba dzieci w powiecie kętrzyńskim

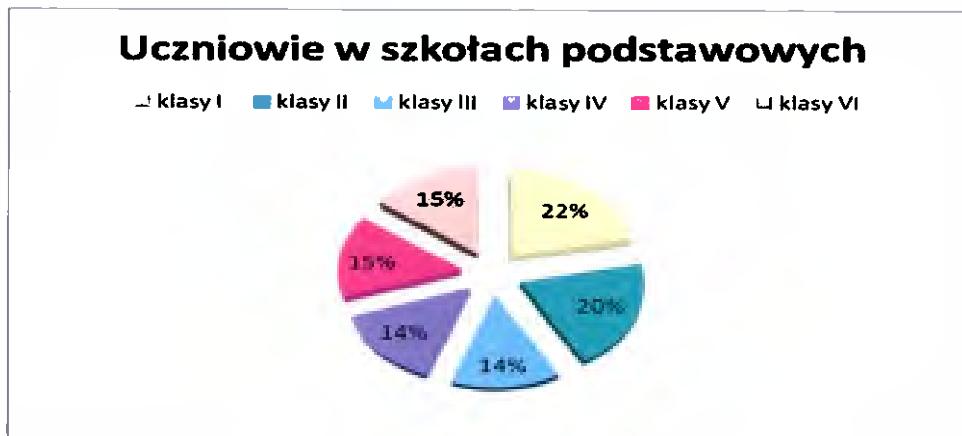

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku szkolnym 2015/2016 w 21 publicznych i niepublicznych szkołach podstawowych, znajdujących się na terenie powiatu kętrzyńskiego rozpocznie naukę łącznie 3892 uczniów, z czego 842 osoby w klasach I, 764 osoby w klasach II, 541 w klasach III, 556 w klasach IV, 581 w klasach V i 582 w klasach VI.

Rysunek 13. Liczba uczniów szkół podstawowych powiatu kętrzyńskiego w roku szkolnym 2015/2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

W Szkole Podstawowej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kętrzynie w roku szkolnym 2015/2016 naukę rozpocznie łącznie 38 uczniów, w tym w klasach I – IV 20 uczniów, w klasach V-VI - 18 uczniów.

Tabela 16. Liczba uczniów w szkole podstawowej Specjalnego Ośr. Szkolno – Wychowawczego w Kętrzynie

Szkoła Podstawowa						
Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	
2	5	11	2	10	8	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SOSW Kętrzyn

Do pierwszych klas gimnazjalnych w powiecie kętrzyńskim we wrześniu 2015 roku trafi 597 uczniów, do klas drugich 571 i do klas trzecich 617 uczniów. Łącznie w roku szkolnym 2015/2016 w gimnazjach będzie się uczyło 1785 uczniów.

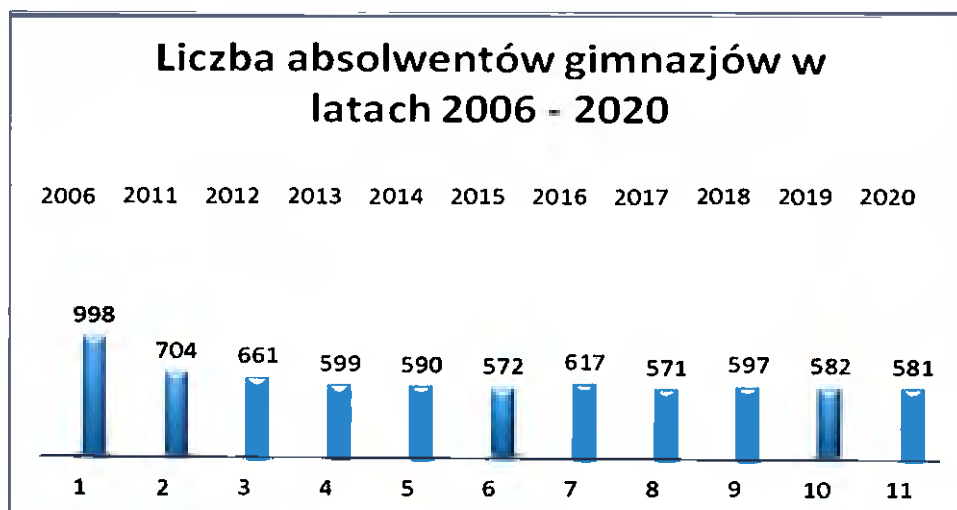
Rysunek 14. Liczba uczniów w gimnazjach powiatu kętrzyńskiego w roku szkolnym 2015/2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Z powyższego wykresu wynika, że w ciągu najbliższych 5 lat, liczba uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz klas I-III gimnazjów będzie utrzymywała się na podobnym poziomie. Średnio co roku gimnazjum ukończy około 589 uczniów – i tak, o ile 100% uczniów klas szóstych i piątych szkół podstawowych podejmie naukę w gimnazjach powiatowych, w roku 2016 będzie 617 absolwentów gimnazjów, a w 2020 roku – 581, tj. o 36 uczniów mniej. Z analizy danych wynika, że w najbliższych latach nie nastąpi drastyczne obniżenie liczby uczniów, którzy potencjalnie będą trafiać do powiatowych szkół ponadgimnazjalnych.

Rysunek 15. Liczba absolwentów gimnazjów w powiecie kętrzyńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Szacując liczbę absolwentów gimnazjów oraz udział szkół w naborze stwierdzono, że do ponadgimnazjalnych szkół powiatowych dokumenty składało w 2012 roku - 62,5% wszystkich absolwentów gimnazjów, w 2013 roku - 61,8% , a w roku 2014 – 64,4% uczniów. Opierając się na powyższej statystyce możemy oszacować, że średnio 63% uczniów kończących gimnazja trafia do ponadgimnazjalnych szkół powiatowych. I tak z 572 tegorocznych absolwentów około 360 uczniów wybierze szkoły powiatowe, co pozwoli otworzyć około 14 oddziałów. Zgodnie z powyższą metodologią w roku 2016 do szkół powiatowych trafi około 380 uczniów, w roku 2017 – około 350, w roku 2018 – 370, w 2019 – 360 i w roku 2020 – 360 uczniów. Natomiast naukę w Gimnazjum przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kętrzynie w roku szkolnym 2015/2016 rozpocznie naukę 30 uczniów, w tym w klasie I – 7 osób, w klasie II – 10 osób i w klasie III – 13 osób.

Z danych Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej wynika, że w roku szkolnym 2013/2014 ze wczesnego wspomaganie rozwoju korzystało 17 dzieci, z czego 8 nie było objętych edukacją przedszkolną, w roku szkolnym 2014/2015 z programu korzystało również 17 dzieci, z których podobnie jak w roku ubiegłym 8 nie było objętych edukacją przedszkolną. Natomiast w roku szkolnym 2015/2016 z wczesnego wspomaganie korzystać będzie 18 dzieci, z czego 9 nie będzie uczęszczało do przedszkola.

Tabela 17. Wczesne wspomaganie rozwoju w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kętrzynie

Rok szkolny 2013/2014		Rok szkolny 2014/2015		Rok szkolny 2015/2016	
Ogólna liczba dzieci	w tym liczba dzieci nie objętych edukacją przedszkolną	Ogólna liczba dzieci	liczba dzieci nie objętych edukacją przedszkolną	Ogólna liczba dzieci	w tym liczba dzieci nie objętych edukacją przedszkolną
17	8	17	3	18	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PPPP w Kętrzynie

Podobnie jak w bieżącym roku, w kolejnych latach szkoły ponadgimnazjalne powiatu kętrzyńskiego będą miały trudności z naborem uczniów do klas pierwszych. Stąd należy zastanowić się nad alternatywnymi rozwiązaniami dla powiatowego systemu oświaty. Niska liczba dzieci wymusza wprowadzenie zmian, które na trwałe zapewnią funkcjonowanie placówek oświatowych, bez konieczności ich likwidowania. Przyjęte rozwiązania powinny zachęcać do nauki w powiatowych szkołach nie tylko uczniów z naszego terenu, ale także młodzieży spoza powiatu. Jakość bazy dydaktycznej, wysoka efektywność nauczania oraz atrakcyjność proponowanych kierunków mają zachęcać potencjalnych uczniów do wyboru placówek powiatu kętrzyńskiego.

3.2. Analiza szkolnictwa zawodowego i ustawicznego

Po 1999 roku dominującą ścieżką kształcenia była ścieżka ogólna, przygotowująca młodzież do podjęcia studiów wyższych. Zmniejszenie popularności szkół zawodowych spowodowane było niskim poziomem nauczania, słabymi perspektywami zawodowymi po ich ukończeniu (niskie zarobki). Prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych, które stanowiły podstawowe miejsce praktyk w systemie edukacji zawodowej, doprowadziła do zawężenia i zmniejszenia możliwości odbywania praktyk. Obecnie praktyczna nauka zawodu w pracowniach szkolnych jest nieefektywna z uwagi na brak wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, przestarzałą bazę dydaktyczną, brak nowoczesnego sprzętu oraz dostępu do nowoczesnych technologii. Kraje o najniższym bezrobociu wśród młodych ludzi oraz najkrótszym czasie poszukiwania pierwszej pracy mają dualne systemy kształcenia zawodowego, w których nauka przebiega dwutorowo: w szkole i zakładzie pracy. Mają one też zupełnie inną strukturę kształcenia – około 50 - 60% młodych ludzi wybiera kształcenie zawodowe.

W Powiecie Kętrzyńskim funkcjonuje 19 oddziałów szkół ogólnokształcących dla młodzieży oraz 6 dla dorosłych. Po ukończeniu liceum uczniowie, ze względu na brak posiadanego zawodu, decydują się na kontynuowanie nauki na studiach wyższych. Absolwenci liceum ogólnokształcącego wybierają też szkoły policealne, a po ich ukończeniu uzyskują uprawnienia takie, jak absolwent technikum, jednak jego nauka trwa rok dłużej. Szkoły ponadgimnazjalne nie zatrudniają doradców zawodowych, jedynie w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w wymiarze 0,5 etatu porad udziela jedna osoba.

Rysunek 16. Uczniowie w poszczególnych typach szkół

Źródło: opracowanie własne

W roku szkolnym 2015/2016 w powiatowych liceach ogólnokształcących naukę będzie pobierało 41% młodzieży, w technikum – 46%, natomiast w zasadniczych szkołach zawodowych 13% uczniów. Zgodnie z nową polityką edukacyjną, planuje się zmienić te proporcje na rzecz szkolnictwa zawodowego. Obszar szkolnictwa zawodowego w powiecie kętrzyńskim cechuje brak elastyczności i zbyt słabe powiązanie kierunków i form kształcenia z potrzebami rynku pracy. Należy zatem podkreślić wagę współpracy i porozumienia wszystkich partnerów biorących udział w procesie kształtowania systemu kształcenia zawodowego – szkół, organizacji pracodawców, przedsiębiorców, uczelni wyższych oraz instytucji samorządowych.

W chwili obecnej istnieje konieczność wzmocnienia systemu edukacji zawodowej, co również proponuje Ministerstwo Edukacji Narodowej poprzez realizację projektu pt. „Rok Szkoły Zawodowców”. Jednym z priorytetów jest tworzenie przez jst branżowych centrów kształcenia ustawicznego, które zintegrują edukację w formach szkolnych i pozaszkolnych. W ich skład wchodziłyby czteroletnie technikum, trzyletnie zasadnicze szkoły zawodowe, formy kursowe kształcenia praktycznego i ustawicznego, gimnazja i licea dla dorosłych oraz ośrodki przeprowadzania branżowych egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. W centrum możliwe byłoby nie tylko zdobycie kwalifikacji zawodowych, ale także ich potwierdzenie oraz uzyskanie poradnictwa zawodowego w zakresie możliwości wykorzystania uzyskanych kwalifikacji na rynku pracy. Centra te miałyby też organizować kursy doszkalające dla nauczycieli oraz stymulować współpracę między szkołami a pracodawcami w procesie organizacji praktyk zawodowych.

Proponowane działania MEN obejmują 7 obszarów:

- 1) współpracę z pracodawcami,
- 2) rozwój pozaszkolnych form kształcenia i uczenia się,
- 3) rozwój doradztwa zawodowego oraz systemu informacji edukacyjno-zawodowej,
- 4) wspieranie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe,
- 5) monitorowanie losów absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe,
- 6) doskonalenie procesu potwierdzania efektów kształcenia zawodowego,
- 7) promowanie kształcenia zawodowego.

Powyższe propozycje idealnie wpisują się w proponowaną reaktywację Centrum Kształcenia Praktycznego w Kętrzynie. W powiecie kętrzyńskim nie ma placówki, która mogłaby wspierać szkoły zawodowe w kierunku organizacji praktyk, zawierania umów z pracodawcami, prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych, a przede wszystkim przeprowadzania egzaminów zawodowych dla uczniów naszych szkół. Obecnie uczniowie dojeżdżają do ośrodków egzaminacyjnych zlokalizowanych w innych powiatach.

Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje powstawanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tzw. zawodów „nadwyżkowych” oraz zawodów „deficytowych”. Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie podejmuje działania mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, poprzez dostosowanie systemu szkolenia bezrobotnych a także poprzez kierowanie bezrobotnych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu tj. staże lub przygotowanie zawodowe dorosłych, których celem jest zdobycie odpowiednich kwalifikacji u pracodawców.

Tabela 18. Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych w powiecie kętrzyńskim w latach 2010 r.

Zawody nadwyżkowe	Zawody deficytowe
2010	
Pozostali pracownicy usług domowych i pokrewni	Robotnik gospodarczy
Robotnik gospodarczy	Pozostali pracownicy obsługi biurowej
Sprzedawca	Technik prac biurowych
Asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista)	Pomoc kuchenna
Krawiec	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych
Ślusarz	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani
Technik mechanik	Fryzjer
Stolarz	Kierowca samochodu dostawczego
Robotnik budowlany	Pokojowa
Murarz	Opiekun w domu pomocy społecznej
2011	
Nauczyciel przedszkola	Brukarz
Technik administracji	Mechanik- monter maszyn i urządzeń
Fryzjer	Kierowca samochodu dostawczego
Opiekunka dziecięca	Robotnik gospodarczy
Przedstawiciel handlowy	Parkingowy
Księgowy	Ratownik wodny zawodowy
Nauczyciel biologii	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych
Technik prac biurowych	Elektryk
Pedagog	Kierowca mechanik
Nauczyciel nauczania początkowego	Cieśla
2012	
Technik administracji	Kasjer handlowy
Księgowy	Głazurnik
Specjalista ds. stosunków międzynarodowych	Robotnik gospodarczy
Nauczyciel j. angielskiego	Kosmetyczka
Kierownik działu sprzedaży	Kierowca autobusu
Logopeda	Specjalista bhp
Nauczyciel j. rosyjskiego	Przedstawiciel handlowy
Nauczyciel przedszkola	Opiekun w domu pomocy społecznej

Technik fizjoterapii	Pomoc kuchenna
Technik ochrony środowiska	Opiekunka środowiskowa
2013	
Monster sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	Pozostali pracownicy obsługi biurowej
Pozostali ogrodnicy	Operator wprowadzania danych
Technik administracji	Opiekun osoby starszej
Księgowy	Wychowawca w placówkach oświatowych
Nauczyciel j.angielskiego	Pozostali nauczyciele szkół specjalnych
Doradca finansowy	Sekretarka medyczna
Pedagog szkolny	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji
Specjalista ds. stosunków międzynarodowych	Opiekun medyczny
Pozostali spawacze i pokrewni	Sekretarka
Posadzkarz	Pozostali malarze i pokrewni
2014	
Kierowca samochodu ciężarowego	Opiekun osoby starszej
Robotnik leśny	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni
Krojczy	Pozostali pracownicy obsługi biurowej
Szwaczka	Pozostali ogrodnicy
Prasowaczka ręczna	Doradca finansowy
Wulkanizator	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu
Kosmetyczka	Sekretarka medyczna
Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	Kierowca operator wózków jezdniowych
Kucharz małej gastronomii	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych
Kelner	Blacharz budowlany

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Według prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie od roku 2010 analiz, nie występują konkretne zawody, które są stricte deficytowe lub nadwyżkowe. Z roku na rok sytuacja się zmienia – zawody nieatrakcyjne stają się poszukiwane przez pracodawców i odwrotnie. Zdaniem pracodawców z terenu powiatu kętrzyńskiego, szkoły powinny kształcić przyszłych pracowników w takich zawodach jak krawiec, szwaczka, fryzjer dla zwierząt, wędliniarz, wulkanizator, hydraulik, cieśla, elektronik, technik świetlny, odlewnik, specjalista obróbki metali. Są to kierunki dostępne dla uczniów zasadniczej szkoły zawodowej oddziałów wielozawodowych, wobec czego niezbędna jest współpraca z pracodawcami.

Organizacje rzemieślnicze dają uczniom możliwości zdobycia umiejętności zawodowych w szerszym zakresie, niż przewiduje to system edukacji szkolnej. Walory kształcenia zawodowego organizowanego przez pracodawców widoczne są zarówno w sferze merytorycznej (ściśle zawodowej), jak i w sferze przygotowania młodocianego do pracy zawodowej, w tym wejścia na rynek pracy, należą do nich:

- indywidualny tok nauczania, pozwalający mistrzowi szkolącemu na ujawnienie i uwzględnienie cech osobowościowych młodocianego, jego możliwości i ograniczeń,
- możliwość poznania technologii, maszyn, urządzeń, narzędzi, materiałów zarówno tradycyjnych, jak i nowoczesnych mających zastosowanie w praktyce małego bądź większego przedsiębiorstwa,

- możliwość odbywania nauki lub przyuczenia w warunkach rzeczywistej pracy, w otoczeniu doświadczonych pracowników, którzy „wiedzą” i „umieją”, co daje niepodważalną korzyść merytoryczną uczącemu się zawodu, a także przyczynia się do zwiększenia jego przyszłej mobilności na rynku pracy,
- możliwość bezpośredniej konfrontacji efektów wykonanej pracy własnej z oczekiwaniami przełożonego (szkołącego), a także pracy firmy w ocenie klienta, co ma miejsce zwłaszcza w małych przedsiębiorstwach usługowych,
- zapoznanie się młodocianego z rzeczywistymi warunkami pracy w zespole pracowniczym, wytwarzanie poczucia więzi z przełożonym i kolegami i poznawanie znaczenia współpracy i współodpowiedzialności za wynik, co jest doskonałym przygotowaniem do przyszłej pracy zawodowej,
- nabieranie nawyków określonych zachowań w sferze pracy bezpiecznej i higienicznej, co jest niezmiernie istotne w świetle wyników badań, wskazujących na dużą podatność młodych pracowników na wypadki podczas pracy,
- zdobywanie w naturalnych warunkach wiedzy praktycznej o przedsiębiorczości, co jest cechą nauki zwłaszcza w małych firmach, gdzie istnieje bezpośrednia możliwość obserwacji poczynąń przełożonych, jako przyjmujących zamówienia, wydających wykonaną pracę, poddawanych działaniom organów kontrolnych,
- zdobywanie stażu pracy,
- uzyskanie tytułu czeladnika, który honorowany jest na terytorium całej Unii Europejskiej.

Kształcenie w zawodzie może zostać zrewolucjonizowane przez kwalifikacyjne kursy zawodowe. Od 1 września 2012 roku, na skutek wprowadzonych do systemu oświaty zmian, kształcenie zawodowe można realizować w trzyletnich szkołach zawodowych, czteroletnich technikumach oraz szkołach policealnych (w zależności od zawodu od roku do 2,5 lat). Szkoły zawodowe mogą realizować kształcenie w 193 zawodach. Każdy zawód został podzielony na kwalifikacje (jedną, dwie lub trzy). Kwalifikacją nazywamy grupę umiejętności, które opisują czego można się nauczyć, czym można się zajmować pracując w danym zawodzie. Uczeń chcąc uzyskać dyplom np. technika elektronika, musi zrealizować program nauczania w szkole i zdać egzamin z każdej, przypisanej do zawodu kwalifikacji. Obecnie ukończenie szkoły nie zamyka możliwości dalszego rozwoju zawodowego, bowiem elastyczność systemu kształcenia zawodowego pozwala po ukończeniu szkoły, również osobom dorosłym na uzupełnienie/nabycie nowych umiejętności i podniesienie kompetencji zawodowych. Służy temu bezpłatny kwalifikacyjny kurs zawodowy, podczas którego realizuje się program dla wybranej kwalifikacji.

Obecne nauczanie w szkołach dla dorosłych jest nieefektywne i ukierunkowane na pobieranie dotacji (raport z kontroli NIK). Innym problemem jest zjawisko szkolnych "martwych dusz", czyli uczniów figurujących w szkolnych rejestrach, ale praktycznie nieuczestniczących w zajęciach. W tego typu szkołach do matury przystępuje zaledwie kilkanaście procent absolwentów, a wskaźniki zdawalności są na poziomie poniżej 50%.

Wielu absolwentów szkół dla dorosłych zasila więc szeregi bezrobotnych. Wynika z tego, że należałoby wzmocnić efektywność nauczania w szkołach dla dorosłych poprzez wstępną selekcję chętnych (egzaminacje wstępne, konkursy świadectw lub weryfikacja wyników końcowych), podniesienie poziomu kształcenia (stawianie wyższych wymagań przez nauczycieli, efektywniejsze przekazywanie wiedzy), dodatkowe zajęcia.

3.3. Analiza systemu zarządzania edukacją

Zadaniem własnym powiatu jest zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół sportowych i mistrzostwa sportowego oraz placówek, z wyjątkiem szkół i placówek o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym. Nadzór pedagogiczny sprawuje wojewódzki kurator oświaty. W celu realizacji powyższych zadań w roku 2007 utworzono Powiatowy Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Kętrzynie oraz zlikwidowano w 2008 r. ówczesny Wydział Oświaty i Zdrowia. Powiatowy Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Kętrzynie wykonywał zadania w zakresie obsługi administracyjnej, finansowo-księgowej oraz organizacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat Kętrzyński.

W roku 2015 reaktywowano działalność Wydziału Oświaty i zlikwidowano PZE-AS, a w jego miejsce, w celu wykonywania zadań wyłącznie z zakresu obsługi finansowo-kadrowej jednostek powiatowych (nie tylko oświatowych), utworzono Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego, które jest reprezentowane przez dyrektora. W Wydziale Oświaty, Kultury i Zdrowia powołuje się Naczelnika, którego obowiązki określa Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Kętrzynie. Ponadto w Wydziale zatrudnia się dwóch pracowników merytorycznych do realizacji zadań z zakresu oświaty, kultury i zdrowia.

Nadzór nad szkołami i placówkami oświatowymi sprawują dyrektorzy powołani przez Zarząd Powiatu w Kętrzynie. W jednostkach liczących powyżej 12 oddziałów dyrektor może zatrudnić wicedyrektora. Ogółem w szkołach i placówkach na stanowiskach kierowniczych jest zatrudnionych 13 osób, w tym 7 dyrektorów, 4 wicedyrektorów (ZSO, ZS MCS, 2 w PCE), 2 kierowników (warsztatów w ZS MCS w Kętrzynie oraz internatu w SOS-W w Kętrzynie).

W jednostkach oświatowych powiatu funkcjonuje system motywacyjny finansowy wypłacany w formie dodatków motywacyjnych dla nauczycieli i kierownictwa oraz dodatków funkcyjnych dla dyrektorów i wicedyrektorów. Zgodnie z Uchwałą Nr XLVII/318/2010 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 2 września 2010 r. środki finansowe na dodatki motywacyjne dla nauczycieli ustala się w wysokości do 10% planowanego rocznego osobowego wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela każdej szkoły. Wysokość dodatku motywacyjnego dla nauczycieli wszystkich stopni awansu zawodowego może być przyznana w wysokości do 15 % ich wynagrodzenia zasadniczego, zaś dla dyrektorów szkół odpowiednio do 20 %. Dodatek motywacyjny nauczycielom przyznaje się na czas określony, nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż jeden rok kalendarzowy. Dyrektorom przyznaje się dodatek na pół roku, w okresach od 01 stycznia do 30 czerwca i od 01 lipca do 31 grudnia. Dodatek motywacyjny przyznaje nauczycielowi dyrektor szkoły, a dyrektorowi Starosta Kętrzyński, po uprzedniej konsultacji ze Skarbnikiem Powiatu.

Nauczycielom, którym powierzono stanowisko dyrektora, wicedyrektora lub inne stanowisko kierownicze przewidziane w statucie szkoły, przysługuje dodatek funkcyjny, który jest ustalany przez Starostę Kętrzyńskiego w przypadku dyrektorów, po uwzględnieniu wielkości szkoły, złożoności struktury organizacyjnej, liczby stanowisk kierowniczych, zmianowości i wyników pracy szkoły. Nauczycielom zatrudnionym na stanowiskach, dla których przysługuje dodatek funkcyjny, dodatek ten przyznaje dyrektor szkoły,

uwzględniając zakres i złożoność zadań związanych ze stanowiskiem lub sprawowaną funkcją, jakość świadczonej pracy oraz posiadane na ten cel środki finansowe.

Minimalna i maksymalna wysokość stawek dodatku funkcyjnego wynosi:

Tabela 19. Stawki dodatku funkcyjnego

Lp.	Stanowisko	miesięcznie w złotych	
		od	do
1.	Szkoły		
	a) dyrektor szkoły liczącej do 8 oddziałów	160	450
	dyrektor szkoły liczącej od 9 do 16 oddziałów	190	550
	dyrektor szkoły liczącej od 17 do 24 oddziałów	280	700
	dyrektor szkoły liczącej od 25 i więcej oddziałów	350	900
	b) wicedyrektor	260	390
	c) kierownik szkolenia praktycznego	150	250
	d) kierownik internatu	150	250
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - dyrektor	160	450
3.	Młodzieżowy Dom Kultury - dyrektor	160	350
4.	Sprawowanie funkcji:		
	a) opiekuna stażu	30 zł dla każdego stopnia awansu zawodowego	
	b) wychowawcy klasy	80 zł dla każdego stopnia awansu zawodowego	
	c) doradcy metodycznego	300 zł/1 etat dla każdego stopnia awansu zawodowego	

Źródło: opracowanie własne

3.4. Analiza finansowa

Z przedstawionych danych można wywnioskować, że wysokość otrzymywanej subwencji oświatowej w poprzednich latach była wystarczająca na pokrycie kosztów funkcjonowania powiatowych szkół. Niemniej jednak placówki prowadziły bardzo oszczędną gospodarkę finansową. Stąd wiele szkół, mimo wykonanych w latach poprzednich inwestycji, nadal zgłasza potrzeby dokonania napraw, remontów, doposażenia pracowni w nowoczesne materiały dydaktyczne, komputery, ławki, krzesła itp., brakuje również podstawowych pomocy szkolnych i materiałów biurowych.

Rysunek 17. Wydatki szkół i placówek wg rodzaju (w zł)

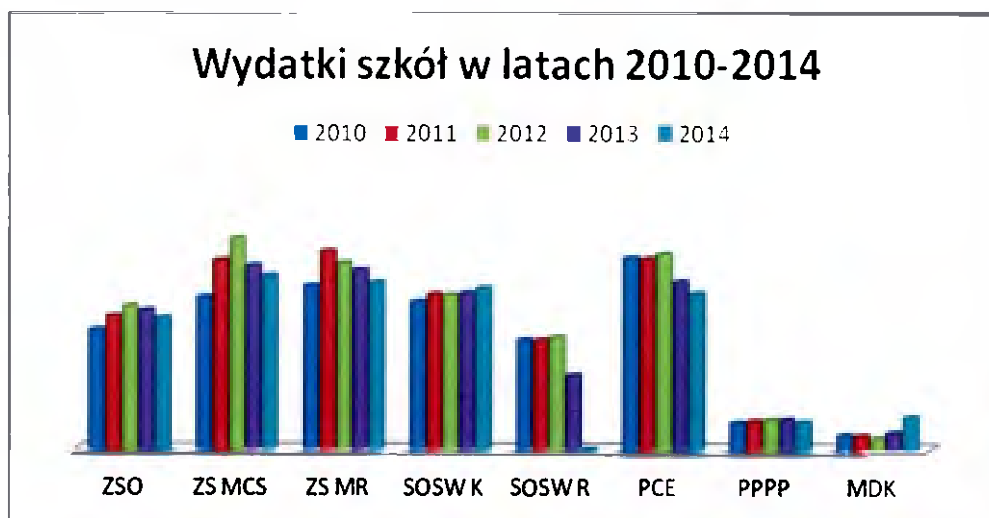
Wynagrodzenia	Media	Materiały biurowe	Pomoce dydaktyczne	Wyposażenie	Remonty	RAZEM koszty
2013						
16 058 747	2 101 162	18 962	10 814	774	38 095	18 228 554
2014						
16 345 767	2 268 218	26 110	53 902	57 433	167 839	18 919 269

Źródło: opracowanie własne

W roku 2013 - 88,09 % wszystkich wydatków w powiatowych placówkach oświatowych stanowiły wynagrodzenia, 11,53 % wydatki na media (ogrzewanie, woda, wywóz nieczystości itd.), 0,10 % wydatki na materiały biurowe, 0,06 % pomoce dydaktyczne, 0,21 % remonty i zaledwie 0,0043 % ogółu wydatków stanowią koszty na wyposażenie. Podobna sytuacja wystąpiła w roku 2014, gdzie 86,40 % ogółu wydatków stanowiły wynagrodzenia, 11,99 % - wydatki na media, 0,14 % wydatki na materiały biurowe, 0,28 % pomoce dydaktyczne, 0,30 % wydatki na wyposażenie i 0,88 5 ogółu kosztów wydatki na remonty.

Wydatki w poszczególnych szkołach na przestrzeni ostatnich pięciu lat najstabilniej kształtowały się w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kętrzynie i oscylowały średnio na poziomie ok. 3 706 415 zł i w Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kętrzynie i wyniosły średnio 602 294,00 zł. Średnie koszty w Zespole Szkół w Reszlu wyniosły około 4 294 170,00 zł, w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Kętrzynie średnio około 3 190 238,00 zł, natomiast w Zespole Szkół w Kętrzynie średnio około 4 362 456,00 zł, a w Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie około 4 328 462,00 zł.

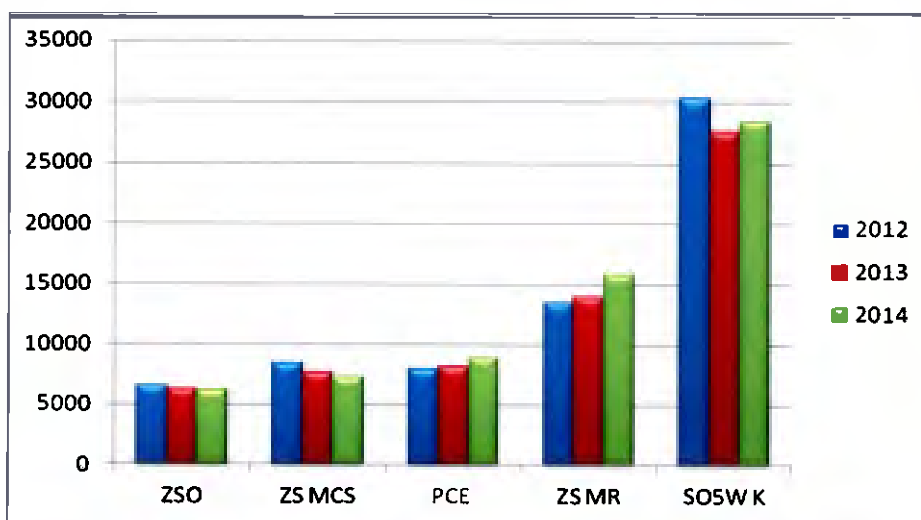
Rysunek 18. Wydatki ponoszone w poszczególnych szkołach w latach 2010 – 2014

Źródło: opracowanie własne

Z roku na rok spada liczba młodzieży uczącej się w naszych szkołach, a koszt utrzymania jednego ucznia wzrasta. W Zespole Szkół Ogólnokształcących w Kętrzynie w roku 2014 średni koszt przypadający na jednego ucznia wyniósł 6150,00 zł, w Zespole Szkół w Kętrzynie wyniósł 7289,00 zł, w Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie – 8848,00 zł, natomiast najwyższy koszt na jednego ucznia przypada w Zespole Szkół w Reszlu, bo aż 15 810, 00 zł.

Rysunek 19. Średni koszt na ucznia w poszczególnych szkołach w latach 2012 – 2014

Źródło: opracowanie własne

W powiatowym systemie oświaty należy zaprowadzić zmiany, które pozwolą na wykorzystanie istniejącej infrastruktury, tj. kadry pedagogicznej i obsługi, budynków, lokalizacji szkół i potencjalnej subwencji. Podczas, gdy nie ma możliwości zmniejszenia kosztów eksploatacji infrastruktury edukacyjnej (koszty ogrzewania, energii czy obsługi są stałe mimo zmniejszającej się liczby uczniów), należy poszukiwać oszczędności w kosztach osobowych. Zadanie to nie polega wyłącznie na redukcji etatów, ale również na przekwalifikowaniu nauczycieli, zmianie ich miejsca zatrudnienia np. w innej jednostce oświatowej, gdzie jest wolny etat oraz na ograniczaniu zatrudniania nauczycieli w ramach części etatu.

Analizując środki, jakie powiat otrzymuje wg wskaźników opracowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (tzw. wagi) na poszczególnych uczniach, korzystnym z punktu widzenia rozwoju oświaty w powiecie, będzie realizacja działań przynoszących wyższy dochód subwencyjny w ramach posiadanych zasobów i kosztów. Wykaz możliwych zadań do realizacji w przyszłych latach zostały przedstawione w podsumowaniu strategii oraz Karcie zadań. Ogromne znaczenie w kwestii pozyskiwania środków zewnętrznych ma nowa perspektywa finansowania Unii Europejskiej. Należy przygotować się do wnioskowania o środki zewnętrzne na cele dydaktyczne, w każdym możliwym zakresie, zgodnie z potrzebami szkół i placówek.

3.5. Analiza SWOT

Technika analityczna SWOT jest jednym z kluczowych elementów stosowanych w analizie badanego przedsięwzięcia. To narzędzie, dzięki któremu można prześledzić i rozpoznać własne silne i słabe strony (Strengths i Weaknesses), a także istniejące i potencjalne szanse oraz zagrożenia (Opportunities i Threats) płynące z otoczenia zewnętrznego.

Na potrzeby Strategii opracowano analizę SWOT opartą na diagnozie przeprowadzonej przez szkoły i placówki:

Tabela 20. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
↑ wysoki poziom nauczania w szkołach ogólnokształcących	↓ niski poziom nauczania w szkołach zawodowych ↓ brak nauczycieli – zawodowców

<ul style="list-style-type: none"> ↑ wykwalifikowana kadra pedagogiczna w szkołach ogólnokształcących ↑ wysoka zdawalność matur w szkołach ogólnokształcących ↑ bezpieczeństwo podczas lekcji i przerw ↑ dobre zaplecze sportowe (Orliki, basen) ↑ przeprowadzona termomodernizacja budynków oświatowych ↑ stypendium Starosty Kętrzyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ↓ słabe wyniki egzaminów maturalnych i zawodowych w szkołach zawodowych ↓ brak ciepłej wody ↓ brak nowoczesnych pomocy dydaktycznych ↓ obniżający się poziom wymagań ↓ długotrwałe zwolnienia lekarskie nauczycieli ↓ brak kultury osobistej niektórych uczniów ↓ warunki pobytowe w internacie ↓ zbyt duża liczba nauczycieli ogółem ↓ brak działalności zawodowej Centrum Kształcenia Praktycznego i ODiDZ
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ☞ wysokie osiągnięcia w konkursach, zawodach, olimpiadach, zdobywanie indeksów ☞ udział w projektach unijnych ☞ rozbudowa i modernizacja bazy szkolnej ☞ podniesienie jakości nauczania ☞ tworzenie klas tematycznych w liceum ☞ tworzenie nowych profili zawodowych ☞ współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi ☞ zagraniczna wymiana młodzieży – kontakt z „żywym językiem obcym” ☞ zainteresowanie stanem oświaty przez organ prowadzący ☞ pozyskiwanie sponsorów wspierających rozwój szkoły ☞ podpisanie porozumienia z Warmińsko-Mazurską Specjalną Strefą Ekonomiczną 	<ul style="list-style-type: none"> ☞ niż demograficzny ☞ coraz niższa subwencja oświatowa ☞ zwiększenie wydatków w szkołach ☞ brak monitoringu korytarzy ☞ brak kontroli nad wchodzeniem na teren szkoły osób obcych (zagrożenie handlem narkotykami, etc.) ☞ konieczność dojazdu do szkoły ☞ zubożenie społeczeństwa i migracja ludności ☞ brak nowych miejsc pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Silną stroną powiatowej oświaty są przede wszystkim licea ogólnokształcące, gdzie kształcą się młodzież ukierunkowaną na podjęcie w przyszłości studiów wyższych. Bardzo wysokie wyniki egzaminów maturalnych (wyższe od średniej wojewódzkiej i ogólnopolskiej) pozwalają stwierdzić, że szkoły te zatrudniają dobrze wykwalifikowaną kadre pedagogiczną i mogą pochwalić się wysoką efektywnością nauczania. Wszystkie szkoły zapewniają bezpieczne warunki kształcenia. Dużym plusem szkół i placówek jest zminimalizowanie kosztów ogrzewania – we wszystkich budynkach przeprowadzono termomodernizację.

Najślabszym ogniwem powiatowej oświaty jest efektywność nauczania w szkołach zawodowych i w szkołach dla dorosłych. Bardzo słabe wyniki egzaminów maturalnych i zawodowych, słaba frekwencja oraz łączenie oddziałów w II semestrze świadczy o niskiej motywacji do nauki uczniów w tych szkołach. Kolejnym aspektem, który osłabia skuteczność nauczania jest brak nowoczesnej bazy dydaktycznej. Pracownie w szkołach pozbywają się przestarzałych pomocy dydaktycznych, nie zakupując nowych ze względu na brak środków finansowych. Zaledwie kilka pracowni zostało częściowo wyposażonych w materiały edukacyjne i laptopy dzięki udziałowi w trzech projektach unijnych na przestrzeni 6 lat. Brakuje podstawowego wyposażenia takiego jak ławki, krzesła, czy tablice oraz innowacyjnych pomocy dydaktycznych, podnoszących jakość naszych szkół i placówek. Ponadto nieprawidłowe funkcjonowanie Centrum Szkolenia Praktycznego w Kętrzynie nie pozwala na wykorzystanie placówki na rzecz szkolnictwa zawodowego, praktyk, kursów kwalifikacyjnych, czy innej działalności usługowej.

Podstawowym zagrożeniem stabilnego funkcjonowania oświaty jest wciąż zmniejszający się poziom finansów przy rosnących wydatkach. Powodem takiego stanu jest systematycznie malejąca liczba uczniów, brak elastyczności w prowadzeniu polityki kadrowej, słaba efektywność nauczania oraz brak pomysłu na nową jakość oświaty. Zastój rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie powoduje zubożenie społeczeństwa i migracje ludności, a efektem tego jest m. in. powstawanie niżu demograficznego. Słaby nabór do szkół zawodowych może być również wynikiem braku atrakcyjnych propozycji nowych kierunków kształcenia, preferencjami uczniów (wybór większych miast, prestiżowych szkół), niewystarczającej infrastruktury komunikacyjnej, brakiem stabilizacji polityczno-społecznej, jak i słabej jakości oferty miejsc w internacie.

Szkoły mogą upatrywać ogromne szanse w realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych. Poza możliwościami podniesienia kompetencji zarówno uczniów, jak też nauczycieli, istnieje możliwość doposażenia jednostek w nowoczesne pomoce dydaktyczne lub modernizacja posiadanej bazy. Zauważalna jest również chęć współpracy z pracodawcami i uczelniami wyższymi – takie otwieranie się na partnerstwo może przynieść szkołom wiele korzyści – przyciągnie nowych uczniów oraz pozwoli na uzyskanie dodatkowych środków finansowych i materialnych. Powstanie Specjalnej Strefy Ekonomicznej przyciągnie pracodawców, a w związku z tym będzie większe zapotrzebowanie na młodych wykwalifikowanych pracowników, którzy otrzymają szansę na zatrudnienie po ukończeniu szkoły. Jako szanse uważane są także inwestycje w młodzież – podniesienie efektywności nauki, korzystanie z możliwości wymiany młodzieży, tworzenie nowych kierunków kształcenia.

4. Strategia rozwoju oświaty

4.1. Powiązania strategii z innymi dokumentami

Zgodnie z preambułą ustawy o systemie oświaty „Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa; kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniemi zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka. Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności”.

W oparciu o Strategię Rozwoju Kraju 2020 powstało 9 strategii służących realizacji założonych celów rozwojowych: Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia

Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 definiuje cel główny strategii – wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności, wskazując przy tym trzy główne obszary rozwoju – 1. Sprawne i efektywne państwo, 2. Konkurencyjna gospodarka oraz 3. Spójność społeczna i terytorialna.

Główne zadania w obszarze konkurencyjna gospodarka, to polepszenie sytuacji finansów publicznych oraz wypracowanie nowych przewag konkurencyjnych polskiej gospodarki, opartych na wiedzy, kapitale intelektualnym, kapitale społecznym i rezultatach cyfryzacji. Szczególną uwagę zwraca się tu na poprawę systemu kształcenia, tak by odpowiadał na potrzeby współczesności, wskazuje się na potrzebę łączenia edukacji z wdrażaniem innowacji i biznesem¹.

Odniesienie do Strategii Rozwoju Kraju można znaleźć w dokumencie regionalnym Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko - mazurskiego do roku 2025, która powstała w wyniku aktualizacji Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego województwa warmińsko – mazurskiego do roku 2020 z 2005 r. Strategia opiera się na trzech priorytetach strategicznych - konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo i nowoczesne sieci. Priorytety realizowane będą m.in. poprzez działania mające na celu: wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji; wzrostu innowacyjności firm; wzrost liczby miejsc pracy. Głównym obszarem zainteresowania samorządu regionalnego będzie wspieranie trzech specjalizacji regionalnych: ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jakości. Do osiągnięcia założonych celów obrano kilka kierunków działań, m.in. Kapitał ludzki - kierunek działań, który związany jest ściśle z edukacją w zakresie innowacyjności, a także istotny będzie rozwój doradztwa zawodowego dla uczniów szkół gimnazjalnych; rozwój kształcenia ustawicznego oraz szkolenia dostosowujące do zmian pracy, a także działania służące wzrostowi kompetencji kadr w przedsiębiorstwach (szkolenia, doradztwo). Zakłada się również kierunek - wzrost liczby miejsc pracy poprzez realizację działań mających na celu współpracę przedsiębiorstw z wyższymi uczelniami i szkołami zawodowymi, aby lepiej dostosować profile nauczania do wymogów gospodarki (pozyskiwanie wykwalifikowanych kadr, wzrost kwalifikacji pracowników oraz wzrost kwalifikacji przedsiębiorców). Strategia zakłada, że ściślejsze powiązanie uczelni i szkół z gospodarką regionu może nastąpić m.in. poprzez kształcenie w ramach tzw. zamówień edukacyjnych, rozwoju współpracy i aktywizacji edukacyjnej w postaci staży dla absolwentów, praktyk zawodowych, stypendiów i staży dla doktorantów. Potrzebne będzie też tworzenie nowych kierunków kształcenia i dostosowywanie istniejących zgodnie z wymogami gospodarki oraz rynku pracy w województwie, podniesienie jakości kształcenia, ukierunkowanie części profili edukacyjnych na inteligentne specjalizacje, rozwój kształcenia ustawicznego, doradztwa zawodowego; ewaluacja kompetencji uczniów, studentów oraz nauczycieli i wykładowców. Zakłada się monitoring rynku pracy i systemu edukacji. Kierunek będzie reali-

---

¹ Źródło: Strategia Rozwoju Kraju 2020.

zowany na potrzeby wszystkich typów szkół. Istotnym elementem będzie bank informacji o potrzebach rynku pracy i możliwościach kształcenia ustawicznego².

- Dokumenty krajowe
  - 1) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
  - 2) Strategia Rozwoju Polski Wschodniej do roku 2020,
  - 3) Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025,
  - 4) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.
  - 5) Regionalna Strategia Innowacyjności województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020.
  - 6) Analiza atrakcyjności inwestycyjnej województwa Warmińsko-Mazurskiego wraz z oceną jego potencjału inwestycyjnego.
  - 7) Perspektywy rozwoju kluczowych sektorów województwa Warmińsko-Mazurskiego. Raport z badań.
  - 8) Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015r. w województwie warmińsko-mazurskim, Olsztyn 2015 r.
  - 9) Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 Nowy wymiar aktywnej integracji.
- Dokumenty europejskie
  - 1) Strategia Europa 2020.
  - 2) Umowa Partnerstwa 2014-2020.
  - 3) Strategia komunikacji polityki spójności na lata 2014-2020.
  - 4) Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.
  - 5) Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć udziałem środków EFS w obszarze edukacji na lata 2014-2020

4.2. Źródła finansowania

- 1) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
  - a) Działanie 2.9 Rozwój ekonomii społecznej - działania wspierające edukację na rzecz rozwoju ekonomii społecznej będą obejmowały m.in.: opracowanie pakietu edukacyjnego dla nauczycieli i jego pilotażowe wdrożenie.
  - b) Działanie 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty
- Szkolenie i doradztwo dla pracowników systemu wspomagania pracy szkoły i organów prowadzących oraz trenerów z zakresu: kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia (w tym narzędzi oceny jakości pracy szkoły).
- Wsparcie tworzenia sieci szkół ćwiczeń, w tym:

---

² Źródło: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.

- przygotowanie szkół do prowadzenia doskonalenia zawodowego nauczycieli w ramach szkół ćwiczeń,
- przygotowanie programów doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- szkolenia dla trenerów szkół ćwiczeń z zakresu metod i form pracy dydaktycznej.

W każdym województwie zostaną wyłonione te szkoły, które odnoszą sukcesy w nauczaniu konkretnych przedmiotów. To w nich będą odbywać staże i uczyć się praktyki zawodu przyszli nauczyciele.

- Doskonalenie zawodowe nauczycieli w ramach szkół ćwiczeń z zakresu: kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języki obce), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.
- Szkolenie i doradztwo dla kadry kierowniczej systemu oświaty (w tym kadry JST) pod kątem kształtowania umiejętności przywódczych potrzebnych w procesie rozwijania kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw uczniów (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.
- Opracowanie i upowszechnienie narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym w zakresie problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ucznia młodszego.
- Szkolenie i doradztwo dla pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych w zakresie problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ucznia młodszego.
- Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych, scenariuszy lekcji i zajęć dla każdego etapu edukacyjnego oraz rewizja treści nauczania pod kątem: rozwijania kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej), z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów.
- Tworzenie e-podręczników i rozwijanie e-materiałów dydaktycznych towarzyszących istniejącym e-podręcznikom.
- Integracja baz danych systemu oświaty (uzyskanie interoperacyjności pomiędzy bazami danych oświatowych i zasobami informacyjnymi, takimi jak: System Informacji Oświatowej, System Obsługi Egzaminów Zewnętrznych, System Ewaluacji Oświaty, Edukacyjna Wartość Dodana, Porównywalnych Wyników Egzaminacyjnych).
- c) Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie
- Zwiększenie oferty pozaszkolnych form kształcenia i uczenia się dorosłych, w tym:
  - opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych,
  - opracowanie modelowych programów kursów umiejętności zawodowych,
  - opracowanie przykładowych programów kursów kompetencji ogólnych,

- opracowanie kursów multimedialnych umożliwiających prowadzenie części teoretycznej kursów dla osób dorosłych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość,
- Przygotowanie szkół do pełnienia roli Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji we współpracy z organem prowadzącym i społecznością lokalną, tj. do prowadzenia działań na rzecz aktywności edukacyjnej osób dorosłych, w zakresie rozwijania potrzebnych na rynku pracy kompetencji kluczowych, oraz rozwój metod i narzędzi pracy nauczycieli tych szkół z osobami dorosłymi, w szczególności na terenach wiejskich i w małych miastach, a także na terenach defaworyzowanych.
- Wypracowanie ramowych programów i rozwiązań organizacyjnych w zakresie realizacji doradztwa edukacyjno- zawodowego w systemie oświaty, w tym:
  - opracowanie standardów realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego, uwzględniających potrzeby uczniów i dorosłych uczących się na różnych poziomach edukacyjnych i w różnych typach szkół i placówek, we współpracy z kluczowymi interesariuszami, tj. przedstawicielami szkół i placówek, organów prowadzących, pracodawców i związków zawodowych, instytucji rynku pracy (określenie rekomendowanej tematyki zajęć edukacyjnych, proponowanych narzędzi i metod pracy, oczekiwanych efektów usług doradczych),
  - przygotowanie wzorcowych rozwiązań organizacyjnych w zakresie funkcjonowania wewnątrzszkolnych systemów doradztwa, z uwzględnieniem współpracy wszystkich osób mających wpływ na efektywność doradztwa w szkole,
- Przygotowanie kadry doradców edukacyjno-zawodowych do wdrożenia wypracowanych rozwiązań, w tym:
  - opracowanie narzędzi i instrumentów diagnozowania lokalnego rynku pracy i rynku kwalifikacji dla doradców edukacyjno-zawodowych, uwzględniających współpracę i wymianę doświadczeń z instytucjami rynku pracy, w tym publicznymi służbami zatrudnienia,
  - przygotowanie programów szkoleniowych, w tym e- learningowych dla doradców edukacyjno-zawodowych (w związku z uruchomieniem nowych instrumentów i narzędzi związanych z gromadzeniem i udostępnianiem informacji o możliwych do uzyskania kwalifikacjach),
  - przygotowanie kadry trenerów, którzy będą prowadzili szkolenia dla osób realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach,
  - przygotowanie kadry osób realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty do stosowania nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pracy z uczniami i dorosłymi, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań zintegrowanego systemu kwalifikacji,
- Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa dla wszystkich grup wiekowych (danych o zawodach i kwalifikacjach, filmów zawodoznawczych, statystyk dotyczących uczniów i absolwentów, narzędzi i materiałów wzbogacających warsztat pracy doradców zawodowych oraz zasobów

możliwych do wykorzystania bezpośrednio przez uczniów, ich rodziców i innych dorosłych użytkowników systemu).

d) Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki

- Wdrożenie mechanizmów strategicznej współpracy z przedstawicielami partnerów społecznych na rzecz dostosowywania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, w tym:
  - przygotowanie rozwiązań w zakresie angażowania pracodawców w organizację praktycznej nauki zawodu,
  - wypracowanie i upowszechnienie przykładowych rozwiązań w zakresie współpracy szkół zawodowych z wyższymi,
  - tworzenie i upowszechnianie e- zasobów i e- podręczników do kształcenia zawodowego,
- Utworzenie zespołów partnerów społecznych reprezentatywnych dla obszarów kształcenia zawodowego, w skład których wejdą przedstawiciele stowarzyszeń zawodowych, organizacji pracodawców oraz związków zawodowych właściwi dla 25 grup zawodów, w ramach których, z udziałem przedstawicieli rad sektorowych, zostaną podjęte m.in. następujące działania:
  - pozyskiwanie od rad sektorowych informacji na temat zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje (ustalenie potrzeb rynku pracy w zakresie zawodów i kwalifikacji, w oparciu o które powinno być prowadzone kształcenie w szkołach zawodowych),
  - wypracowanie ścieżek rozwoju zawodowego w danej branży/zawodzie szkolnictwa zawodowego (określenie pożądanych typów szkół oraz oczekiwanego profilu ich absolwentów),
  - dokonanie przeglądu klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego pod kątem uwzględnienia oczekiwań partnerów społecznych właściwych dla zawodów szkolnictwa zawodowego oraz przygotowanie wytycznych do zmian w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego;
- Przegląd i aktualizacja we współpracy z partnerami społecznymi podstaw programowych kształcenia w zawodach oraz innych treści kształcenia i szkolenia zawodowego, pod względem uwzględnienia oczekiwań pracodawców w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, w tym:
  - modernizacja podstaw programowych kształcenia w zawodach we współpracy z partnerami społecznymi, w tym pracodawcami,
  - modyfikacja programów nauczania, planów nauczania, suplementów do dyplomów i kwalifikacji, uwzględniająca zmiany w podstawach programowych wprowadzone we współpracy z pracodawcami,
  - monitorowanie procesu wdrażania zmodyfikowanej podstawy programowej kształcenia w zawodach.
- Przygotowanie rozwiązań w zakresie angażowania pracodawców w organizację praktycznej nauki zawodu, w tym:

- opracowanie ram jakości staży i praktyk dla uczniów realizujących kształcenie praktyczne w przedsiębiorstwach, z uwzględnieniem europejskich ram staży zawodowych,
- opracowanie modelowych programów praktycznej nauki zawodu dla zawodów na poziomie kwalifikacji technika,
- wypracowanie modelu zachęt dla pracodawców angażujących się w proces kształcenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia praktycznego,
- ewaluacja wypracowanych rozwiązań w zakresie praktycznej nauki zawodu.
- Stworzenie i upowszechnienie modelu współpracy pracodawców funkcjonujących w specjalnych strefach ekonomicznych (SSE) ze szkołami oraz placówkami systemu oświaty prowadzącymi kształcenie zawodowe.
- Wypracowanie i upowszechnienie przykładowych rozwiązań w zakresie współpracy szkół zawodowych z wyższymi, w tym:
  - przykładowego programu nauczania dla danego zawodu, uwzględniającego współpracę szkół zawodowych z wyższymi w jego realizacji,
  - przykładowej organizacji zajęć dla uczniów przez wykładowców z wykorzystaniem bazy dydaktycznej szkoły zawodowej lub wyższej,
  - propozycji działań mających na celu zapoznanie uczniów i nauczycieli kształcenia zawodowego z nowymi technikami/technologiami stosowanymi w danej branży/zawodzie,
  - przykładowych form doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego.
- Tworzenie i upowszechnianie e-zasobów i e-podręczników do kształcenia zawodowego.
- Monitorowanie losów absolwentów, obejmujące:
  - opracowanie systemowych narzędzi dla monitorowania losów zawodowych absolwentów szkół na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w tym:
    - narzędzi do badań ilościowych losów absolwentów pozwalających na reprezentatywne wnioski dotyczące losów zawodowych absolwentów;
    - systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów w oparciu o dane administracyjne (w tym rekomendacje w zakresie rozwiązań prawnych pozwalających na wdrożenie takiego monitoringu);
    - opracowanie narzędzi do monitorowania losów absolwentów dla dyrektorów szkół w postaci: kwestionariusza on-line, programu raportującego wraz z narzędziami wsparcia (podręcznik, kurs online).
  - przeprowadzenie w latach 2015-2022 trzech edycji monitorowania losów zawodowych absolwentów szkół zawodowych w wykorzystaniem wypracowanych rozwiązań, obejmujących:
    - badania jakościowe interesariuszy kształcenia zawodowego (pracodawców, szkół zawodowych, doradców edukacyjno-zawodowych, samorządów) dotyczącego możliwości, potrzeb i oczekiwań w zakresie monitorowania losów absolwentów szkół zawodowych;
    - badania ilościowego o charakterze podłużnym (dwie fale badania: pierwsza w ostatnim roku nauki, druga pół roku po zakończeniu nauki),

reprezentatywnego na poziomie zawodów oraz województw, którego celem będą oczekiwania uczniów ostatnich klas oraz ocena sytuacji absolwentów na rynku pracy,

- badania ilościowego: ankiety audytoryjnej, której celem jest stworzenie możliwości wykorzystania danych administracyjnych (pochodzących z SIO2, OKE oraz ZUS) do monitorowania sytuacji na rynku pracy.

2) Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury 2014- 2020

- a) Priorytet inwestycyjny 10a „Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej”.
Cel szczegółowy – „Lepsze warunki kształcenia zawodowego i wyższego dopasowane do potrzeb rynku pracy”:

- inwestycje w szkolnictwo zawodowe – zgodnie z krajowymi priorytetami polityki szkolnictwa zawodowego, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby regionalnego rynku pracy i inteligentnych specjalizacji;
- komplementarne i zintegrowane inwestycje w infrastrukturę służącą do szkoleń zawodowych i uczenia się przez całe życie według jasno określonych potrzeb (w przypadku uczenia się przez całe życie, przede wszystkim przystosowanie istniejących placówek).

Warunki brzegowe wyboru operacji:

- adresowanie działań do specyfiki regionu i zdiagnozowanych potrzeb.
- uzasadnienie inwestycji w infrastrukturę edukacyjną z odniesieniem do trendów demograficznych w celu zrównoważenia kosztów i długoterminowej efektywności kosztowej.
- Interwencja skupi się na istniejącej infrastrukturze umożliwiającej szkolenia praktyczne (warsztaty, laboratoria, itp.). Nowa infrastruktura służąca powyższemu celom będzie wspierana wyjątkowo w uzasadnionych przypadkach, kiedy nie będzie możliwości adaptacji lub modernizacji istniejącej lub kiedy byłoby to nieefektywne kosztowo.

- b) Priorytet inwestycyjny 10a „Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej”.
Cel szczegółowy – „Poprawione warunki edukacji ogólnokształcącej wspierającej umiejętności kluczowe uczniów”:

- inwestycje w infrastrukturę kształcenia ogólnego – związaną z nauczaniem nauk ścisłych, np.: ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, nauczaniem eksperymentalnym oraz właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) i zajęciami sportowymi,
- inwestycje w infrastrukturę popularyzującą naukę i innowacje.

Cel szczegółowy „Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej”:

- inwestycje w infrastrukturę przedszkolną – wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, dla wyrównania dostępu do ww. usług (w tym uwzględniając komplementarność wsparcia EFS, przy czym budowa nowych obiektów jedynie przy udokumentowanym braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków).

- c) Priorytet inwestycyjny 10i – „Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości

wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia”:

- tworzenie nowych miejsc przedszkolnych
- dofinansowanie udziału dzieci w edukacji przedszkolnej
- wyrównywanie stwierdzonych deficytów w edukacji przedszkolnej (np. zajęcia z logopedą, psychologiem, pedagogiem i terapeutą itp.), wspieranie kompetencji kluczowych dzieci w zakresie porozumiewania się w językach obcych oraz kompetencji społecznych, inicjatywności, przedsiębiorczości i kreatywności, doposażenie placówki.
- wsparcie nauczycieli w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego jako element wsparcia przedszkola/ placówki

d) Priorytet inwestycyjny 10i

„Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój zindywidualizowanego podejścia do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”:

- kształcenie kompetencji kluczowych uczniów (nauki ścisłe, w tym: ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych) oraz postaw/umiejętności niezbędnych na rynku pracy (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej),
- tworzenie warunków dla nowoczesnego nauczania – tzw. nauczanie eksperymentalne, w tym wyposażenie pracowni matematyczno-przyrodniczych,
- rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie stosowania TIK w ramach kontynuacji działań rządowego programu „Cyfrowa szkoła”,
- zapewnienie zindywidualizowanego podejścia do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- wsparcie nauczycieli w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego jako element wsparcia szkoły/placówki oświatowej,
- działania z obszaru doradztwa zawodowego.

e) Priorytet inwestycyjny 10iv „Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami”:

- Programy współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym (pracodawcami/organizacjami pracodawców, instytucjami rynku pracy oraz uczelniami wyższymi) poprzez:
  - organizację kształcenia praktycznego (staże/praktyki) dla uczniów w rzeczywistych warunkach pracy,
  - wyposażenie uczniów i słuchaczy w specjalistyczne kwalifikacje/umiejętności (kwalifikacyjne kursy zawodowe, szkolenia/kursy powiązane bezpośrednio z da-

- nym sektorem/branżą) oraz kompetencje miękkie niezbędne na rynku pracy ułatwiające wejście na rynek absolwentom,
- modernizację/dopasowanie metod i treści kształcenia i szkolenia do zapotrzebowania rynku pracy,
  - tworzenie nowych kierunków nauczania na użytek specyficznych zdiagnozowanych potrzeb firm z regionu (szczególnie w obszarach inteligentnych specjalizacji),
  - doposażenie bazy dydaktycznej szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe),
  - aktualizowanie wiedzy nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu (np. praktyki i staże w przedsiębiorstwach) oraz studia podyplomowe i inne formy doskonalenia zawodowego.
- Tworzenie i/lub rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego lub innych jednostek organizacyjnych realizujących tego samego typu zadania.
- Przygotowanie i realizacja wysokiej jakości usług poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe.
- 3) Inne możliwe źródła zewnętrzne:
- Budżet Ministerstwa Edukacji Narodowej,
  - KOWEZiU,
  - fundusze norweskie,
  - fundusze szwajcarskie
  - Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
  - programy Narodowego Centrum Kultury
  - rządowe programu typu „Razem bezpieczniej”
  - programy Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej.

4.3. Cele strategiczne i operacyjne

W celu opracowania strategii przeanalizowano wiele aspektów działalności oświatowej. Uzyskane dane zostały poddane szczegółowym badaniom, czego wynikiem było określenie potrzeb, które przekwalifikowano na cele strategiczne oraz operacyjne i umieszczono wraz z harmonogramem w Karcie Zadań:

- 1) Kształtowanie systemu szkolnictwa zawodowego:
  - a) Wzmocnienie współpracy z pracodawcami.
  - b) Dostosowanie kształcenia do rynku pracy.
  - c) Wzrost znaczenia kształcenia zawodowego.
  - d) Zwiększenie znaczenia doradztwa zawodowego.
- 2) Rozwój wysokiej jakości usług edukacyjnych:
  - a) Modernizacja infrastruktury dydaktycznej.
  - b) Wzmocnienie promocji produktów oświatowych.
  - c) Podniesienie kompetencji kadry pedagogicznej.

- d) Poprawa efektywności nauczania w szkołach zawodowych i w szkołach dla dorosłych.
- 3) Poprawa efektywności zarządzania oświatą:
  - a) Modernizacja sieci szkół i placówek.
  - b) Racjonalizacja kosztów i efektywności wydatkowania środków finansowych.
  - c) Usprawnianie organizacji pracy szkół i placówek.

4.4. Harmonogram, monitoring i ewaluacja realizacji strategii

Monitoring i ewaluacja dają odpowiedź na pytania:

- Jak udaje się realizować cele założone w Strategii, w jakim momencie jej realizacji jesteśmy, jakie już osiągnęliśmy efekty?
- Jakie zadania wymagają wprowadzenia zmian, bądź wyłączenia ze względu na zaistniałe okoliczności, jakich nie można było przewidzieć na etapie opracowywania Strategii?

1) Cel monitoringu

Monitoring ma na celu zapewnienie zgodności realizacji Strategii z założonymi celami. Monitorowanie spełnia funkcję wewnętrznej kontroli realizacji zadań. Obejmuje ono zarówno kontrolę bieżącą, czyli ocenę skuteczności poszczególnych działań oraz sposobu ich realizacji oraz kontrolę końcową, czyli sprawdzenie czy wytyczone cele zostały zrealizowane. Monitorowanie jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania Strategii.

2) Zadania monitoringu

Monitoring Strategii będzie miał na celu pomiar postępu jej wdrażania, systematyczne kontrolowanie, czy wszystkie zaplanowane czynności przebiegają zgodnie z planem na każdym etapie jej realizacji. Dane zebrane w trakcie procesu monitorowania będą analizowane i wykorzystywane do przygotowywania informacji o etapach jakie już osiągnięto, bądź jakich nie udało się jeszcze osiągnąć, bądź o takich których nie będzie można zrealizować ze względu na okoliczności wcześniej nieprzewidziane.

3) Przedmiot monitoringu

Przedmiotem monitoringu będzie postęp rzeczowy wdrażania Strategii. Monitoring rzeczowy obejmuje kontrolowanie zakresu merytorycznego realizacji zaplanowanych działań i zadań oraz harmonogramu wdrażania Strategii, a także jego rezultatów poprzez system wskaźników. Obejmuje on systematyczne pomiary osiągania założonych celów.

Ewaluacja to pewnego rodzaju ocena wartości programu poprzez porównanie rezultatów projektu ze wstępnymi zamierzeniami, celami.

1) Cele ewaluacji:

- określenie w jakim stopniu cele założone w Strategii wpisują się w problemy, jakim trzeba przeciwdziałać w związku z coraz mniejszą liczbą dzieci, trafiających do szkół powiatowych,
- określenie w jakim stopniu wdrożenie Strategii przeloży się na poprawę całego systemu oświaty w Powiecie Kętrzyńskim.

2) Kryteria ewaluacji

- trafności: czy i w jakim stopniu cele Strategii odpowiadają zidentyfikowanym potrzebom,

- skuteczności: na ile zakładane cele zostały osiągnięte, które z użytych instrumentów były najbardziej skuteczne (najlepiej przyczyniły się do realizacji celów).

W trakcie pracy nad strategią dokonano ewaluacji ex-ante – oceny sytuacji wyjściowej, określono silne i słabe strony oraz wskazano szanse i zagrożenia dla edukacji w Powiecie Kętrzyńskim.

Planuje się stosowanie ewaluacji typu on – going - odpowiadając na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte działania zmierzają w dobrym kierunku. Natomiast po wprowadzeniu strategii w życie, niezbędną będzie ewaluacja ex-post, która obejmie ocenę skuteczności i efektywność podjętych działań. Zbadamy tu długoterminowy wpływ strategii na zmiany systemu oświaty w Powiecie Kętrzyńskim. Stworzenie właściwego systemu monitoringu i ewaluacji będzie kluczowym elementem warunkującym sukces wdrożenia strategii, jednocześnie stwarzając szanse na dostrzeżenie potencjalnych możliwości i ograniczeń, tkwiących w różnych elementach i czynnikach determinujących otoczenie społeczne. Ponadto stały monitoring i ewaluacja dadzą możliwość ulepszenia, czy skorygowania na bieżąco realizowanej strategii, elastycznie dostosowując się do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Takie działanie będzie stanowiło odpowiedź na ewentualnie pojawiającą się konieczność modyfikacji przyjętych celów czy zmianę sposobów ich realizacji.

Harmonogram monitoringu i ewaluacji został przedstawiony w Karcie zadań do poszczególnych celów określonych w Strategii. Znajdują się tam zapisy dotyczące terminu realizacji zadania, sposobu jego finansowania i osób odpowiedzialnych za jego realizację.

Ponadto celem zabezpieczenia prawidłowej realizacji Strategii proponuje się powołanie Zespołu ds. wdrażania Strategii, w którego składzie powinni się znaleźć przedstawiciele powiatu oraz dyrektorzy szkół.

5. Podsumowanie i wnioski

Strategia rozwoju oświaty w Powiecie Kętrzyńskim na lata 2015-2020 zakłada wprowadzenie ukierunkowanych działań, mających na celu podniesienie jakości nauczania w szkołach, modernizację kształcenia zawodowego, której celem jest utworzenie atrakcyjnej i pełnowartościowej ścieżki rozwoju zawodowego młodzieży oraz usprawnienie zarządzania oświatą, z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym w kwestii współdecydowania o ważnych sprawach publicznych, założenia niniejszej Strategii przedstawiono do konsultacji społecznym następującym podmiotom:

- rady pedagogiczne, rady rodziców i samorządy uczniowskie szkół ponadgimnazjalnych,
- dyrektorzy gimnazjum,
- przedsiębiorcy i pracodawcy,
- przedstawiciele instytucji rynku pracy i szkół wyższych,
- przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego.

W celu realizacji zamierzonych działań wyodrębniono następujące zadania i poddano je konsultacjom:

1. Ograniczanie otwierania oddziałów liceum na rzecz szkół zawodowych.
2. Przekształcenie Młodzieżowego Domu Kultury w Kętrzynie poprzez likwidację placówki oświatowej i utworzenie instytucji kultury.

3. Utworzenie przedszkola specjalnego przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. św. Jana Pawła II w Kętrzynie, w tym rozważenie pobierania opłaty.
4. Profilowanie szkół i propozycje nowych kierunków (poza proponowanymi obecnie):
  - a) politechniczno-inżynierską w ZS MCS:
    - technik elektronik,
    - technik mechatronik,
  - b) ekologiczną w ZS MR:
    - innowacja pedagogiczna - w LO Pożarnictwo i Ratownictwo Medyczne lub wykorzystanie bazy informatycznej i kadry pedagogicznej – technikum informatyczne e-sport,
    - technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej,
    - technik obsługi turystycznej,
  - c) branżowa w PCE (budownictwo, mechanika, medyczna):
    - ZSZ – mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych, monter elektronik, monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych, operator maszyn i urządzeń (obróbki plastycznej metali, metalurgiczny, do przetwórstwa tworzyw sztucznych), mechanik maszyn i urządzeń drogowych,
    - Szkoła Policealna PCE – technik elektroniki i informatyki medycznej,
    - należy rozważyć utworzenie klasy sportowej na bazie infrastruktury sportowej Powiatowego Centrum Edukacyjnego w Kętrzynie,
  - d) pracownik pomocniczy obsługi hotelowej – tylko w SOS-W.

Ponadto, zgodnie z wnioskami dyrektorów gimnazjów w powiecie kętrzyńskim, istnieje potrzeba utworzenia klas sportowych dla uczniów z Reszla i okolic oraz z Kętrzyna. Takie klasy mogłyby powstać na bazie liceum ogólnokształcącego w Zespole Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu oraz w Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie (wykorzystanie bazy sportowej tj. basenu, hali sportowej i boiska wielofunkcyjnego Orlik). Należy jednak pamiętać o priorytecie w naborze do szkół zawodowych.

Zdaniem pracodawców należy utrzymać klasy wielozawodowe w zawodach: stolarz, cieśla, ślusarz, krawiec, szwaczka, operator maszyn i urządzeń, operator obrabiarek skrawających, mechanik oraz monter – mechatronik, konstrukcji budowlanych, izolacji budowlanych i przemysłowych.

5. Organizacja kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

Będzie to możliwe dzięki reaktywacji działalności Centrum Kształcenia Praktycznego, którego zadaniem, poza prowadzeniem kwalifikacyjnych kursów zawodowych, będzie organizacja praktyk zawodowych, diagnozowanie rynku pracy oraz współpraca z pracodawcami i uczelniami wyższymi. CKP posiada odpowiednią infrastrukturę lokalową i częściowo wyposażone pracownie, należy doposażyć warsztaty za pomocą środków zewnętrznych oferowanych w nadchodzących programach i zatrudnić wykształconych nauczycieli w celu wsparcia szkół i uczniów w procesie edukacji zawodowej.

6. Propozycje dla Zespołu Szkół im. M. Rataja w Reszlu:

- a) wprowadzenie nowych kierunków kształcenia jak w pkt. 3
- b) otwarcie młodzieżowego schroniska młodzieżowego na bazie Internatu,
- c) utworzenie Domu Wczasów Dziecięcych w budynku pracowni językowych.

7. Pozostałe rekomendacje:

- a) wymiana nauczycieli pomiędzy szkołami (lekcje pogładowe),
- b) kursy na prawo jazdy dla uczniów szkół zawodowych (technikum i zasadnicza szkoła zawodowa) organizowana przez CKP,
- c) organizacja kursów dających uprawnienia dodatkowe dla uczniów np. kurs kas fiskalnych, kurs spawania itp. zgodnie z zapotrzebowaniem w CKP,
- d) wypracowanie procedur postępowania w ramach zarządzania szkołami i placówkami.

Symulacja finansowa skutków zmian:

1. Utworzenie przedszkola specjalnego na bazie infrastruktury Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. św. Jana Pawła II w Kętrzynie nie będzie generowało wysokich kosztów związanych z adaptacją pomieszczeń. Ważne jest wyposażenie przedszkola w sprzęt i pomoce niezbędne do prowadzenia tego typu placówki. Z danych Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wynika, że w Powiecie Kętrzyńskim mieszka 18 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, więc istnieje realna potrzeba utworzenia takiej placówki. Miejskie Przedszkole Integracyjne „Malinka” w Kętrzynie nie zabezpiecza w pełni potrzeb wszystkich rodziców i dzieci niepełnosprawnych. Subwencja oświatowa przewidziana na dziecko w przedszkolu specjalnym wynosi 21.650,96 zł rocznie, ogółem subwencja zostałaby zwiększona o 194.858,68 zł (w przypadku 9 dzieci).
2. Utworzenie młodzieżowego schroniska młodzieżowego w Zespole Szkół im. M. Rataja w Reszlu pozwoliłoby na pełne wykorzystanie budynku internatu, którego miejsca noclegowe w związku z małą ilością uczniów są wykorzystywane zaledwie w 55 %. Ponadto Reszel jest miejscowością turystyczną, która nie posiada wystarczającej oferty miejsc noclegowych. Koszty funkcjonowania Młodzieżowego Schroniska przy Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie w roku 2014, przy 480 miejscach rocznie, wyniosły 30 000,00 zł, wpływy z wynajmu pokoi 38 696,00 zł, natomiast subwencja otrzymana na schronisko wyniosła 51 484,72 zł. Przyjmując, że przy 250 miejscach rocznie, subwencja w roku 2015 na jego funkcjonowanie wyniosłaby około 26 293,00 zł. Utworzenie i prowadzenie schroniska nie generuje kosztów, jednak niezbędne jest dokonanie remontu pomieszczeń i zakup (lub wykonanie przez uczniów) mebli.
3. Utworzenie Domu Wczasów Dziecięcych w budynku pracowni językowych Zespołu Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu, po przeprowadzeniu adaptacji, wygenerowałoby około 50 miejsc pobytu. Waga subwencyjna wynosi 6,3 pkt, co daje 34.100 zł rocznie na osobę, a przy wykorzystaniu 50% miejsc powoduje wzrost subwencji o ok. 850 tys. zł. Dom Wczasów Dziecięcych jest placówką oświatową zapewniającą opiekę i wychowanie uczniom, pobierającym naukę poza miejscem zamieszkania, czyli miejsce, do którego przyjeżdżają dzieci i młodzież, by wypocząć i jednocześnie się uczyć. DWD przyjmuje zespoły klasowe na turnusy, podczas których dzieci i młodzież wypoczywa w sposób aktywny i uczy się zgodnie z programem opracowanym przez DWD lub programem własnym szkoły (tzw. „zielona szkoła”). Mogą być organizowane turnusy połączone z nauką szkolną, turnusy feryjne rekreacyjno-wypoczynkowe, ekologiczne, integracyjne, profilaktyczno-zdrowotne, rehabilitacyjne, np. dla dzieci z wadami postawy, wymowy, profilaktyczno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży zagrożonych patologią i z zaburzeniami za-

chowania, kolonie, zimowiska, i inne w zależności od potrzeb. Poza możliwością zwiększenia subwencji oświatowej w wysokości około 34.100 zł na wychowanka DWD, pobierane są opłaty za pobyt dzieci i młodzieży w ustalonej wysokości np. 30 zł za dobę plus wyżywienie, odpłatność za pobyt nauczycieli, rodziców, kierowców i innych osób – około 40 zł (do ustalenia po przeliczeniu kosztów).

4. Utworzenie szkoły z kierunkami medycznymi zwiększa kwotę subwencji o 5412,74 zł rocznie na 1 ucznia, co przy 30 słuchaczach daje 162 382,00 zł dodatkowego dochodu subwencyjnego. Jednakże należy rozważyć wysokie koszty wynagrodzenia kadry pedagogicznej w kształceniu zaocznym (zatrudnienie nowych nauczycieli posiadających kwalifikacje do nauczania w danym kierunku, praca w niedzielę).
5. Prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych - bezpłatne kwalifikacyjne kursy zawodowe kierowane do osób dorosłych pozwolą na szybsze uzyskanie kwalifikacji. Na każdego uczestnika kursu przysługuje subwencja oświatowa w wysokości 3 680 zł.

Należy zaznaczyć, że utworzenie ww. placówek będzie generowało koszty związane z remontami budynków, dostosowaniem pomieszczeń do wymogów określonych w przepisach, zakupem wyposażenia, a także koniecznością przekwalifikowywania kadry pedagogicznej. Częściowo powiat może wspierać się pomocą zewnętrzną oferowaną w ramach programów unijnych, wsparciem pracodawców czy funduszem doskonalenia zawodowego nauczycieli. Niemniej jednak w perspektywie czasu, utworzenie tego rodzaju i typu placówek oświatowych na terenie powiatu daje korzyści związane z ogólnym rozwojem regionu, w tym miejsca pracy i nowe możliwości dla uczniów.

IV. ELEMENTY PLANU ROZWOJU SIECI DRÓG POWIATOWYCH NA TERENIE POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO NA LATA 2015-2020

1. System zarządzania drogami powiatowymi

Na podstawie art. 2a ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. *o drogach publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.), drogi powiatowe stanowią własność samorządu powiatowego. Zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt. 3 ww. ustawy zarządcą dróg powiatowych jest Zarząd Powiatu, który może wykonywać swoje obowiązki przy pomocy jednostki organizacyjnej będącej zarządem drogi (art. 21 ust. 1). Siecią dróg powiatowych Powiatu Kętrzyńskiego zarządza, na mocy zawartego Porozumienia z dnia 22.12.1999r. pomiędzy Zarządem Powiatu Kętrzyńskiego a Zarządem Województwa Warmińsko – Mazurskiego, Rejon Dróg Wojewódzkich w Kętrzynie, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie.

2. Finansowanie dróg powiatowych

Na podstawie ustawy *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003*, finansowanie zadań z zakresu dróg powiatowych realizowanych przez powiat odbywało się poprzez tzw. **subwencję drogową**. Od 01.01.2004 roku finansowanie dróg odbywa się w oparciu o ustawę *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*. Istotną zmianą w tej ustawie w stosunku do poprzedniego sposobu finansowania zadań drogowych jest likwidacja subwencji drogowej, a środki na pokrycie kosztów remontów i inwestycji pochodzą z dochodów własnych powiatu.

Bardzo istotnym elementem finansowania dróg powiatowych jest finansowanie w oparciu o środki nie tylko z budżetu powiatu ale również ze źródeł zewnętrznych tj.:

- dotacje z programów pomocowych Unii Europejskiej,
- dotacje gmin do budżetu powiatu na finansowanie inwestycji drogowych,
- bezpośrednie finansowanie inwestycji na drogach powiatowych z budżetów gmin,

3. Drogi powiatowe

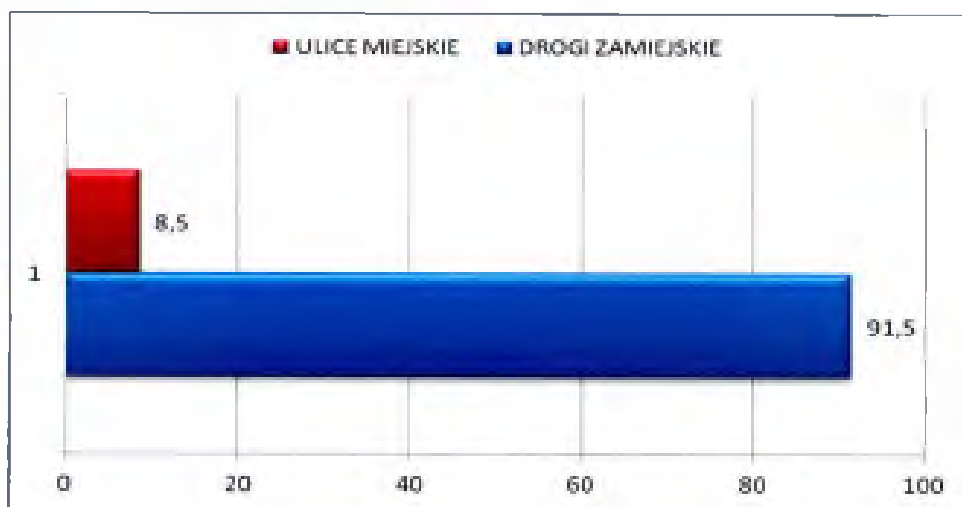
3.1. Ogólna charakterystyka dróg powiatowych

W powiecie kętrzyńskim sieć dróg powiatowych zlokalizowana jest na terenie pięciu gmin: Barciany, Kętrzyn, Korsze, Reszel, Srokowo oraz trzech miast: Kętrzyn, Korsze i Reszel, w skład której wchodzi:

- 61 dróg zamiejskich o długości: 434,616 km,
- 46 ulic w Kętrzynie o długości: 20,235 km,
- 42 ulice w Reszlu o długości: 10,821 km,
- 17 ulic w Korszach o długości: 9,246 km.

Łączna długość sieci dróg powiatowych wynosi 474,918 km.

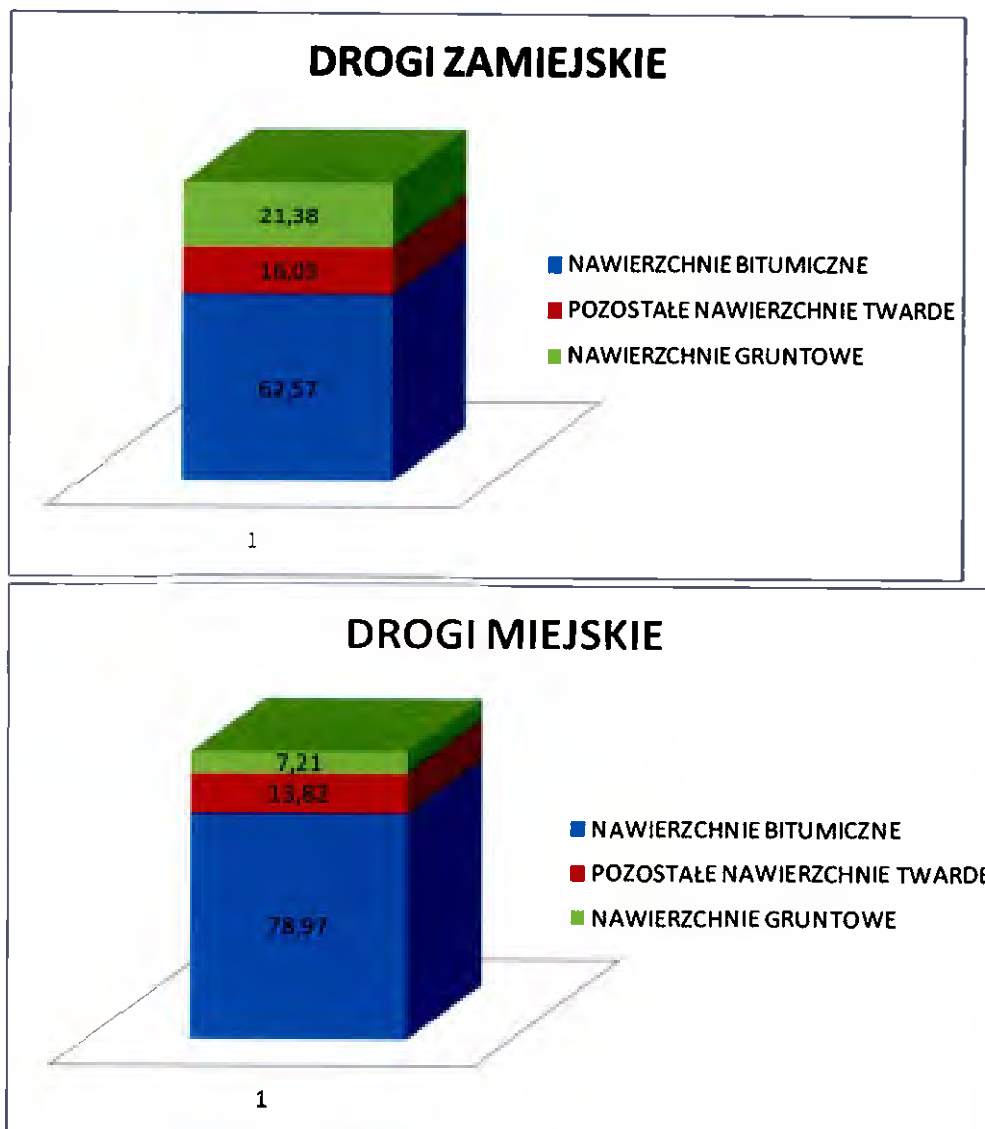
Drogi powiatowe powiatu kętrzyńskiego to w 91,5% drogi zamiejskie (434,616km). Ulice miejskie to ok. 8,5% (40,302km):

Źródło: opracowanie własne

Sieć dróg powiatowych stanowią drogi o nawierzchniach:

- a) twardych o łącznej długości 379,103 km, w tym:
  - nawierzchnie bitumiczne w ciągach dróg zamiejskich o długości 271,929 km (co stanowi 62,57% długości dróg zamiejskich),
  - nawierzchnie bitumiczne w ciągach dróg miejskich o długości 31,825 km (co stanowi 78,97% długości wszystkich dróg miejskich),
  - pozostałe nawierzchnie twarde (tłuczniowe, brukowcowe, kostka betonowa, płyty betonowe) w ciągach dróg zamiejskich o długości 69,779 km (co stanowi 16,05% długości dróg zamiejskich),
  - pozostałe nawierzchnie twarde (brukowcowe, kostka betonowa, płyty betonowe) w ciągach dróg miejskich o długości 5,570 km (co stanowi 13,82% długości wszystkich dróg miejskich),
- b) gruntowych o łącznej długości 95,815 km, w tym:
  - nawierzchnie gruntowe w ciągach dróg zamiejskich o długości 92,908 km (co stanowi 21,38% długości dróg zamiejskich),
  - nawierzchnie gruntowe w ciągach dróg miejskich o łącznej długości 2,907 km, (co stanowi 7,21% długości wszystkich dróg miejskich).

Źródło: opracowanie własne

Powierzchnia chodników położonych w ciągach dróg powiatowych poza granicami administracyjnymi miast wynosi 12 981 m² (stan na grudzień 2014r.), powierzchnia chodników w granicach administracyjnych miast wynosi 97 305 m² (stan na grudzień 2014r.).

Szczegółowy podział sieci dróg powiatowych ze względu na rodzaj nawierzchni z podziałem na poszczególne gminy oraz obszar miejski i zamiejski przedstawia **tabela nr 1**.

DROGI POWIATOWE NA TERENIE POWIATU KĘTRZYN
stan na 2015r.

Lp.	GMINA	NAWIERZCHNIE TWARDE					NAWIERZCHNIE GRUNTOWE			drogi powiatowe	
		bitumiczne	tluczniowe	brukowcowe	kostka betonowa	z płyt bet.	RAZEM	ulepszone	naturalne	RAZEM	RAZEM
1	BARCIANY	78 630	1 442	7 510	594	5 845	94 021	10 906	14 908	25 814	119 835
2	KĘTRZYN	59 324	-	14 288	-	3 509	77 121	15 503	12 261	27 764	104 885
3	KORSZE	47 680	-	19 004	-	-	66 684	9 585	4 820	14 405	81 089
4	RESZEL	33 450	-	7 925	152	745	42 272	12 572	300	12 872	55 144
5	SROKOWO	52 845	-	4 258	-	4 507	61 610	-	12 053	12 053	73 663
Razem drogi zamiejskie		271 929	1 442	52 985	746	14 606	341 708	48 566	44 342	92 908	434 616
6	m. KĘTRZYN	16 425	-	74	2 379	754	19 632	408	195	603	20 235
7	m. KORSZE	7 068	-	245	-	145	7 458	1 458	330	1 788	9 246
8	m. RESZEL	8 332	-	1 693	-	280	10 305	460	56	516	10 821
Razem ulice		31 825	-	2 012	2 379	1 179	37 395	2 326	581	2 907	40 302
Ogółem drogi		303 754	1 442	54 997	3 125	15 785	379 103	50 892	44 923	95 815	474 918

Źródło: opracowanie własne

W tabeli nr 21 przedstawiono wykaz ciągów dróg powiatowych poza granicami administracyjnymi miast.

Tabela nr 21. Wykaz ciągów dróg powiatowych poza granicami administracyjnymi miast.

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi wg wykazu urzędowego	Lokalizacja drogi	Długość drogi	Klasa drogi
1	1396N	Sępopol-Lwowiec-Michałkowo	4+486-6+570 8+901-18+738	11.921	4+486-6+570 Z 8+901-15+779 L 15+779-18+738 Z
2	1398N	Sątoczno-Skandawa-dr.woj. (591) Kotki	0+000-15+900	15.900	cała Z
3	1404N	Paluzy-Grzęda-Reszel	6+822-10+899	4.077	cała Z
4	1567N	Szczurkowo-Wodukajmy-Sępopol-Glitajny	14+546-25+388	10.842	cała Z
5	1573N	Dr.woj.592-Grzęda-Sątopy Samulewo	0+000-1+591	1.591	cała Z
6	1580N	Studzieniec-Korsze-Równina Górna	0+000-6+103 9+937-17+782	13.948	0+000-2+485 L 2+485-6+103 Z 9+937-17+782 Z
7	1581N	Dzietrychowo-Drogosze-Kiemławki Wlk.	6+222-23+718	17.496	6+222-12+162 L 12+162-23+718 Z
8	1582N	Tolkiny-Filipówka (dr.woj.nr 594)	0+000-7+840	7.840	0+000-2+688 L 2+688-7+840 Z
9	1584N	Dr.woj.592-Jezewo-Winda-Jankowice-Srokowo	0+000-19+502	19.502	cała Z
10	1586N	Gałwuny-Borki-Skierki (dr.woj.591)	0+000-7+477	7.477	cała L
11	1588N	Dr.nr1727N(N.Różanka)-Szczeciniak-Solanka	0+000-6+375	6.375	0+000-2+564 L 2+564-6+375 Z
12	1590N	Rodele-Ogródki-Srokowo	0+000-10+612	10.612	cała L

13	1592N	Barciany-Ogródki	0+000-4+435	4.435	cała L
14	1594N	Jegławki-Wilczyny	0+000-4+020	4.020	cała L
15	1596N	Bajory Wlk.-Wysok	0+000-2+640	2.640	cała Z
16	1598N	Bajory Małe-Marszałki-Guja-Prynowo-Wilkowo	0+000-3+440	3.440	cała L
17	1600N	Wysoka Góra-Karłowodr.Nr1799N	0+000-1+750	1.750	cała Z
18	1602N	Dr.woj. nr 650-Lesieniec-Surwile-KamionekWlk.-Pozezdrze	0+000-3+626	3.626	cała Z
19	1606N	Karolewo-Parcz	0+000-7+745	7.745	cała Z
20	1608N	Wopławki-Czerniki	0+000-2+800	2.800	cała Z
21	1610N	Reszel-Pudwągi	0+623-9+774	9.151	0+623-2+304 Z 2+304-7+647 L 7+647-9+774 Z
22	1612N	Pieckowo-Wanguty-Muławki	0+000-6+774	6.774	cała Z
23	1614N	Dr.woj.nr 591-Pręgowo-Sławkowo	0+000-5+138	5.138	cała L
24	1618N	Szestno - Nakomiady	10+274-15+929	5.655	cała Z
25	1624N	Samławki-Leginy	3+271-5+649	2.378	cała Z
26	1626N	Widryny-dr.nr 1699N	0+000-5+035	5.035	cała L
27	1628N	Dr.woj.nr 590-Pilec	0+000-0+599 3+334-8+996	6.261	cała L
28	1685N	Sątoczno-Dłużec Wlk.	0+000-5+274	5.274	cała L
29	1687N	Łankiejmy-Gudniki-(dr.woj.nr 590)	0+000-10+586	10.586	cała L
30	1689N	Kraskowo-Babieniec	0+000-3+464	3.464	cała L
31	1691N	Dzikowina-Reszel	0+000-9+487	9.487	0+000-4+534 Z 4+534-9+487 L
32	1693N	Reszel-Mnichowo	0+000-1+415	1.415	cała Z
33	1695N	Dr.nr 1624N-Łężany	1+696-3+508	1.812	cała Z
34	1697N	Dr.woj.nr 590-Widryny-Śpigłówka	0+000-4+450	4.450	cała L
35	1699N	Św.Lipka-Szestno	0+000-6+422	6.422	cała Z
36	1701N	Garbno-Skandawa	0+000-5+264	5.264	0+000-3+650 L 3+650-5+264 Z
37	1703N	Skandawa-Krymlawki	0+000-6+605	6.605	0+000-3+164 L 3+164-6+605 Z
38	1705N	Warnikajmy-Garbno	0+000-4+989	4.989	cała Z
39	1707N	Drogosze-Garbno	0+000-8+794	8.794	cała Z
40	1709N	Linkowo-Siemki	0+000-3+171	3.171	cała Z

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

41	1711N	Aptynty-Asuny-Św.Kamień-Wilczyny-Srokowo (dr.1725N)	0+000-23+746	23.746	cała Z
42	1713N	Mołtajny-Barciany	0+000-9+115	9.115	cała Z
43	1715N	Gęsiki-Barciany	0+000-1+792	1.792	cała L
44	1717N	Suchawa-dr.woj.nr 650	0+000-2+400	2.400	cała L
45	1719N	Dr. nr 1725N-Ogródki-Jankowice	0+000-5+023	5.023	cała Z
46	1721N	Barciany-Taborzec-Skoczewo	0+000-5+135	5.135	cała L
47	1723N	Dr. nr1711N-Brzeźnica-Wysoka Góra	0+000-15+986	15.986	0+000-2+333 L 2+333-15+986 Z
48	1725N	Barciany-Srokowo	0+000-12+603	12.603	cała G
49	1727N	Winda-Nowa Różanka	0+000-6+424	6.424	cała Z
50	1728N	Dr. nr 1729N-Kronowo-Sterławki Wlk.-Tros	0+000-2+500	2.500	cała L
51	1729N	Suchodoły-Parcz-Pożarki-Nakomiady	0+000-15+601	15.601	0+000-4+752 Z 4+752-15+601 L
52	1731N	Gierłoż-Kwiedzina	0+000-5+164	5.164	cała L
53	1733N	Kętrzyn-Nakomiady-Ryn	1+717-14+479	12.762	cała Z
54	1735N	Kętrzyn-Sławkowo-Nakomiady	0+174-12+800	12.626	0+174-3+886 Z 3+886-12+800 L
55	1737N	Dr.nr1618N-Koczrki-Krzyżany	0+000-3+238	3.238	0+000-1+681 L 1+681-3+238 D
56	1799N	Perły (dr. woj. nr 63)-Przystań-Radzieje-Suchodoły-dr.woj. nr 650	26+820-31+143	4.323	cała Z
57	1968N	Św.Lipka-Wilkowo-Gronowo-dr.nr 1618N	0+000-10+768	10.768	0+000-7+239 Z 7+239-10+768 L
58	1981N	Dr.woj.nr 592 (Sporwiny)-Sątoczno	5+368-9+256	3.888	cała Z
59	1985N	Momajny-Skandawa	0+000-4+491	4.491	cała Z
60	1987N	Jeżewo-Kotkowo	0+000-3+089	3.089	cała L
61	1989N	Głowbity-Łankiejmy	0+000-3+780	3.780	cała L
Ogółem:				434.616	

Źródło: opracowanie własne

Wykaz dróg powiatowych (ulic) w granicach administracyjnych miast Kętrzyn, Korsz i Reszel przedstawiają odpowiednio tabela nr 3, 4 i 5.

Tabela nr 22. Wykaz dróg powiatowych (ulic) w granicach administracyjnych miast Kętrzyn

WYKAZ ULIC POWIATOWYCH W KĘTRZYNIE				
Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość (m)	W tym twardych
1	3801N	Asnyka	291	178
2	3802N	Broniewskiego	327	327
3	3803N	Budowlana	746	628
4	3804N	Chrobrego	1 160	1 160
5	3805N	Cukrownicza	221	221
6	3806N	Curie-Skłodowskiej	350	350
7	3810N	Dworcowa	1 016	1 016
8	3811N	Górna	553	188
9	3812N	Jagiełły	1 386	1 386
10	3813N	Kajki	456	456
11	3814N	Kasprowicza	602	602
12	3815N	Kasztanowa	203	196
13	3816N	Kaszubska	279	279
14	3817N	Kołatąja	275	275
15	3818N	Kołobrzeska	133	133
16	3820N	Kościuszki	498	498
17	3821N	Kraszewskiego	363	363
18	3823N	Kwiatowa	178	178
19	3824N	Lanca	83	83
20	3826N	Limanowskiego	1 105	1 105
21	3827N	Linki	113	113
22	3837N	Obrońców Westerplatte	794	794
23	3838N	Ogrodowa	1 701	1 701
24	3840N	Orkana	246	246
25	3842N	Osińskiego	138	138
26	3843N	Pieniężnego	175	175
27	3849N	Pomorska	341	341
28	3851N	Poznańska	1 263	1 263
29	3852N	Rataja	48	48
30	3854N	Reymonta	454	454
31	3859N	Sienkiewicza	361	361
32	3861N	Słoneczna	149	149
33	3862N	Słowackiego	205	205
34	3865N	Szkolna	70	70

35	3866N	Szpitalna	485	485
36	3867N	Targowa	125	125
37	3869N	Wiejska	170	170
38	3872N	Wilcza	168	168
39	3873N	Wileńska	312	312
40	3874N	Willowa	369	369
41	3875N	Wojska Polskiego	581	581
42	3876N	Wyspiańskiego	152	152
43	3877N	Zamkowa	171	171
44	3878N	Zbożowa	649	649
45	3880N	Zjazdowa	179	179
46	3881N	Żeromskiego	591	591
Razem ulice powiatowe w Kętrzynie			20 235	19 632

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 23. Wykaz dróg powiatowych (ulic) w granicach administracyjnych miasta Korsze

WYKAZ ULIC POWIATOWYCH W KORSZACH				
Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość (m)	W tym twardych
1	1580N	Kościuszki	755	755
2	1580N	Szkolna	1 735	1735
3	1580N	Wolności	1 410	1410
5	3883N	Kopernika	240	0
6	3884N	Nowy Świat	100	100
7	3885N	Ogrodowa	655	655
8	3886N	Elizy Orzeszko- wej	820	495
9	3887N	Powstańców W- wy	210	210
10	3888N	Raławicka	290	290
11	3889N	Słoneczna	276	145
12	3890N	Słowackiego	140	140
13	3891N	Wiejska	579	0
14	3892N	Wileńska	609	302
15	3893N	Zielona	206	0
16	3894N	Zwycięzców	284	284
17	1580N	Wylotowa	937	937
Razem ulice powiatowe w Korszach			9 246	7 458

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 24. Wykaz dróg powiatowych (ulic) w granicach administracyjnych miasta Reszel

WYKAZ ULIC POWIATOWYCH W RESZLU				
Lp	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość (m)	W tym twardych
1	3931N	Bez nazwy	62	62
2	3896N	Bohaterów	207	207
3	3897N	Chopina	210	210
4	3898N	Chrobrego	145	145
5	3899N	Dąbrowskiego	355	355
6	3900N	Gałczyńskiego	570	570
7	3901N	Gen. Zajączka	283	283
8	3902N	Jagielly	190	190
9	3903N	Kajki	140	0
10	3904N	Kochanowskiego	225	225
11	3905N	Kolejowa	440	440
12	3906N	Konopnickiej	195	195
13	3907N	Kopernika	310	310
14	3908N	Krasickiego	320	320
15	3909N	Kraszewskiego	175	175
16	3932N	Krótka	90	90
17	3910N	Księcia Witolda	78	78
18	3911N	Łukasińskiego	345	345
19	3912N	Mazurska	280	280
20	3913N	Mickiewicza	260	260
21	3914N	Norwida	190	190
22	3915N	Nowa	85	0
23	3916N	Nowowiejskiego	110	0
24	3917N	Okrag	245	245
25	3934N	Paderewskiego	45	45
26	3935N	Pienięznego	560	560
27	3918N	Płowce	435	435
28	3919N	Podmiejska	280	280
29	3920N	Podzamcze	145	145
30	3921N	Pola	380	199
31	3936N	Racławicka	1 074	1074
32	3937N	Rataja	150	150
33	3922N	Reymonta	175	175
35	3924N	Sienkiewicza	85	85
36	3925N	Słowackiego	215	215
37	3926N	Spichrzowa	135	135
38	3927N	Wojska Polskiego	340	340
39	3928N	Wyspiańskiego	73	73

40	3929N	Zientary- Malewskiej	255	255
41	3930N	Zwycięzców	220	220
42	3895N	1-go Maja	744	744
Razem ulice powiatowe w Re- szlu			10 821	10 05

Źródło: opracowanie własne

3.2. Natężenie ruchu na wybranych drogach powiatowych na podstawie po- miarów przeprowadzonych przez RDW w Kętrzyźnie

Rejon Drog Wojewódzkich w Kętrzyźnie w 2010r. przeprowadził pomiar natężenia ruchu na wybranych odcinkach dróg powiatowych. Pomiaru te służą ogólnemu rozpoznaniu natężenia ruchu oraz struktury potoku pojazdów na istniejącej sieci tych dróg. Parametry uzyskane na podstawie pomiarów natężenia ruchu zostaną wykorzystane w pracach związanych z zarządzaniem, utrzymaniem i planowaniem rozwoju sieci drogowej oraz przy projektowaniu dróg.

Wyniki dokonanego w 2005r. i w 2010r. pomiaru natężenia ruchu drogowego w ciągach dróg powiatowych przedstawiono w tabeli nr 9.

Tabela nr 25. Pomiar natężenia ruchu drogowego w ciągach dróg powiatowych dokonany w roku 2005 i 2010.

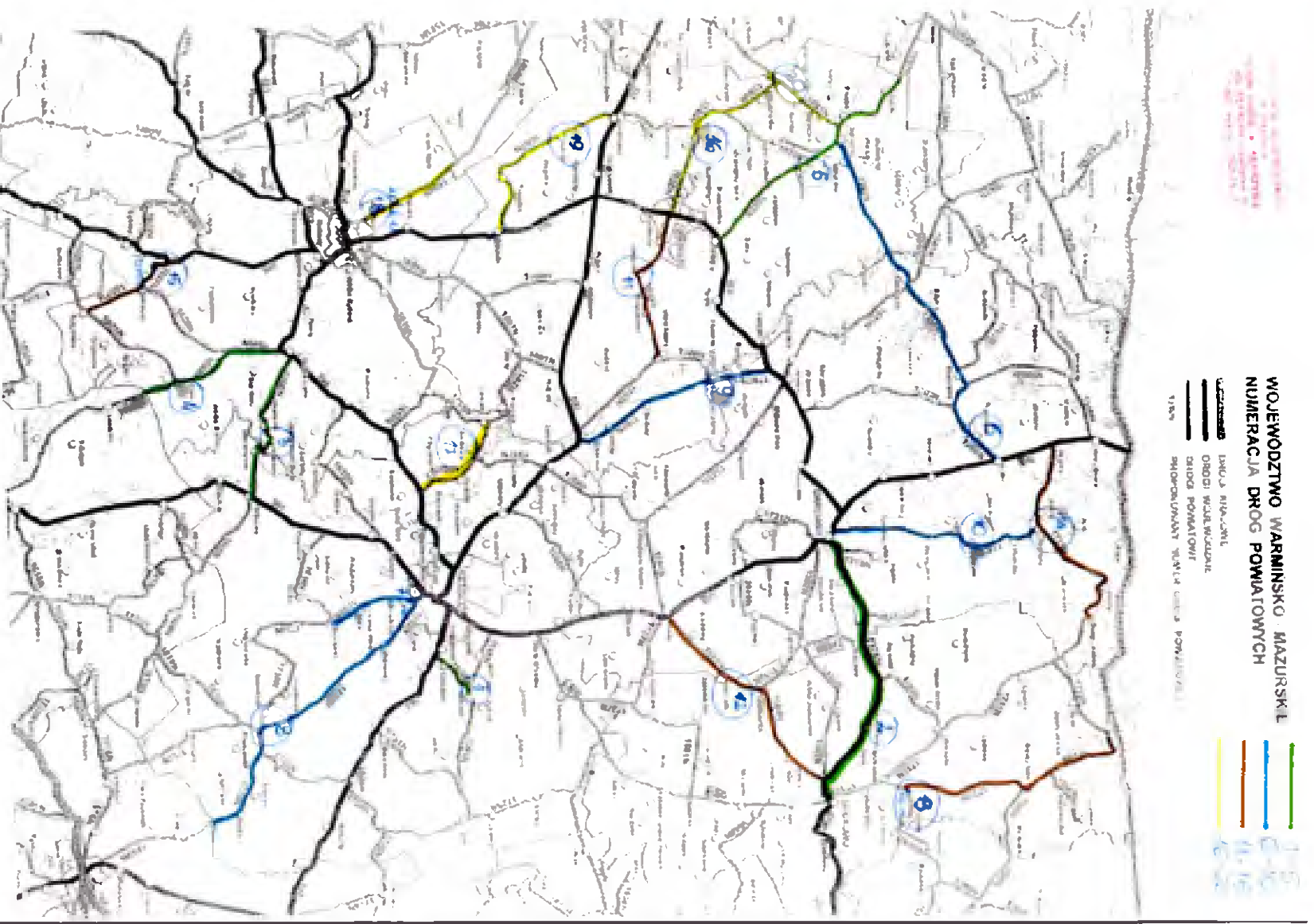
Lp.	Nr drogi	Miejscowość	Pojazdy mechaniczne ogółem	Udział pojazdów ciężarowych i autobusów w poz. 4				Rowery
				Samochody ciężarowe bez przyczep	Samochody ciężarowe z przyczepami	Autobusy		
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	1606N Karolewo - Parcz	Czerniki	768	23	6	74	128	
2	1725N Barciany - Srokowo	Kosakowo	529	21	18	7	40	
3	1968N Św. Lipka – Wilkowo – Gronowo – droga pow. nr 1618N	Beżawki	521	26	23	45	15	
4	1699N Św. Lipka - Szeszno	Pilec	521	30	20	26	38	
5	1567N Szczurkowo – Wodukajamy – Sépopol – Gitajny	Bykowo	452	26	13	16	33	

6	1398N Sątoczno – Skandawa – DW 591 (Kotki)	Frączkowo	429	16	6	13	85
7	1735N Kętrzyn – Sławkowo – Nakomiady	Nowa Wieś	424	6	2	19	62
8	1733N Kętrzyn – Nakomiady - Ryn	Nakomiady	296	8	5	9	41
9	1707N Drogosze – Garbno	Równina Górna	214	3	2	10	15
10	1713N Mołtajny – Barciany	Bobrowo	205	4	3	8	40
11	1580N Studzieniec – Korsze – Równina Górna	Olszynka	174	25	4	5	43
12	1584N DW 592 – Jezewo – Winda – Jankowice – Srokowo	Niedziałki	168	4	4	7	7
13	1723N DP 1711N – Brzeźnica – Wysoka Góra	Wysoka G. – Kartowo	166	5	2	4	14
14	1711N Aptynty – Asuny – Św. Kamień – Wilczyny – Sro- kowo (DP 1725N)	Mołtajny	161	2	1	6	36
15	1697N DW 590 – Widryny - Śpi- glówka	Plenowo	132	4	6	4	23
16	1580N Studzieniec – Korsze – Równina Górna	Główny	125	3	2	2	36
17	1582N Tołkiny – Filipówka (DW 594)	Kotkowo	121	1	1	2	24
18	1404N Paluzy – Grzęda - Reszel	Kol. Reszel	113	2	2	7	35
19	1687N Łankiejmy – Gudniki (DW 590)	Suśnik	35	3	0	0	21
20	1981N DW 592 (Sporwiny) – Są- toczno	Studzieniec	21	4	0	0	13

Źródło: opracowanie własne

Lokalizację odcinków dróg objętych pomiarem natężenia ruchu drogowego wraz z ich kolejnością przedstawia mapa nr 1:

3.3. Stan techniczny nawierzchni na drogach powiatowych

Według oceny wizualnej przeprowadzonej w miesiącach marzec – kwiecień 2015r. oraz dokonywanych przeglądów dróg (rocznych i pięcioletnich), stan techniczny nawierzchni sieci dróg powiatowych kształtuje się następująco:

STAN ZADAWALAJĄCY	27%	Nawierzchnie nowe, odnowione i eksploatowane, dopuszczalne występowanie sporadycznych uszkodzeń, nawierzchnie nie wymagające remontu
STAN OSTRZEGAWCZY	39%	Nawierzchnie ze znaczącymi uszkodzeniami, wymagane zaplanowanie remontu/przebudowy
STAN KRYTYCZNY	34%	Nawierzchnie z licznymi i rozległymi uszkodzeniami, wymagany natychmiastowy remont lub przebudowa

Natomiast stan techniczny nawierzchni ulic w miastach kształtuje się jak poniżej:

STAN ZADAWALAJĄCY	52%	Nawierzchnie nowe, odnowione i eksploatowane, dopuszczalne występowanie sporadycznych uszkodzeń, nawierzchnie nie wymagające remontu
STAN OSTRZEGAWCZY	31%	Nawierzchnie ze znaczącymi uszkodzeniami, wymagane zaplanowanie remontu/przebudowy
STAN KRYTYCZNY	17%	Nawierzchnie z licznymi i rozległymi uszkodzeniami, wymagany natychmiastowy remont lub przebudowa

Drogi zakwalifikowane do stanu zadawalającego są to drogi o nawierzchni bitumicznej, wymagające remontu nawierzchni w niewielkich ilościach – maksymalnie do 250 m²/km o nawierzchni bez deformacji.

Do stanu ostrzegawczego zakwalifikowano drogi o nawierzchni bitumicznej, brukownicowej, żwirowej wymagające remontu nawierzchni od 250m²/km do 500m²/km dopuszczono deformacje nawierzchni, które nie mają wpływu na płynność poruszania się pojazdów w dozwolonych prędkościach.

Natomiast w stanie krytycznym znajdują się drogi, które wymagają remontu nawierzchni powyżej 500m²/km zdeformowane w stopniu uniemożliwiającym płynne poruszanie się pojazdów w dozwolonych prędkościach. Do stanu krytycznego zaliczono wszystkie drogi o nawierzchni brukownicowej oraz gruntowe (ulepszone i nieulepszone).

W wyniku tej oceny w zdecydowanej większości zły stan dróg powiatowych spowodowany jest licznymi deformacjami, spękaniem i słabą jakością nawierzchni, które w znacznej części są poddane już bardzo długim okresom eksploatacji. Ponadto podbudowy dróg powiatowych nie posiadają odpowiedniej wytrzymałości do przenoszenia coraz większych ciężarów i coraz większego natężenia ruchu pojazdów, szczególnie wzrostu natężenia ruchu pojazdów ciężarowych. Aby nie dopuścić do całkowitego zniszczenia dróg należy podjąć intensywne działania zmierzające do przebudowy i modernizacji dróg właśnie według opracowanej oceny stanu technicznego.

Tabela nr 26. WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH POZA GRANICAMI MIAST - POWIAT KĘTRZYŃSKI

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi wg wykazu urzędowego	Lokalizacja drogi	Długość drogi	Stan techniczny nawierzchni dróg			Klasa drogi
1	1396N	Sępapol-Lwowiec-Michałkowo	4+486-6+570 8+901-18+738	11,921	2,953	8,968		4+486-6+570 Z 8+901-15+779 L 15+779-18+738 Z
2	1398N	Sątoczno-Skandawa-dr.woj. (591) Kotki	0+000-15+900	15,900	15,900			cała Z
3	1404N	Paluzy-Grzęda-Reszel	6+822-10+899	4,077	4,077			cała Z
4	1567N	Szczurkowo-Wodukajmy-Sępapol-Glitajny	14+546-25+388	10,842	10,842			cała Z
5	1573N	Dr.woj.592-Grzęda-Sątopy Samulewo	0+000-1+591	1,591	1,591			cała Z
6	1580N	Studzieniec-Korsze-Równina Górna	0+000-6+103 9+937-17+782	13,948	7,948	3,515	2,485	0+000-2+485 L 2+485-6+103 Z 9+937-17+782 Z
7	1581N	Dzietrychowo-Drogosze-Kiemławki Wlk.	6+222-23+718	17,496	17,496			6+222-12+162 L 12+162-23+718 Z
8	1582N	Tołkiny-Filipówka (dr.woj.nr 594)	0+000-7+840	7,840	4,840	3,000		0+000-2+688 L 2+688-7+840 Z
9	1584N	Dr.woj.592-Jezewo-Winda-Jankowice-Srokowo	0+000-19+502	19,502	9,395	10,107		cała Z

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

10	1586N	Gałwuny-Borki-Skierki (dr.woj.591)	0+000-7+477	7,477	1,614	5,863	cała L	
11	1588N	Dr.nr1727N(N.Różanka)-Szczeciniak-Solanka	0+000-6+375	6,375	3,811	2,564	0+000-2+564 L 2+564-6+375 Z	
12	1590N	Rodele-Ogródki-Srokowo	0+000-10+612	10,612	2,450	8,162	cała L	
13	1592N	Barciany-Ogródki	0+000-4+435	4,435		4,435	cała L	
14	1594N	Jęglawki-Wilczyny	0+000-4+020	4,020		4,020	cała L	
15	1596N	Bajory Wlk.-Wyskok	0+000-2+640	2,640		2,640	cała Z	
16	1598N	Bajory Małe-Marszałki-Guja-Prynowo-Wilkowo	0+000-3+440	3,440		3,440	cała L	
17	1600N	Wysoka Góra-Karłowo-dr.Nr1799N	0+000-1+750	1,750		1,750	cała Z	
18	1602N	Dr.woj. nr 650-Lesieniec-Surwile-KamionekWlk.-Pozezdrze	0+000-3+626	3,626		3,626	cała Z	
19	1606N	Karolewo-Parcz	0+000-7+745	7,745		7,745	cała Z	
20	1608N	Wopławki-Czemiki	0+000-2+800	2,800		2,800	cała Z	
21	1610N	Reszel-Pudwągi	0+623-9+774	9,151	2,318	2,157	4,676	0+623-2+304 Z 2+304-7+647 L 7+647-9+774 Z
22	1612N	Pieckowo-Wanguty-Muławki	0+000-6+774	6,774		6,774	cała Z	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

23	1614N	Dr.woj.nr 591-Pregowo-Slawkowo	0+000-5+138	5,138	1,000	4,138	cała L
24	1618N	Szestno - Nakomiady	10+274- 15+929	5,655	5,655		cała Z
25	1624N	Samławki-Leginy	3+271-5+649	2,378	2,378		cała Z
26	1626N	Widryny-dr.nr 1699N	0+000-5+035	5,035	0,263	4,772	cała L
27	1628N	Dr.woj.nr 590-Pilec	0+000-0+599 3+334-8+996	6,261	3,454	2,807	cała L
28	1685N	Sątoczno-Dłużec Wlk.	0+000-5+274	5,274	5,274		cała L
29	1687N	Łankiejmy-Gudniki-(dr.woj.nr 590)	0+000- 10+586	10,586	10,586		cała L
30	1689N	Kraskowo-Babieniec	0+000-3+464	3,464	3,464		cała L
31	1691N	Dzikowina-Reszel	0+000-9+487	9,487	4,537	4,950	0+000-4+534 Z 4+534-9+487 L
32	1693N	Reszel-Mnichowo	0+000-1+415	1,415	1,415		cała Z
33	1695N	Dr.nr 1624N-Lęzany	1+696-3+508	1,812	1,812		cała Z
34	1697N	Dr.woj.nr 590-Widryny-Śpiglówka	0+000-4+450	4,450	2,384	2,066	cała L
35	1699N	Św.Lipka-Szestno	0+000-6+422	6,422	6,422		cała Z
36	1701N	Garbno-Skandawa	0+000-5+264	5,264	1,550	3,714	0+000-3+650 L 3+650-5+264 Z
37	1703N	Skandawa-Krymlawki	0+000-6+605	6,605	4,850	1,755	0+000-3+164 L 3+164-6+605 Z

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

38	1705N	Warnikajmy-Garbno	0+000-4+989	4,989	4,989		cała Z
39	1707N	Drogosze-Garbno	0+000-8+794	8,794	8,794		cała Z
40	1709N	Linkowo-Siemki	0+000-3+171	3,171	3,171		cała Z
41	1711N	Aptynty-Asuny-Św.Kamień-Wilczyny-Srokowo (dr.1725N)	0+000- 23+746	23,746	18,055	5,691	cała Z
42	1713N	Moltajny-Barciany	0+000-9+115	9,115	9,115		cała Z
43	1715N	Gęsiki-Barciany	0+000-1+792	1,792	1,792		cała L
44	1717N	Suchawa-dr.woj.nr 650	0+000-2+400	2,400	1,270	1,130	cała L
45	1719N	Dr. nr 1725N-Ogródki-Jankowice	0+000-5+023	5,023	5,023		cała Z
46	1721N	Barciany-Taborzec-Skoczewo	0+000-5+135	5,135	5,135		cała L
47	1723N	Dr. nr1711N-Brzeźnica-Wysoka Góra	0+000- 15+986	15,986	13,653	2,333	0+000-2+333 L 2+333-15+986 Z
48	1725N	Barciany-Srokowo	0+000- 12+603	12,603	12,603		cała G
49	1727N	Winda-Nowa Różanka	0+000-6+424	6,424	6,424		cała Z
50	1728N	Dr. nr 1729N-Kronowo-Sterławki Wik.-Tros	0+000-2+500	2,500	2,500		cała L
51	1729N	Suchodoły-Parcz-Požarki-Nakomiady	0+000- 15+601	15,601	4,950	10,651	0+000-4+752 Z 4+752-15+601 L

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

52	1731N	Gierłoż-Kwiedzina	0+000-5+164	5,164	5,164			cała L
53	1733N	Kętrzyn-Nakomiady-Ryn	1+717-14+479	12,762	12,762			cała Z
54	1735N	Kętrzyn-Sławkowo-Nakomiady	0+174-12+800	12,626	3,714	1,782	7,130	0+174-3+886 Z 3+886-12+800 L
55	1737N	Dr.nr1618N-Koczrki-Krzyżany	0+000-3+238	3,238	3,238			0+000-1+681 L 1+681-3+238 D
56	1799N	Perły (dr. woj. nr 63)-Przystań-Radzieje-Suchodoły-dr.woj. nr 650	26+820-31+143	4,323	4,323			cała Z
57	1968N	Św.Lipka-Wilkowo-Gronowo-dr.nr 1618N	0+000-10+768	10,768	7,239	3,529		0+000-7+239 Z 7+239-10+768 L
58	1981N	Dr.woj.nr 592 (Sporwiny)-Sątoczno	5+368-9+256	3,888	3,888			cała Z
59	1985N	Momajny-Skandawa	0+000-4+491	4,491	4,491			cała Z
60	1987N	Jeżewo-Kotkowo	0+000-3+089	3,089	1,360	1,729		cała L
61	1989N	Główny-Lankiejmy	0+000-3+780	3,780	3,780			cała L
Ogółem:				434,616	108,007	169,989	156,62	

Źródło: opracowanie własne

LEGENDA:

STAN
ZADAWAJĄCY

STAN
OSTRZEGAWCZY

STAN KRYTYCZNY

Tabela nr 27. Wykaz dróg (ulic) powiatowych w granicach administracyjnych miasta Kętrzyn

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość (m)	W tym twardych	Stan techniczny nawierzchni ulic	
1	3801N	Asnyka	291	178	291	
2	3802N	Broniewskiego	327	327	327	
3	3803N	Budowlana	746	628	746	
4	3804N	Chrobrego	1 160	1 160	1 160	
5	3805N	Cukrownicza	221	221	221	
6	3806N	Curie-Skłodowskiej	350	350	350	
7	3810N	Dworcowa	1 016	1 016	1 016	
8	3811N	Górna	553	188	553	
9	3812N	Jagiełły	1 386	1 386	1 386	
10	3813N	Kajki	456	456	456	
11	3814N	Kasprowicza	602	602	602	
12	3815N	Kasztanowa	203	196	203	
13	3816N	Kaszubska	279	279	279	
14	3817N	Kołątaja	275	275	275	
15	3818N	Kołobrzeska	133	133	133	
16	3820N	Kościuszki	498	498	498	
17	3821N	Kraszewskiego	363	363	363	
18	3823N	Kwiatowa	178	178	178	
19	3824N	Lanca	83	83	83	
20	3826N	Limanowskiego	1 105	1 105	1 105	
21	3827N	Linki	113	113	113	
22	3837N	Obrońców Westerplatte	794	794	794	
23	3838N	Ogrodowa	1 701	1 701	1 701	
24	3840N	Orkana	246	246	246	
25	3842N	Osińskiego	138	138	138	
26	3843N	Pieniężnego	175	175	175	
27	3849N	Pomorska	341	341	341	
28	3851N	Poznańska	1 263	1 263	1 263	
29	3852N	Rataja	48	48	48	
30	3854N	Reymonta	454	454	454	
31	3859N	Sienkiewicza	361	361	361	
32	3861N	Słoneczna	149	149	149	
33	3862N	Słowackiego	205	205	205	
34	3865N	Szkolna	70	70	70	
35	3866N	Szpitalna	485	485	485	
36	3867N	Targowa	125	125	125	
37	3869N	Wiejska	170	170	170	
38	3872N	Wilcza	168	168	150	18
39	3873N	Wileńska	312	312	312	

40	3874N	Willowa	369	369	369		
41	3875N	Wojska Polskiego	581	581	581		
42	3876N	Wyspiańskiego	152	152	152		
43	3877N	Zamkowa	171	171	171		
44	3878N	Zbożowa	649	649	649		
45	3880N	Zjazdowa	179	179	179		
46	3881N	Żeromskiego	591	591	591		
Razem ulice powiatowe w mieście Kętrzyn			20 235	19 632	13982	4849	1404

Tabela Nr 28. Wykaz dróg (ulic) powiatowych w granicach administracyjnych miasta Reszel

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość (m)	W tym twardych	Stan techniczny nawierzchni ulic	
1	3931N	Bez nazwy	62	62	62	
2	3896N	Bohaterów	207	207	207	
3	3897N	Chopina	210	210	210	
4	3898N	Chrobrego	145	145	145	
5	3899N	Dąbrowskiego	355	355	355	
6	3900N	Gałczyńskiego	570	570	570	
7	3901N	Gen. Zajęczka	283	283	283	
8	3902N	Jagielly	190	190	50	140
9	3903N	Kajki	140	0	140	
10	3904N	Kochanowskiego	225	225	225	
11	3905N	Kolejowa	440	440	440	
12	3906N	Konopnickiej	195	195	195	
13	3907N	Kopernika	310	310	310	
14	3908N	Krasickiego	320	320	320	
15	3909N	Kraszewskiego	175	175	175	
16	3932N	Krótka	90	90	90	
17	3910N	Księcia Witolda	78	78	78	
18	3911N	Łukasińskiego	345	345	345	
19	3912N	Mazurska	280	280	280	
20	3913N	Mickiewicza	260	260	260	
21	3914N	Norwida	190	190	190	
22	3915N	Nowa	85	0	85	
23	3916N	Nowowiejskiego	110	0	110	
24	3917N	Okrag	245	245	245	
25	3934N	Paderewskiego	45	45	45	
26	3935N	Pieniężnego	560	560	560	
27	3918N	Płowce	435	435	435	
28	3919N	Podmiejska	280	280	280	
29	3920N	Podzamcze	145	145	145	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

30	3921N	Pola	380	199	380
31	3936N	Raławicka	1 074	1074	1074
32	3937N	Rataja	150	150	150
33	3922N	Reymonta	175	175	175
35	3924N	Sienkiewicza	85	85	85
36	3925N	Słowackiego	215	215	215
37	3926N	Spichrzowa	135	135	135
38	3927N	Wojska Polskiego	340	340	340
39	3928N	Wyspiańskiego	73	73	73
40	3929N	Zientary-Malewskiej	255	255	255
41	3930N	Zwycięzców	220	220	220
42	3895N	I-go Maja	744	744	744
Razem ulice powiatowe w mieście Reszel			10 821	10 305	4332 5044 1445

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 29. Wykaz dróg (ulic) powiatowych w granicach administracyjnych miasta Korsze

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość (m)	W tym twardych	Stan techniczny nawierzchni ulic
1	1580N	Kościuszki	755	755	755
2	1580N	Szkolna	1 735	1735	1735
3	1580N	Wolności	1 410	1410	1410
5	3883N	Kopernika	240	0	240
6	3884N	Nowy Świat	100	100	100
7	3885N	Ogrodowa	655	655	355
8	3886N	Elizy Orzeszkowej	820	495	820
9	3887N	Powstańców W-wy	210	210	210
10	3888N	Raławicka	290	290	290
11	3889N	Słoneczna	276	145	276
12	3890N	Słowackiego	140	140	140
13	3891N	Wiejska	579	0	579
14	3892N	Wileńska	609	302	609
15	3893N	Zielona	206	0	206
16	3894N	Zwycięzców	284	284	284
17	1580N	Wylotowa	937	937	937
Razem ulice powiatowe w mieście Korsze			9 246	7 458	2799 2490 3957

Źródło: opracowanie własne

3.4. Mosty i przepusty na drogach powiatowych

W omawianych ciągach dróg i ulic znajduje się około 100 przepustów oraz 31 obiektów mostowych. Całkowita długość obiektów mostowych wynosi 411,78 m, a ich powierzchnia 2 855,54 m².

Na podstawie przeprowadzanych przeglądów obiektów mostowych (roczych i pięcioletnich) dokonano oceny ich stanu technicznego. Określono parametry obiektów mostowych oraz ich ogólny stan techniczny. Średnia ocena stanu technicznego ww. obiektów wynosi 2,85 (w skali od 1 do 5).

Ocena 1 oznacza, że most jest w stanie przedawaryjnym, wykazuje nieodwracalne uszkodzenia, które dyskwalifikują przydatność użytkową.

Ocena 2 oznacza, że most jest w stanie niedostatecznym, wykazuje uszkodzenia obniżające przydatność użytkową, ale możliwe są naprawy.

Ocena 3 oznacza, że most jest w stanie niepokojącym, bez uszkodzeń zagrażających bezpieczeństwu użytkowaniu, wykazuje uszkodzenia, których pozostawienie bez naprawy doprowadzi do skrócenia okresu bezpiecznej eksploatacji i obniży trwałość elementu.

Ocena 4 oznacza, że most jest w stanie zadowalającym, wykazuje zanieczyszczenia lub pierwsze objawy uszkodzeń pogarszających wygląd estetyczny.

Ocena 5 oznacza, że stan mostu jest odpowiedni, bez uszkodzeń i zanieczyszczeń możliwych do stwierdzenia podczas przeglądu.

Tabela nr 30. Wykaz obiektów mostowych z dokładną lokalizacją oraz danymi technicznymi

OBIEKTY MOSTOWE ZLOKALIZOWANE W CIĄGACH DRÓG POWIATOWYCH stan na 2015r.											
Lp.	Nr	km	Miejscowość, (nazwa drogi, ulicy)	Długość obiektu		Rok budowy	Aktualna nośność użytkowa		Rodzaj konstrukcji	OCENA Z PRZEGLĄDU 2013	OCENA Z PRZEGLĄDU 2014
				(m)	(m)		(KN)	(KN)			
1	1398 N	0+150	Sątoczno	15.20	7.20	1949	150		plyta monolit. (prost.-zebr.)	2	2
2	1398 N	4+841	Krelikiejmy	14.20	6.27	1949	150		belkowo - płytowy, żelbetowy	2.5	2
3	1398 N	6+230	Krelikiejmy	5.00	5.60	1949	150		ramownica płytowa	1	2
4	1398 N	8+340	Silginy	14.00	6.23	1948	150		belkowo-płytowa, rama	2	2.9
5	1398 N	10+700	Silginy k/ Ma-zurkowo	5.50	7.10	1948	150		belkowo-płytowa, rama	2	2
6	1404 N	10+412	Ressel, ul. Ra-clawicka	16.10	7.02	1949	150		łuk sklepiony żelbetowy	3	2
7	1567 N	16+361	Proсна	51.60	5.50	1986	150			3.2	3

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

								kratownica stalowa litera N		
8	1567 N	18+600	Bykowo	20.00	10.10	1989	300	plyta monol.+ belki pre-fab.	3	2.5
9	1580 N	3+731	Główny	18.00	6.00	1949	150	plyta monol.+ prost. - żebro.	2.75	3
10	1580 N	17+482	Równina Górna	24.20	8.89	1983	300	plytowy, prefab. Gromnik	3.07	2.93
11	1594 N	4+020	Wilczyny	5.50	7.10	1949	150	plyta monolityczna zbroj.	3.09	2.7
12	1612 N	5+800	Grabno	9.00	5.24	1947	150	plyta monolityczna zbroj.	2.6	3.09
13	1693 N	0+662	Reszel	9.30	8.17	1939	150	łuk sklepiony cegła	2	2
14	1693 N	1+253	Mnichowo	4.90	5.51	1939	150	plyta monolit. (prost.- żebr.)	2	2
15	1699 N	5+442	Pilec	13.90	9.60	2005	300	łuk sklepiony ceglany	4	4.6
16	1701 N	3+550	Skandawa k/m. Solkienniki	6.50	7.23	1947	100	łuk sklepiony monol.+zbroj.	2	3
17	1703 N	2+734	Modgarby	10.10	6.53	1950	150	plyta monolit. (prost.- żebro)	3.45	4
18	1707 N	8+372	Garbno	8.20	5.24	1947	150	łuk sklepiony żelbetowy	2.7	2.73
19	1711 N	7+546	Asuny	9.80	7.35	1974	150	plyta monolit.zbroj.	3.5	3
20	1711 N	17+000	Wilczyny	5.40	7.22	1969	150	plyta monolit.zbroj.	3.73	4
21	1719 N	4+768	Ogródki	4.80	6.88	1947	150	plytowy żelbetowy	2.73	2.73
22	1721 N	0+550	Barciany k/m. Taborzec	7.90	8.35	1949	150	ramownica monolit.zbroj.	2.9	2.4
23	1723 N	5+952	Bajory Małe	19.50	5.59	1949	150	łuk sklepiony monol.+zbroj.	2.54	2.6
24	1723 N	11+835	Brzeźnica	29.40	5.51	1939	100	kratownica stal. o kształt N	2.75	1
25	1729 N	2+220	Parcz	16.50	8.90	1941	300	plytowy+łuki sklep.cegl.	3.8	3.9
26	1729 N	10+884	Mazany	6.00	7.50	1990	300	plytowy - belki prefab.	3.5	3
27	1729 N	14+601	k/Nakomiad	12.00	5.58	1977	150	belkowy swob.podparty pref.	1	1.8
28	1968 N	2+351	Bezlawki	6.00	6.17	1948	150	plyta monolit.zbroj.	3.09	3
29	1985 N	2+549	Piskorze	12.00	7.42	1988	400	belkowy swob.podparty pref.	2.5	3
30	3912 N	0+075	Reszel, ul. Mazurska	26.60	7.70	2001	250	łuk sklepiony ceglany	4.58	4.5
31	3918N	0+052	Reszel, ul. Płowce	4.68	6.75	2012	400	łuk sklepiony ceglany	5.0	4.9

Tabela nr 31. WYKAZ z propozycją przekazania DRÓG POWIATOWYCH GMINOM – drogi nie spełniają podstawowych kryteriów przypisywanych drogom powiatowym

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi wg wykazu urzędowego	Lokalizacja drogi	Długość drogi	Klasa drogi	Rodzaj nawierzchni
1	1588N	Dr.nr1727N(N.Różanka)-Szczeciniak-Solanka	0+000-6+375	6,375	0+000-2+564 L 2+564-6+375 Z	brukowcowa płyty betonowe bitumiczna
2	1590N	Rodele-Ogródki-Srokowo	0+000-10+612	10,612	0+000-2+450 2+450-10+612	bitumiczna brukowcowa gruntowa
3	1592N	Barciany-Ogródki	0+000-4+435	4,435	cała L	gruntowo - żwirowa
4	1594N	Jegławki-Wilczyny	0+000-4+020	4,020	cała L	bitumiczna brukowcowa
5	1596N	Bajory Wlk.-Wyskok	0+000-2+640	2,640	cała Z	bitumiczna
6	1598N	Bajory Małe-Marszałki-Guja-Prynowo-Wilkowo	0+000-3+440	3,440	cała L	gruntowa
7	1600N	Wysoka Góra-Karłowo-dr.Nr1799N	0+000-1+750	1,750	cała Z	gruntowa
8	1608N	Wopławki-Czerniki	0+000-2+800	2,800	cała Z	płyty betonowe brukowcowa gruntowa
9	1715N	Gęsiki-Barciany	0+000-1+792	1,792	cała L	bitumiczna
10	1717N	Suchawa-dr.pow. nr 1725N	0+000-2+400	2,400	cała L	bitumiczna brukowcowa
11	1723N	Dr. nr1711N-Brzeźnica-Wysoka Góra	0+000-2+333	2,333	0+000-2+333 L	bitumiczna kostka betonowa (trylinka)
12	1728N	Dr. nr 1729N-Kronowo-Sterławki Wlk.-Tros	0+000-2+500	2,500	cała L	gruntowa
13	1731N	Gierłoż-Kwiedzina	0+000-5+164	5,164	cała L	płyty betonowe brukowcowa
14	1580N	Studzieniec-Korsze-Równina Górna	0+000-5+230	5,230	0+000-2+485 L 2+485-6+103 Z	bitumiczna, gruntowa
15	1685N	Sątoczno-Dłużec Wlk.	0+000-5+274	5,274	cała L	gruntowa
16	1687N	Łankiejmy-Gudniki-(dr.woj.nr 590)	0+000-10+586	10,586	cała L	bruk.-grunt.
17	1989N	Główny-Łankiejmy	0+000-3+780	3,780	cała L	brukowcowa
18	1626N	Widryny-dr.nr 1699N	0+000-5+035	5,035	cała L	bitumiczna brukowcowa gruntowa
19	1628N	Dr.woj.nr 590-Pilec	0+000-0+599 3+334-8+996	6,261	cała L	bitumiczna brukowcowa gruntowa
20	1697N	Dr.woj.nr 590-Widryny-Śpigłówka	0+000-4+450	4,450	cała L	bitumiczna brukowcowa

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

21	1612N	Pieckowo-Wanguty-Muławki	0+000-6+774	6,774	cała Z	brukowcowa gruntowa płyty betonowe
22	1614N	Dr. woj.nr 591-Pręgowo-Sławkowo	0+000-5+138	5,138	cała L	bitumiczna gruntowa
23	1729N	Suchodoły-Parcz-Pozarki-Nakomiady	4+752 -15+601	10,849	4+752-15+601 L	betonowcowa bitumiczna brukowcowa gruntowa
24	1735N	Kętrzyn-Sławkowo-Nakomiady	3+830-12+800	8,796	0+174-3+886 Z 3+886-12+800 L	bitumiczna; bitumiczna; brukowcowa gruntowa
25	1968N	Św.Lipka-Wilkowo-Gronowo-dr.nr 1618N	7+239-10+768	3,592	7+239-10+768 L	brukowcowa
26	1396N	Sępopol-Lwowiec-Michałkowo	4+486-6+570 8+901-18+738	11,921	4+486-6+570 Z 8+901-15+779 L 15+779-18+738 Z	bitumiczna brukowcowa tłuczeniowa zwirowa
27	1581N	Dzietrychowo-Drogosze-Kiemławki Wlk.	6+222-15+562	9,340	6+222-12+162 L 12+162-23+718 Z	bitumiczna
28	1582N	Tołkiny-Filipówka (dr.woj.nr 594)	0+000-3+291	3,291	0+000-2+688 L 2+688-7+840 Z	bitumiczna brukowcowa
29	1586N	Gałwuny-Borki-Skierki (dr.woj.591)	0+000-7+477	7,477	cała L	bitumiczna brukowcowa zwirowa
30	1610N	Reszel-Pudwagi	0+623-7+647	7,024	u.623-2+304 Z 2+304-7+647 L	bitumiczna zwirowa bitumiczna
31	1689N	Kraskowo-Babieniec	0+000-3+464	3,464	cała L	zwirowa
32	1691N	Dzikowina-Reszel	0+000-9+487	9,487	0+000-4+534 Z 4+534-9+487 L	bitumiczna zwirowa bruk
33	1701N	Garbno-Skandawa	0+000-5+264	5,264	0+000-3+650 L 3+650-5+264 Z	zwirowa, bitumiczna
34	1703N	Skandawa-Krymlawki	0+000-6+605	6,605	0+000-3+164 L 3+164-6+605 Z	płyt bet. zwirowa brukowcowa bitumiczna
35	1705N	Warnikajmy-Garbno	0+000-4+989	4,989	cała Z	zwirowa
36	1721N	Barciany-Taborzec-Skoczewo	0+000-5+135	5,135	cała L	bitumiczna, bruk, trylinka, zwirowa
37	1987N	Jezewo-Kotkowo	0+000-3+089	3,089	cała L	bitumiczna, zwirowa
Ogółem:				203,112		

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 32. Ocena stanu technicznego obiektów mostowych wymagających pilnej przebudowy na terenie powiatu kętrzyńskiego.

Lp.	Droga		Miejscowość, (nazwa drogi, ulicy)	Usytuowanie wzglę- dem drogi	Usytuowanie względem prze- nad ciekami	Długość obiektu (m)	Szerokość całkowita (m)	Rok budowy	Aktualna nośność użytkowa (kN)	Rodzaj konstrukcji	OCENA Z PRZEGLĄDU 2013	OCENA Z PRZEGLĄDU 2014	ZALECENIA
	Nr	km											
1	1398 N	6+230	Krelikiejmy	x	x	5.00	5.60	1949	150	ramownica płytowa	1	2	konstrukcja dźwigarów z silną korozją betonu, przyczółki korozja zbrojenia, zarysowania pęknięcia, ubytki betonu należy również wykonać nowe balustrady lub uzupełnić brakujące elementy w balustradzie, obiekt przeprowadza duże ilości wód na wiosnę przez co ulega szybszym uszkodzeniom
2	1398 N	10+700	Silginy k/ Mazurkowo	x	x	5.50	7.10	1948	150	belkowo-płytowa, ramowa	2	2	konstrukcja dźwigarów głównych oraz przyczółków znacznie obniża przydatność użytkową obiektu konstrukcja nośna z licznymi pęknięciami ubytkami betonu silną korozją zbrojenia, w miejscach przyczółków uwidocznione silne przecieki wykwit, zawyżone pobocze odprowadzić odę z obiektu poprzez korytka ściekowe
3	1729 N	14+601	k/Nakomiad	x	x	12.00	5.58	1977	150	belkowy swob. podparty pref.	1	1,8	konstrukcja pomostu z silną korozją betonu i zbrojenia, dźwigary główne z zaawansowaną korozją ubytkami betonu wykwitami przeciekami brak izolacji, uszkodzone bariery na obiekcie uzupełnić brakujące elementy

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

4	1693 N	0+662	Reszel	x	x	9.30	8.17	1939	150	łuk sklepiony cegła	2	2	zalecana pilna przebudowa obiektu, luźne fragmenty cegieł, silne spękania ubytki, korozja, deformacja brak izolacji przecieki wykwyty w konstrukcji pomostu
5	1693 N	1+253	Mnichowo	x	x	4.90	5.51	1939	150	plyta monolit. (prost. zebra.)	2	2	silne ubytki w konstrukcji korpusu przyczółka, konstrukcja z korozją betonu oraz z dużymi ubytkami betonu umożliwić poprawne odprowadzenie wody z obiektu
6	1701 N	3+550	Skandawa k/m. Solkienniki	x	x	6.50	7.23	1947	100	łuk sklepiony monol. + zbroj.	2	3	deformacje i ubytki w konstrukcji barierek, obiekt wymaga przebudowy, pęknięty w kluczu
7	1398 N	8+340	Silginy	x	x	14.00	6.23	1948	150	belkowo-plytowa, rama	2	2.9	obiekt powinien być zakwalifikowany do przebudowy ze względu na pęknięte poprzecznice oraz podpory silne zarysowania całej konstrukcji
8	1721 N	0+550	Barciany k/m. Taborzec	x	x	7.90	8.35	1949	150	ramownica monolit. zbroj.	2.9	2.4	balustrady zabezpieczające ruch nie spełniają wymagań, duże deformacje nawierzchni - remont mostu
9	1707 N	8+372	Garbno	x	x	8.20	5.24	1947	150	łuk sklepiony żelbetowy	2.7	2.7	oczyszczyć, uzupełnić pęknięcia w konstrukcji, zapewnić poprawne odprowadzenie wody z obiektu - remont mostu

Źródło: opracowanie własne

Ze względu na zły stan techniczny 14 przepustów wymaga pilnej przebudowy. Przedstawiono je w tabeli nr 13.

Tabela nr 33. Wykaz przepustów wymagających pilnej przebudowy na terenie powiatu kętrzyńskiego.

Lp.	Nr drogi powiatowej	Odcinek drogi	Kilometraż	Uwagi
1	1398N	Sątoczno - Skandawa, m. Krelkiejmy	4+878	dł.8.4, Ø 50
2	1582N	Tołkiny - Filipówka k/m. Linkowo	5+174	dł.6.5m, Ø 150
3	1582N	Tołkiny - Filipówka k/m. Tołkiny	7+665	dł.19.2, Ø 100
4	1584N-DW592	Jezewo Winda k/m.Podławki	2+171	dł.11.8m, Ø 200
5	1584N	Jankowice - Srokowo	18+150	rura beton., Ø 100
6	1586N	Gałwuny - Borki m. Borki	3+100	dł. 6.0m, Ø 50
7	1602N	Leśny Rów - Silec	1+800	rura beton., Ø 50
8	1606N	Karolewo - Parcz m. Gierłoż	5+900	rura beton., Ø 40
9	1618N	Langanki- Nakomiady m. Langanki	11+618	rura beton., Ø 80
10	1618N	Langanki- Nakomiady m. Langanki	12+234	rura beton., Ø 100
11	1689N	Kraskowo - Babieniec, m. Kraskowo	0+200	dł. 11.5m, Ø 60
12	1707N	Drogosze - Garbno m. Rzymek	7+420	dł.11.7m, Ø 60
13	1733N	Nakomiady - Sałpik m. Nakomiady	9+578	okular 2 x Ø 80 beton.
14	1968N	Wilkowo - Gronowo m. Wilkowo	7+389	ramowy kamienno - betonowy 120x120

Źródło: opracowanie własne

3.5. Inwestycje i utrzymanie dróg powiatowych

Wykaz remontów cząstkowych mineralno – asfaltową wykonanych w latach 2013-2015 oraz wykaz remontów cząstkowych grysami i emulsją asfaltową wykonanych w latach 2013-2015 w ciągach dróg powiatowych przedstawiają Tabele nr 34 i 35.

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Tabela nr 34. Remonty cząstkowe mieszanką mineralno - asfaltową na gorąco dróg powiatowych w latach 2013 –2014 i wiosna w 2015r.

Lp.	Nazwa i nr drogi powiatowej	Rodzaj remontu	Poszczególne lata						Ogółem	
			rok 2013		rok 2014		wiosna 2015		powierzchnia remontów w m ²	koszt
			po-wierzchnia w m ²	koszt	po-wierzchnia w m ²	koszt	po-wierzchnia w m ²	koszt		
1	1699N Szestno - Św. Lipka	MMA	305,93	22.450,75	495,22	29.959,38	0,00	0,00	801,28	52.463,40
2	1968N Św. Lipka - Wilkowo	MMA	127,00	12.889,27	0,00	0,00	0,00	0,00	27,00	2.889,27
3	1733N Kętrzyn - Nakomiady - Ryn	MMA	0,00	0,00	2 989,76	145.881,85	0,00	0,00	2 989,76	145.881,85
4	1618N Szestno - Nakomiady	MMA	0,00	0,00	42,00	2.821,91	0,00	0,00	42,00	2.821,91
5	1584N Winda - Jankowice - Srokowo	MMA	372,00	20.320,50	16,70	2.054,10	0,00	0,00	2426,1	22.374,6
6	1727N Winda - N.Różanka	MMA	90,00	9.000,00	60,40	10.617,33	0,00	0,00	150,40	19.617,33
7	1799N Dłużec -skrzyż z DW 650	MMA	90,00	9.000,00	114,50	9.974,00	0,00	0,00	204,50	18.974,10
8	1729N Suchodoły - Parcz	MMA	100,00	10.000,00	216,00	15.477,97	0,00	0,00	316,00	25 477,97
9	m. Korsze	MMA		2.687,55	34,10	4.194,30	0,00	0,00	34,10	6881,85
10	m. Kętrzyn	MMA	104,98	10.523,89	72,79	9.481,18	250,40	36921,77	428,17	56926,84
11	m. Reszel	MMA		42.216,04	43,85	5.932,81	0,00	0,00	43,85	48148,85
12	m. Kętrzyn DP 3838 N ul. Ogrodowa	MMA	61,00	6.284,12	0,00	0,00	0,00	0,00	61,00	6284,12
13	1581N Dzierzychowo - Drogosze - Kiemławki Wil.	MMA	280,41	18.191,70	0,00	0,00	0,00	0,00	280,41	18191,70
14	1610N Reszel - Pudwągi	MMA	21,57	2.391,13	0,00	0,00	0,00	0,00	11,57	2391,13
15	1713N Mołtajny - Barciany	MMA	100,00	10.000,00	346,50	19.998,43	0,00	0,00	446,5	29998,43
16	m. Kętrzyn DP 3817 N ul. Kołłątaja	MMA	0,00	0,00	0,00	0,00	85,74	10.546,02	85,74	10546,02
	Razem	MMA	2 391,75	175 954,95	4 431,82	256.393,26	336,14	47.467,79	8 348,38	469.869,37

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 35 Remonty cząstkowe grysami i emulsją asfaltową dróg powiatowych z podziałem na lata 2013-2014 i wiosna 2015

Lp.	Nazwa i nr drogi powiatowej	Poszczególne lata						Ogółem	
		rok 2013		rok 2014		wiosna 2015		powierzchnia w m ²	koszt
		powierzchnia w m ²	koszt	powierzchnia w m ²	koszt	powierzchnia w m ²	koszt		
1	1584N DW 592 - Winda	3 107,46	80 427,74	2 711,10	129 694,92	1 120,54	49 742,82	6 939,10	259 865,48
2	1581N Dzietrzychowo - Kie- mławki	1 665,24	65 821,34	1 703,31	81 952,64	1 243,13	46 753,55	4 611,68	194 527,53
3	1733N Kętrzyn - Nakomiady - Ryn	537,11	18 447,08	542,42	100 283,67	315,46	9 618,30	1 394,99	128 349,05
4	1580N Studzieniec - Korsze	1 421,99	46216,23	963,36	38 732,99	725,70	28 897,37	3 111,05	113 846,59
5	1398N Sątoczno - Kotki	1 203,11	42 384,80	1 425,25	41 830,79	577,22	20 780,03	3 205,58	104 995,62
6	1567N Glitajny - Suliki	868,98	34 182,31	882,82	35 318,37	488,09	19 435,74	2 239,89	88 936,42
7	1727N Winda - Nowa Różanka	931,8	31782,04	844,28	26692,5	450,96	16421,82	2227,04	74 896,36
8	1713N Moltajny - Barciany	878,19	32 342,29	925,40	27 494,46	418,76	14 477,04	2 222,35	74 313,79
9	1396N Momajny - Michałkowo	820,17	29 444,99	390,44	13 522,10	356,93	12 872,82	1 567,54	55 839,91
10	1723N Kalki - Wysoka Góra	645,45	24782,58	398,18	14124,05	190,09	10108,82	1233,72	49 015,45
11	1799N Dłużec skrzyżowanie z drogą 650	485,43	14665,46	637,18	21713,14	390,02	11866,36	1512,63	48 244,96
12	1602N Lesieniec- Sitec	445,57	15691,72	459,49	18628,07	151,11	5015,44	1056,17	39 335,23
13	1691N Dzikowina - Reszel	118,55	4 039,43	660,27	24 982,95	255,05	9 376,75	1 033,87	38 399,13
14	1968N odc Św. Lipka - Wilko- wo	288,65	10 622,78	455,55	16 302,18	313,31	9 492,55	1 057,51	36 417,51
15	1719N Wikrowo- Jankowice	391,16	12224,75	513,25	17199,37	199,42	6969,21	1103,83	36 393,33
16	1628N Burszewo - Pilec	545,92	19 092,27	204,79	7 609,69	246,38	9 148,33	997,09	35 850,29
17	1610N 1582N	200,00	7 203,55	447,24	16 791,07	242,88	9 724,54	890,12	33 962,04
18	1711N Aptynty - Asuny	358,49	11 811,07	181,14	5 582,87	409,78	14 534,23	949,41	31 928,17
19	1729N Suchodoły - Parcz	407,16	15050,36	306,41	11330,23	142,5	4344,71	856,07	30 725,30
20	1703 N Skandawa - Krymławki	248,36	9 694,84	388,72	13 510,62	181,51	7 343,45	818,59	30 548,91

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

21	1590N Rodele - Dębiany	235,47	8680,59	296,12	10117,63	224,59	8991,93	756,18	27 790,15
22	1737N dr Nr 1618 N Koczarki - Krzyżany	468,47	16 546,62	220,64	6 538,98	123,74	4 319,81	812,85	27 405,41
23	1707N Drogosze - Garbno	277,93	10 050,07	405,37	11 877,18	168,94	5 417,79	852,24	27 345,04
24	1981N Sporwiny - Sątoczno	113,14	4524,47	324,82	13 054,67	226,42	9 016,04	664,38	26 595,18
25	1573N -DW 592 Grzęda	115,73	4 628,04	431,51	17 531,00	103,20	4 113,34	650,44	26 272,38
26	1596N Bajory Wielkie - Wyskok	320,58	10002,84	266,89	8728,68	190,09	6263,95	777,56	24 995,47
27	1697N dr 590 - Widryny	315,36	11 253,98	134,31	4 879,92	219,14	8 778,05	668,81	24 911,95
28	1699N Szestno - Św. Lipka	191,96	7 074,27	265,19	8 252,32	169,39	5 244,84	626,54	20 571,43
29	ulice Reszla	238,28	8 030,95	379,05	12 445,81	0,00	0,00	617,33	20 476,76
30	1735N Kętrzyn - Sławkowo-Nakomiady	141,39	5 922,79	220,52	6 323,10	69,62	3 234,03	431,53	15 479,92
31	1721N ul. Wiosenna Barciany	188,22	6 445,17	147,37	4 495,30	127,23	4 125,92	462,82	15 066,39
32	1614N DW 591 Pręgowo - Sławkowo	141,39	4 353,89	191,40	6 406,73	69,32	2 212,89	402,11	12 973,51
33	1624N Samławki - Leginy	141,01	5 494,33	136,18	4 322,76	26,98	967,99	304,17	10 785,08
34	1588N Szczeciniak - Solanka	120,97	4338,35	134,44	5415,73	23,37	752,46	278,78	10 506,54
35	1618N Szestno - Nakomiady	141,39	1 530,81	125,22	3 526,37	127,47	4 130,11	394,08	9 187,29
36	1594N Jegławki - Wilczyń	74,13	3072,53	103,05	2464,76	81,02	2590,44	258,2	8 127,73
37	1987N Jezewo - kotkowo	11,51	302,46	119,45	4 201,88	69,67	2 589,16	200,63	7 093,50
38	1715N Gęsiki - Barciany	72,88	2450,78	45,99	1727,91	41,42	1452,75	160,29	5 631,44
39	1709N Linkowo - Siemki	4 472,43	16 346,00	12 748,37	98,75	98,75	3 638,44	17 319,55	20 083,19
40	1608N Wopławki - Czerniki	37,58	1533,35	59,4	320,34	45,54	1812,53	142,52	3 666,22
41	1725N Barciany - Srokowo	14,94	380,88	25,58	619,6	111,36	2599,92	151,88	3 600,40
42	1404N Reszel - Grzęda	0,00	0,00	46,02	1 806,75	37,54	1 494,84	83,56	3 301,59
43	1628N Woła - Burszewo	38,64	1 353,49	36,58	1 083,71	16,51	673,27	91,73	3 110,47
44	1695N dr. 1624N -Łężany	25,21	824,13	53,95	1 653,02	9,76	388,76	88,92	2 865,91
45	1693N Reszel - Mníchowo	24,42	861,55	37,19	1 282,00	9,98	342,04	71,59	2 485,59
46	ulice Kętrzyna	0,00	0,00	0,00	0,00	51,65	1 971,22	51,65	1 971,22
47	1606N Karolewo - Parcz	4,21	133,53	41,64	1593,1	0,00	0,00	45,85	1 726,63
48	1985N Momajny - Skandawa	0,00	0,00	11,54	481,84	26,96	1 150,60	38,50	1 632,44
49	1586N Galwuny - Borki	0,00	0,00	4 112,72	25,41	25,41	987,73	4 138,13	1 013,14
50	1701N Garbno - Skandawa	13,70	578,94	192,41	6,83	6,83	281,07	212,94	866,84
RAZEM		23 509,73	662 642,44	36 353,52	804 578,76	10 920,74	406 465,80	70 783,99	1 873 929,88

Źródło: opracowanie własne

W tabeli nr 36 zestawiono wykaz zrealizowanych inwestycji na drogach powiatowych w latach 2009 – 2014

Tabela nr 36 Wykaz zrealizowanych inwestycji na drogach powiatowych w latach 2009 – 2014

Lp.	Nazwa inwestycji	Wartość ogółem
2009 rok		
1	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1711 N Aptynty – Asuny – Święty Kamień – Wilczyny – Srokowo – droga woj. Nr 650 na odcinku od km 12 + 305 do km 18 + 255 dł. 5,950 km	4 742 190,25 zł
2	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1725N Barciany - Srokowo	1 574 600,00
3	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1735N Kętrzyn – Sławkowo – Nakomiady na odcinku 0+000,00 do km 1 + 459,76	2 473 600,00
2010		
4	Przebudowa ulicy Zbożowej Usługowej i Rzemieślniczej w Kętrzynie	594 862,69
5	Przebudowa ulic Sienkiewicza, Żeromskiego, Pomorskiej, Kwiatowej, Willowej, Słonecznej, Broniewskiego i Kołtątaja w Kętrzynie	2 709 303,12
6	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1711 N Aptynty – Asuny – Święty Kamień – Wilczyny – Srokowo – droga woj. Nr 650 na odcinku w msc. Mołtajny od km 3 + 090 do km 4 + 440”	2 018 736,00
7	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1735N Kętrzyn – Sławkowo – Nakomiady na odcinku Cmentarz Komunalny - Sławkowo	436 000,00
8	Przebudowa ul. Szpitalnej w Kętrzynie	590 000
9	Przebudowa ulicy Kołobrzeszkiej, Miejskiej, Harcerskiej wraz z urządzeniem ciągu pieszo – jezdnego do budynku wielorodzinnego na działce nr 211/10 obręb 1 i miejsc parkingowych na działce nr 121/9 w Kętrzynie	1.599.990,00
2011		
10	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1580N Studzieniec – Korsze – Równina Górna na odcinku Korsze – Równina Górna o dł. 6,5 km	2.985.960,00
11	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1717N na odcinku Suchawa – droga wojewódzka nr 650 (470 mb)	200.000,00
12	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1711N Aptynty – Asuny – Święty Kamień – Wilczyny – Srokowo na odcinku Wilczyny – Srokowo o dł. 5,0 km	1.739.120,00
13	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1985N Piskorze – Momajny o dł. 2,5 km	849.710,00
14	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1580N Korsze – Równina o dł. 2,46 km	679.330,00
15	Przebudowa nawierzchni jezdni chodników w pasie dróg powiatowych w obrębie Starówki miasta Reszel	340.000,00

16	Przebudowa ul. Rynkowej i Wąskiej w Kętrzynie	681.700,00
2012		
17	Przebudowa zabytkowego mostu przez rzekę Sajnę w km 0 + 052 ul. Płowce Nr 3918N w mieście Reszel na dz. Nr 133/1, 133/2, 138/2, 186/3	1.303.660,00
18	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej Nr 1717N Suchawa – dr. Woj. 650 na odcinku o dł. 0,40 km	200 000,00
19	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1610N w msc. Klewno na odcinku o dł. 330 mb	100 000,00
20	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1707N Drogosze – Garbno na powierzchni 1600,0 m2	450 000,00
21	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1586N Gałwuny – Borki – Skierki na odcinku nawierzchni brukowej pomiędzy km 1 + 546 a 3 + 276 na powierzchni 1200,00m2	300 000,00
2013		
22	Budowa drogi powiatowej nr 3826N ul. Limanowskiego w Kętrzynie	3.604.729,38
23	Przebudowa nawierzchni ulicy powiatowej M.C. Skłodowskiej i skrzyżowania z ulicami: powiatową Kajki, Szpitalną i gminną Diehla w Kętrzynie	257.544,09
24	Zaprojektowanie wraz z wykonaniem przepustu na drodze powiatowej nr 1705N w msc. Warnikajmy	85.485,00
25	Przebudowa przepustu drogowego w msc. Koczarki w ciągu drogi powiatowej nr 1737N	18.999,81
26	Wykonanie dokumentacji projektowej na przebudowę ulic: Kasprowicza, Kraszewskiego, Dworcowa, Reymonta, Orkana, Zielonej, Sadowej i Małej w Kętrzynie	158.670,00
27	Przebudowa drogi powiatowej 1717N w msc. Suchawa	187.320,00
2014		
28	Przebudowa ulic: Kasprowicza, Kraszewskiego, Dworcowej, Reymonta i Orkana w Kętrzynie	9.425.510,00

Źródło: opracowanie własne

4. Inwestycje drogowe planowane w latach 2015 – 2020

Planowane do realizacji inwestycje drogowe obejmują kompleksową przebudowę dróg wraz z infrastrukturą drogową (na podstawie dokumentacji technicznej) oraz modernizację nawierzchni poprzez położenie nowych nakładek asfaltowych na drogach.

Kolejność realizacji inwestycji drogowych zaproponowanych w rozdziale 4 wynika przede wszystkim ze złego stanu technicznego, rangi drogi w układzie dróg powiatowych i natężenia ruchu. Ponadto kolejność realizowanych inwestycji zależy od:

1. Przygotowania wymaganej ustawą Prawo Budowlane dokumentacji technicznej;
2. Uzgodnień z burmistrzami i wójtami gmin;
3. Możliwości pozyskania środków zewnętrznych (budżet UE, budżet państwa):
  - Narodowy Program
  - Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury 2014-2020
4. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
5. Dofinansowania z innych źródeł

4.1.Szczegółowe wykonanie zadań w roku 2015

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	środki w budżecie 2015r.	środki własne	środki pochodzące z innych źródeł
1	2	3	5	6
1	Projekt budowlany wielobranżowy przebudowy drogi powiatowej ul. Budowlanej w Kętrzynie	55 350,00	27 675,00	27 675,00
3	Budowa ul. Słonecznej wraz z kanalizacją deszczową w Korszach	498 823,98	198 823,98	300 000,00
4	Przebudowa drogi powiatowej nr 1717 N w msc. Suchawa	322 436,86	161 218,43	161 218,43
5	Przebudowa chodnika w miejscowości Frączkowo w pasie drogi powiatowej nr 1398N	16 000,00	8 000,00	8 000,00
6	Przebudowa chodnika w miejscowości Aptyny w pasie drogi powiatowej nr 1711N	34 000,00	17 000,00	17 000,00
7	Przebudowa drogi powiatowej nr 3906N ul. Konopnickiej w Reszlu	58 833,1	29 416,55	29 416,55
8	Przebudowa nawierzchni ulicy nr 3899N Dąbrowskiego w Reszlu	133 571,21	66 785,61	66 785,60
9	Przebudowa nawierzchni ulicy nr 3930N Zwycięzców w Reszlu	167 508,73	83 754,37	83 754,36
10	Przebudowa drogi powiatowej nr 3916N ulica Nowowiejskiego w Reszlu – etap I	55 470,00	25 000,00	30 470,00
11	Przebudowa nawierzchni chodników na ulicy Nr 3925N Słowackiego w Reszlu	55 000,00	40 000,00	15 000,00
12	Przebudowa drogi powiatowej nr 1987N na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 592 do końca miejscowości Jezewo - etap I	155 011,24	77 505,62	77 505,62
13	Wykonanie chodnika w miejscowości Czerniki (droga powiatowa nr 1606) na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1608 do skrzyżowania z drogą gminną nr 126021n (prawa strona)	49 500,00	24 750,00	24 750,00
14	Wykonanie nawierzchni bitumicznej w miejscowości Parcz na drodze powiatowej nr 1729N na odcinku od skrzyżowania przy przystanku autobusowym w stronę Pożarek	109 618,22	54 809,11	54 809,11
15	Opracowanie dokumentacji technicznej na przebudowę drogi powiatowej nr 1709 N Linkowo-Siemki oraz drogi powiatowej nr 1582N Tołkiny-Filipówka (dr. woj. nr 594) na odcinku Linkowo- Starania	61 500,00	30 750,00	30 750,00
16	Remont zabezpieczający drogę powiatową Nr 1584 N Srokowo – Jankowice	144 324,78	144 324,78	-
17	Przebudowa mostu nad kanałem mazurskim w miejscowości Brzeźnica	265 064,26	265 064,26	-
18	Przebudowa chodnika w miejscowości Kosakowo w pasie drogi powiatowej nr 1725N	50 000,00	25 000,00	25 00,00

Źródło: opracowanie własne

6. Lista zadań na lata 2016 – 2020

Nr drogi	Nazwa zadania
Przebudowa drogi powiatowej	
1697N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1697N dr. Woj. Nr 590 – Widryny – Śpigłówka na odcinku dr. Woj. Nr 590 – Plenowo – Widryny
1584N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1584N drogi woj. nr 592 – Jeżewo – Winda – Jankowice – Srokowo na odcinku dr. Woj. Nr 592 – Podławki – Kiemławki Wielkie
1584N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1584N ciąg drogi woj. Nr 592- Jeżewo – Winda – Jankowice – Srokowo na odcinku Jankowice – Srokowo
1581N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1581N Dietrzychowo-Drogosze-Kiemławki Wielkie na odcinku Drogosze - Kiemławki Wielkie
1713N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1713N Mołtajny – Barciany na odcinku od km 0+000 do km 9+115.
1707N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1707N Drogosze – Garbno na odcinku od km 0+000 do km 8+794
1709N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1709N Linkowo – Siemki na odcinku od km 0+000 do km 3+171.
1580N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1580N Studzieniec – Korsze – Równina Górna na odcinku Główny – Korsze.
1608N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1608N dr. woj. 591 - Wopławki - Czerniki
1987N	Przebudowa drogi powiatowej nr 1987N Jeżewo – Kotkowo w miejscowości Jeżewo – etap II
Odtworzenie nawierzchni	
1699N	Odtworzenie nawierzchni drogi powiatowej nr 1699N Święta Lipka – Szestno
1735N	Odtworzenie nawierzchni drogi powiatowej nr 1735N Kętrzyn-Sławkowo-Nakomiady w miejscowości Nakomiady
1723N	Odtworzenie nawierzchni drogi powiatowej nr 1723N ciąg od drogi powiatowej nr 1711N – Brzeźnica – Wysoka Góra na odcinku Bajory Wielkie – Wysoka Góra.
Opracowanie dokumentacji projektowej	
1697N	Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę drogi powiatowej nr 1697N drogi woj. nr 590 – Widryny – Śpigłówka na odcinku droga woj. nr 590 – Widryny
1584N	Opracowanie dokumentacji projektowej na „Przebudowę drogi powiatowej nr 1584N drogi woj. nr 592 – Jeżewo – Winda – Jankowice – Srokowo na odcinku dr. Woj. Nr 592 –Podławki – Kiemławki Wlk”
1608N	Opracowanie dokumentacji projektowej na „Przebudowę drogi powiatowej nr 1608N dr. woj. 591 - Wopławki – Czerniki”
1707N	Opracowanie dokumentacji projektowej na „Przebudowa drogi powiatowej nr 1707N Drogosze – Garbno na odcinku od km 0+000 do km 8+794”
1713N	Opracowanie dokumentacji projektowej na „Przebudowę drogi powiatowej nr 1713N Mołtajny – Barciany na odcinku od km 0+000 do km 9+115”
1580N	Opracowanie dokumentacji projektowej na „Przebudowa drogi powiatowej nr 1580N Studzieniec – Korsze – Równina Górna”
1691N	Opracowanie dokumentacji projektowej na „Przebudowa drogi powiatowej nr 1691N Dzikowina-Reszel”
Przebudowa i remont obiektów mostowych	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

1398N	Przebudowa mostu zlokalizowanego w ciągu drogi powiatowej nr 1398N Sątoczno – Skandawa – droga woj. 591 (Kotki) w km 6+230 w miejscowości Krelikiejmy.
1398N	Przebudowa mostu zlokalizowanego w ciągu drogi powiatowej nr 1398N Sątoczno – Skandawa – droga woj. 591 (Kotki) w km 10+700 w miejscowości Silginy koło Mazurkowa.
1693N	Remont mostu zlokalizowanego w ciągu drogi powiatowej nr 1693N Reszel – Mnichowo w km 0+662 w miejscowości Reszel
1693N	Remont mostu zlokalizowanego w ciągu drogi powiatowej nr 1693N Reszel – Mnichowo w km 1+253 w miejscowości Mnichowo
1729N	Remont mostu zlokalizowanego w ciągu drogi powiatowej nr 1729N Suchodoły – Parcz – Pożarki – Nakomiady w km 14+601 koło miejscowości Nakomiady.
1723N	Przebudowa mostu łukowego, żelbetonowego z podniesieniem nośności normatywnej obiektu na klasę C, w ciągu drogi powiatowej Nr 1723N dr. pow. Nr 1711N – Brzeźnica – Wysoka Góra w msc. Bajory Małe
1701N	Przebudowa mostu o konstrukcji łukowej, betonowej z podniesieniem nośności normatywnej obiektu na klasę C, zlokalizowanego w ciągu drogi powiatowej Nr 1701N Garbno – Skandawa w msc. Solkienniki k/Garbna
Przebudowa przepustów	
1398N	Sątoczno - Skandawa, m. Krelikiejmy
1582N	Tołkiny - Filipówka k/m. Linkowo
1582N	Tołkiny - Filipówka k/m. Tołkiny
1584N	Jeżewo Winda k/m.Podławki
1584N	Jankowice - Srokowo
1586N	Gałwuny - Borki m. Borki
1602N	Leśny Rów - Silec
1606N	Karolewo - Parcz m. Gierłoż
1618N	Langanki- Nakomiady m. Langanki
1618N	Langanki- Nakomiady m. Langanki
1689N	Kraskowo - Babieniec, m. Kraskowo
1707N	Drogosze - Garbno m. Rzymek
1733N	Nakomiady - Salpik m. Nakomiady
1968N	Wilkowo - Gronowo m. Wilkowo

Źródło: opracowanie własne

V. ELEMENTY PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO NA LATA 2015-2020

Program został opracowany zgodnie ze *Strategią Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko* oraz *Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* (Ministerstwa Środowiska z września 2015 r.). Wdrożenie *Programu* umożliwi osiągnięcie celów założonych we wspomnianym dokumencie, realizację zadań, oraz stworzenie i funkcjonowanie na analizowanym obszarze zintegrowanego zespołu instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska naturalnego, spełniającego wymagania określone w przepisach z zakresu ochrony środowiska.

Głównym celem *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2022* jest określenie polityki zrównoważonego rozwoju powiatu, która ma być formą realizacji polityki ekologicznej państwa, województwa, powiatu w skali regionu.

Metodyka opracowania *Programu* polegała na określeniu diagnozy stanu środowiska przyrodniczego na obszarze powiatu kętrzyńskiego, w oparciu o dostępne dane. Za lata bazowe przyjęto rok 2013 i 2014, jednakże w zależności od dostępności materiałów posłużono się również latami 2012 i 2011. Następnie ustalono priorytety i kierunki działania na lata 2015-2020 z perspektywą na okres 2021-2022. Realizacji powziętych priorytetów posłużyć ma podjęcie zawartych w harmonogramie działań. W przypadku niektórych informacji, z uwagi na ich wciąż aktualny charakter (np. położenie powiatu, klimat, ukształtowanie terenu), dane zaczerpnięto z poprzedniego programu ochrony środowiska.

Przy sporządzeniu *Programu* brano pod uwagę ustalenia strategicznych dokumentów szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego: *Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016*, *Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej, Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz program działań na lata 2014-2020*, *Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych IV* (aktualizacja z października 2013), *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014*, *Polityka Leśna Państwa (Krajowy Program Zwiększania Lesistości)*, *Polityka wodna państwa do roku 2030* (projekt); *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności*; *Strategia Rozwoju Kraju 2020*; *Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”*; *Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”*; *Strategia rozwoju transportu do 2020 z perspektywą do 2030*; *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020*; *Strategia Sprawne Państwo 2020*; *Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022*; *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*; *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020*; *Polityka Energetyczna Polski do 2030*; *Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018*, *Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2016*, *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, *Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*, *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do*

2025 roku; *Strategia Rozwoju Turystyki Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, Strategia pozyskiwania inwestorów i rozwoju przedsiębiorczości Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, Lokalna Strategia Rozwoju dla LGD Barcja.*

Priorytety i kierunki przyjęte w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2022* są zgodne i wynikają z powyższych dokumentów.

Źródłem informacji, na podstawie których sporządzono *Program*, były także dane: przekazane w formie ankiety przez Starostwo Powiatowe w Kętrzynie oraz gminy należące do powiatu, Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie, Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Instytutu Turystyki, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowisk i Gospodarki Wodnej w Olsztynie i inne

1. Cele i zadania Programu

Podstawą przyjętą w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2022* jest zasada zrównoważonego rozwoju umożliwiająca efektywniejsze zagospodarowanie istniejącego potencjału powiatu.

Na podstawie kompleksowych danych o stanie środowiska oraz źródłach jego przekształcenia i zagrożenia, poniżej przedstawiono propozycję działań programowych, umożliwiających spełnianie zasady zrównoważonego rozwoju poprzez koordynację działań w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej. Daje to możliwość planowania przyszłości powiatu w perspektywach kilkunastu lat i umożliwia aktywizację lokalnego społeczeństwa – zwiększenie inicjatyw i wpływu społeczeństwa na realizację działań rozwojowych.

Cele i działania proponowane w *Programie* powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na nie pogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na danym terenie, a następnie na jego poprawie. Realizacja wytyczonych kierunków w *Programie* powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, poprawę warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie powiatu. Nadrzędnym celem strategicznym, wspomagającym zrównoważony rozwój, przyjętym w niniejszym opracowaniu, jest:

Zrównoważony rozwój powiatu kętrzyńskiego szansą zachowania wysokiej jakości środowiska, poprawy bezpieczeństwa ekologicznego oraz warunków życia mieszkańców

Na podstawie opracowanej diagnozy i analizy dokumentów wyższego rzędu zarówno na szczeblu europejskim i krajowym, a szczególnie priorytetów zawartych w wojewódzkim programie ochrony środowiska zaproponowano trzy priorytety. Obejmują one najważniejsze obszary problemowe (społeczeństwo, gospodarka i ochrona środowiska), które mają wpływ na rozwój i przyszły kształt powiatu.

Osiągnięciu celu nadrzędnego sprzyjać ma podejmowanie działań w ramach zdefiniowanych kierunków.

Tabela nr 37. Cele i zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
I	Racjonalne gospodarowanie zasobami wód powierzchniowych i podziemnych	Ochrona przed deficytem wód powierzchniowych i podziemnych	realizacja projektów mających na celu zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności gospodarki;	Konkretne zadania inwestycyjne będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności
			utrzymanie i modernizacja systemów melioracyjnych, w tym urządzeń piętrzących wodę, umożliwiających sterowanie odpływem i zmniejszeniem nierównomierności przepływu cieków;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	
			utrzymanie i odnawianie urządzeń melioracji szczegółowej;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	
			dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych przeznaczonych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	
		Ochrona przeciwpowodziowa	wyznaczenie obszarów zalewowych tam, gdzie nie zostały jeszcze wyznaczone;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe	
			przygotowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe	
			utrzymanie, modernizacja, remonty i rozbudowa		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			infrastruktury przeciwpowodziowej: kanałów, przepustów wałowych, stacji pomp i koryt cieków naturalnych;			
		Ochrona zasobów wód podziemnych	ustanowienie obszarów ochrony słabo izolowanych zbiorników wód podziemnych i stref ochrony ujęć wód oraz ich właściwe użytkowanie;		samorząd powiatu i samorządy gminne	
			likwidacja nieczynnych ujęć wody;		samorządy gminne	
II	Racjonalne użytkowanie zasobów kopalni, gleb i powierzchni ziemi	Ochrona powierzchni ziemi i gleb	upowszechnienie zasad dobrej praktyki rolniczej;	Konkretne zadania inwestycyjne będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, PZDR w Kętrzynie	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności
			przeciwdziałanie erozji gleb poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych oraz ochrona przed erozją wodną;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, PZDR w Kętrzynie	
			zapobieganie ruchom masywnym ziemi i ich skutkom;		samorząd powiatu i samorządy gminne	
			przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne, w szczególności zapobieganie dewastacji gleb hydrogenicznych;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, PZDR w Kętrzynie	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			zwiększenie skali rekultywacji gleb zdewastowanych i zdegradowanych;	- wykonanie rekultywacji nieczynnego składowiska odpadów komunalnych w msc. Srokowo; W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu.	samorząd powiatu i samorządy gminne	
			promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, PZDR w Kętrzynie	
			usuwanie zanieczyszczeń gleb celem ograniczenia ich negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i środowiska.		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe	
		Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi	racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych, z wykorzystaniem BAT;	Konkretne zadania inwestycyjne będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe	
			opracowanie dokumentacji hydrogeologicznych dla ważnych ujęć komunalnych oraz dla ujęć na obszarach podatnych na zanieczyszczenia z powierzchni terenu;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe	
			budowa i modernizacja sieci wodociągowych oraz stacji uzdatniania wody;	- przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowościach Srokowo oraz budowa sieci w miejscowościach Siniec – Kolonia, Bojary Małe – Marszałki, Młynowo oraz Srokowie ul. Barciańska i Szkolna;	samorządy gminne, jednostki podległe	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
				<ul style="list-style-type: none"> - budowa stacji uzdatniania z ujęciem w Srokowie; - budowa i modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Łankiejmy i Krasowo gmina Korsze; - budowa studni w gminie Korsze; W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu. 		
			eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin.	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	samorząd powiatu i samorzady gminne	
III	Ochrona atmosfery	Ochrona klimatu z uwzględnieniem gospodarki zasobami energetycznymi	promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu zapewnienia wzrostu udziału OZE w bilansie energii pierwotnej;	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	samorząd powiatu i samorzady gminne, jednostki podległe	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności
			realizacja działań zapisanych w wojewódzkim programie ekoenergetycznym;			
			zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki i ograniczanie zapotrzebowania na energię w powiecie;	wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne w gminie Srokowo; W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu.	samorządy gminne, jednostki podległe	
			aktualizacja lub opracowanie przez poszczególne gminy projektów założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	samorządy gminne	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			planów gospodarki nisko-emisyjnej; prowadzenie gospodarki leśnej w sposób zapewniający przyrost zasobności drzewostanów.		samorządy gminne, nadleśnictwa	
IV	Zachowanie i ochrona bogactw przyrodniczych i krajobrazowych	Ochrona i zapewnienie integralności elementów rodzimej przyrody	właściwe zagospodarowanie ładowych korytarzy ekologicznych, łączących obszary o charakterze węzłowym;	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, nadleśnictwa, Park Krajobrazowy	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności
			budowa przejść dla zwierząt na trasach komunikacyjnych;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe,	
			zapewnienie ciągłości rzek z uwzględnieniem tras migracji ryb;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe	
			ochrona tradycyjnych zadrzewień wzdłuż alei i dróg;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe	
			ochrona i renaturalizacja zbiorników roślinnych towarzyszących ciekom wodnym, otaczających zbiorniki wodne i obszary podmokłe;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, zarządcy obszarów chronionych	
			wspieranie działań mających na celu restytucję zanikłych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, zarządcy obszarów chronionych	
			monitorowanie działań związanych z użytkowaniem organizmów modyfikowanych genetycznie;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, PZDR w Kętrzynie	
			powoływanie (w miarę		samorządy gminne, zarządcy	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			potrzeb) nowych form ochrony przyrody;		obszarów chronionych	
			promocja i realizacja programów rolnośrodowiskowych, wdrażanie na obszarach cennych przyrodniczo proekologicznych form gospodarowania;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, PZDR w Kętrzynie	
			wspieranie gospodarowania na ekstensywnie użytkowanych łąkach i pastwiskach;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, PZDR w Kętrzynie	
			ograniczenie zalesień na obszarach nieleśnych o wysokiej wartości przyrodniczej;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, nadleśnictwa	
		Ochrona różnorodności biologicznej w krajobrazie miejskim i wiejskim	zachowanie i odtwarzanie śródpolnych remiz, zadrzewień, zakrzaceń i małych zbiorników wodnych;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, nadleśnictwa, osoby prywatne	
			utrzymanie i tworzenie różnych form zadrzewień nierozzerwalnie związanych z przestrzenią krajobrazu kulturowego;		samorząd powiatu i samorządy gminne, nadleśnictwa, zarządcy terenów chronionych, osoby prywatne	
			zachowanie, powiększenie i pielęgnacja terenów zielonych w miastach, jako obszarów rekreacji i ostoj przyrodniczych;		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, nadleśnictwa, osoby prywatne	
			wprowadzanie do zieleni miejskiej nasadzeń rodzimych gatunków drzew i krzewów przy stopnio-		samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, nadleśnictwa, osoby prywatne	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			wej eliminacji gatunków obcych;			
			ograniczenie negatywnego wpływu rozwoju energetyki wiatrowej na przyrodę, mieszkańców, krajobraz oraz obiekty zabytkowe poprzez wieloaspektową analizę potencjalnych oddziaływań i określenie warunków lokalizacji nowych inwestycji, w tym wskazanie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów wyłączonej z możliwości lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej.		samorząd powiatu i samorzady gminne	
		Zrównoważona gospodarka leśna	uzupełnienie i aktualizacja planów urządzenia lasów nie będących w zarządzie Lasów Państwowych;		samorząd powiatu	
			realizacja zadań wynikających z planów urządzenia lasu oraz programów ochrony przyrody nadleśnictw;		samorząd powiatu, nadleśnictwa	
			kontynuacja zalesień z uwzględnieniem potrzeb ochrony wartościowych siedlisk nieleśnych, kształtowanie korytarzy ekologicznych i rekultywacja terenów zdegradowanych;		samorząd powiatu, nadleśnictwa, osoby prywatne	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
V	Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza	Redukcja emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów z procesów wytwarzania energii	likwidacja lokalnych kotłowni o dużej emisji;	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu;	samorząd powiatu i samorzady gminne, jednostki podległe, spółdzielnie mieszkaniowe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności
			instalowanie wysoko-sprawnych urządzeń ciepłowniczych i budowę nowoczesnych sieci ciepłowniczych;	- modernizacja kotłowni ul. Wojska Polskiego, Glitajny gmina Korsze; - wymiana sieci ciepłej na preizolowaną w gminie Korsze; W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu;	samorząd powiatu i samorzady gminne, jednostki podległe, spółdzielnie mieszkaniowe, przedsiębiorcy	
			instalowanie i modernizację urządzeń ochrony powietrza;	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu;	samorząd powiatu i samorzady gminne, jednostki podległe, spółdzielnie mieszkaniowe, przedsiębiorcy	
			rozbudowę sieci gazowej tam gdzie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione;		samorządy gminne, jednostki podległe, spółdzielnie mieszkaniowe, przedsiębiorcy	
			stosowanie energooszczędnych technologii w gospodarce;		samorząd powiatu i samorzady gminne, jednostki podległe, spółdzielnie mieszkaniowe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	
			termomodernizację budynków;	- termomodernizacja budynków na terenie gmin Reszel;	samorząd powiatu i samorzady gminne, jednostki podległe, spółdzielnie mieszkaniowe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	
				- wymiana okien i remont dachu w ramach termomodernizacji Gminnego Ośrodka Kultury w Srokowie oraz Gimnazjum w Srokowie;		

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
				- termomodernizacja zespołu szkół, budynku OSP, budynku Urzędu Gminy, Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Korszach;		
				- termomodernizacja Powiatowego Centrum Edukacyjnego i Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Kętrzynie; W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu;		
			opracowanie i wdrożenie programów zaopatrzenia w ciepło, z uwzględnieniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz planów gospodarki niskoemisyjnej;	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu;	samorządy gminne	
			Ograniczenie emisji z transportu	poprawa jakości dróg i organizacji ruchu kołowego;	- modernizacja dróg w gminie Reszel i Korsze; - modernizacja dróg powiatowych; W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu;	
wymiana taboru samochodowego na nowszy bardziej ekologiczny;	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu;	samorząd powiatu i samorządy gminne, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorcy				
VI	Gospodarka wodno – ściekowa	Poprawa jakości wód	budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków;	- budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich w gminie Reszel, Korsze i Srokowo;	samorządy gminne, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności
				- wymiana dmuchaw (4 szt.) w oczyszczalni ścieków w gminie Srokowo;		
				- modernizacja oczyszczalni w Grabnie w gminie Korsze;		

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
				W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania program;		
			budowę systemów kanalizacji sanitarnej w szczególności na terenach wiejskich położonych na obszarach zlewni pojeziernych, w zlewni Załewu Wiślanego oraz skupiskach zabudowy rekreacyjnej nad jeziorami;	- budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą na w msc. Robawy gm. Reszel;	samorząd powiatu i samorzady gminne, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	
		- przebudowa kanalizacji sanitarnej Święta Lipka – Reszel z obejściem osiedla Nad Sajną w Reszlu;				
		- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Leśny Rów, Pieczarki, Młynowo, Śówka i w Srokowie ul. Barciańska i Szkolna;				
		- budowa kanalizacji w msc. Łankiejmy, Sątoczek, Kraskowo w gminie Korsze;				
				W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu;		
			budowę kanalizacji deszczowej na terenach zurbanizowanych oraz doposażenie już istniejących sieci w urządzeniach podczyszczające;	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu;	samorząd powiatu i samorzady gminne, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	
		opracowanie i wdrożenie programów rekultywacji zanieczyszczonych zbiorników wodnych;				
		realizację działań wskazanych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz programie wodnośrodowiskowym kraju;				
		wyposażenie gospodarstw				
					samorządy gminne, jednostki podległe, osoby prywatne	
					samorząd powiatu i samorzady gminne, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorcy	
					samorządy gminne, jednostki	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			<p>rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe;</p> <p>ograniczenie zanieczyszczeń powodowanych przez zakłady przemysłowe (w tym działające w sektorze rolno-spożywczym) poprzez budowę przyzakładowych oczyszczalni ścieków;</p> <p>utrzymanie trwałej pokrywy roślinnej i ograniczenie zabudowy strefy brzegowej wód.</p>		<p>podległe, osoby prywatne</p> <p>samorządy gminne, jednostki podległe, przedsiębiorcy</p> <p>samorząd powiatu i samorządy gminne</p>	
VII	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	Ochrona przed hałasem i polem elektromagnetycznym	<p>opracowanie programów ochrony przed hałasem na terenach, gdzie przekracza on wartości dopuszczalne;</p> <p>ograniczenie hałasu na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej poprzez tworzenie stref wolnych od transportu, stref o uspokojonym ruchu, pasów zadrzewień oraz ekranów akustycznych;</p> <p>budowa obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących – wraz ze skutecznym zabezpieczeniem akustycznym;</p> <p>remont nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg;</p>	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	<p>samorząd powiatu i samorządy gminne</p> <p>samorządy gminne, jednostki podległe, spółdzielnie mieszkaniowe, osoby prywatne</p> <p>samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe</p> <p>samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe</p>	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródła hałasu oraz wprowadzeni zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów;		samorządy gminne	
			budowa tras rowerowych na terenach zurbanizowanych;	- budowa i modernizacja ścieżek rowerowych na terenie miasta i gminy Korsze; W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu;	samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	
			wprowadzenie ograniczeń emisji hałasu na obszarach i akwenach cennych przyrodniczo;	Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	zarządcy obszarów chronionych	
VIII	Substancje chemiczne w środowisku	Ochrona przed substancjami chemicznymi w środowisku	<p>sprawowanie nadzoru nad obrotem i stosowaniem substancji chemicznych dopuszczonych na rynek, zgodnie z zasadami Rozporządzenia REACH;</p> <p>kontynuacja programu usuwania azbestu;</p> <p>propagowanie produktów z substancjami ulegającymi biodegradacji.</p>	<p>Konkretne zadania inwestycje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.</p> <p>- kompleksowa utylizacja azbestu na terenie gminy Reszel, Korsze i Srokowo; W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu.</p>	<p>samorząd powiatu, samorządy gminne,</p> <p>samorządy gminne, jednostki podległe, spółdzielnie mieszkaniowe, osoby prywatne</p> <p>samorządy gminne, jednostki podległe</p>	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności
IX	Gospodarka odpadami	Szczegółowe informacje na temat gospodarki odpadami zawarte są w obowiązującym <i>Planie Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2016</i> oraz <i>Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2015 z perspektywą do roku 2020</i> . Zgodnie z nowelizacją ustawy o odpadach sporządzane będą jedynie wojewódzkie plany gospodarki odpadami, w których to zapisane będą cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami.				

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
X	Środowisko życia mieszkańców	Ograniczenie zagrożeń środowiskowych dla zdrowia i życia mieszkańców	zbieranie i udostępnianie informacji na temat zagrożeń dla zdrowia lokalnego społeczeństwa;	Konkretne zadania inwestycyjne będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	samorząd powiatu, samorzady gminne, jednostki podległe	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności
			wspieranie akcji edukacyjno-szkoleniowych dla pracowników administracji publicznej w zakresie zapobiegania awariom oraz skażeniom środowiska;		samorząd powiatu, samorzady gminne, jednostki podległe	
			sporządzenie/ aktualizacja powiatowego planu zarządzania ryzykiem wystąpienia awarii;		samorząd powiatu	
			doposażenie miejscowych jednostek w sprzęt do wykrywania i lokalizacji awarii, likwidacja oraz analizy tych awarii;		samorząd powiatu, samorzady gminne	
			prowadzenie rejestru eko-awarii, jako bazy danych do analiz doświadczeń z ich przebiegu.		samorząd powiatu, samorzady gminne	
XI	Rozwój i doskonalenie działań systemowych w zakresie ochrony środowiska	Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska	stosowanie systemu „zielonych zamówień” publicznych;	Konkretne zadania inwestycyjne będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	samorząd powiatu, samorzady gminne, jednostki podległe	Nieotrzymanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań, opór społeczny lokalnej ludności
			promocja tworzenia „zielonych miejsc pracy”;		samorząd powiatu, samorzady gminne, jednostki podległe	
			promocja transferu wiedzy z zakresu najnowszych technologii służących ochronie środowiska;		samorząd powiatu, samorzady gminne, jednostki podległe	
			promowanie ekologicznego stylu produkcji i konsumpcji;		samorząd powiatu, samorzady gminne, jednostki podległe	
			promowanie wśród przedsiębiorców i instytucji systemów zarządzania środowiskiem (np. EMAS, ISO 14001, świadectw CP).		samorząd powiatu, samorzady gminne, jednostki podległe	
			Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska		zapewnienie dostępu do informacji o stanie środowiska;	
		rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej dla realizacji celów programu ochrony środowiska;	samorząd powiatu, samorzady gminne, jednostki podległe			

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			wspieranie rozwoju szkolnej edukacji w zakresie ochrony przyrody i środowiska;		samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	
			rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz mediami w zakresie upowszechniania informacji o środowisku i jego ochronie;		samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe, organizacje pozarządowe	
		Uwzględnienie aspektów ochrony środowiska w dokumentach planistycznych	uwzględnianie w strategiach rozwoju, studniach i planach zagospodarowania przestrzennego wymagań w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej;		samorząd powiatu, samorządy gminne	
			wdrożenie koncepcji korytarzy ekologicznych oraz zasad ochrony krajobrazu naturalnego i kulturowego;		samorząd powiatu, samorządy gminne	
			uwzględnienie w dokumentach planistycznych wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie walorów przyrodniczych, jakości powietrza i wód oraz zagrożenia hałasem;		samorząd powiatu, samorządy gminne	
		Edukacja ekologiczna mieszkańców	podejmowanie akcji i działań na rzecz aktywnej ochrony środowiska w regionie;	-edukacja ekologiczna mieszkańców gminy Reszel i Korsze;	samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	
				-edukacja ekologiczna prowadzone przez Samorząd Powiatowy; W pozostałych gminach powiatu zadanie będą podejmowane w miarę zaistniałej potrzeby w latach obowiązywania programu;		
			prowadzenie tzw. „zielonych lekcji”	Konkretne zadania inwesty-	samorząd powiatu, samorządy gminne, jed-	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			w szkołach;	cje będą realizowane w miarę zaistniałych potrzeb w latach obowiązywania programu.	nostki podległe	
			organizowanie/ współdziałanie w konkursach, wystawach, akcjach, kampaniach i festynach na rzecz ochrony środowiska;		samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	
			szkolenia metodyczne dla nauczycieli i animatorów edukacji ekologicznej;		samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	
			promowanie ekologicznego stylu produkcji i konsumpcji;		samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	
			wspieranie działalności edukacyjnej prowadzonej przez samorządy i ich jednostki organizacyjne, ekologiczne organizacje pozarządowe, grupy obywatelskie, Lasy Państwowe itp.;		samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	
			wspieranie istniejących i tworzenie w miarę możliwości nowych ośrodków edukacji i informacji ekologicznej;		samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	
			opracowanie i realizacja w miarę możliwości lokalnych programów edukacyjnych uwzględniających specyfikę oraz tradycję kulturową lokalnego środowiska;		samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	
			rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody: ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, muzeów przyrodniczych i izb edukacyjnych;		samorząd powiatu, samorządy gminne, jednostki podległe	

2. Harmonogram realizacji zadań

2.1. Zadania programowe

Poniższa tabela zawiera zestawienie zadań programowych, których realizacja wynika z celów i kierunków działania określonych w niniejszym *Programie*.

2.2. Zadania własne powiatu i gminy z terenu powiatu

Zadania własne powiatu obejmują przedsięwzięcia finansowane w całości lub częściowo ze środków pozostających w dyspozycji samorządu powiatu. Obejmują one zarówno zadania o charakterze organizacyjno-prawnym, jak i inwestycyjnym. Zadania inwestycyjne wynikają głównie z konieczności dofinansowania własnych jednostek organizacyjnych, w celu realizacji zadań nałożonych przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska oraz dyspozycji programów wyższego szczebla. Wykaz zadań własnych powiatu przedstawiono w tabeli poniżej.

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Tabela nr 38. Harmonogram realizacji zadań własnych powiatu kętrzyńskiego i gmin z jego terenu

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Koszt realizacji	Lata realizacji	Źródła finansowania
1.	Racjonalne użytkowanie zasobów kopalni, gleb i powierzchni ziemi	Wykonanie rekultywacji nieczynnego składowiska odpadów komunalnych w m. Srokowo	Gmina Srokowo	70 000,00	Do 2020	Środki własne
		Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowościach Srokowo oraz budowa sieci w miejscowościach Siniec – Kolonia, Bojary Małe – Marszałki, Młynowo oraz Srokowie ul. Barciańska i Szkolna;		2 200 000,00	Do 2022	Fundusze unijne, środki własne
		Budowa stacji uzdatniania z ujęciem w Srokowie;		1 500 000,00	Do 2022	Fundusze unijne, środki własne
		Budowa i modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Łankiejmy i Krasowo;	Gmina Korsze	b.d.	2017-2020	Środki własne, fundusze unijne
		Budowa studni;	Gmina Korsze	b.d.	2018	Środki własne spółki Wikom Wodociągi i Oczyszczanie Miasta Sp. z o.o.
2.	Ochrona atmosfery	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne w gminie Srokowo;	Gmina Srokowo	1 000 000,00	Do 2022	Fundusze unijne, środki własne
3.	Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza	Termomodernizacja budynków;	Gmina Reszel	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja dróg na terenie gminy Reszel (wymiana nawierzchni, opracowanie dokumentacji);	Gmina Reszel	255 626,00	2015	Środki własne gminy
		Wymiana okien i remont dachu w ramach termomodernizacji Gminnego Ośrodka Kultury w Srokowie oraz Gimnazjum w Srokowie;	Gmina Srokowo	1 500 000,00	Do 2022	Fundusze unijne, środki własne
		Modernizacja kotłowni ul. Wojska Polskiego, Głitajny gmina Korsze;	KORPEC Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	5 000,00	2017-2020	Środki własne spółki KORPEC Energetyka Ciepła Sp. z o.o. unijne
		Wymiana sieci ciepłej na preizolowaną w gminie Korsze;	KORPEC Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	b.d.	2015-2018	Środki własne spółki KORPEC Energetyka Ciepła Sp. z o.o. unijne
		Termomodernizacja zespołu szkół, budynku OSP, budynku Urzędu Gminy, Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Korszach;	Gmina Korsze	b.d.	2020	Środki własne, środki unijne
		Modernizacja dróg na terenie gminy Reszel (wymiana nawierzchni);		b.d.	2015-2020	Środki własne, środki unijne, środki prywatne
		Termomodernizacja Powiatowego Centrum Edukacyjnego i Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Kętrzynie;	Starostwo Powiatowe w Kętrzynie	b.d.	Do 2020	Środki własne

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Koszt realizacji	Lata realizacji	Źródła finansowania			
		Modernizacja dróg powiatowych;	Powiat kętrzyński	b.d.	2015-2020	Środki własne, fundusze rządowe			
4.	Gospodarka wodno ściekowa	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą na w msc. Robawy gm. Reszel;	Gmina Reszel	217 437,36	2015	b.d.			
		Przebudowa kanalizacji sanitarnej Święta Lipka – Reszel z obejściem osiedla Nad Sajną w Reszlu;							
		Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich;	Gmina Srokowo	1 500 000,00	Do 2022	Fundusze unijne, środki własne			
		Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Leśny Rów, Pieczarki, Młynowo, Śówka i w Srokowie ul. Barciańska Szkolna;							
		Wymiana dmuchaw (4 szt.) w oczyszczalni ścieków w gminie Srokowo;					320 000,00	Do 2022	Fundusze unijne, środki własne
		Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich ;					b.d.	Do 2022	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji w msc. Łankiejmy, Sątoczek, Kraskowo w gminie Korsze;					9 000,00	2018-2022	Środki własne
		Modernizacja oczyszczalni w Grabnie;					b.d.	2020	Środki własne, WFOŚiGW, spółki gminne, środki unijne
Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich;	70 000,00	2017-2022	Środki własne, środki unijne						
5.	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych na terenie miasta i gminy Korsze;	Gmina Korsze	b.d.	2015	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego			
6.	Substancje chemiczne w środowisku	Kompleksowa utylizacja azbestu;	Gmina Reszel	15 000,00	2015	Środki własne gminy			
		Kompleksowa utylizacja azbestu;	Gmina Srokowo	b.d.	Do 2032	Środki własne mieszkańców			
		Kompleksowa utylizacja azbestu;	Gmina Korsze	700 000,00	2015-2022	WFOŚiGW, NFOŚiGW			
7.	Rozwój i doskonalenie działań systemowych w zakresie ochrony środowiska	Edukacja ekologiczna mieszkańców;	Gmina Reszel	b.d.	b.d.	b.d.			
		Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy Korsze;	Zespół Szkół na terenie Gminy Korsze. Miejski Ośrodek Kultury, Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna	b.d.	2016-2022	Środki własne			
		Edukacja ekologiczna prowadzona przez Samorząd Powiatowy;	Starostwo Powiatowe w Kętrzynie	b.d.	2015-2020	Środki własne, WFOŚiGW			

Zródło: na podstawie informacji przekazanych przez samorzady.

Objaśnienia: b.d. – brak danych

2.3. Zadania monitorowane

Pozostałe zadania realizowane będą przez organy administracji państwowej i samorządowej oraz przez podmioty gospodarcze. W wykazach zadań wskazano jednostki odpowiedzialne oraz podmioty uczestniczące w realizacji. Ze względu na fakt, iż finansowanie tych zadań najczęściej nie leży w kompetencjach organów administracji, określenie jednostka odpowiedzialna oznacza często spełnianie funkcji koordynatora lub inicjatora działań zmierzających do realizacji zadań. Zadania koordynowane o charakterze inwestycyjnym realizowane będą przez różne podmioty, m.in.: Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad, administrację Lasów Państwowych, Inspekcję Ochrony Środowiska, Państwową Inspekcję Pracy, Państwową Straż Pożarną. Zadania planowane do wykonania przez podmioty gospodarcze i osoby fizyczne będą realizowane przy udziale środków własnych inwestorów, wspieranych środkami funduszy celowych oraz pomocowych i strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Tabela nr 39. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania
Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2014					
1.	Doskonalenie działań systemowych	1. Uwzględnianie zasad ochrony środowiska w strategicznych programach rozwoju województwa, powiatów i gmin.	Zarząd Województwa, RDOŚ, samorządy gminne i powiatowe, Sł. Pl.	b.d.	Środki własne
		2. Rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej dla realizacji celów Programu Ochrony Środowiska.	Zarząd Województwa, Wojewoda, RDOŚ, WIOŚ, samorządy gminne i powiatowe	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE
		5. Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska: - doskonalenie systemu udostępniania społeczeństwu informacji o środowisku i jego ochronie przez organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli, a także inne podmioty powołane do wykonywania zadań publicznych dotyczących środowiska i jego ochrony, - utworzenie ogólnodostępnej, regionalnej bazy danych o przyrodzie i środowisku województwa warmińsko-mazurskiego, - wspieranie rozwoju szkolnej edukacji w zakresie ochrony przyrody i środowiska, - zapewnienie udziału pozarządowych organizacji ekologicznych w gremiach podejmujących decyzje dotyczące ochrony środowiska, - rozwój współpracy z mediami w zakresie upowszechniania	Zarząd Województwa, samorządy gminne i powiatowe RDOŚ, NGO	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE
		7. Wzrost odpowiedzialności za szkody w środowisku: - prowadzenie szkoleń na temat odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku dla pracowników administracji, sądownictwa oraz podmiotów gospodarczych, - wzmocnienie kadrowe i aparaturowe organów inspekcyjnych, pozwalające na pełną realizację zadań kontrolnych.	Zarząd Województwa, samorządy gminne i powiatowe, RDOŚ, WIOŚ, Policja, PSP, PIS	b.d.	Środki własne, ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE
		8. Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym: Przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego w województwie, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez: - uwzględnienie w studiach oraz planach zagospodarowania przestrzennego	Zarząd Województwa, samorządy gminne i powiatowe, RDOŚ, Sł. Pl	b.d.	Środki własne

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania
		wymagań ochrony środowiska, gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko (wraz z poprawą jakości tych dokumentów), = wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych oraz zasad ochrony krajobrazu naturalnego i kulturowego, = uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie walorów przyrodniczych, jakości powietrza i wód oraz zagrożenia hałasem.			
		9.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez: - podejmowanie akcji i działań na rzecz aktywnej ochrony środowiska w regionie oraz upowszechnianie informacji o jego walorach przyrodniczych i kulturowych, - prowadzenie zajęć terenowych, „zielonych lekcji”, wykładów, prelekcji, prezentacji multimedialnych, pokazów filmów dla różnych grup odbiorców, - organizowanie konkursów, wystaw, akcji, kampanii i festynów ekologicznych, - popularyzację wiedzy o środowisku i jego ochronie przez media, publikacje i Internet, - szkolenia metodyczne dla nauczycieli i animatorów edukacji ekologicznej, - propagowanie sprzyjających ochronie środowiska zachowań konsumenc-kich, - promocję proekologicznych form gospodarowania, eko- i agroturystyki, zdrowej żywności i zdrowego trybu życia.	Zarząd Województwa, samorządy gminne i powiatowe, RDOŚ, WFOŚiGW, PK, NGO, podmioty edukujące, RDLP, RZGW	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE
	9.2. Wspieranie działalności edukacyjnej prowadzonej przez samorządy i ich jednostki organizacyjne, ekologiczne organizacje pozarządowe, grupy obywatelskie, Lasy Państwowe, parki krajobrazowe.	b.d.			
	9.3. Wspieranie istniejących oraz tworzenie nowych ośrodków edukacji i informacji ekologicznej o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym, w tym tzw. „zielonych szkół”.	b.d.			
	9.4. Opracowanie i realizacja lokalnych programów edukacyjnych uwzględniających specyfikę środowiska, lokalną tożsamość i tradycję kulturową, dla różnych grup odbiorców.	b.d.			
2.	Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania	1.2. Rozwój form ochrony przyrody - utrzymanie, po uprzedniej weryfikacji aktualnego stanu, form ochrony przyrody w województwie, w tym istniejących rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura	Zarząd Województwa, RDOŚ, samorządy gminne i powiatowe, NGO, PK	b.d.	Środki własne, Budżet Państwa

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania
	zasobów naturalnych	2000, pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo krajobrazowych, ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów, - wspieranie powiększania i powoływania nowych form ochrony przyrody w uzgodnieniu z samorządami lokalnymi, w szczególności koncepcji utworzenia parków narodowych: Mazurskiego i Puszczy Rominckiej.			
		1.8. Ograniczanie negatywnego wpływu rozwoju energetyki wiatrowej na przyrodę, mieszkańców, krajobraz oraz obiekty zabytkowe poprzez wieloaspektową analizę potencjalnych oddziaływań i określanie warunków lokalizacji nowych inwestycji, w tym wskazanie w planie zagospodarowania przestrzennego województwa obszarów wyłączonych z możliwości lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej.	samorządy gminne i powiatowe, NGO, Śl. Pl.	b.d.	Środki własne
		3.2. Ochrona przed powodzią - przygotowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, która wskazywać będzie obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, dla których należy do 22 grudnia 2013 r. opracować mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego oraz ich opracowanie, - wyznaczenie obszarów zalewowych, gdzie nie zostały jeszcze wyznaczone, - przygotowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym, - utrzymanie, modernizacja, remonty i rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej: kanałów, przepustów wałowych, stacji pomp i budowli piętrzących, wałów przeciwpowodziowych i koryt cieków naturalnych, - budowa i modernizacja dróg dojazdowych do obiektów osłony przeciwpowodziowej.	starostowie powiatów, RZGW, KZGW, CZK, RZGW, ZMiUW	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE
		4. Ochrona powierzchni ziemi - rozwój systemu monitoringu gleb, - upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej oraz doskonalenie doradztwa rolniczego, - przeciwdziałanie erozji gleb poprzez wprowadzanie trwałej pokrywy roślinnej oraz stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, - zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom, - budowa urządzeń ograniczających erozję wodną, - przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne, w szczególności zapobieganie dewastacji gleb hydrogenicznych, - zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych,	OSChR, IUNG, starostowie, właściciele i użytkownicy gruntów, ODR, ARiMR, PK, NGO, jednostki certyfikujące, właściciele gospodarstw rolnych	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania
		dla przywrócenia im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej, - waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności, - promocja rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego, - stosowanie urządzeń zabezpieczających glebę przed zanieczyszczeniem, - usuwanie zanieczyszczeń gleb celem ograniczenia ich negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i środowisko.			
		5. Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi - racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych, z wykorzystaniem BAT, - uzupełnienie rozpoznania zasobów kopalin w województwie, - opracowanie dokumentacji hydrogeologicznych dla ważnych ujęć komunalnych oraz dla ujęć na obszarach podatnych na zanieczyszczenia z powierzchni terenu, - budowa i modernizacja sieci wodociągowych oraz stacji uzdatniania wody, - ograniczenie zużycia wody z ujęć podziemnych do celów przemysłowych, - eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin.	Zarząd Województwa, samorządy gminne i powiatowe, PIG Sł.Kom., Sł.Pl.	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE
		6. Ochrona klimatu - wycofywanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową, - promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu zapewnienia wzrostu udziału OZE w bilansie energii pierwotnej, - aktualizacja i realizacja wojewódzkiego programu ekoenergetycznego, - zwiększanie efektywności energetycznej gospodarki i ograniczanie zapotrzebowania na energię, - prowadzenie gospodarki leśnej w sposób zapewniający przyrost zasobności drzewostanów (kumulację dwutlenku węgla).	Zarząd Województwa, RDOŚ, samorządy gminne i powiatowe, NGO, WIOŚ, organizacje handlowe, właściciele urządzeń z substancjami niszczącymi warstwę ozonową	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE
3.	Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Poprawa jakości powietrza, 2.1. Redukcja emisji SO ₂ , NO _x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii poprzez: - likwidację lokalnych kotłowni o dużej emisji i rozbudowę sieci ciepłowniczej, - zamianę kotłowni węglowych na obiekty niskoemisyjne, - instalowanie wysokosprawnych urządzeń ciepłowniczych i budowę nowoczesnych sieci ciepłowniczych, - instalowanie i modernizacja urządzeń ochrony powietrza,	samorządy gminne i powiatowe, Sł. Kom., WIOŚ, nadzór budowlany, właściciele budynków, zakłady przemysłowe, PSE, BGK, odbiorcy energii, PGNiG	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania
		<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie kontroli prawidłowości eksploatacji urządzeń energetycznych, - rozbudowę sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej) województwa, - zmniejszanie zapotrzebowania na energię: stosowanie energooszczędnych technologii w gospodarce, dokonywanie termomodernizacji budynków, wprowadzanie nowoczesnych systemów grzewczych w domach jednorodzinnych, zmniejszanie strat energii w systemach przesyłowych (elektroenergetycznych i ciepłych). 			
		<p>2.2. Ograniczenie emisji ze środków transportu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizację taboru samochodowego, rozwój systemów komunikacji zbiorowej przyjaznych środowisku i promocję korzystania z publicznych środków transportu, - poprawę jakości dróg i organizacji ruchu kołowego. 	Zarząd Województwa, samorządy gminne i powiatowe, Sł. Kom., PKS, GDDKiA, ITD, Policja	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE
		5.3. Uwzględnianie w planowaniu przestrzennym ochrony przed hałasem, stosownie do wymogów ustawy Prawo ochrony środowiska, między innymi poprzez właściwe kształtowanie przestrzeni urbanistycznej.	samorządy gminne i powiatowe, Sł.Pl.	b.d.	Środki własne
		5.4. Opracowanie programów ochrony przed hałasem na terenach, przekraczającym wartość dopuszczalną i realizacja przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych dla zmniejszenia poziomu hałasu.	Zarząd Województwa, samorządy Elbląga i Olsztyna, samorządy powiatowe, WIOŚ, Sł. Pl.	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE
		<p>6. Ograniczanie zagrożeń ze strony substancji chemicznych w środowisku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawowanie nadzoru nad obrotem i stosowaniem substancji chemicznych dopuszczonych na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH i innym aktami normatywnymi, - nakładanie i egzekwowanie przez właściwe organy sankcji wobec posiadaczy PCB, którzy nie zapewnili usunięcia i unieszkodliwienia PCB i urządzeń, które je zawierają w obowiązującym terminie, tj. do dnia 31 grudnia 2010 r., - kontynuacja programu usuwania azbestu, - prowadzenie szkoleń dotyczących odpowiedzialnego stosowania chemikaliów, ich obrotu, postępowania z odpadami, - propagowanie produktów z substancji ulegających biodegradacji (np. torby 	PIS, PIH, WIOŚ, Zarząd Województwa, NGO, organizacje handlowe, samorządy gminne i powiatowe, Sł. Kom., podmioty edukujące, właściciele budynków, nadzór budowlany	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, fundusze UE

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania
		na			
Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w planie PM10 wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10					
4.	Poprawa jakości powietrza	Modernizacja i remonty dróg na terenie strefy warmińsko - mazurskiej, w tym szczególnie likwidacja nawierzchni nieutwardzonych, gruntowych	odpowiedni zarządcy dróg	wg indywidualnych kosztorysów	Własne samorządów, fundusze europejskie
		Rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej, w tym w pierwszym rzędzie: Budowa odcinków dróg rowerowych pozwalających na połączenie w jeden ciąg dróg już istniejących, szczególnie w centrach miast; Budowa parkingów rowerowych, szczególnie zlokalizowanych w pobliżu kluczowych celów podróży (szkoły, urzędy administracji lokalnej i państwowej, obiekty kultury), a także w pobliżu węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej; Prawidłowa organizacja ruchu na styku ruch rowerowy - ruch samochodowy, pozwalająca na bezpieczne korzystanie z roweru. Wyznaczanie pasów, kontropasów i śluz dla rowerów na jezdniach. Promocja używania rowerów.	Starosta, wójt, burmistrz	40 mln PLN/rok	Własne samorządów, zarządzający drogami, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
		Akcje edukacyjne mające na celu uświadamianie społeczeństwa w zakresie: korzyści jakie niesie dla środowiska korzystanie ze zbiorowych systemów komunikacji lub alternatywnych systemów transportu (rower, poruszanie się pieszo), szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych, korzyści płynących z podłączenia do scentralizowanych źródeł ciepła, termomodernizacji, promocji nowoczesnych niskoemisyjnych źródeł ciepła i inne, promocji OZE.	Starosta, wójt, burmistrz miasta, Marszałek Województwa Warmińsko -Mazurskiego, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne	0,8 mln PLN/rok	Własne samorządów, WFOŚiGW, NFOŚiGW, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne
		Zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miast i gmin, szczególnie poprzez: wprowadzanie nowych obszarów zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych (szczególnie przy budowie, rozbudowie lub przebudowie dróg lokalnych); nasadzenia krzewów na istniejących skwerach, zieleńcach; rewitalizację istniejącej zieleni.	Odpowiedni starosta, wójt, burmistrz, prezydent, zarządca drogi	Wg indywidualnych kosztorysów	Własne samorządów, WFOŚiGW, NFOŚiGW,
		Stosowanie odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących np. układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta, wprowadzania zieleni izolacyjnej (szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych), zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz ustalenia zakazu stosowania paliw stałych, w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), reorganizacji układu komunikacyjnego oraz wprowadzeniu stref	Rady miast	Środek o charakterze regulacyjnym	

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania
		ograniczonego ruchu samochodowego w ścisłym centrum miast, konieczności budowy ścieżek rowerowych lub ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż nowo budowanych dróg.			
		Systematyczna wymiana starych, niskosprawnych kotłów, w których spalane jest paliwo stałe (węgiel) na nowoczesne kotły wysokiej sprawności (retortowe lub gazowe) lub włączanie budynków (prywatnych, użyteczności publicznej, warsztatów, zakładów usługowych, zakładów przemysłowych) do istniejącej sieci ciepłowniczych oraz termomodernizacja budynków, w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej.	Odpowiednie podmioty i osoby fizyczne	Wg indywidualnych kosztorysów	Własne podmiotów zainteresowanych, własne samorządów, WFOŚiGW, NFOŚiGW, BOŚ
		Podłączenie do sieci ciepłowniczej zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych oraz spółek miejskich (likwidacja ogrzewania węglowego)	Odpowiednie podmioty	Wg indywidualnych kosztorysów	Własne podmiotów, WFOŚiGW, NFOŚiGW, samorząd lokalny w przypadku spółek miejskich
		Rozbudowa i modernizacja centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą	Odpowiednie podmioty	Wg indywidualnych kosztorysów	Własne podmiotów, WFOŚiGW, NFOŚiGW, samorząd lokalny w przypadku spółek miejskich
Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN i LN					
5.	Ochrona przed hałasem	Uwzględnianie zasad kształtowania przestrzeni w otoczeniu źródeł hałasu dla nowotworzonych planów zagospodarowania przestrzennego.	Organ właściwy do uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Finansowanie w ramach zadań własnych	-
Plan gospodarki odpadami dla województwa dla województwa warmińsko – mazurskiego 2011-2016					
6.	Gospodarka odpadami	Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Starostowie, WIOŚ, Marszałek Województwa	-	W ramach działalności własnej
		Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z przepisami ochrony środowiska i WPGO	Gminy, związki międzygminne	-	W ramach działalności własnej
		Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych	Wójtowie, Burmistrzowie, Prezydenci Miast	-	W ramach działalności

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania
					własnej
		Sporządzanie i przedkładanie marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Wójtowie, Burmistrzowie, Prezydenci Miast	-	W ramach działalności własnej
		Obejmowanie wszystkich właścicieli nieruchomości zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi	Gminy, związki międzygminne	-	W ramach działalności własnej
		Nadzór i kontrola prawidłowej realizacji zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, w tym nadzór nad prawidłowym gospodarowaniem odpadami komunalnymi	Gminy	-	W ramach działalności własnej
		Osiągnięcie do dnia 31 grudnia 2020 r. odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu: 1) 50% odebranych z terenu gminy odpadów komunalnych poprzez przygotowanie do ponownego użycia i recykling co najmniej następujących frakcji: papieru, metalu, tworzywa sztucznego i szkła; 2) 70% innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych poprzez przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku.	Gminy, związki międzygminne, przedsiębiorcy	-	przedsiębiorcy Fundusze UE, fundusze ochrony środowiska, środki własne
		Aktualizacja regulaminów utrzymania porządku i czystości. W terminie 6 miesięcy od dnia uchwalenia przez sejmik województwa WPGO)	Gminy, związki międzygminne	-	W ramach działalności własnej
		Prowadzenie działań edukacyjnoinformacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	Administracja publiczna przy współpracy z Organizacjami Odzysku i organizacjami ekologicznymi oraz mediami, uczelnie, szkoły, związki międzygminne	-	Fundusze UE, fundusze ochrony środowiska, środki własne
		Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	-	Fundusze ochrony środowiska, środki własne
		Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów tzw. dzikich wysypisk	Gminy	-	Fundusze ochrony środowiska, środki własne
		Wspieranie działań informacyjnoedukacyjnych w zakresie wpływu odpadów na zdrowie ludzi i środowisko	Administracja publicznej przy współpracy z przemysłem, związki międzygminne	-	Fundusze ochrony środowiska,

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania
					środki własne
		Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT)	Marszałek województwa, Starostowie	-	W ramach działalności własnej
		Kontrole prac związanych z usuwaniem azbestu oraz kontrole budynków	Służby powiatowe, Nadzór budowlany	-	W ramach działalności własnej
		W przypadku identyfikacji mogilników z odpadami niebezpiecznymi – bieżąca ich likwidacja	Przedsiębiorcy, Gminy, Starostwa, Marszałek województwa, właściciele gruntu	-	Fundusze ochrony środowiska, środki własne
Program rozwoju OZE województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2013-2020					
7.	Energia odnawialna	Produkcja energii ogółem z OZE na poziomie 14 000 TJ, tj. około 18,4% przewidywanego zużycia energii w regionie;	jst, jednostki podległe, osoby prywatne, przedsiębiorstwa,	-	Środki własne samorządów, przedsiębiorstw, podmiotów prywatnych, fundusze unijne, WFOŚiGW, NFOŚiGW
		Produkcja energii elektrycznej na poziomie 1 700 GWh tj. około 49 % zużycia energii elektrycznej w województwie;		-	
		Redukcja emisji CO ₂ z tytułu produkcji energii elektrycznej z OZE o 1 530 tyś. ton, przy założeniu, że 1 kWh energii elektrycznej wyprodukowanej z OZE redukuje emisję o 0,9 kg CO ₂ ;		-	
		Obniżenie wskaźnika zużycia energii na 1 mln PKB w regionie z poziomu 1,94 TJ/mln PKB do poziomu 1,67TJ/mln PKB w roku 2020		-	

2.4. Możliwości finansowania zadań inwestycyjnych planowanych na lata 2014-2021

Uruchomienie inwestycji związanych z ochroną środowiska wymaga ich zewnętrznego finansowania. Istnieją możliwości ubiegania się o środki zewnętrzne z następujących instytucji.

2.4.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

I. OCHRONA WOD I GOSPODARKA WODNA:

- 1) Wspieranie zadań uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub określone programem kryteria;
- 2) Poprawa dostępności mieszkańców regionu do wody pitnej – rozpatrywana łącznie z rozwiązaniem gospodarki wodno – ściekowej na danym obszarze;
- 3) Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach programów realizowanych przez gminy;
- 4) Realizacja projektów związanych z wdrożeniem Programu ochrony jezior Polski Północnej.

II. OCHRONA POWIETRZA:

- 1) Wspieranie budowy instalacji wykorzystujących OZE;
- 2) Wspieranie projektów z zakresu efektywności energetycznej;
- 3) Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej gospodarki i zrównoważonego rozwoju

III. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI;

- 1) Wspieranie zadań z zakresu racjonalnej gospodarki odpadami, realizowanych zgodnie z WPGO;
- 2) Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych;
- 3) Rekultywacja zamkniętych składowisk i wysypisk odpadów oraz terenów zdegradowanych;
- 4) Zagospodarowanie osadów ściekowych;
- 5) Wspieranie działań zabezpieczających proces recyklingu pojazdów;
- 6) Energetyczne wykorzystanie odpadów.

IV. OCHRONA PRZYRODY:

- 1) Ochrona bioróżnorodności na obszarach prawnie chronionych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000;
- 2) Ochrona obszarów wodno – błotnych;
- 3) Ochrona zagrożonych gatunków flory i fauny;

- 4) Wspieranie funkcjonowania ośrodka rehabilitacji zwierząt;
- 5) Wspieranie organów ochrony przyrody w zakresie zarządzania obszarami prawnie chronionymi.

V. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU:

- 1) Profilaktyka przeciwpowodziowa;
- 2) Działania w sektorze gospodarki wodnej mającej na celu dostosowanie do zmian klimatu w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody;
- 3) Podniesienie potencjału służb ratowniczych;
- 4) Zapobieganie poważnym awariom, w tym współfinansowanie usuwania skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii;
- 5) Wspieranie rozbudowy i funkcjonowania systemu opłat za korzystanie ze środowiska.

VI. EDUKACJA EKOLOGICZNA, MONITORING I BADANIA NAUKOWE:

- 1) Wspieranie państwowego monitoringu środowiska na poziomie regionalnym;
- 2) Dofinansowanie funkcjonowania Centrów Edukacji Ekologicznej;
- 3) Realizacja programów edukacji ekologicznej, m.in. poprzez akcje prasowe i medialne;
- 4) Dofinansowanie organizacji konferencji, seminariów, wyjazdów studyjnych istotnych dla spraw ochrony środowiska;
- 5) Wspieranie działań parków krajobrazowych i leśnych kompleksów promocyjnych;
- 6) Dofinansowanie działalności wydawniczej i promocyjnej o tematyce ekologicznej;
- 7) Wspieranie projektów badawczych dotyczących ochrony środowiska w województwie warmińsko – mazurskim.

VII. INNOWACYJNOŚĆ;

- 1) Wspieranie Projektów wdrażających rozwiązania nowatorskie w zakresie ochrony środowiska.

2.4.2. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.

Dofinansowaniem będą przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie emisji związane z podnoszeniem efektywności energetycznej oraz wykorzystaniu układów wysokosprawnej kogeneracji i odnawialnych źródeł energii w szczególności:

- ✓ likwidacja lokalnych źródeł ciepła, tj.: indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych i połączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej lub ich zastąpienie przez źródło o wyższej niż dotych-

czas sprawności wytwarzania ciepła spełniające wymagania emisyjne określone przez właściwy organ. W przypadku likwidacji palenisk indywidualnych zakres przedsięwzięcia może m.in. obejmować wykonanie wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u. lub instalacji gazowej;

- ✓ rozbudowa sieci ciepłowniczej w celu podłączenia istniejących obiektów do centralnego źródła ciepła wraz z połączeniem obiektów do sieci;
- ✓ zastosowanie kolektorów słonecznych celem obniżania emisji w lokalnych źródłach ciepła opalanych paliwem stałym;
- ✓ termomodernizacja budynków wielorodzinnych zgodnie z zakresem wynikającym z wykonanego audytu energetycznego, wyłącznie jako element towarzyszący przebudowie lub likwidacji lokalnego źródła ciepła opalanego paliwem stałym.

2.4.3. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

BOCIAN – Rozproszone, odnawialne źródła energii

Celem programu jest ograniczanie lub uniknięcie emisji CO₂ poprzez zwiększenie produkcji energii

z instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii tj.:

- ✓ elektrowni wiatrowych o mocy do 3 MWe;
- ✓ systemy fotowoltaiczne o mocy od 200 kWp do 1 MWp;
- ✓ pozyskiwanie energii z wód geotermalnych moc do 5 MWt do 20 MWt;
- ✓ małe elektrownie wodne o mocy do 5 MW;
- ✓ źródła ciepła opalane biomasą o mocy do 20 MWt;
- ✓ biogazownie rozumiane jako obiekty wytwarzania energii elektrycznej lub ciepłej z wykorzystaniem biogazu rolniczego o mocy od 300 kWe do 2 MWe;
- ✓ instalacje wytwarzania biogazu rolniczego celem wprowadzenia go do sieci gazowej dystrybucyjnej i bezpośredniej;
- ✓ wytwarzanie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji na biomasę o mocy do 5 MWe.

2.4.4. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie:

PROSUMENT

Linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii. Celem programu jest osiągnięcie efektu ekologicznego polegającego na ograniczeniu lub uniknięciu emisji CO₂ w wyniku zwiększania produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez zakup i montaż małych lub mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii.

Rodzaje przedsięwzięć:

- ✓ źródła ciepła opalane biomasą, pompy ciepła oraz kolektory słoneczne o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt;

- ✓ systemy fotowoltaiczne, małe elektrownie wiatrowe, mikrobiogazownie oraz mikrogeneracja o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kWe.

2.4.5. POIS (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020) – projekt

Przedsięwzięcia w ramach osi priorytetowej:

I Promocja Odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej, przewiduje się wsparcie

w szczególności na budowę:

- ✓ farm wiatrowych,
- ✓ instalacji na biomasę,
- ✓ instalacji na biogaz,
- ✓ sieci przesyłowych i dystrybucyjnych umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego,
- ✓ ociepleniem obiektów, wymianą okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetleń energooszczędnych,
- ✓ budowę i przebudowę systemów grzewczych, systemów wentylacji i klimatyzację,
- ✓ wymianę źródeł ciepła;

II Ochrona środowisk, w tym adaptacja do zmian klimatu, przewiduje się wsparcie następujących obszarów:

- ✓ działania dotyczące zabezpieczenia obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami,
- ✓ rozwój systemu wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń oraz wsparcie systemów ratownictwa chemiczno-ekologicznego i służb ratowniczych na wypadek wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii,
- ✓ projekty z zakresu małej retencji realizowane na obszarze więcej niż jednego województwa,
- ✓ wsparcie projektów nakierowanych na poprawę bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałaniu suszy,
- ✓ instalacje do termicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz frakcji palnej z odpadów komunalnych z odzyskiem energii wraz z infrastrukturą powiązaną w celu zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi,
- ✓ realizacja gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi, przez przedsiębiorców,

- ✓ kompleksowej gospodarki wodno – ściekowej w aglomeracjach co najmniej 10 000 RLM (systemy odbioru ścieków komunalnych, zaopatrzenia w wodę, przetwarzanie osadów ściekowych),
- ✓ racjonalizacji gospodarowania wodą w procesach produkcji oraz poprawa procesu oczyszczania ścieków,
- ✓ utrzymanie lub zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu, w tym rozwoju zielonej infrastruktury,
- ✓ prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów,
- ✓ wsparcie dla zanieczyszczonych/ zdegradowanych terenów.

2.4.6. Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020

W ramach osi priorytetowej 2.5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów, realizowane będą następujące inwestycje:

Działanie 5.1. Gospodarka odpadami (Priorytet inwestycyjny 6.1.):

- ✓ kompleksowe projekty skierowane na poprawę gospodarki odpadami przez zapobieganie powstawaniu odpadów, promowanie ponownego użycia, wdrożenia technologii odzysku w tym recyklingu i ostatecznego unieszkodliwiania odpadów;
- ✓ kompleksowa poprawa gospodarki odpadami niebezpiecznymi;
- ✓ tworzenie przez gminy Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz Punktów Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów.

Działanie 5.2. Gospodarka wodna (Priorytet inwestycyjny 6.2.):

- ✓ kompleksowe wsparcie gospodarki wodno – ściekowej, z uwzględnieniem inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodociągowymi, w tym wyposażenie aglomeracji w odpowiednie systemy odbioru ścieków komunalnych, budowę oczyszczalni ścieków bądź poprawa parametrów jeź istniejących oczyszczalni, wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi;
- ✓ kompleksowe wsparcie budowy systemów indywidualnych oczyszczalni ścieków na terenach zabudowy rozproszonej (budowa przydomowych lub przyzakładowych oczyszczalni ścieków-na obszarach gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie lub technicznie nieuzasadniona);
- ✓ budowa i modernizacja linii wodociągowych (systemy zaopatrzenia w wodę, ujęcia i stacje uzdatniania wody);

- ✓ zakup urządzeń i aparatów, zakup i remont urządzeń służących gromadzeniu, odprowadzeniu, uzdatnianiu i przesyłowi wody, wdrożenie nowych technologii służących oszczędzaniu wody i odnowie wody.

Działanie 5.4 Racjonalne wykorzystanie zasobów (Priorytet inwestycyjny 6.4):

- ✓ podniesienie standardu bazy technicznej i wyposażenia parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarze Natura 2000);
- ✓ inwestowanie w niezbędną infrastrukturę związaną z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych);
- ✓ tworzenie miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich
w oparciu o gatunki rodzime, np. banki genetyczne, rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich, ogrody botaniczne, eko-parki;
- ✓ projekty dotyczące działalności wykorzystującej lokalne zasoby przyrodnicze wraz z promocją, np. zagospodarowane na cele turystyczne;
- ✓ rozwój publicznie dostępnej podstawowej infrastruktury uzdrowiskowej;
- ✓ edukacja ekologiczna w celu zwiększenia świadomości w zakresie potrzeb i właściwych metod ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu wraz z adaptacją pomieszczeń na ten cel.

Działanie 5.5. Zapobieganie i zarządzanie ryzykiem (Priorytet inwestycyjny 5.2.):

- ✓ rozwój infrastruktury, w tym budowa lub remont urządzeń służących retencjonowaniu wód (jazów, zastawek, zbiorników i stopni wodnych);
- ✓ wsparcie na rzecz bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie suszy poprzez naturalną retencję wód i terenów zalewowych, zalesienia dla zwiększenia retencji gruntowej;
- ✓ rozwój systemów zintegrowanego monitoringu i ostrzegania, prognozowania zagrożeń i reagowania w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii;
- ✓ wyposażenie i wzmocnienie służb ratowniczych.

7. Monitoring Programu

Informacja o stanie środowiska jest niezbędna do ustanawiania priorytetów ochrony środowiska, do monitorowania, egzekwowania i przestrzegania przepisów ochrony środowiska, do integrowania polityki. Powinna służyć zarówno podejmującym decyzje, jak i społeczeństwu, sektorowi prywatnemu, pozarządowym organizacjom ekologicznym i wszystkim zainteresowanym grupom.

Monitoring - system kontroli stanu środowiska – jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe

i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza on informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Monitoring polityki ochrony środowiska oznacza, że wdrażanie *Programu* będzie podlegało regularnej ocenie. Monitoring ten będzie obejmował: określenie stopnia wykonania działań, określenie stopnia realizacji przyjętych celów, ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem oraz analizę przyczyn tych rozbieżności.

Zarząd Powiatu Kętrzyńskiego co dwa lata będzie ocenił stopień wdrożenia *Programu*, w tym przygotowywany będzie raport z jego wykonania. Wyniki dwuletniej oceny będą stanowiły podstawę do aktualizacji listy przedsięwzięć przyjętych w opracowaniu. Dodatkowo w cyklach czteroletnich zostanie poddany ocenie stopień realizacji celów ekologicznych i kierunków działań.

Dla prawidłowej oceny realizacji *Programu* należy przyjąć system mierników jego efektywności, które można podzielić na trzy zasadnicze grupy: mierniki ekonomiczne (związane z procesem finansowania inwestycji i ochrony środowiska, są to np.: koszty uzyskania efektu ekologicznego), mierniki ekologiczne (określają stan środowiska, stopień zmian w nim zachodzących, skutki zdrowotne dla mieszkańców danego obszaru, w tym np.: jakość wód powierzchniowych i podziemnych, emisje zanieczyszczeń, emisje hałasu, ilość wytworzonych odpadów, długość sieci wodno-kanalizacyjnej), społeczne (są miernikami świadomości społecznej, określanej między innymi poprzez: udział społeczeństwa

w działaniach związanych z ochroną środowiska, formy edukacji ekologicznej - akcje, kampanie, uczestnictwo mediów lokalnych itp.).

Wskaźniki monitorowania *Programu* zaproponowano wzorując się na wskaźnikach określonych na poziomie wojewódzkim.

Tabela nr 39. Wskaźniki monitorowania Programu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa 2014/2013*	Wartość docelowa/ komentarz
Obszar Interwencji: Racjonalne gospodarowanie zasobami wód powierzchniowych i podziemnych				
1.	Ilość zlikwidowanych ujęć wody	szt.	0	Docelowo planowana jest likwidacja wszystkich nieczynnych ujęć wody.
Obszar Interwencji: Racjonalne użytkowanie zasobów, gleb i powierzchni ziemi				
2.	Ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk odpadów	szt.	6*	Docelowo ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk uzależniona będzie od ich powstawania, szacuje się, że w związku z nowym systemem gospodarki odpadami problem taki w przyszłości nie będzie miał miejsca.
3.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	726,9	Docelowo spodziewany jest wzrost długości sieci wodociągowej szczególnie na terenach wiejskich. Na chwilę obecną trudno jest sprecyzować jaką będzie ona miała długość na koniec obowiązywania programu.
4.	Stopień zwodociągowania powiatu	%	92*	Spodziewany jest wzrost stopnia zwodociągowania, na skutek realizacji przedsięwzięć ujętych w programie. Na chwilę obecną trudno jest sprecyzować jaką będzie on miał wartość na koniec ob-

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa 2014/2013*	Wartość docelowa/ komentarz
				owiazywania programu. Docelowo 100%
5.	Zużycie wody: - na jednego mieszkańca - na jednego korzystającego	m3	35,4 36,8*	W przypadku obu wskaźników spodziewany jest spadem zużycia wody. Na chwilę obecną trudno jest sprecyzować jaką będzie on miał wartość na koniec obowiązywania programu.
Obszar Interwencji: Ochrona Atmosfery				
6.	Sprzedaż energii ciepłej ogółem w ciągu roku	GJ	244898,00	Spodziewana jest sprzedaż energii na podobnym poziomie. Zakłada się że energia ciepła wytwarzana będzie też przy użyciu instalacji oze.
7.	Opracowane na terenie powiatu projekty założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe i plany gospodarki niskoemisyjnej	szt.	3 3	6 6
Obszary Interwencji: Zachowanie i ochrona dóbr przyrodniczych i krajobrazowych				
8.	Obszary prawnie chronione ogółem	ha	26456,4	Spodziewany jest utrzymanie powierzchni obszarów chronionych na takim samym poziomie.
9.	Pomniki przyrody (wg RDOŚ w Olsztynie)	szt.	127	Spodziewany jest utrzymanie ilości pomników przyrody na takim samym poziomie, ewentualnie wzrost.
10.	Ilość i powierzchnia ogółem: - parków spacerowo – wypoczynkowych - zieleńców - zieleń uliczna - tereny zieleni osiedlowej - żywopłoty	szt. ha szt ha ha m	4 24 47 25,6 13,00 48,05 5838	Spodziewane jest utrzymanie ilości i powierzchni zielonych na podobnym poziomie.
11.	Lesistość	%	16,9	Spodziewane jest utrzymanie lesistości na podobnym poziomie, a w miarę możliwości jej zwiększenie.
12.	Zalesienia	ha	1,04*	Spodziewane jest zalesianie terenów w ilości i miejscach zgodne z planem zwiększania lesistości.
13.	Pozyskanie drewna ogółem	m3	1010	Spodziewana jest kontrola nad wycinką drzewostanu zarówno państwowego jak i prywatnego.
14.	Lasy gminne	ha	75,80	Spodziewane jest utrzymanie terenów leśnych po podobnym poziomie, a w miarę możliwości ich zwiększenie.
Obszar Interwencji: Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza				
15.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem	t/r.	51	Spodziewany jest spadek ilości zanieczyszczeń zarówno gazowych jak i pyłowych w związku z realizacją inwestycji w oze. Na chwilę obecną trudno jednak sprecyzować jakie przyjmą one wartości.
16.	Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem	t/r.	28508	
17.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji	t/r.	312	Spodziewany jest wzrost zatrzymania zanieczyszczeń pyłowych w urządzeniach, z uwagi na zastosowanie coraz to nowszych i skuteczniejszych urządzeń do redukcji zanieczyszczeń.
18.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji	%	86,0	
19.	Ilość punktów na terenie powiatu gdzie zostały przekroczone normy jakości powietrza	szt.	0	Utrzymanie trendu zerowego
20.	Ilość instalacji wytwarzających energię z OZE	szt.	9	Zwiększenie ilości instalacji z wykorzystaniem oze. Na chwilę obecną trudno jednak określić ich ilość i rodzaj.
21.	% ograniczenia emisji CO ²	%	b.d.	Spodziewana jest redukcja zanieczyszczeń dwutlenku węgla na skutek podjęcia szeregu inwestycji związanych z wprowadzeniem planów gospodarki niskoemisyjnej i założeń do planów zaopatrzenia w ciepło.. oraz inwestycji przeprowadzonych w ramach poś.
Obszar Interwencji: Gospodarka wodno – ściekowa				
22.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	319,2	Docelowo spodziewany jest wzrost długości sieci

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa 2014/2013*	Wartość docelowa/ komentarz
				kanalizacyjnej szczególnie na terenach wiejskich. Na chwilę obecną trudno jest sprecyzować jaką będzie ona miała długość na koniec obowiązywania programu.
23.	Stopień skanalizowania powiatu	%	68,0	Spodziewany wzrost stopnia skanalizowania, na skutek realizacji przedsięwzięć ujętych w programie. Na chwilę obecną trudno jest sprecyzować jaką będzie on miał wartość na koniec obowiązywania programu. Docelowo 100%
24.	Procent ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	78,73	Spodziewane jest wzrost stopnia korzystających z oczyszczalni w powiecie.
25.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ogółem	os.	51208	Spodziewany jest wzrost ilości osób korzystających z oczyszczalni ścieków. Na chwilę obecną trudno jedna określić o ile. Docelowo 100%
26.	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	281*	Spodziewany jest wzrost rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków szczególnie na obszarach gdzie techniczne i ekonomicznie nieopłacalne jest podłączenie do sieci kanalizacyjnej.
27.	Ilość zbiorników bezodpływowych (np. szamb)	szt.	1100*	Spodziewany jest spadek ilości zbiorników bezodpływowych na rzecz wzrostu przydomowych oczyszczalni ścieków lub koniacji sanitarnej.
Obszar Interwencji: Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne				
28.	Drogi o nawierzchni twardej ulepszonej: - gminne - powiatowe	km km	61,1* 326,0*	Spodziewany jest wzrost dróg o nawierzchni twardej ulepszonej, z uwagi na liczne inwestycje w zakresie poprawy ich nawierzchni w powiecie. Na chwilę obecną trudno jednak określić ile kilometrów dróg zostanie zmodernizowanych do końca obowiązywania programu. Docelowo 100%
29.	Drogi o nawierzchni twardej na 100 km ²	km	41,5*	Zakłada się wzrost długości sieci ścieżek rowerowych. Na chwilę obecną nie można jednak przewidzieć o ile kilometrów.
30.	Długość ścieżek rowerowych	km	5,7*	Spodziewany jest wzrost stopnia gazyfikacji powiatu na skutek realizacji zaplanowanych działań. Na chwilę obecną nie można jednak określić o ile dokładnie. Docelowo 100%
31.	Stopień gazyfikacji powiatu	%	48,8*	
Obszar Interwencji: Substancje chemiczne w środowisku				
32.	Masa usuniętych odpadów zawierających azbest	kg	238973,00	Spodziewany jest wzrost ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest. Docelowo 100% wyrobów zostanie usuniętych
33.	Liczba gmin powiatu, które usuwały wyroby zawierające azbest w danym roku	szt.	6	Spodziewane jest że wszystkie gminy z terenu powiatu dalej kontynuować będą usuwanie azbestu w latach objętych programem.
Obszar Interwencji : Racjonalna gospodarka odpadami przyjazna środowisku. Wskaźniki w tym zakresie zostały ujęte w Planie Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2011-2016				
Obszary Interwencji: Środowisko życia mieszkańców				
34.	Liczba jednostek Straży Pożarnej wyposażona w sprzęt ratowniczo-gaśniczy	szt.	3	Spodziewane jest dalsze wyposażanie jednostek osp w sprzęt w miarę zaistniałej potrzeby.
Obszary Interwencji: Rozwój i doskonalenie działań systemowych w zakresie ochrony środowiska				
35.	Liczba umów dotacji i pożyczek zawartych przez powiat oraz gminy powiatu z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie na działania związane z edukacją ekologiczną	szt.	11	Spodziewane jest dalsze prowadzenie akcji w zakresie edukacji ekologicznej na terenie powiatu. Na chwilę obecną trudno jest jednak przewidzieć ich ilość.

* - stan na koniec 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych na potrzeby niniejszego opracowania.

VI. ELEMENTY STRATEGII PROMOCJI POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO NA LATA 2016-2020

Strategia promocji jest jednym z narzędzi strategii rozwoju, które umożliwia wykreowanie pozytywnego wizerunku powiatu w dwóch zasadniczych kierunkach:

- Na zewnątrz w celu spowodowania napływu kapitału, inwestycji, turystów i mieszkańców
- Do wewnątrz w celu integracji społeczności lokalnej oraz włączenia jej do realizacji strategii rozwoju powiatu

Opracowana strategia powinna być również postrzegana jako kierunkowa pozycja działań, a także źródło inspiracji i pomysłów, które będą stanowiły realną szansę na wypromowanie powiatu. Tworząc strategię promocji Powiatu Kętrzyńskiego zwróciliśmy uwagę na to jakie działania związane z promocją zostały podjęte w przeszłości. Istotnym było także abyśmy rozpoznali zasoby powiatu, jego strukturę organizacyjną oraz plany inwestycyjne.

Strategia promocji musi być spójna i zawierać działania, które pomogą przy wdrożeniu celów strategicznych. Dlatego przy tak wielu propozycjach jakie zostaną przedstawione pojawia się pytania o ich skuteczność. Otóż jest ona uzależniona od aktywności podmiotów realizujących działania promocyjne oraz określonych celów. Dlatego min. współpraca Starostwa Powiatowego w Kętrzynie z samorządami wchodzącymi w skład powiatu jest niezwykle istotna.

1. Metodologia prac.

Dokument „Strategia Promocji Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2018” został przygotowany przez Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych, Współpracy i Promocji Powiatu Kętrzyńskiego. Prace nad strategią zostały poprzedzone diagnozą opartą na materiałach źródłowych i danych statystycznych, informacjach uzyskanych od jednostek samorządu terytorialnego Powiatu Kętrzyńskiego oraz badaniach własnych. Te wszystkie działania pozwoliły na całościowe spojrzenie na powiat i ocenienie jego konkurencyjności w stosunku do innych powiatów, a w szczególności tych które znajdują się w najbliższym sąsiedztwie. Najbardziej efektywne metody promocji oraz ocenę stanu faktycznego omówiona podczas spotkania powiatowego zespołu ds. strategii powiatu kętrzyńskiego na lata 2016-2018.

2. Analiza działań promocyjnych podejmowanych przez Powiat Kętrzyński do 31.12.2015 r.

Analizę dotychczasowej polityki promocyjnej powiatu oparto przede wszystkim na przeanalizowaniu działań promocyjnych w poprzednich latach. Istotnym było także aby w kontekście wcześniejszych działań promocyjnych zwrócić uwagę na strukturę organizacyjną starostwa która odpowiadała za promocje oraz ogólne możliwości finansowe powiatu.

Została przeprowadzona dogłębna analiza tego, w jakim zakresie wykorzystywano wizerunek powiatu poprzez:

- prowadzenie strony WWW,
- prowadzenie Działalności wydawniczej,
- tworzenie materiałów reklamowych i gadżetów,
- prowadzenie kont powiatu na portalach społecznościowych
- organizację imprez okolicznościowych np: dożynki, święto ludowe

- współpracy z innymi samorządami

Jak wynika z analizy dotychczasowa polityka promocyjna powiatu opierała się na podstawowych działaniach takich jak organizowanie okolicznościowych imprez, tworzenie materiałów promocyjnych czy prowadzenie strony WWW która swoim wyglądem oraz formą znacznie odstawała od obecnych trendów.

Każda przygotowywana strategia powinna opierać się na analizie działań dotychczasowych. Rozpocząć należy od historii funkcjonowania komórki zajmującej się promocją powiatu. Regulamin organizacyjny Starostwa Powiatowego w Kętrzynie przyjęty uchwałą Rady Powiatu w Kętrzynie 24 marca 2004 r. tworzy Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich, w ramach którego działa Biuro Rozwoju i Promocji. 29 marca 2007 r. Rada Powiatu wyodrębnia Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu, który zostaje zlikwidowany 22 czerwca 2011 r., a jego zadania przypisane zostają Wydziałowi Organizacyjnemu i Spraw Obywatelskich. 6 maja 2015 r. powstaje Samodzielne Stanowisko ds. Współpracy i Promocji Powiatu, które we wrześniu, wraz ze stanowiskiem ds. pozyskiwania środków zewnętrznych tworzą Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych, Współpracy i Promocji. Obecnie w Wydziale na stanowiskach urzędniczych zatrudnione są trzy osoby.

Sport i kultura zawsze pełniły ważną rolę w promocji powiatu. Działania związane ze sportem prowadzone były odpowiednią komórkę w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie, zadania z zakresu kultury wykonywała jednostka oświatowa – Ognisko Pracy Pozaszkolnej Baszta, przekształcona z dniem 1 lipca 2013 r. w Młodzieżowy Dom Kultury w Kętrzynie.

2.1. Sytuacja do 31.12.2015 r.

Wprowadzenie rekomendowanych działań związanych z promocją Powiatu powinno być poprzedzone analizą sytuacji bieżącej. Przed rozpoczęciem prac nad strategią promocji w Powiecie Kętrzyńskim podejmowane były następujące działania promocyjne:

1. Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych:
  - a) *Międzynarodowa Akcja Ekologiczna Dni Ziemi* – dwudniowe wydarzenie organizowane we współpracy z Prawdńskim Okręgiem Miejskim. Skupia się ono na działaniach ekologicznych młodzieży-sadzenie drzewek, porządkowanie zielników, kwietników. Młodzież poznaje również kulturę partnera.
  - b) *Festiwal Ekologiczny Czysty Powiat* – duże międzynarodowe spotkanie dzieci i młodzieży ze szkół zarówno Powiatu Kętrzyńskiego, jak i partnerów. Nauka ekologii poprzez świetną zabawę i rywalizację.
  - c) *Międzynarodowy Plener Malarski* – kilkudniowe spotkanie malarzy z Polski i zagranicy zakończone wystawą wszystkich prac Ułatwia zapoznanie się z historią, kulturą i naturą Powiatu Kętrzyńskiego. Obrazy, które powstają podczas pleneru są materiałem pamiątkowo-promocyjnym Powiatu.
  - d) *Międzynarodowa Wymiana Młodzieży Kętrzyn-Kaliningrad* - wydarzenie odbywające się w ramach współpracy z Miejskim Okręgiem Miasta Kaliningrad. Grupy młodzieży z obu krajów spędzają u siebie po około tygodnia czasu. W międzyczasie poznają historię, kulturę i naturę strony partnerskiej.
  - e) *Festiwal Kultury Ludowej i Międzynarodowe Spotkania Partnerów Powiatu Kętrzyńskiego* – najważniejsze wydarzenie kulturalne organizowane przez Powiat

Kętrzyński. Możliwość prezentacji dorobku kulturowego zarówno Powiatu Kętrzyńskiego, jak i partnerów krajowych i zagranicznych. Podczas wydarzenia spotykają się wszyscy partnerzy powiatu – delegacje oficjalne i zespoły pieśni i tańca.

- f) *Dożynki Powiatowe* – rokrocznie organizowane święto plonów to dzielenie się chlebem, odznaczenia dla rolników, konkursy na wieńce dożynkowe i stanowiska promocyjne, zabawy integracyjne dla mieszkańców gmin. W obchodach święta plonów również biorą udział Partnerzy Powiatu.
2. Organizacja wydarzeń sportowych:
- a) *Międzynarodowy Rajd Rowerowy o puchar Konsula Rzeczypospolitej Polskiej w Kaliningradzie* – rokrocznie organizowany wyścig kolarski, który odbywa się w dwóch etapach – po polskiej i rosyjskiej stronie granicy państw. Udział w nim biorą młodzież oraz przedstawiciele władz z Prawdńskiego Okręgu Miejskiego, Miejskiego Okręgu Miasta Kaliningrad, Powiatu Kętrzyńskiego oraz pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- b) *zawody pływackie* dla szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych – cykliczne zawody przeprowadzane w trzech kategoriach wiekowych przeprowadzane na obiekcie należącym do
- c) współorganizacja Memoriału im. Lecha Skolimowskiego,
- d) w ramach eliminacji Szkolnego Związku Sportowego na szczeblu powiatowym, rejonowym oraz regionów organizowane są:
- zawody piłkarskie,
  - mini piłka siatkowa,
  - piłka siatkowa,
  - piłka ręczna,
  - czwórbój, trójbój lekkoatletyczny,
  - piłka koszykowa,
  - turniej w tenisa stołowego,
3. Podejmowane akcje promocyjne:
- a) wprowadzenie Karty Seniora 60+ Powiatu Kętrzyńskiego wrzesień/październik 2015 r.,
- b) uruchomienie i bieżące prowadzenie serwisów społecznościowych – czerwiec/lipiec 2015 r.,
- c) współpraca z mediami, organizacja konferencji prasowych – początek 2015 r.,
- d) obejmowanie patronatem Starosty obcych wydarzeń,
- e) finansowe wspieranie organizacji wydarzeń zewnętrznych,
- f) fundowanie pucharów podczas zewnętrznych zawodów sportowych,
- g) wspieranie mieszkańców Powiatu podczas udziału w zawodach o wysokim szczeblu.
4. Materiały promocyjne Powiatu Kętrzyńskiego:
- a) materiały drukowane:
- Album Powiat Kętrzyński w starych Pocztochkach – 2008 r., reedycja 2016 r.,

- Folder „Powiat Kętrzyński” – 2009 r.,
  - Album „Ziemia Kętrzyńska” – 2013 r.,
  - Ulotka „Powiat Kętrzyński naturalnie piękny” – 2014 r.
- b) gadżety promocyjne z herbem Powiatu:
- długopisy, breloczki, smycze, parasole, torebki, notatniki, kalendarze, zestawy do wina, pen drive, zegary, koszulki, magnesy na lodówkę, pinsy itp.
  - teczki ofertowe i promocyjne,
- c) lokalne produkty:
- wyroby z pasieki „Bartnik Mazurski”,
  - filiżanki porcelanowe wypalane w firmie „Ceramika Pruszyński”,
  - piece porcelanowe wypalane w firmie „Manufaktura Pałac Nakomiady”,
  - Pierniki Kętrzyńskie.

2.1.1. Promocja Kultury

Młodzieżowy Dom Kultury funkcjonuje, jako powiatowa placówka oświatowo-wychowawcza, adresowana do dzieci i młodzieży szkolnej, czyli placówka wychowania pozaszkolnego, która realizuje zadania edukacyjne określone w ustawie o systemie oświaty. Młodzieżowy Dom Kultury, jako jednostka oświatowa zgodnie ze statutem ma ograniczone możliwości prowadzenia działalności kulturalnej – musi pracować zgodnie z wytycznymi Kuratora Oświaty (zatrudniać pracowników według Karty Nauczyciela, jednostki oświatowe mają okres wolny od pracy podczas wakacji, ferii i przerw świątecznych, co skutkuje brakiem zajęć dla dzieci i młodzieży w tym okresie). Dlatego też Rada Powiatu uchwałą z dnia 13 stycznia 2016 r. likwiduje się Młodzieżowy Dom Kultury z dniem 30 kwietnia 2016 r. W uzasadnieniu do podjętej uchwały możemy przeczytać, że *przekształcenie MDK z placówki oświatowej w instytucję kultury pozwoli na przeznaczenie subwencji w wysokości około 600 tys. zł rocznie na działalność szkół. Ponadto w instytucji kultury pracownicy będą zatrudniani zgodnie z Kodeksem pracy w wymiarze 40 godzin tygodniowo (w przypadku nauczycieli – 18 godz./tyg.). Pozwoli to na realizację szerszej gamy działań MDK przy porównywalnych kosztach pracy.* Poza tym instytucja kultury może ubiegać się o granty i fundusze zewnętrzne ze źródeł, które dotychczas nie były dostępne – na działalność kulturalną dla dzieci, młodzieży i dorosłych np. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Dotychczasowe działania Młodzieżowego Domu Kultury to przede wszystkim organizowanie zajęć pozaszkolnych – plastyczno-teatralne, decoupage, gra na instrumentach, zajęcia fotograficzne, wokalne, baletowe, warsztaty dziennikarskie.

2.1.2. Sport, jako element promocji Powiatu

Powiat Kętrzyński jest organem prowadzącym jednostki oświatowe, które wyposażone są w infrastrukturę sportową – boiska, basen, hale sportowe. Dotychczas zadaniami związanymi ze sportem zajmował się pracownik Starostwa Powiatowego w Kętrzynie. Była to przede wszystkim organizacja zawodów pływackich i turniejów wpisujących się w rozgrywki w ramach Szkolnego Związku Sportowego na szczeblu powiatowym, rejonowym oraz regionów.

Bezpośrednio przed przystąpieniem do opracowania strategii promocji Powiatu uchwałą nr XXII/193/2016 Rady Powiatu w Kętrzynie 14 stycznia 2016 r. powstało Powiatowe Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji w Kętrzynie. Jednostka budżetowa została utworzona w celu zarządzania infrastrukturą sportową Powiatu Kętrzyńskiego, a także animacją oraz organizacją imprez sportowych, promowaniu turystyki i rekreacji w oparciu o posiadaną bazę sportową oraz walory krajobrazowe powiatu. Utworzenie Powiatowego Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji w Kętrzynie jest konsekwencją zrealizowanych i planowanych do realizacji projektów inwestycyjnych oraz dążenia władz Powiatu do tworzenia wysokiej jakości oferty usług publicznych, którego beneficjentami będą mieszkańcy powiatu, a także odwiedzający powiat turyści.

3. Analiza SWOT w aspekcie promocyjnym.

MOCNE STRONY:

- Atrakcyjność turystyczna powiatu
- Obecność mediów o zasięgu lokalnym
- Rozwinięty sektor organizacji pozarządowych
- Wysoki udział terenów zieleni w powierzchni powiatu
- Objęcie ochroną konserwatorską wielu zabytków
- Aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców
- Bliskość największych na Mazurach ośrodków turystycznych jak Giżycko czy Mikołajki
- Rozwój turystyki wiejskiej, zwłaszcza agroturystyki oraz potencjał do jej dalszego rozwoju

SŁABE STRONY:

- Dostępność komunikacyjna
- Wysoka stopa bezrobocia
- Złe rozwinięta infrastruktura systemu opieki zdrowotnej
- Brak atrakcyjnych warunków zatrudnienia dla ludzi młodych
- Brak wspólnej promocji gospodarczej, kulinarnej i turystycznej powiatu
- Liczna sieć dróg do utrzymania i niedostateczne finansowanie rozwoju systemu dróg

SZANSE:

- Stworzenie nowej marki powiatu
- Wykreowanie nowego lepszego wizerunku powiatu
- Wykorzystanie istniejących zasobów przyrodniczych dla rozwoju rekreacji i turystyki
- Rozwój Turystyki i firm ukierunkowanych na turystykę
- Możliwości finansowania przedsięwzięć z funduszy UE

ZAGROŻENIA:

- Utrata wyspecjalizowanej kadry
- Procesy migracyjne powodujące odpływ młodych, wykształconych ludzi z terenów wiejskich i małych miasteczek, co wpływa na jakość kapitału ludzkiego
- Niż demograficzny
- Zubożenie społeczeństwa i migracja ludności
- Brak nowych miejsc pracy

4. Określenie misji i celów strategicznych

4.1. Misja

Określenie misji działań promocyjnych jest ważne ze względu na skuteczność tworzonej strategii. Efektywne działania promocyjne mają na celu przynieść korzyści nie tylko dla samych mieszkańców powiatu kętrzyńskiego ale także dla ludzi z zewnątrz. Takie działania będą skuteczne tylko wtedy kiedy będą rozwijane i wdrażane strategicznie. Muszą one wynikać z potrzeb rynku i być ukierunkowane na konkretne grupy odbiorców. Bez spójnej promocji która zakłada utworzenie systemu działań promocyjnych nie ma mowy o jej skuteczności.

Określenie wyzwań w przyszłości które były oparte na analizie SWOT, pozwoliły odpowiedzieć na pytanie o to, dokąd powiat zmierza, jaki jest jego pożądany wizerunek i status w perspektywie najbliższych lat. Dlatego celem jaki chcemy osiągnąć jest dotarcie z przekazem do jeszcze większej liczby mieszkańców niż dotychczas.

4.2. Cele strategiczne

1) Budowa marki powiatu.

Najistotniejszym elementem budowania marki Powiatu jest promocja i dotarcie do jak największej grupy docelowej. Od skutecznego systemu komunikacji z inwestorami, przedsiębiorcami, organizacjami gospodarczymi, politycznymi czy mediami zależy to, w jaki sposób zwiększymy ich wiedzę na temat Powiatu Kętrzyńskiego, jako miejsca atrakcyjnego dla turystów, inwestorów i mieszkańców. Należy w pierwszej kolejności przyjąć podstawy strategii marki, w tym założenia do kampanii promocyjnych, public relations, wydarzeń itp. wraz z budową i wypromowaniem symboli oraz kreacją produktów markowych powiatu.

2) Promocja walorów turystycznych i rekreacyjnych

W tym konkretnym obszarze działania promocyjne skupią się na wykorzystaniu oferty turystycznej Powiatu Kętrzyńskiego poprzez łączenie wypoczynku z aktywnością i elementami poznawczymi. Zabytki w powiecie kętrzyńskim są jednym z głównych filarów przyciągania turystów dlatego trzeba wykorzystać ich wyjątkowość w połączeniu z popularnymi metodami zwiedzania. Niezwykle istotnym jest aby w tym obszarze występowała zbieżność z działaniami promocyjnymi sąsiednich gmin.

3) Promocja powiatu poprzez kulturę i sport.

Żyjemy w czasach w których aktywność fizyczna jest modna dlatego działania promocyjne na tej płaszczyźnie powinny skupiać się na wykorzystaniu tego trendu. W tym przypadku warto się skupić na odpowiednim wykorzystaniu już istniejących imprez jak i wymyśleniu nowych.

4) Rzetelna informacja.

W tym przypadku dominującą rolę będzie odgrywał internet. Informacje między powiatem a obywatelami, podmiotami gospodarczymi i pozarządowymi będą przekazywane poprzez m.in portale społecznościowe. W tym celu musimy jeszcze bardziej rozwijać stronę internetową konta na facebooku, twitterze czy instagramie.

5) Współpraca samorządu, biznesu i organizacji społecznych w celu tworzenia klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości.

Wspólnym mianownikiem wszystkich strategii promocji które są skuteczne jest współpraca między różnymi podmiotami, które przyczynią się do powstania wzorcowego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym turystyki oraz pozytywnego klimatu wokół samorządu. Aby osiągnąć ten cel należy przedstawiać powiat w pozytywnym świetle i podjąć próbę przełamania stereotypu (który występuje w całym kraju) samorządu który nie interesuje się zwykłym obywatelem.

6) Budowa pozytywnych relacji między powiatem a jego mieszkańcami.

Najważniejszym punktem wszystkich działań samorządu terytorialnego jest działanie zgodnie z wolą większości mieszkańców. Dlatego w związku z działaniami promocyjnymi musimy pokazać społeczeństwu, że zależy nam na tym aby żyło im się lepiej.

4.2.1. Cele operacyjne i działania

Cel strategiczny: Budowa marki powiatu

Cel operacyjny:

Wdrożenie logo powiatu jako jego symbolu którego integralną część stanowić będzie hasło promocyjne

Działania:

- Opracowanie ankiety z wzorami proponowanych grafik które ocenią mieszkańcy powiatu kętrzyńskiego
- Zarejestrowanie logotypu

Cel operacyjny:

Wybór markowych produktów będących symbolami powiatu

Działania:

- Stworzenie markowych symbolów takich jak pamiątki, maskotki które byłyby kojarzone z marką powiatu kętrzyńskiego

Cel operacyjny:

Prezentacja wszystkich produktów

Działania:

- Organizacja konferencji prasowej dla mediów na której zostaną przedstawione produkty takie jak logo i gadżety
- Bezpłatna dystrybucja wszystkich nowych marek
- Wypromowanie logo wśród mieszkańców poprzez internet
- Umieszczenie na wszystkich materiałach promocyjnych

Cel strategiczny: Promocja walorów turystycznych i rekreacyjnych

Cel operacyjny:

Uatrakcyjnienie oferty dla turystów

Działania:

- Promocja poprzez portale internetowe takie jak strona WWW powiatu a także portale społecznościowe: Facebook, Twitter czy Instagram.
- Umieszczanie na tych stronach ofert turystycznych lokalnych przedsiębiorstw, sąsiadujących gmin a także przedstawianie powiatowej oferty kulturalno sportowych
- Oznaczenie, stworzenie i promowanie szlaku zamków i pałacy powiatu kętrzyńskiego które swoją ofertą przyciągną nie tylko mieszkańców powiatu ale także turystów
- Współpraca z istniejącymi punktami informacji turystycznej oraz sektorem prywatnym

---

Cel operacyjny:

Aktywizacja turystyki w powiecie

Działania:

- Opracowanie pakietów informacyjnych i szeroka dystrybucja
- Współpraca z lokalnymi przedsiębiorstwami zajmującymi się turystyką w celu przygotowania turystycznych pakietów promocyjnych z rabatami. Informacje te zawierały by dane o hotelach, motelach i restauracjach
- Wydanie wspólnego przewodnika z przedstawicielami turystycznego biznesu

---

Cel strategiczny: Promocja powiatu poprzez kulturę i sport

Cel operacyjny:

Promocja powiatu poprzez wydarzenia sportowe i kulturalne

Działania:

- Współorganizowanie imprez o zasięgu ponad gminnym
  - Wykreowanie nowych znaczących imprez kulturalnych jak konsekwentne organizowanie tych które są lubiane i popularne: Dożynki, Festiwal Ekologiczny, Święto Ludowe
  - Pozyskiwanie informacji i prowadzenie bazy danych o obiektach sportowo-rekreacyjnych
  - Pozyskiwanie sponsorów którzy włączyli by się w współorganizację imprez powiatowych
-

Cel operacyjny:

Aktywizacja młodzieży kulturalnie i sportowo

Działania:

- Organizowanie zawodów sportowych dla szkół ponadgimnazjalnych połączonych z nagrodami
  - Współpraca z samorządami w organizacji imprez regionalnych
  - Stypendia sportowe
  - Wykreowanie nowych imprez sportowych i kulturalnych które odpowiadają panującym trendom
-

Cel strategiczny: Rzetelna informacja

Cel operacyjny:

Internet jako źródło informacji:

- Dalsza aktywizacja powiatu przez internet
  - Rozwój i aktywne prowadzenie kont powiatu na portalach społecznościowych (facebook, twitter, nstagram)
  - Wstawianie filmików na youtube.com
  - Informacje o powiecie w portalach regionalnych
  - Pozycjonowanie strony WWW
  - Zaznaczenie punktu na mapie google oraz targeo
  - Reklama w Internecie podczas promowania imprez kulturalnych i sportowych
-

Cel operacyjny:

Koncepcja jednolitej polityki
informacyjno-promocyjnej

Działania:

- Organizowanie konferencji prasowych
- Utrzymywanie kontaktu z lokalnymi mediami
- Udział w targach turystycznych
- Przygotowywanie komunikatów prasowych związanych z funkcjonowaniem starostwa jak i jednostek podległych

Cel strategiczny: Współpraca samorządu, biznesu i organizacji społecznych w celu utworzenia klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości.

Cel operacyjny:
Utworzenie systemu przekazywania informacji między samorządem a biznesem

Działania:

→ Gromadzenie przez samorząd ofert biznesowych przychodzących do powiatu lub gminy i przekazywanie ich przedsiębiorstwom

---

Cel operacyjny:
Budowa wizerunku powiatu jako atrakcyjnego dla biznesu

Działania:

→ Rozważenie celowości i sposobu wykorzystania zasobów firm-inwestorów do promocji powiatu
→ Rozwijanie działalności Powiatowej Karty Seniora 60+ co przyczyni się do zaciśnienia współpracy powiatu z przedsiębiorcami
→ Poszerzenie zakresu strony dla przedsiębiorców ze stałą aktualizacją bazy danych firm na stronie
→ Rozwijanie działalności Powiatowego Forum Gospodarczego

Cel strategiczny: Budowa pozytywnych relacji między powiatem a jego mieszkańcami.

Cel operacyjny:
Budowa silnych relacji między mieszkańcami a powiatem

Działania:

→ Rozpowszechnienie informacji o imprezach i wydarzeniach w powiecie
→ Kreowanie pozytywnego wizerunku administracji poprzez działania rzecznika prasowego na polu współpracy z mediami
→ Promocja wśród mieszkańców znaków i symboli powiatu
→ Utworzenie lokalnego radia

Cel operacyjny:
Zaangażowanie społeczności lokalnej w życie powiatu

Działania:

- Podtrzymanie tradycji organizowania dni tematycznych takich jak Festiwal Ekologiczny czy Święto Kultury Ludowej
- Organizacja powiatowych konkursów
- Prezentacja inicjatyw lokalnych na stronie urzędu
- Organizacja cyklicznych imprez charakteryzujących powiat
- Uczestnictwo przedstawicieli władz w spotkaniach z mieszkańcami

5. Wnioski i rekomendowane konkretne działania promocyjne

W działaniach promocyjnych Powiatu Kętrzyńskiego podejmowanych przed wyborami samorządowymi w 2014 r. widać stagnację. Większość z nich skierowana była na wydawanie drukowanych materiałów – albumy, foldery, ulotki oraz organizację wydarzeń kulturalnych i sportowych. Ewolucja podejmowanych zachowań promocyjnych nastąpiła wraz ze zmianą władzy w Powiecie. Rozpoczęto je od podjęcia współpracy z lokalnymi mediami – cel to jawność działań powiatowej władzy i ułatwienie mieszkańcom dostępu do informacji związanych z funkcjonowaniem Powiatu. Pierwsza konferencja prasowa zorganizowana została 6 marca 2015 r. Od tej pory konferencje organizowane były zawsze w przypadku podejmowania ważnych dla Powiatu decyzji.

Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych jest rzeczą bardzo ważną ze względu na identyfikowanie ich z Powiatem Kętrzyńskim. Uczestnikami tych imprez są nie tylko mieszkańcy powiatu, ale również międzynarodowi partnerzy, turyści odwiedzający powiat. Należy jednak skupić większą uwagę na mieszkańcach Powiatu – przygotowywać specjalne wydarzenia skierowane tylko dla nich, np. Majówkę, obchody Dnia Dziecka, Mikołajki.

5.1. Identyfikacja wizualna Powiatu Kętrzyńskiego

Identyfikacja wizualna jest jednym z najważniejszych elementów polityki promocyjnej. To całość symboliki stosowanej przez firmę/instytucję, po której można poznać, że to właśnie nasza firma. Na system identyfikacji wizualnej składają się między innymi:

- symbol firmy (znak i logotyp),
- kolory firmowe,
- druki firmowe,
- identyfikatory pracowników,
- materiały wydawane i drukowane dla celów promocyjnych,
- gadżet promocyjny,
- opakowania.

Identyfikacja wizualna to również jeden z aspektów marketingu terytorialnego, który wyodrębnił się w wyniku rywalizacji pomiędzy regionami atrakcyjnymi turystycznie. Jego głównym celem jest budowanie przewagi konkurencyjnej – zintegrowany zbiór instrumentów i działań, który ma spowodować wzrost konkurencyjności konkretnej przestrzeni (w naszym przypadku Powiatu Kętrzyńskiego) w odniesieniu do pozostałych jednostek przestrzennych (ościennych powiatów).^{3,4}

---

³ Podstawy Marketingu Terytorialnego – M. Florek, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Poznań 2007,

W przypadku Powiatu Kętrzyńskiego część ze składowych systemu identyfikacji wizualnej jest opracowana i wprowadzona. Kolory firmowe, flaga, herb, wynikają ze statutu Powiatu przyjętego uchwałą Rady Powiatu z 15 kwietnia 2015 r. Zarządzeniem Starosty Kętrzyńskiego wprowadzono wzór blankietów korespondencyjnych i prezentacji multimedialnych (28 stycznia 2015 r.) oraz wzór i obowiązek noszenia identyfikatorów dla pracowników, stażystów i praktykantów w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie (3 sierpnia 2015 r.).

Dla dobrej identyfikacji wizualnej Powiatu Kętrzyńskiego brakuje najważniejszego elementu – logo. Dobrze opracowane logo jest dostrzegalne i łatwe w zapamiętaniu, kreuje pozytywny wizerunek i zawiera dużą ilość informacji na temat swojego właściciela. Utworzenie logo nie jest proste. Towarzyszy mu szereg działań, które należy zharmonizować i usystematyzować. Kontekst, hasło, kolor, kształt, rozmiar to podstawowe informacje, jakie musi zawierać projekt logo. Terminu „logo” używamy dla całego znaku składającego się, wedle prawideł z trzech elementów: sygnetu (symbolu graficznego), logotypu (graficznego przedstawienia nazwy) oraz hasła reklamowego.⁵ Logo Powiatu Kętrzyńskiego powinno zostać opracowane w taki sposób, żeby kojarzyło się z tym terenem, jego atrakcjami turystycznymi lub wydarzeniami mającymi tu miejsce.

Ważnym aspektem promocyjnym jest gadżet. On również powinien kojarzyć się z terenem powiatu. Przed podjęciem decyzji związanej z jego wyborem należy się zastanowić, czy zostanie on zaakceptowany przez grupę odbiorców, do której ma trafić.⁶ Dobrze jest, gdy gadżet produkowany jest na terenie terenu, który ma reprezentować, wtedy wywołuje lepsze skojarzenia i ma bardziej pozytywny odbiór.

5.2. Powiat Kętrzyński – kulturalnie!

Wraz z utworzeniem Powiatowego Ośrodka Kultury pojawią się nowe możliwości organizacji wydarzeń związanych z kulturą. Możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne zdecydowanie wzbogaci ofertę kulturalną powiatu. Powołanie tej placówki, jako instytucji kultury pozwoli rozszerzyć zakres działalności określony w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. POK prowadzić będzie wielokierunkową działalność w zakresie upowszechniania kultury, sztuki i nauki oraz zachowania dziedzictwa kulturowego. Głównym celem działalności POK będzie przygotowanie lokalnej społeczności do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenia jej wartości. Do zadań POK należeć będzie w szczególności:

- edukacja kulturalna poprzez prezentację w różnych formach sztuki i kultury głównie polskiej, a także europejskiej i światowej;
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką;
- organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej, artystycznej i naukowej adresowanej do odbiorców wszystkich grup wiekowych;

---

⁴ Zarządzanie turystyką i jej podmiotami w miejscowości i regionie – A. S. Kornak, A. Rapacz, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław 2001,

⁵ Public Relations w jednostkach samorządu terytorialnego – D. Tworzydło, T. Soliński, WSiIZ, Rzeszów 2005,

⁶ Współczesne targi.: Skuteczne narzędzie komunikacji marketingowej – M. Gębarowski, Regan Press, Gdańsk 2010.

- współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz kultury i sztuki;
- dokumentowanie, gromadzenie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury;
- tworzenie warunków do podtrzymywania postaw patriotycznych i kultywowania tradycji;
- prowadzenie współpracy kulturalnej z zagranicą, zwłaszcza z powiatami partnerskimi.

Powiatowy Ośrodek Kultury będzie mógł podejmować również inne działania wynikające z potrzeb środowiska powiatu kętrzyńskiego i instytucji działających na jego terenie. Jednym z takich działań jest stworzenie szlaku turystycznego, który obejmować będzie m.in. zamki, pałace, dworki, kościoły i inne zabytkowe obiekty.

5.3. Powiat Kętrzyński – turystycznie!

Powiat Kętrzyński jest miejscem o walorach zarówno turystycznych, historycznych jak i kulturowych. Warto połączyć te trzy cechy i stworzyć ciekawy produkt turystyczny. Jednym z działań wspólnych Powiatowego Ośrodka Kultury, Powiatowego Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji jest stworzenie szlaku turystycznego, który obejmować będzie m.in. zamki, pałace, dworki, kościoły i inne zabytkowe obiekty. Powiat Kętrzyński jest miejscem, gdzie znajduje się najwięcej takich obiektów na terenie Warmii i Mazur (27 zabytkowych kościołów, 3 zamki, około 50 pałaców i dworów). Należy zatem wykorzystać możliwość ściągnięcia turystów. Powinna być to przede wszystkim alternatywa na pochmurne, deszczowe dni. Turyści zazwyczaj spędzający czas nad jeziorami będą mieli możliwość zapoznania się z historią tego terenu. Przy opracowaniu takiego szlaku nie można zapomnieć o wydaniu mapy turystycznej, przewodnika, lub ulotki promującej.

5.4. Powiat Kętrzyński – interaktywnie!

Przy tworzeniu strategii promocji warto wskazać również ten kierunek działania. W dobie smartfonów i tabletów należy wziąć pod uwagę nową grupę odbiorców działań promocyjnych. Jednym z takich działań będzie zwizualizowanie atrakcji turystycznych z terenu powiatu kętrzyńskiego (m.in. zamki, pałace, dworki, kościoły i inne zabytkowe obiekty). Końcowy materiał udostępniony zostanie w formie tzw. wirtualnych spacerów (zbiór pojedynczych zdjęć panoramicznych połączonych w jeden spójny spacer) na stronie internetowej powiatu kętrzyńskiego oraz przygotowywany do publikacji na płytach DVD/CD. Ponadto można stworzyć aplikację mobilną, która będzie zawierała szerokie spektrum informacji począwszy od atrakcji turystycznych poprzez kalendarz wydarzeń kulturalnych, na rozkładzie jazdy komunikacji miejskiej i międzymiastowej kończąc. Planowane jest również utworzenie powiatowej rozgłośni radiowej, która będzie funkcjonować w Internecie.

5.5. Powiat Kętrzyński – aktywnie!

Powiatowe Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji w Kętrzynie dysponuje obiektami krytej pływalni oraz hali sportowej przy ul. Poznańskiej 21. Stan techniczny tych obiektów wymaga podniesienia standardów spełniających oczekiwania użytkowników obiektów sportowych. Zarząd Powiatu w Kętrzynie widząc potrzebę modernizacji i remontu obiektów krytej pływalni

oraz hali sportowej podjął działania na rzecz poprawy warunków uprawiania sportu i rekreacji w powiecie kętrzyńskim na bazie posiadanych obiektów. Został opracowany projekt modernizacji krytej pływalni z obiektu przyszkolnego w park wodny posiadający basen pływacki o wymiarach 25 x 12,5m, dwa mniejsze baseny dla dzieci o głębokości 0,3m oraz 0,9m, zjeżdżalnia, sauny oraz jacuzzi, a także nowoczesne zaplecze szatniowe z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych. Plan modernizacji krytej pływalni to 2017 rok. Natomiast w 2016 roku planowany jest gruntowny remont hali sportowej o wymiarach 38 x 18m. Zakłada on wymianę powierzchni sportowej hali, remont zaplecza szatniowego wraz z zapleczem sanitarnym, remont korytarzy oraz widowni hali, adoptowanie pomieszczeń na potrzeby nowoczesnej siłowni oraz odnowy biologicznej.

Zarząd Powiatu w Kętrzynie widzi również potrzebę wybudowania nad jednym z jezior znajdujących się w powiecie kętrzyńskim profesjonalnej bazy sportów wodnych, w której mieszkańcy powiatu oraz turyści w pełnym zakresie mogliby korzystać z kajaków, łódek turystycznych, jachtów, a także skorzystać ze strzeżonego kąpieliska wraz z zapleczem sanitarnym. Należy zatem zastanowić się nad możliwościami zarówno finansowymi, jak i organizacyjnymi (np. zakup/dzierżawa/użyczenie nieruchomości). W ofercie Powiatowego Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji w Kętrzynie nie powinno zabraknąć nowatorskich działań sportowo-promocyjnych t. j.:

- cross terenowy,
- wojewódzkie zmagania terenowe klas mundurowych,
- zmagania gmin powiatu kętrzyńskiego,
- turnieje służb mundurowych oraz Ochotniczych Straży Pożarnych,
- współzawodnictwo sportowe partnerów zagranicznych i krajowych powiatu kętrzyńskiego,
- cross MTB.

6. Finansowanie

Biorąc pod uwagę wszystkie aspekty tworzenia strategii promocji każdego samorządu, finansowanie jest rzeczą niezwykle istotną. Założone plany promowania powiatu kętrzyńskiego mogą nie być skuteczne bez odpowiedniego finansowania. To problem wielu samorządów i przy rosnących zadaniach zleczanych przez rząd a niekoniecznie odpowiednio finansowanych, promocja staje się zadaniem drugorzędym.

Nie jest to winą samorządowców bo przy tak skonstruowanych budżetach szczególnie powiatów bardzo trudno wydzielić odpowiednią kwotę na finansowanie promocji w takim stopniu aby była ona skuteczna. Na promocje powinno wydawać się tyle środków, ile wynika z przyjętych celów komunikacji i kosztów ich realizacji. Dlatego oprócz pieniędzy pochodzących z budżetu powiat kętrzyński będzie się starał pozyskiwać środki z Funduszy Europejskich. Ważnymi filarami wsparcia będą także pieniądze pochodzące od przedsiębiorców oraz innych samorządów w przypadku realizowanych zadań w ramach partnerstwa.

VII. ELEMENTY STRATEGII ROZWOJU USŁUG ZDROWOTNYCH

Strategia Rozwoju Usług Zdrowotnych odnosi się do obszaru zajmowanego przez Powiat Kętrzyński oraz Miasto Kętrzyn, Gminę Kętrzyn, Miasto i Gminę Reszel, Miasto i Gminę Korsze, Gminę Barciany i Gminę Srokowo. Krajowymi dokumentami i programami operacyjnymi odnoszącymi się do usług zdrowotnych są:

- **Strategia Sprawne Państwo 2020**
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020** *Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.*
- **Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020**
- **Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020**
- Regionalne dokumenty strategiczne i programy operacyjne odnoszące się do usług zdrowotnych:
- **Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025**
- **Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020**

1. Usługi zdrowotne

Usługi publiczne związane z ochroną zdrowia wchodzi w zakres obowiązków i możliwości samorządów lokalnych. Do usług zdrowotnych zaliczono:

- wszelkiego rodzaju programy profilaktyczne
- działania edukacyjne i promujące zdrowy styl życia
- infrastrukturę gdzie świadczone są usługi zdrowotne, ich wyposażenie, dostępny sprzęt medyczny;
- informację i komunikację, czyli wiedzę na temat tego gdzie można skorzystać z jakich świadczeń, jakie są terminy oczekiwania, zasady rejestracji itd.;
- kreowanie lokalnej polityki zdrowotnej polegające przede wszystkim na diagnozie sytuacji w zakresie potrzeb dotyczących usług na terenie powiatu i podejmowanie przez samorząd działań, mających na celu zwiększenie dostępności usług zdrowotnych dla mieszkańców.

7. Sytuacja zdrowotna i epidemiologiczna

Stan zdrowia mieszkańców Polski stopniowo poprawia się, jednak choroby cywilizacyjne generują większość kosztów społecznych. Choroby te to między innymi:

choroby układu sercowo-naczyniowego, nowotwory, choroby tarczycy, cukrzyca, otyłość, zniekształcenia kręgosłupa. Korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie ograniczenia szeregu chorób zakaźnych w Polsce utrzymuje się m.in. dzięki konsekwentnie prowadzonym wieloletnim programom szczepień ochronnych. Nie budzi niepokoju sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń szpitalnych, które są monitorowane przez zespół ds. zakażeń szpitalnych. Liczba zgonów ogółem w województwie warmińsko-mazurskim w roku 2014 wynosiła 13098, a w powiecie kętrzyńskim 702 . Wskaźnik urodzeń województwie w roku 2014 wynosił 0,59, a w powiecie kętrzyńskim -1,5.

Tabela nr 40 Zgony według przyczyny w roku 2013 (na 1000 ludności)

przyczyna zgonu	województwo warmińsko-mazurskie	powiat kętrzyński
nowotwory	2,6	2,8
choroby układu krążenia	4,1	5,6
choroby układu oddechowego	0,7	0,6
choroby układu trawiennego	0,4	0,6
urazy, zatrucia , przyczyny zewnętrzne	0,6	0,7

Źródło: opracowanie własne

8. Promocja zdrowia, profilaktyka i edukacja zdrowotna

W przypadku promocji zdrowia mamy do czynienia z wieloma podejściami teoretycznymi. Przeznaczone przez płatnika NFZ środki na programy profilaktyczne nie są w pełni wykorzystywane co świadczyć może o np. słabym zainteresowaniu nimi, małej dbałości o zdrowie populacji lub deficytach w rozpoznaniu potrzeb zdrowotnych społeczeństwa.

Z realizowanych programów zdrowotnych w powiecie kętrzyńskim należy wymienić: program profilaktyki raka piersi, profilaktyki chorób odytoniowych, program profilaktyki gruźlicy, profilaktyki chorób układu krążenia, program badań prenatalnych, program badań przesiewowych wczesnego wykrywania raka jelita grubego. Na terenie powiatu regularnie

stacjonuje Mammobus, Krwiobus. Prowadzono program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna realizuje programy profilaktyczne o następującej tematyce:

- 1) Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu
- 2) „Czyste Powietrze Wokół Nas”
- 3) Profilaktyka AIDS i HIV
- 4) Trzymaj Formę
- 5) „Moje Dziecko Idzie Do Szkoły”
- 6) KIK/68
- 7) Zapobieganie wściekliźnie, grypie, wszawicy, świerzbowi, kleszczom
- 8) Światowy Dzień Zdrowia w roku 2016 pod hasłem Cukrzyca.

W roku 2016 udostępniono na stronie Starostwa Powiatowego w Kętrzynie „Powiatowy Informator Medyczny”, na podstawie danych z NFZ.

9. Placówki służby zdrowia w powiecie kętrzyńskim

W powiecie kętrzyńskim funkcjonują 39 przychodnie zdrowia i 21 praktyk lekarskich. W 2014 r. świadczeń zdrowotnych udzielało 12 praktyk POZ, 7 poradni ginekologiczno-położniczych, 3 poradnie chirurgii ogólnej, 2 poradnie chirurgii urazowo-ortopedycznej, 2 poradnie okulistyczne, 3 poradnie otolaryngologiczne, 2 poradnie dermatologiczne, 17 poradni stomatologicznych, 5 poradni fizjoterapii ambulatoryjnej, 2 poradnie neurologiczne, 2 poradnie ortodontyczne i po jednej poradni: kardiologiczna, reumatologiczna, urologiczna, rehabilitacyjna, gruźlicy i chorób płuc, diabetologiczna, leczenia uzależnień, zdrowia psychicznego, medycyny sportowej, leczenia osteoporozy, logopedyczna.

Na terenie Powiatu kętrzyńskiego funkcjonuje 18 aptek ogólnodostępnych, w tym 11 w Kętrzynie, 3 w Reszlu, 2 w Korszach i po jednej w Srokowie i w Barcianach. Apteki w Kętrzynie i w Reszlu prowadzą dyżury całodobowe, apteki nie pełniące dyżurów, wywieszają dodatkowo informację z adresem i numerem telefonu osoby pracującej w aptece, upoważnionej do wydania leku w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia ludzkiego.

Opiekę psychiatryczną zapewniają następujące podmioty : Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia terapii uzależnienia i Współuzależnienia od alkoholu, środowiskowy Dom Samopomocy, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Warsztaty Terapii Zajęciowej.

System Ratownictwa Medycznego w powiecie kętrzyńskim opiera się na podstawie sporządzonego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkim Planem Działania

Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2015. Na terenie powiatu działają 4 zespoły w tym 1 specjalistyczny i 3 podstawowe.

Powiatowa opieka zdrowotna uzupełniana jest przez Szpital Powiatowy w Kętrzynie (Centrum opieki zdrowotnej dla mieszkańców powiatu kętrzyńskiego) oraz Zespół Opieki Zdrowotnej w Reszlu (opieka długoterminowa).

9.1. Szpital Powiatowy w Kętrzynie

Szpital Powiatowy w Kętrzynie zapewnia dostęp do stacjonarnej opieki medycznej, w tym poradni chirurgii ogólnej i fizjoterapii ambulatoryjnej. W Szpitalu Powiatowym w Kętrzynie istnieje 7 oddziałów, w tym 5 oddziałów zabiegowych i 2 oddziały zachowawcze, przy łącznej liczbie 166 łóżek. Świadczenia medyczne są również udzielane w Izbie Przyjęć.

Tabela nr 41 Oddziały i łóżka w Szpitalu Powiatowym w Kętrzynie

Nazwa oddziału	Liczba łóżek
Oddziały zabiegowe	
Oddział Chirurgii Ogólnej	35
Oddział Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej	12
Oddział Laryngologiczny	16
Oddział Ginekologiczno – Położniczy z pododdziałem Noworodkowym	35
Oddział Intensywnej Opieki Medycznej	3
Oddziały zachowawcze	
Oddział Chorób Wewnętrznych	45
Oddział Dziecięcy	20

Źródło: dane Szpitala Powiatowego w Kętrzynie

Stan zatrudnienia w Szpitalu musi podążać za rozwojem usług medycznych i tworzeniem się nowych usług. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. w szpitalu zatrudnionych było 230 pracowników, w tym 53 lekarzy, 118 pielęgniarek, 16 położnych, 6 techników RTG, 5 fizjoterapeutów.

W roku 2015 z usług szpitala skorzystało 36 418 pacjentów, w tym:

- 1) Ilość pacjentów hospitalizowanych w Szpitalu – 7 260
- 2) Ilość pacjentów przyjętych w NŚOZ – 10 202

- 3) Ilość pacjentów przyjętych w Ambulatoryjnej Opiece Specjalistycznej - świadczenia kosztochłonne – 2 821
- 4) Ilość pacjentów przyjętych w Ambulatoryjnej Opiece Specjalistycznej – 14 260
- 5) Ilość pacjentów przyjętych w Fizjoterapii Ambulatoryjnej – 1607
- 6) Ilość pacjentów przyjętych w Ośrodku Dziennym Rehabilitacyjnym – 268
- 7) Ilość odmów w Izbie Przyjęć 2536.

Dla działalności mającej na celu zabezpieczenie leczenia mieszkańców powiatu niezbędne jest utrzymanie obecnych oddziałów szpitalnych oraz istnieje konieczność rozszerzenia działalności w niżej wymienionych zakresach:

- leczenie szpitalne: endoprotezy, świadczenia geriatryczne – mając na uwadze statystyki demograficzne powiatu i regionu (starzejące się społeczeństwo), pojawia się potrzeba wyodrębnienia 8 łóżek (2 sale) w strukturach Oddziału Chorób Wewnętrznych,
- ambulatoryjna opieka specjalistyczna – świadczenia poradni: leczenia bólu, rehabilitacyjnej, preluksacyjnej, neonatologicznej, ginekologiczno-położniczej, laryngologicznej, kardiologicznej, geriatrycznej.

Utworzenie specjalistycznych poradni z wykorzystaniem posiadanego stanu zatrudnienia lekarzy specjalistów zwiększy dostępność i skróci kolejki do specjalistów w powiecie kętrzyńskim.

Ponad 98% przychodów realizowanych jest w ramach umów z NFZ. W roku 2015 była to kwota około 21,24 mln zł, poniesione koszty wyniosły 22,25 mln zł. Planowane przychody w roku 2016 to 24,26 mln zł, a koszty 25,21 mln złotych. W planach inwestycyjnych szpitala znajdują się inwestycje takie jak: modernizacja bloku operacyjnego, Izby Przyjęć, zbiornik do awaryjnego zasilania w wodę, montaż windy osobowo-towarowej i inne. Na dzień 31.12.2014 r. suma kredytu do spłaty wynosiła 6 790 141,00 zł, a na dzień 31.12.2015 r. 6 665 778,33 zł (w tym kredyt 5 901 265, 00 zł plus pożyczka Powiatu 764 513,33 zł).

Tabela nr 42 Wysokość kontraktu w rodzaju leczenie szpitalne

Wysokość kontraktu w rodzaju leczenie szpitalne	2013	2014	2015	2016(do 06)
	19 071 880,70	18 949 863,68	18 761 720,94	9 782 496,00

Źródło NFZ

9.2. Zakład Opieki Zdrowotnej w Reszlu

Podstawowym zadaniem ZOZ w Reszlu jest udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie stacjonarnej opieki długoterminowej (świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze oraz świadczenia opieki paliatywno-hospicyjnej). ZOZ w Reszlu prowadzi również Poradnię Chirurgiczną (ambulatoryjna opieka specjalistyczna) obejmując opieką specjalistyczną pacjentów ambulatoryjnych, głównie mieszkańców Reszla i okolic a także w razie potrzeby podopiecznych przebywających na oddziałach ZOZ.

➤ Zakład Opiekuńczo-Lecznicy: (45 łóżek)

Obejmuje okresowo całodobową opieką i pielęgnacją pacjentów przewlekle chorych, ze względu na stan ich zdrowia, niesprawność fizyczną, brak samodzielności w samoopiece i samopielęgnacji, konieczność kontroli lekarskiej oraz potrzebę profesjonalnej rehabilitacji. Prowadzi również edukację zdrowotną pacjentów i członków ich rodzin, przygotowując ich do opieki i pielęgnacji w warunkach domowych. Czas pobytu pacjentów ZOZ uzależniony jest od stanu ich zdrowia oraz kondycji fizycznej i wynosi najczęściej 6 miesięcy, dla pacjentów w śpiączce – czas nieokreślony. W 2015 roku przebywało w w/w Oddziale 154 pacjentów.

➤ Oddział Paliatywno-Hospicyjny (12 łóżek)

Obejmuje opieką pacjentów, u których zdiagnozowano nieuleczalną chorobę, zaspokaja fizyczne, społeczne i duchowe potrzeby pacjenta umierającego. Skupia się na poprawie jakości życia poprzez niesienie ulgi i wytchnienia swoim podopiecznym jak i ich rodzinom w czasie choroby i śmierci. W 2015 roku przebywało w w/w Oddziale 163 pacjentów.

Tabela nr 43 Struktura wieku podopiecznych stacjonarnej opieki długoterminowej

Wyszczególnienie		Stan pacjentów w dniu 31.12.2015	
		Opieka stacjonarna	
		ogółem	w tym kobiety
Liczba pacjentów w dniu 31 XII		52	37
z wiersza 1 wzrostu	Do 18	-	-
	19-40	3	3
	41-60	10	5
	61-64	6	4
	65-74	2	2
	75-79	8	4
	80 i więcej	23	16

Źródło: dane ZOZ Reszel

➤ Poradnia Chirurgii Ogólnej oraz Pracownia RTG

Poradnie funkcjonują 3 razy w tygodniu (12 godzin). W 2015 roku Poradnia udzieliła 2562 porad lekarskich, Pracownia RTG przyjęła 1335 pacjentów.

Zatrudnienie personelu medycznego jest ściśle związane z wymaganiami stawianymi przez NFZ co do kwalifikacji oraz co do ilości zatrudnionych osób. Na podstawie umowy o pracę w 2015 r. zatrudnione były 43 osoby. Pozostali pracownicy realizują zadania w ramach zawartych umów cywilno-prawnych).

Tabela nr 44 Zatrudnienie w ZOZ Reszel wg stanu na dzień 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Udziałający świadczący ogó- łem	w tym zatrudnieni		
		na podstawie stosunku pracy		w ramach umowy cywil- no- prawnej
		razem	w pełnym wymia- rze czasu pracy	
0	1	2	3	4
Ogółem	77	43	40	34
Personel medyczny				
Lekarze	9	-	-	9
Pielęgniarki ogółem	26	14	14	12
Psycholodzy	1	-	-	1
Opiekunowie	11	10	10	1
Fizjoterapeuci	5	5	5	-
Terapeuci zajęciowi	1	1	-	-
Logopedzi	1	-	-	1
Farmaceuci	2	1	-	1
Technik radiologii	2	-	-	2
Inny personel				
Administracja	9	7	6	2
Gospodarczy	7	5	5	2
Kapelan	1	-	-	1
Inspektor ds BHP	1	-	-	1
Kierowca	1	-	-	1

Źródło: dane ZOZ Reszel

ZOZ w Reszlu miał w 2015 roku przychody w wysokości 3 396 333 złotych, a koszty w wyniosły 3 385 331 złotych. W roku 2014 przychody wyniosły 3 357 987,47 złotych, koszty zaś to 3 184 753,63 złotych. Tak jak i w Kętrzynie 98% dochodów to finansowanie z NFZ. Na rok 2016 zaplanowano następujące inwestycje : montaż awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, hydrantów wewnętrznych, urządzeń zapobiegającym zadymieniu. Planowany jest również zakup sprzętu medycznego. Placówka została dofinansowana ze środków UE z EFRR w ramach RPOWM na lata 2007-2013 pn."Rozwój e-usług medycznych w ZOZ w Reszlu". Całkowita wartość projektu 897 900,00 złotych, dofinansowanie to 763 215,00 złotych.

Tabela nr 45 Wysokość kontraktu ZOZ Reszel

Wysokość kontraktu	2013	2014	2015	2016(do 06)
Opieka paliatywna i hospicyjna	838 488,00	913 710,00	816 800,00	433 080,00
Świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze	1 770 038,50	1 686 721,50	1 783 254,00	888 903,00

Źródło NFZ

10. Ocena zabezpieczenia świadczeń

Wydział Zdrowia Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie opracował w 2013 r. dokument pt. „Ocena zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2012 oraz informacje o występujących problemach w ochronie zdrowia”. Na potrzeby Modelu wybrano świadczenia medyczne dotyczące powiatu kętrzyńskiego, gdzie dostrzega się najwięcej problemów (brak lekarzy, brak lub niedoszacowanie kontraktów) oraz najdłuższy czas oczekiwania na poradę (dane: NFZ Olsztyn).

Tabela nr 46 Ocena zabezpieczenia świadczeń medycznych w powiecie kętrzyńskim

Problem	Opis sytuacji	Powiat kętrzyński	
		Średni czas oczekiwania (dni)	Liczba pacjentów w kolejce
ALERGOLOGIA			
Brak kadry specjalistycznej	Istniejąca sieć poradni alergologicznych nie pokrywa równomiernie terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Dobra dostępność do placówek specjalistycznych ambulatoryjnych jest w Olsztynie, Elblągu, Giżycku, Ełku, Biskupcu, Iławie, Ostródzie. W powiatach nowomiejskim, bartoszyckim, nidzickim, ambulatoria alergologiczne pracują w oparciu o lekarzy dojeżdżających z innych ośrodków, również spoza tutejszego województwa. Funkcjonują często 1 raz w tygodniu a nawet rzadziej, nie świadczą pełnego profilu usług specjalistycznych alergologicznych.	brak poradni	brak poradni
CHOROBY PŁUC			
Brak kadry specjalistycznej, wskaźnik łóżek najniższy w kraju	Łączna baza łóżek w 3 placówkach (poza powiatem kętrzyńskim) wynosi 255. Ilość łóżek w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wynosi 1,5 – jest to najniższy wskaźnik w Polsce.	0 (poradnia gruźlicy i chorób płuc)	0 (poradnia gruźlicy i chorób płuc)
ENDOKRYNOLOGIA			
Brak kadry specjalistycznej; zwiększenie kontraktu – procedur endokrynologicznych	W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 31 poradni endokrynologicznych dla dorosłych oraz 2 poradnie endokrynologiczne dla dzieci. Brak jest poradni w powiatach: braniewskim, gołdapskim, węgorzewskim, kętrzyńskim i ostródzkim (zlikwidowana w 2012 r.). W konsekwencji w tych rejonach województwa jest największy problem z dostępnością do lekarzy endokrynologów.	brak poradni	brak poradni

FIZJOTERAPIA

Ograniczenie dostępności	Kolejki oczekujących na zabiegi są duże z racji zbyt małych kontraktów z NFZ. Ogranicza to dzienną ilość przyjmowanych pacjentów. Pełne realizowanie skierowań powodowałoby realizację kontraktu w połowie roku. Duże ośrodki, jak wiodące szpitale, poradnie, przychodnie dysponują wystarczającym sprzętem, niemniej sprzęt ten jest już najczęściej wyeksploatowany, a fundusze uzyskiwane z kontraktów z NFZ nie pozwalają na zakup nowego sprzętu. Problem ten z biegiem czasu będzie się nasilał. Małe poradnie i gabinety są w jeszcze gorszej sytuacji i nie dysponują wystarczającym sprzętem.	289	1012
---------------------------------	---	------------	-------------

KARDIOLOGIA

Dostępność do świadczeń jest niewystarczająca, niedobór procedur kardiologicznych	Świadczenia ambulatoryjne z dziedziny kardiologii były realizowane w podobnej liczbie i zakresie jak w roku 2011. Nakłady na ambulatoryjną opiekę kardiologiczną nie zmieniły się w sposób istotny w 2012 roku. Kolejka oczekujących na przyjęcie do poradni kardiologicznych nie zmniejszyła się. Wskaźniki z kilku ostatnich lat wskazują na niedobór wykonywanych procedur kardiologicznych. W większości zabiegów (koronarografie, angioplastyki, ablacje) zajmujemy jedno z ostatnich miejsc w Polsce przy przeliczeniu liczby procedur na 1 milion mieszkańców.	180	390
--	---	------------	------------

NEUROLOGIA

Duże braki specjalistów, niski poziom finansowania świadczeń, niedostateczny dostęp do specjalistów w małych miastach	Oczekiwanie na przyjęcie w przychodniach przyszpitalnych (parę miesięcy) są spowodowane niskim ich finansowaniem przez NFZ. W województwie bardzo dobrze rozwinięta jest sieć przychodni specjalistycznych mających umowę z NFZ. Niestety olbrzymim problemem jest dostęp pacjentów do konsultacji specjalistycznych w małych miastach.	108	998
--	---	------------	------------

ONKOLOGIA

Zwiększenie liczby specjalistów, potrzeba koordynacji działań	Do głównych problemów województwa warmińsko-mazurskiego należą: źle zorganizowany transport publiczny i niski poziom zamożności społeczeństwa. Czynniki te zdecydowanie utrudniają pacjentom z miejscowości znacznie oddalonych od ośrodków onkologicznych dotarcie do lekarza. Właśnie te względy często wymuszają hospitalizację pacjenta (chemioterapia i diagnostyka w trybie ambulatoryjnym w wielu przypadkach jest niemożliwa). Na terenie Warmii i Mazur w roku 2012 praktykowało 18 specjalistów onkologii klinicznej (w tym jeden lekarz emerytowany).	brak poradni	brak poradni
--	--	--------------	--------------

UROLOGIA

Stale rosnące koszty leczenia, niska baza łóżkowa, obniżający się poziom dostępności do świadczeń	Poziom dostępności do świadczeń specjalistycznych w dziedzinie urologii należy ocenić jako średni z możliwą tendencją do obniżenia. Należy zauważyć, iż od kilku lat jest wyraźna tendencja narastania zachorowań na nowotwory układu moczowego i płciowego u mężczyzn, kamicy nerkową, choroby zapalne układu moczowo-płciowego. Stanowią one ponad 90 % procedur i są przyczyną wydłużających się terminów oczekiwania na leczenie.	125	17
--	---	------------	-----------

Źródło: Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie oraz NFZ Olsztyn

11. Inwestycje

Stan infrastruktury w ochronie zdrowia w naszym powiecie nie jest w pełni zadowalający, jednakże na bieżąco monitorowany, czego efektem są podejmowane działania mające na celu jego ciągłą poprawę. Poniesione zostały duże nakłady finansowe przeznaczone na rozwój infrastruktury w ochronie zdrowia: remonty, modernizację, zakupy aparatury i sprzętu medycznego. W efekcie usprawnione zostały stosowne procedury medyczne.

Powiat kętrzyński inwestuje w Szpital Powiatowy w Kętrzynie, poprzez różnego rodzaju wsparcie finansowe np.:

- niskoprocentową pożyczkę z budżetu Powiatu z 5 letnim okresem spłaty 1 618 604,00 zł;
- realizację Programu Rewitalizacji Szpitala Powiatowego w Kętrzynie 2 250 000,00 zł;
- wymianę pokrycia dachowego na budynku szpitalnym 600 000,00 zł ,
- pokrycie ujemnego wyniku finansowego szpitala za rok 2014 w kwocie 381 395,16 zł;
- dotację na zakup sprzętu i aparatury medycznej na potrzeby oddziałów, pracowni i komórek medycznych szpitala 300 000,00 zł;
- remont łazienek i adaptację części sal chorych na łazienki w oddziale chorób wewnętrznych i oddziale laryngologii 150 000,00 zł
- zakup drobnego sprzętu medycznego 24 327, 79 zł

Szpital Powiatowy w Kętrzynie realizował projekty finansowane m.in. ze środków UE:

- „Warmia i Mazury regionem zjednoczonej Europy”, projekt dofinansowany ze środków EFRR w ramach RPOWM na lata 2007-2013 pn. „Wzrost jakości świadczeń zdrowotnych poprzez wdrożenie systemu e-diagnostyka w Szpitalu Powiatowym w Kętrzynie”
- Projekt współfinansowany ze środków EFRR w ramach RPOWM na lata 2007-2013 „Podniesienie poziomu usług Szpitala Powiatowego w Kętrzynie poprzez doposażenie Pracowni Diagnostyki Obrazowej w 6-cio rzędowy tomograf komputerowy w ramach RPOWM 2007-2013”
- Zakup wysokospecjalistycznego ambulansu współfinansowanego przez UE ze środków EFRR w ramach Programu Infrastruktura i środowisko.

Zespół Opieki Zdrowotnej w Reszlu zrealizował projekt dofinansowany ze środków EFRR w ramach RPOWM 2007-2013 pn. „Rozwój e-usług medycznych w ZOZ w Reszlu”

Planowane inwestycje nakierowane są przede wszystkim na dostosowanie podmiotów leczniczych do zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 roku w sprawie

szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r., poz.739). Zgodnie z ustawą z dnia 15.04.2011 o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 poz. 217) podmioty wykonujące działalność leczniczą, których pomieszczenia i urządzenia nie odpowiadają wymaganiom odpowiednim do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych zobowiązane są do dostosowania pomieszczeń i urządzeń do 31.12.2016 roku.

Wsparcie projektów informatycznych podmiotów leczniczych, możliwe było w ramach RPOWM na lata 2007-2013. Środki te pozwoliły na utworzenie m.in.:

- modułów informacyjnych (np. e-Pacjent, e- kontrahent, prowadzenie dokumentacji medycznej)
- serwerowni, kompleksowej infrastruktury sieci okablowania strukturalnego oraz dedykowanej instalacji zasilania elektrycznego
- zapewnienia dostępu do Internetu i usług e- zdrowie
- systemu przetwarzania i archiwizacji danych

W roku 2016 udostępniono na stronie Starostwa Powiatowego w Kętrzynie „Powiatowy Informator Medyczny”, na podstawie danych z NFZ.

12. Sytuacja zdrowotna mieszkańców powiatu kętrzyńskiego

12.1. Ruch naturalny ludności

Według Raportu Stanu Zdrowia Państwowego Zakładu Higieny (2012) przeciętna długość życia w Polsce wzrastała po 1991 r., w latach 2002-2008 tempo tego wzrostu uległo spowolnieniu, ale w ostatnich latach obserwuje się jego wzrost. W 2011 r. długość życia mężczyzn wynosiła 72,4 lat, a dla kobiet była o 8,5 lat dłuższa i wynosiła 80,9 lat. Według szacunków Eurostatu mężczyźni w Polsce przeżywają w zdrowiu (bez ograniczonej sprawności) 81% długości życia, a kobiety 77%. Osoby w wieku 65 lat mogą oczekiwać, że mniej niż połowę dalszego życia przeżyją w zdrowiu (mężczyźni 6,7 lat, tzn. 45%, kobiety 7,5 lat, tzn. 39%).

W 2014 roku w województwie warmińsko-mazurskim zanotowano 13 958 żywych urodzeń (dane Głównego Urzędu Statystycznego). W stosunku do roku 2012 nastąpił spadek o 372żywych urodzeń i był to kolejny rok, w którym zmniejszyła się ilość urodzeń. Analogicznie sytuacja przedstawia się w powiecie kętrzyńskim. Jednocześnie ze zmniejszeniem urodzin, następuje wzrost wskaźnika zgonów w powiecie. I tak w 2010 roku wynosił on 9,8, w 2011 roku 10,3 , 2012 – 10,0, a w roku 2014 wyniósł 10,76 . Przyrost naturalny w powiecie

kętrzyński ma tendencję spadkową, z poziomu 0,2 w 2010 roku spadł do -0,8 w roku 2012, a w roku 2014 wyniósł -1,50.

W roku 2014 w całym powiecie na 604 urodzeń zanotowano 702 zgony, stąd przyrost naturalny był ujemny i wynosił -98 osób. Taką tendencję można zauważyć też w gminach: w gminie Korsze na 97 urodzeń było 113 zgonów – przyrost naturalny -16, w gminie Reszel na 65 urodzeń było 85 zgonów – przyrost naturalny -20, natomiast w gminie wiejskiej Srokowo na 41 urodzin przypadło 50 zgonów, stąd przyrost naturalny był ujemny -9, w gminie Barciany na 72 urodzeń przypadło 86 zgonów- przyrost naturalny wyniósł -14. Jedynie w jednej na trzy gminy wiejskie można zauważyć niewielki przyrost urodzin nad zgonami. Jedynie w gminie wiejskiej Kętrzyn na 92 urodzenia było 64 zgony – przyrost naturalny jest dodatni i wynosi 28.

Tabela nr 47 Ruch naturalny ludności w roku 2014 r. w rozbiciu na poszczególne gminy powiatu kętrzyńskiego:

Wyszczególnienie	Urodzenia żywe	Zgony ogółem	Przyrost naturalny
Powiat Kętrzyński	604	702	- 98
Miasto Kętrzyn	237	304	-67
Gmina Miejsko – Wiejska Korsze	97	113	-16
Gmina Miejsko – Wiejska Reszel	65	85	-20
Gmina Wiejska Bar- ciany	72	86	-14
Gmina Wiejska Kę- trzyn	92	64	28
Gmina Wiejska Sro- kowo	41	50	-9

Źródło: GUS- www.olsztyn.stat.gov.pl

12.2. Umieralność i przyczyny zgonów

Europejski Raport Zdrowia (2012) przedstawia, że umieralność ogółem ze wszystkich przyczyn wzrasta. W 2010 r. standaryzowany według wieku współczynnik umieralności wyniósł 813 zgonów na 100 000 osób. Trendy umieralności w poszczególnych grupach krajów cechuje duże zróżnicowanie. Różnice w zakresie wzorców umieralności w regionie są małe lub bardzo małe w okresie wczesnego dzieciństwa do osiągnięcia dorosłości i we wczesnym okresie dorosłości, natomiast gwałtownie rosną w starszych grupach wiekowych.

Tabela nr 48: Umieralność ogółem w województwie i powiecie

ROK	warmińsko-mazurskie			powiat kętrzyński		
	ogółem	K	M	ogółem	K	M
2014	13098	5753	7053	702	288	339
2013	13923	6360	7563	758	347	411
2012	13 415	6034	7381	572	242	330
2011	12 940	5852	7088	609	279	333

Źródło: GUS

Według danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny w latach 2009-2011 w powiecie kętrzyńskim zanotowano 2086 zgonów (980 kobiet i 1106 mężczyzn). Najczęstszą przyczyną zgonów były choroby układu krążenia (523 K, 463 M), kolejną przyczyną to niewydolność serca (114 K i 57 M), miażdżyca (102 K i 59 M). Choroby nowotworowe podawane są jako czwarta z przyczyn umieralności – ogółem w latach 2009-2011 z tego powodu zmarły 464 osoby (213 K i 251 M), w tym nowotwory tchawicy, oskrzeli, płuc (135 zgonów – 32 K i 103 M). Kolejną przyczyną umieralności w powiecie są: zespół sercowo-płucny i choroby krążenia płucnego (286 osób w tym 160 K i 126 M), choroby powiązane z paleniem tytoniu (196 osób w tym 45 K i 151 M) oraz choroby układu oddechowego (167 osób, w tym 66 k i 101 M).

Tabela nr 49: Zgony kobiet i mężczyzn w latach 2009 – 2011 w powiecie kętrzyńskim ze względu na najczęstsze jednostki chorobowe:

Jednostka chorobowa	Liczba zgonów		
	kobiety	mężczyźni	ogółem
Zgony ogółem	1394	1436	2830
choroby układu krążenia	523	463	986
nowotwory ogółem	213	251	464
zespół sercowo-płucny i choroby krążenia płucnego	160	126	286
choroby powiązane z paleniem tytoniu	45	151	196
niewydolność serca	114	57	171
choroby układu oddechowego	66	101	167
miażdżyca	102	59	161
nowotwory tchawicy, oskrzeli, płuc	32	103	135
zapalenie płuc	28	21	49
choroby dolnych dróg oddechowych	10	33	43

Źródło: NIZP-PZH

W 2014 roku w powiecie kętrzyńskim głównymi przyczynami zgonów były choroby określane jako cywilizacyjne, czyli choroby układu krążenia ze wskaźnikiem 5,6, nowotwory – 2,8, choroby układu oddechowego – 0,6, układu trawiennego – 0,6 i urazy i zatrucia według

zewewnętrznej przyczyny – 0,7. Według danych GUS w powiecie kętrzyńskim zanotowano 702 zgony, co w przeliczeniu oznacza wyższy wskaźnik zgonów o 1,7 w stosunku do całego województwa.

Priorytet w rozliczaniu świadczeń zrealizowanych na terenie innych województw na rzecz ubezpieczonych we właściwym oddziale wojewódzkim określonym w Zarządzeniu Prezesa NFZ, stanowi wyzwanie dla regionalnej polityki zdrowotnej, w organizowaniu jak najlepszego dostępu do świadczeń na terenie własnego regionu. W przypadku województwa warmińsko-mazurskiego ograniczona liczebność populacji oraz dokonujące się zmiany w organizowaniu świadczeń, niedobory kadrowe, wymagają głębszej analizy.

Bilans migracji jest saldem wystawionych i otrzymanych przez dyrektorów oddziałów wojewódzkich NFZ upoważnień do zaciągania zobowiązań w zakresie kosztów świadczeń opieki zdrowotnej w ramach środków posiadanych w planie finansowym w pozycji kosztów świadczeń opieki zdrowotnej.

Ujemny bilans rozliczeń oznacza, że koszty świadczeń zdrowotnych pacjentów oddziałów wojewódzkich funduszu, którzy udali się do pozostałych regionów Polski w celu uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej (tj. pacjentów wyjeżdżających), są wyższe niż koszty świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych pacjentom przyjeżdżającym do tych oddziałów wojewódzkich z innych regionów kraju. Dodatni bilans migracji oznacza, że koszty świadczeń opieki zdrowotnej udzielone pacjentom przyjeżdżającym do tych oddziałów wojewódzkich funduszu z pozostałych regionów Polski są wyższe niż koszty świadczeń zdrowotnych udzielonych pacjentom tych oddziałów wojewódzkich, którzy wyjechali w inne regiony kraju w celu realizacji świadczeń zdrowotnych. W naszym województwie rezerwa migracji wynosiła:

- rok 2012	– 133 994 ,00 zł
- 2013	– 116 636,00 zł
- 2014	– 116 649,00 zł.

13. Analiza SWOT dla obszaru ochrony zdrowia

W ramach procesu opracowania Strategii ochrony zdrowia dla powiatu kętrzyńskiego wykorzystana będzie analiza SWOT, za pomocą której zidentyfikowano czynniki mające wpływ na obszar ochrony zdrowia.

Mocne strony	Słabe strony
1.Regionalna koordynacja ratownictwa medycznego 2. Dobra współpraca z płatnikiem i organem założycielskim 3. Potencjał szpitala	1.Deficyt kadry medycznej 2.Infrastruktura w kompleksowej opiece nad osobami starszymi, przewlekle chorymi, niesamodzielnymi 3.Dostęp do poradni specjalistycznych –brak szerszego zakresu w szpitalu

4. Jakość opieki zdrowotnej	4. Niedostosowanie szpitala w niektórych obszarach np. blok operacyjny 5. Koordynacja realizacji działań i programów ochrony zdrowia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki. 6. Aktywność ruchowa oraz poziom Kultury fizycznej 7. Słaba współpraca między szpitalem a innymi podmiotami np. poz
-----------------------------	---

Szanse	Zagrożenia
1. Wzrost świadomości prozdrowotnej 2. Rozwój opieki nad matką i dzieckiem 3. Współpraca płatnika i jednostek ochrony zdrowia 4. Rozwój e-zdrowia i telemedycyny 5. Oparcie systemu ochrony zdrowia o instytucje lekarza rodzinnego	1. Niestabilność przepisów w ochronie zdrowia 2. Nakłady na ochronę zdrowia 3. Odływ wykwalifikowanego personelu medycznego 4. Wycena świadczeń zdrowotnych rozliczanych przez NFZ 5. Limitowanie świadczeń medycznych, długie oczekiwanie 6. Dysproporcje w finansowaniu usług medycznych 7. Zbyt mała ilość miejsc specjalizacyjnych, brak chętnych na niektóre specjalizacje np. pediatria, geriatrya

14. Cele strategiczne i finansowanie

Dla potrzeb strategii wyznaczono następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cele strategiczne	Cele operacyjne
1. Profilaktyka chorób	1. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu chorób cywilizacyjnych, społecznych i zakaźnych 2. Rozwój i prowadzenie edukacji zdrowotnej i społecznej.
2. Kadra medyczna	1. Dogodne warunki dla rozwoju w placówkach 2. Współdziałanie z uczelniami medycznymi i jednostkami ochrony zdrowia
3. Opieka ambulatoryjna	1. Wyrównanie różnic w dostępności do usług ambulatoryjnej
4. Specjalistyczne usługi medyczne	1. Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego poprzez rozwój poradni przyszpitalnych, poprawę opieki operacyjnej i pooperacyjnej 2. Rozwój systemu kompleksowego leczenia chorób cywilizacyjnych w tym nowotworowych 3. Rozwój infrastruktury i wprowadzenie nowych technologii medycznych
5. Opieka nad osobami starszymi	1. Rozwój kompleksowej opieki geriatrycznej
6. Restrukturyzacja podmiotów leczniczych	1. Zmiany w zarządzaniu i organizacji podmiotów leczniczych
7. Rozwój opieki długoterminowej i paliatywno-hospicyjnej	1. Rozwój bazy usług adresowanych do osób niesamodzielnych, nieuleczalnie chorych i ich rodzin 2. Rozwój opieki hospicyjno-paliatywnej
8. E-usługi w ochronie zdrowia	1. Rozbudowa infrastruktury informatycznej i telemedycznej w opiece ambulatoryjnej i stacjonarnej.

Finansowanie strategii odbywać się będzie z:

1. Publicznych środków krajowych - NFZ, powiat, własne środki jednostek, alternatywne źródła finansowe,
2. Publiczne środki zagraniczne- Fundusz Europejski

Strategia będzie monitorowana i analizowana zgodnie z przyjętymi celami strategicznymi i operacyjnymi.

VIII. ELEMENTY STRATEGII POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 19 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, do zadań realizowanych przez powiat należy, m. in. opracowanie powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Proces planowania strategii oraz prace przy jej budowie rozpoczęły robocze spotkania przedstawicieli instytucji i organizacji działających na polu pomocy społecznej w powiecie kętrzyńskim. Planowanie i koordynowanie wszystkich etapów prac nad strategią rozwiązywania problemów społecznych należało do Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Kętrzynie. Wyodrębniono cztery obszary strategiczne, wokół których była budowana strategia pomocy społecznej. Obszary te to:

- Dziecko i rodzina
- Niepełnosprawni
- Bezrobocie
- Organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy społecznej

W wyniku reformy administracyjnej państwa Powiat Kętrzyński funkcjonuje już od 1 stycznia 1999 roku. W tym też roku Uchwałą Nr VIII/20/99 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 17 lutego powołano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie. Centrum działa na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz na podstawie innych przepisów szczególnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie koordynuje działalność systemu pomocy społecznej Powiatu Kętrzyńskiego określonego w art. 19 i 20 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Do zadań Centrum należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami,
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- 3) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym,
- 4) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
- 5) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu,

6) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom

opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,

7) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego

i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się,

8) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem,

9) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,

10) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

11) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,

12) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,

13) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,

14) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,

15) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

16) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

17) sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej

18) zapewnienie odpowiedniego przygotowania i szkolenia osobom i rodzinom podejmującym się funkcji rodziny zastępczej,

19) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

20) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

21) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

22) udzielanie uprawnionym cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej;

23) finansowanie pobytu w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz w rodzinach zastępczych dzieciom cudzoziemców niewymienionych w art. 5 ustawy o pomocy społecznej;

24) realizacja zadań z dziedziny przysposobienia międzynarodowego dzieci, w tym zlecenie realizacji tych zadań podmiotom prowadzącym niepubliczne ośrodki adopcyjno-opiekuńcze wyznaczone przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

25) inicjowanie tworzenia i prowadzenia środków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

26) inicjowanie tworzenia i powadzenia specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

27) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

28) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej,

29) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,

30) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,

31) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,

32) realizacja innych zadań przewidzianych w odrębnych przepisach,

33) nadzór nad działalnością rodzinnej opieki zastępczej, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych,

34) nadzór nad działalnością rodzinnej opieki zastępczej, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

1. Struktura organizacyjna pomocy społecznej w powiecie kętrzyńskim

Zadania pomocy społecznej w powiecie kętrzyńskim realizowane są przez jednostki samorządu powiatowego i gminnego.

Zadania te realizują:

- na poziomie gminy
  - 6 ośrodków pomocy społecznej,
  - 1 Środowiskowy Dom Samopomocy
- na poziomie powiatu
  - 1 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
  - 1 Dom Pomocy Społecznej
  - 1 całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego

Skuteczność wykonywania zadań w dużym stopniu zależy od współpracy pomiędzy różnymi instytucjami pomocy społecznej oraz partnerami społecznymi (głównie organizacjami pozarządowymi), stowarzyszeniami, Kościołem Katolickim, innymi kościołami i związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

15. Formy pomocy instytucjonalnej w powiecie kętrzyńskim

Zadaniem pomocy społecznej jest, między innymi, tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym niezbędnej infrastruktury socjalnej. W systemie pomocy społecznej winny funkcjonować instytucje i placówki, umożliwiające pełną realizację zadań, wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Oferowana pomoc będzie wówczas profesjonalna i kompleksowa.

Według stanu na dzień 31.03.2010 r. na terenie Powiatu Kętrzyńskiego prowadzą działalność następujące instytucje świadczące pomoc rodzinie:

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Kętrzynie dla osób przewlekle somatycznie chorych na 88 miejsc
- 2) Powiatowy Dom Dziecka w Reszlu na 30 miejsc
- 3) Dom dla Bezdomnych w Arklitach prowadzone przez Stowarzyszenie MAR-KOT o zasięgu lokalnym:
  - 1) świetlice terapeutyczne
  - 2) świetlice środowiskowe
  - 3) Środowiskowy Dom Samopomocy przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kętrzynie na 55 miejsc
  - 4) punkty konsultacyjno-informacyjne

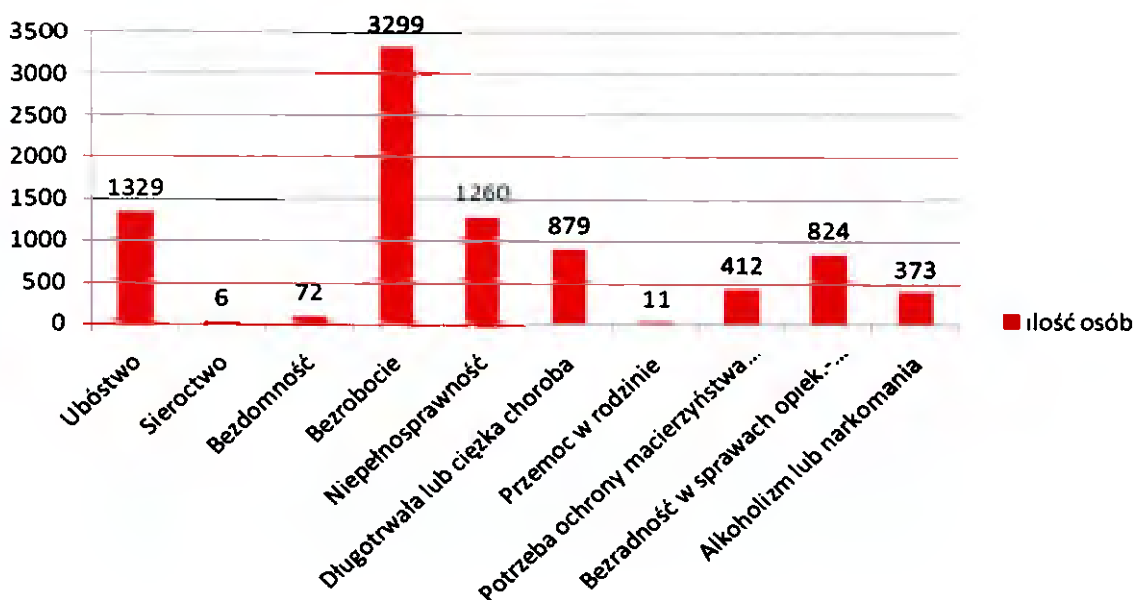
W powiecie kętrzyńskim działa szereg instytucji działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie w przezwyciężeniu trudności życiowych:

- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie,
- Zespół Poradnictwa Specjalistycznego w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie (psycholog, pedagog, prawnik, pracownik socjalny, socjoterapeuta, mediator)
- Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie,
- świetlice socjoterapeutyczne i środowiskowe,
- organizacje pozarządowe.

16. Problemy społeczne powiatu w ujęciu pomocy społecznej

Na podstawie danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu kętrzyńskiego opracowano mapę problemów i kwestii społecznych dominujących na tym terenie na przestrzeni lat 2006-2009. Jak ustalono z pomocy ośrodków pomocy społecznej na koniec 2009 r. korzystało 8613 osób, z tego największą liczbę klientów stanowiły osoby bezrobotne, niepełnosprawne, u których wysokość dochodów nie przekraczała kwot kryterium dochodowego (tj. 351 zł na osobę w rodzinie i 477 zł w przypadku osób samotnych), a często nawet ich nie osiągała.

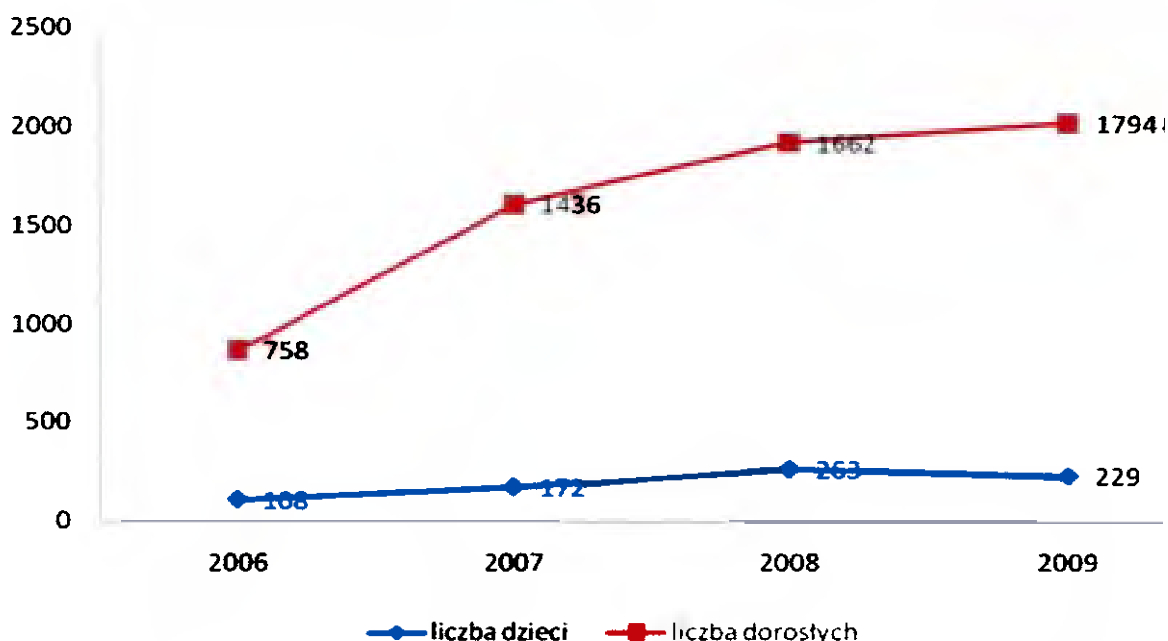
Wykres: Skala problemów i kwestii społecznych na terenie Powiatu Kętrzyńskiego w 2009 roku wg szacunkowych problemów wiodących w danej rodzinie będących przyczyną udzielenia pomocy

17. Problemy osób niepełnosprawnych w Powiecie Kętrzyńskim

Od 2006 roku sukcesywnie wzrasta ilość osób orzekanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, w 2009 roku wydano 2133 orzeczenia (wzrost w stosunku do 2006 roku o 464 sprawy).

Wykres: Liczba osób zaliczonych do niepełnosprawnych w latach 2006-2009

Na przestrzeni lat 2006-2009 widać, że podwoiła się zarówno liczba dzieci zaliczonych do osób niepełnosprawnych jak i osób dorosłych. Niesie to za sobą konieczność poszerzenia oferty kształcenia, zatrudnienia, rehabilitacji, a także innych form aktywizacji osób niepełnosprawnych na terenie powiatu. Spośród orzekanych osób dorosłych największą liczbę orzeczeń stanowią osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Zważywszy stopień niepełnosprawności jest to grono potencjalnych klientów pomocy społecznej, którzy mogą ubiegać się o przyznanie zasiłku stałego, przy spełnieniu warunku odpowiedniego kryterium dochodowego przewidzianego w art. 8 ustawy.

W latach 2006 – 2009 liczba osób zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności utrzymuje się na tym samym poziomie, wzrosła natomiast diametralnie liczba osób zaliczonych do umiarkowanego i znacznego stopnia niepełnosprawności.

Szczególne potrzeby dotyczą niepełnosprawnych dzieci i ich rodzin. Wsparcie dla nich ukierunkowane powinno być na umożliwienie tym dzieciom dorastania we własnej rodzinie, włączanie się w nurt życia lokalnego oraz życia i działań lokalnej społeczności dziecięcej. Dzieci niepełnosprawne powinny uzyskać takie wykształcenie, które najszerszej wzbogaci ich życie i wykorzysta w maksymalnym stopniu ich możliwości, zdolności i umiejętności. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych poprzez integrację społeczną i niezależność ekonomiczną, którą ona zapewnia, jest obowiązkiem społeczeństwa, gwarantuje ludzką godność i zmniejsza problemy, z którymi osoby niepełnosprawne spotykają się w społeczeństwie. Wszechstronne programy rehabilitacji powinny obejmować całą gamę środków, świadczeń, usług i udogodnień, które mogą przyczynić się do fizycznej i psychologicznej niezależności osób niepełnosprawnych. Działania rehabilitacyjne powinny dążyć do zapobiegania pogłębianiu się niepełnosprawności, do łagodzenia jej skutków, zwiększania niezależności osobistej osób niepełnosprawnych, zapewnienia im samodzielności ekonomicznej i pełnej integracji społecznej.

Z analizy infrastruktury Powiatu Kętrzyńskiego wynika, że:

- 1) W powiecie nie odnotowano żadnej placówki wyspecjalizowanej w zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w obuwie ortopedyczne,

2) Część placówek użyteczności publicznej nie posiada usuniętych barier architektonicznych, co utrudnia osobom niepełnosprawnym szerszy dostęp do placówek oświaty, kultury oraz korzystania z obiektów rekreacyjno-sportowych.

3) Brak jest bazy do kształcenia i doskonalenia zawodowego osób niepełnosprawnych zamieszkujących powiat, co powoduje barierę w aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

18. Wizja strategii

Wizję przyszłości pomocy społecznej w powiecie kętrzyńskim określono na podstawie analizy sytuacji społecznej w regionie i zweryfikowano przy współpracy partnerów społecznych. Określone w strategii cele winny być osiągnięte do 2020 roku. Jest to jednak uwarunkowane przestrzeganiem przez samorządy lokalne, służby socjalne i partnerów społecznych, przyjętych form i zasad działania, a przede wszystkim zawiązywaniem partnerstw lokalnych na rzecz rozwiązywania istotnych problemów społecznych. Wzmocni się pomoc ukierunkowana na wspieranie rodzin naturalnych w środowisku ich funkcjonowania. Rozwinie się system systematycznego monitorowania problemów rodzin i dzieci oraz stworzone zostaną warunki do uruchomienia zespołów interdyscyplinarnych, umożliwiających szybką i skuteczną pomoc w sytuacjach kryzysowych oraz przeciwdziałających zjawiskom marginalizacji. Wzrosnie liczba lokalnych ośrodków wsparcia, miejsc, gdzie osoby i rodziny będą mogły korzystać z pełnej informacji i poradnictwa; nastąpi rozwój i podniesienie jakości usług organizowanych w miejscu zamieszkania. Podjęte zostaną działania na rzecz pobudzania aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i dotkniętych zjawiskiem alienacji.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych wpisana jest w strategię rozwoju powiatu, która stanowi dla niej fundament działań. Nadrzędnym założeniem polityki społecznej samorządu powiatowego jest stworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i finansowych form sprzyjających wzrostowi zatrudnienia, poprawie bezpieczeństwa socjalnego obywateli i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i dyskryminacji a także zabezpieczenie równego dostępu do edukacji, ochrony zdrowia, rehabilitacji, informacji i prawa.

Głównym celem strategii jest:

**POPRAWA POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POWIATU
KĘTRZYŃSKIEGO ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU
SPOŁECZNEMU OSÓB I GRUP LUDNOŚCI.**

19. Główne obszary strategii

Prace nad strategią rozwiązywania problemów społecznych rozpoczęto od zidentyfikowania głównych problemów w ujęciu pomocy społecznej, po czym, na tej podstawie określono 4 główne obszary strategii, które uznano za priorytetowe dla sfery pomocy społecznej, tj:

- Dziecko i rodzina
- Osoby niepełnosprawne

- Długotrwale bezrobotni
- Organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy społecznej

Założenia powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych zostały opracowane w spójności z:

- 1) **Narodową Strategią Integracji Społecznej dla Polski**
- 2) **Programem „Polityka Prorodzinna Państwa**
- 3) **Strategią Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2015 roku,**

Dla osiągnięcia ogólnego celu strategicznego niezbędne jest wyróżnienie najważniejszych obszarów strategicznych, wokół których będą się skupiały działania zmierzające do budowania integracji i spójności społeczności powiatu w oparciu o szeroko rozumiane prawa człowieka. Polityka społeczna powiatu Kętrzyńskiego powinna więc być polityką ograniczenia bezrobocia i długotrwałości chorób oraz skali niepełnosprawności, poprawy poziomu wykształcenia oraz ograniczenia skali biedy i ubóstwa a także polityką profilaktyki patologii społecznych (alkoholizmu, przemocy w rodzinie, krzywdzenia i przemocy wobec dzieci). Nie należy przy tym zapominać o polityce ekonomicznej, która powinna łączyć rozwój powiatu z tworzeniem nowych miejsc pracy.

Realizując założenia polityki społecznej nie można zapomnieć o zapewnieniu w tym celu zasobów finansowych, kadrowych, lokalowych, rzeczowych i instytucjonalnych dla realizacji praw społecznych osób i grup ludności.

20. Cele operacyjne strategii

I. Dziecko i rodzina

- 1) Wielofunkcyjny i sprawnie działający system rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo wychowawczych
- 2) Sprawny system wspierania rodziny i zapobiegania kryzysom w rodzinie
- 3) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- 4) Sprawny system profilaktyczno- terapeutyczny dla osób uzależnionych i współuzależnionych

II. Osoby niepełnosprawne

- 1) Przyjazny system wsparcia dla osób niepełnosprawnych
- 2) Instytucjonalne formy pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych
- 3) Zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

III. Długotrwale bezrobotni

- 1) Zmniejszenie skali zjawiska długotrwałego bezrobocia
- 2) Ograniczenie zjawiska dziedziczenia bezrobocia
- 3) Wzrost aktywności bezrobotnych osób niepełnosprawnych

IV. Instytucje i organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy społecznej

- 1) Dobrze poinformowane i sprawnie działające instytucje wspierające politykę społeczną

- 2) Aktywne środowisko lokalne działające na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców
- 3) Partnerstwo sektora samorządowego z sektorem non profit

20.1. OBSZAR I – Dziecko i rodzina

1. Cel operacyjny: Wielofunkcyjny i sprawnie działający system rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych

Kierunki działań:

- 1.1. Zwiększenie liczby funkcjonujących zawodowych rodzin zastępczych, w tym pogotowia rodzinnego, wielodzietnych oraz specjalistycznych rodzin zastępczych,
- 1.2. Prowadzenie szkoleń dla wszystkich spokrewnionych i niespokrewnionych rodzin zastępczych,
- 1.3. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego,
- 1.4. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzicielstwa zastępczego,
- 1.5. Zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- 1.6. Utrzymanie standardu usług w funkcjonującej placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- 1.7. Rozbudowa systemu całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych w powiecie,
- 1.8. Reintegracja rodzin – prymat rodziny biologicznej jako środowiska wychowawczego.

2. Cel operacyjny: Sprawny system wspierania rodziny i zapobiegania kryzysom w rodzinie

Kierunki działań:

- 2.1. Diagnozowanie funkcjonowania rodziny,
- 2.2. Psychoedukacja w zakresie komunikacji wewnętrznej,
- 2.3. Zapobieganie utracie kontroli nad procesem wychowawczym dzieci,
- 2.4. Wsparcie socjalne i poradnictwo prawne oraz psychologiczne rodzin,
- 2.5. Poradnictwo w zakresie rozwiązywania problemów prawno-socjalnych prowadzone przez pracowników Punktu Interwencji Kryzysowej,
- 2.6. Prowadzenie mediacji rodzinnych,
- 2.7. Szkolenie kadry jednostek pomocy społecznej w zakresie udzielania wsparcia rodzinom dotkniętym kryzysem,
- 2.8. Zapewnienie osobom dotkniętym kryzysem w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji

kryzysowej.

3. Cel operacyjny: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

- 3.1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 3.2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3.3. Opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3.4. Korygowanie niepożądanych i szkodliwych zachowań i postaw, które zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przemocy,
- 3.5. Zwiększenie zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie,
- 3.6. Stworzenie powiatowego systemu wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.

4. Cel operacyjny: Sprawny system profilaktyczno-terapeutyczny dla osób uzależnionych i współuzależnionych

Kierunki działań:

- 4.1. Profilaktyka wśród młodzieży,
- 4.2. Utworzenie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych,
- 4.3. Prowadzenie terapii rodzinnej i indywidualnej w zakresie uzależnień przy wykorzystaniu zasobów kadrowych Punktu Interwencji Kryzysowej,
- 4.4. Opracowanie lokalnego systemu pracy z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin.

20.2. OBSZAR II – Osoby niepełnosprawne

1. Cel operacyjny: Przyjazny system wsparcia dla osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

- 1.1 Podnoszenie i wyrównywanie poziomu usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie całego powiatu,
- 1.2 Zapewnienie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- 1.3 Wykorzystanie potencjału osób niepełnosprawnych w działaniach na rzecz społeczności lokalnej,
- 1.4 Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wśród osób indywidualnych i w obiektach użyteczności publicznej,
- 1.5 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do kultury, sportu i turystyki,
- 1.6 Promocja przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych,
- 1.7 Zmiana nastawienia mieszkańców do osób niepełnosprawnych,

1.8 Rozwój form wsparcia dla osób i rodzin z osobą niepełnosprawną, długotrwale chorą i straszą.

2. Cel operacyjny: Instytucjonalne formy pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych

Kierunki działań:

- 2.1. Poszerzenie bazy rehabilitacyjnej dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- 2.2. Modernizacja i poszerzenie bazy rehabilitacyjnej Domu Pomocy Społecznej w Kętrzynie,
- 2.3. Utworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych,
- 2.4. Utworzenie domów pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz niepełnosprawnych intelektualnie,
- 2.5. Stworzenie systemu pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym w ich środowisku zamieszkania - asystent osoby niepełnosprawnej.

3. Cel operacyjny: Zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Kierunki działań:

- 3.1. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w szkołach i w miejscach użyteczności publicznej,
- 3.2. Profilaktyka niepełnosprawności,
- 3.3. Działania na rzecz psychoruchowego i społecznego rozwoju osób niepełnosprawnych oraz zapobieganie pogłębianiu się niepełnosprawności,
- 3.4. Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych,
- 3.5. Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych,
- 3.6. Rozbudzenie społecznej świadomości i kreowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawnych.

20.3. OBSZAR III – Długotrwale bezrobotni

1. Cel operacyjny: Zmniejszenie skali zjawiska długotrwałego bezrobocia

Kierunki działań:

- 1.1. Pośrednictwo pracy - mające za zadanie udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych,
- 1.2. Poradnictwo zawodowe - staje się obecnie jednym z ważniejszych rodzajów usług zarówno w systemie edukacji, jak i w systemie instytucji rynku pracy. Wszelkiego rodzaju wybory dotyczące kształcenia, zdobycia zawodu i zatrudnienia wymagają coraz większej wiedzy o rynku pracy i rynku edukacyjnym,
- 1.3. Organizowanie Klubów Pracy,
- 1.4. Aktywizacja długotrwale bezrobotnych,
- 1.5. Aktywizacja bezrobotnych osób powyżej 50 – tego roku życia,
- 1.6. Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy osobom długotrwale bezrobotnym.

2. Cel operacyjny: Ograniczenie zjawiska dziedziczenia bezrobocia

Kierunki działań:

- 2.1. Aktywizacja osób bezrobotnych do 25 roku życia,
- 2.2 Aktywizacja bezrobotnych osób zarejestrowanych w PUP, zwłaszcza pochodzących z terenów wiejskich i popegeerowskich.

3. Cel operacyjny: Wzrost aktywności bezrobotnych osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

- 3.1. Aktywizacja niepełnosprawnych osób poszukujących pracy poprzez realizację form wsparcia niepełnosprawnych dofinansowanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – dotacje na utworzenie działalności gospodarczej, szkolenia zawodowe, tworzenie przystosowanych stanowisk pracy,
- 3.2. Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych w celu podniesienia ich udziału w życiu społecznym,
- 3.3. Upowszechnianie informacji nt. Systemu Obsługi Dofinansowań (SOD),
- 3.4. Rozwój sektora ekonomii społecznej poprzez wspieranie i inicjowanie tworzenia spółdzielni socjalnych itp.

20.4. OBSZAR IV – Instytucje i organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy społecznej:

1. Cel operacyjny: Dobrze poinformowane i sprawnie działające instytucje wspierające politykę społeczną

Kierunki działań:

- 1.1. Stworzenie banku danych o organizacjach pozarządowych,
- 1.2. Opracowanie informatora dotyczącego zasad zlecania zadań organizacjom pozarządowym, kościołom i związkom wyznaniowym przez jednostki samorządu terytorialnego,
- 1.3. Zorganizowanie punktu konsultacyjno-doradczego koordynującego działania podmiotów na rzecz zabezpieczenia społecznego,
- 1.4. Inicjowanie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

2. Cel operacyjny: Aktywne środowisko lokalne działające na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców

Kierunki działań:

- 2.1. Aktywizacja organizacji pozarządowych na rzecz wsparcia rodziny i dziecka,
- 2.2. Wykorzystanie aktywności społecznej młodzieży poprzez zintensyfikowanie działań na rzecz rozwoju wolontariatu w powiecie,

3. Cel operacyjny: Partnerstwo sektora samorządowego z sektorem no non profit

Kierunki działań:

- 3.1. Opracowanie i wdrażanie projektów współfinansowanych z PO KL i innych źródeł związanych z podnoszeniem jakości życia mieszkańców powiatu,
- 3.2. Udział sektora administracji publicznej w przedsięwzięciach organizowanych przez organizacje pozarządowe,
- 3.3 Wspieranie inicjatyw lokalnych przez sektor administracji publicznej.

Instytucją wdrażającą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020 będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie.

IX. WNIOSKI KOŃCOWE

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego jest jednym z podstawowych narzędzi programujących szeroko pojęty rozwój powiatu; wytycza i szczegółowo wskazuje kierunki rozwoju, jak również precyzuje poszczególne działania podejmowane na rzecz powiatu kętrzyńskiego.

Każda część składowa tej strategii ma indywidualnie opracowane cele, analizę SWOT, z których wyłania się kierunek działań rozwojowych. Niewątpliwie wszystkie z nich potrzebują zewnętrznego finansowania i ciągłego monitoringu. Niewątpliwie członkostwo w Unii Europejskiej stwarza możliwość pozyskania środków z funduszy strukturalnych. Istnieje także możliwość uzyskania dodatkowego wsparcia finansowego dla projektów realizowanych w ramach projektów sektorowych, przede wszystkim Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

Kierunki rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego zostały określone na podstawie analizy sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu, przedstawionej w poprzednich rozdziałach. Zasadniczym i nadrzędnym celem rozwoju powiatu na lata 2016-2020 i następne jest poprawa warunków życia mieszkańców powiatu kętrzyńskiego oraz rozwój gospodarczy i turystyczny powiatu.

Przedstawione w niniejszym materiale zadania inwestycyjne i modernizacyjne w ujęciu na lata 2016-2020 rozbite zostały na zadania, które winno wykonać Starostwo Powiatowe w Kętrzynie oraz jednostki organizacyjne powiatu. Zadania te będą również wykonywane wspólnie z gminami powiatu kętrzyńskiego.

Należy mieć na uwadze fakt, że informacje dotyczące kosztów poszczególnych inwestycji planowanych do realizacji są podane zgodnie z aktualnie dostępnymi danymi. Większość uwzględnionych kwot jest odzwierciedleniem przewidzianych kosztów danego przedsięwzięcia zgodnie z możliwościami finansowymi samorządu. Ostateczny i całościowy koszt realizacji planowanych inwestycji ujętych w niniejszej Strategii nie jest możliwy do określenia. Dlatego też koszty realizacji poszczególnych projektów uwzględnionych w niniejszym dokumencie nie mogą stanowić podstawy do oceny jakości zarządzania zasobami finansowymi starostwa. Należy także zauważyć, że składają się na nie również fundusze zewnętrzne, a także budżety innych jednostek. Adekwatnie przedstawia się sytuacja w zakresie zawartości rzeczowej poszczególnych projektów. Niemożliwe jest założenie na etapie planowania zarówno sytuacji sprzyjających realizacji poszczególnych zadań, jak i nieprzewidzianych utrudnień natury finansowej, organizacyjnej bądź formalnej, uniemożliwiających ich wykonanie. W związku z powyższym przedstawione projekty powinny być traktowane jako otwarte propozycje, które winny być zmieniane i modyfikowane po zaistnieniu nowych okoliczności.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu w Kętrzynie
Lukasz Jakub Wiśniewski